

Fåglar i Skåne 2020

Skånes Ornitologiska Förening

Fåglar i Skåne 2020

Utgiven av
Skånes Ornitologiska Förening (SkOF)

Redaktion:
P-G Bentz
Arne Ohlsson
Tomas Svensson

Teknisk redaktör:
P-G Bentz

Anser, supplement nr 79
Vellinge 2021

Innehåll

Förord	3
Sträckfågelräkningar vid Falsterbo hösten 2020.....	5
Ringmärkningen vid Falsterbo Fågelstation 2020	45
Fågelskydd Spillepeng 2020.....	81
Storken i Skåne 2020	89
Fågelrapport 2020	95

Denna bok bör citeras:

"SkOF 2021. *Fåglar i Skåne 2020*. Vellinge."

Fåglar i Skåne 2020 är tryckt på FSC-certifierat papper.

© Skånes Ornitologiska Förening 2021

ISSN 0347-9609

ISBN 978-91-86572-66-2

Omslagsfoton:

Framsida: Lappuggleunge. Örkeljunga kommun 4 juni 2020. Foto: *Patric Carlsson*.

Baksida: Prärielöpare, 1K. Näsholmarna 22 september 2020. Foto: *Tommy Holmgren*.

Förord

I de skånska fågelmarkerna blev det gångna året mycket annorlunda framför allt som en följd av den pågående globala pandemin. Risken för smitta påverkade hela samhället. För att begränsa smittspridningen fick många möjlighet att arbeta hemifrån och utflykter i naturen var ett lämpligt alternativ till traditionellt umgänge inomhus. Dessa upplevelser i markerna resulterade i ett ökat fågelintresse bland allmänheten. De ornitologiska föreningarna, allt från riksföreningen BirdLife Sverige till regionala föreningar och lokala fågelklubbar, var inte sena att dra nytta av det rådande läget. Antalet medlemmar ökade under pandemin. Även massmedia har varit alert och sällan har fågelskådning fått så mycket uppmärksamhet och goodwill som under det gångna året.

På flyttfågelfronten noterades ett av de största antalen sträckande fåglar i den nu 48 år långa standardiserade räkningen av det synliga sträcket vid Nabben. Efter 20 år som ansvarig för sträckfågelräkningen har Nils Kjellén nu tackat för sig och nya förmågor tar över och ser till att denna långa serie av vetenskaplig kartläggning av flyttfågelsträcket fortsätter.

Ringmärkningsverksamheten vid Falsterbo Fågelstation följde gängse rutiner. Sedan 1947 har närmare 1,25 miljoner fåglar försetts med ring. Vid starten var ringmärkningen först och främst ett redskap för att kartlägga fåglarnas flyttningvägar och övervintringsområden samtidigt som den gav en bild av fåglarnas livsöden såsom dödsorsaker och livslängd. Efter att fångsten standardiserades 1980 har insamlade data även blivit ett viktigt redskap i miljöövervak-

ningens tjänst. Förändringar i ankomst- och avresetidpunkter och beståndsförändring hos de olika arterna, kanske som ett resultat av den pågående klimatförändringen, har kunnat belysas.

Under 2020 gjorde Fågelskydd Spillepeng 592 insatser och 621 fåglar hanterades. Av dessa resulterade 30 procent i lyckad rehabilitering. Verksamheten omfattar även detaljerad kartläggning av fågellivet på strandängarna och i rekreationsområdet samt inne på själva deponin.

Det skånska Storkprojektet är ett bra exempel på hur en idog insats för att återetablera en försvunnen art i landskapet rönt framgång. Under 2020 häckade 80 friflygande storkpar och antalet ungar som blev flygfärdiga var med bred marginal det största sedan projektet startade för 33 år sedan.

Den regionala rapportkommittén har under 2020 tagit emot drygt 505 000 rapporter. De godkända fynden presenteras i det ovanligt innehållsrika kapitlet *Fågelrapport 2020*. För övrigt bjöd det gångna året på många spektakulära upplevelser i de skånska fågelmarkerna – bland annat massförekomst av övervintrande bergfinkar på Hallandsåsen, häckande lappugglor, ovanligt talrika förekomster av lundsångare och busksångare under våren och rara östliga sångare under hösten. En ny art för landskapet, stäppsångare, dök upp. Totalt har numera 438 arter noterats, medan det på den officiella svenska listan finns 527 arter.

Med detta vill vi önska
Er Alla trevlig läsning!

Redaktionen

Sträckfågelräkningar vid Falsterbo hösten 2020

Migration counts at Falsterbo in the autumn of 2020

Meddelande nr. 331 från Falsterbo Fågelstation

Nils Kjellén

Totalt 3,4 miljoner sträckare utgör en av de högsta siffrorna i serien. Bland de knappt 1,5 miljoner bo/bergfinkarna var andelen bergfink högre än vanligt. Totalt 780 000 ringduvor är en nedgång med över 200 000, men ändå en mycket hög siffra. Vitkindad gås slutade på knappt 200 000. Därefter följde staren med 180 000. Detta utgör den högsta siffran på sex år och kanske ser vi början till en återhämtning efter en lång svacka. Även grönsiskan hade ett bra år med totalt 106 000 sträckande. Kajan var fåtaligare än de senaste åren och slutade på 60 000. Hämplingen uppträdde i mindre antal jämfört med fjoråret och 41 000 noterades. Steglitsen fortsätter sin kraftiga ökning och slutade på hela 47 000. De flesta rovfåglar räknades i relativt stora antal. Dålig gnagartillgång i norr missgynnade dock arter som fjällvråk, blå kärnhök och varfågel. Frö- och bärtillgången norrut var uppenbarligen dålig, vilket ledde till bättre fart på invasionsarterna än 2019. Totalt 31 000 blåmesar visar på en rejäl rörelse, medan andra mesar var fåtaligare. Domherren var klart vanligare än flertalet år. Alla tre korsnäbbarterna var i rörelse, men antalen låg något under medel.

ALLMÄNT

De standardiserade hösträkningarna i Naturvårdsverkets regi påbörjades hösten 1973 som en del i deras fågelmonitoring. Sedan 2001 ansvarar undertecknad för dessa räkningar som redovisas årligen i Fåglar i Skåne (Kjellén 2020 och tidigare). Det samlade resultatet presenteras löpande på Falsterbo Fågelstations hemsida under: www.falsterbofagelstation.se/index_s.html. Där återfinns t.ex. figurer som visar beståndsutvecklingen för olika arter under perioden.

FÄLTARBETE

Under perioden 1 augusti till 20 november upprätthölls daglig bevakning av sträcket. Samtliga arter räknades från gryningen fram till 14.00 vintertid. Om det vid denna tidpunkt fortfarande pågick rovfågelsträck räknades detta fram tills det upphörde. Under ett fåtal dagar, när sträcket på grund av otjänlig väderlek varit obefintligt, har räkningarna avslutats före 14.00. Nils Kjellén räknade 1 augusti t.o.m. 20 november och som biträdande räknare arbetade perioden 11 augusti-10 november Tomas Svensson under 41 dagar och Mattias Ullman resterande tid. Vi delade upp arterna för att erhålla så god täckning som möjligt. Observationsplats är normalt den sydvästligaste udden, Nabben. Endast under ett fåtal dagar, då vindarna förskjutit rovfågelsträcket mot norr, har observatörerna flyttat upp till Fyren vid middagstid för att täcka sträcket bättre. Alla inblandade tackas varmt för sin medverkan.

Tim Andersen har sammanställt sträckssiffror från insträcket vid Stevns klint på Själland, mitt emot Falsterbo. Där var det bevakning 26 dagar i augusti, 25 dagar i september, 17 dagar i oktober och 9 dagar i november. Detta är jämförbart med flertalet tidigare höstar. Siffror från Hellebäck norr om Helsingör har erhållits från Steen Søgaard. Totalt räknades det 53 dagar, vilket kan jämföras med ett medel på 63 dagar sedan 1988.

RESULTAT OCH DISKUSSION

Vintern var återigen mild. Såväl vår som sommar blev förhållandevis normala, dock med temperatur något över det vanliga. Sannolikt var häckningsförhållandena relativt bra för flertalet arter. Gnagartillgången var ovanligt god i sydligaste Sverige men längre norrut var antalen generellt klart sämre. Återigen rådde brist på lämlar i fjällen, vilket speglas av en ovanligt låg fjällvråksiffra. Hösten blev liksom sommaren varmare än normalt, med rekordtemperaturer för Falsterbo i november. Färre lågtryckspassager under augusti jämfört med de senaste åren ledde till en sämre koncentration av vissa vadare och framför allt flertalet tärnor. Nederbörden låg generellt under medel. Som vanligt dominerade västvindarna, vilket allmänt leder till högre koncentration till Falsterbo. Flertalet tropikflyttare klarade sig bra, men svalorna uppträdde mer fåtaligt.

Eftersom de tre vanligaste arterna var något fåtaligare än under rekordåret 2019 slutade summan på drygt 3,4 miljoner flyttande fåglar, vilket ändå utgör en av de högsta siffrorna i serien. Bland de knappt 1,5 miljoner bo/bergfinkarna var andelen bergfink högre än vanligt som en följd av bristen på bokolon. Totalt 780 000 ringduvor är en nedgång med över 200 000, men ändå en mycket hög siffra. Eftersom fler vitkindade gäss än vanligt dröjde sig kvar denna milda höst slutade summan på knappt 200 000. Därefter följde staren med 180 000. Detta utgör den högsta siffran på sex år och kanske ser vi en början till återhämtning efter en lång tids svacka. Även grönsiskan hade ett bra år med totalt 106 000 och sträcktoppen var ovanligt tidig. Kajan var fåtaligare än flertalet senare år och slutade på 60 000. Hämplingen uppträdde fåtaligare än fjolårets rekord med 41 000, medan steglitsen fortsätter sin kraftiga ökning och slutade på hela 47 000.

Föregående uppslag t.v.: Sträckande prutgäss vid Nabben 25 oktober 2020. *Foto: Bengt Grandin.*
Föregående uppslag t.h.: Gryning på Nabben 22 september 2020. *Foto: Tomas Svensson.*

Steglitsers på sträck vid Nabben rekorddagen 25 oktober 2020. Foto: Tomas Svensson.

Ovanligt höga årsummor noterades för arter som prutgås, sädgås, bläsgås, flertalet simänder, svärta, sjöorre, knipa, småskrake, gråhakedopping, gråhäger, ägretthäger, trana, småspov, skogssnäppa, skrattmå, fiskmå, skrântärna, skogsduva, skäggmes, trädlärka, björktrast, järnsparv, forsärla, trädpiplärka, gulhämpling och sävsparv. På den negativa sidan utmärkte sig i stället kanadagås, brunand, strandskata, storspov, silvertärna, svarttärna, sillgrissla, turkduva, tornseglare, varfågel, kråka, berglärka, backsvala, hussvala, taltrast, fältpiplärka, rödstrupig pipplärka, gulsparr, ortolansparv, lappsparr och snösparr. I motsats till fjolåret var frö- och bärtillgången norrut uppenbarligen dålig, vilket ledde till bättre fart på invasionsarterna. Totalt 31 000 blåmesar visar på en rejäl rörelse medan antalet svartmesar och talgoxar inte var lika imponerande. Sidensvansen hann inte riktigt nå Falsterbo innan räkningarna avslutades

vilket också sannolikt gällde gråsiskan. Domherren var klart vanligare än flertalet år, även om det inte blev något stor invasion. Alla tre korsnåbbarterna var i rörelse, men antalen låg något under medel. Fyra större hackspettar bokfördes som utsträckande

ROVFÅGLAR OCH FALKAR

De inte åldersbestämda rovfågarna har fördelats efter bestämd procent adulta och juvenila i varje 10-dagarsperiod. Totalt 58 601 rovfåglar ligger väl över medel för hela perioden (46 012). Generellt har siffrorna varit något högre efter sekelskiftet. Allmänt var resultatet något blandat. Sparvhökssiffran slutade på drygt 32 000, vilket ligger väl över medel. Ormvråken hade en medelsäsong med 14 300. Gnagarförekomsten i södra Sverige var bättre än normalt, medan tillgången i Norrland var dålig. Detta ledde till låga summor för fjällvråk, blå kärnhök, jorduggla

och varfågel, samt låg ungfågelsandel för de två första. Däremot verkar tornfalken, som inte är så beroende av gnagare, ha klarat sig bra med hela 1 360 sträckare. Huvuddelen av de adulta bivråkarna missade återigen Falsterbo, medan antalet ungfåglar låg nära medel. Arter som fiskgjuse, brun kärrhök, stäpphök, röd glada, brun glada, havsörn och pilgrimsfalk var förhållandevis talrika. Även duvhök (9) och ängshök (15) klarade sig bra jämfört med senare år. Den genomsnittliga ungfågelsandelen ligger nära medel, men sjunker något om vi enbart inkluderar de tolv vanligaste rovfågelnarna (Tabell 1). Utvecklingen för de 16 vanligaste rovfågelnarna visas i Figur 1. Årets passage uppdelad på 10-dagarsperioder samt medeltal för åren 1973–2019 återfinns i Tabell 3.

Bivråd *Pernis apivorus*

Koncentrationen av adulta bivråkar till Falsterbohalvön fluktuerar relativt kraftigt p.g.a. väder under sträcktoppen i månadskiftet augusti/

september. Sedan åldersbestämningen inleddes 1986 har antalet gamla fåglar varierat mellan 1 426 (2010) och 6 718 (1989). Höstens 3 429 är en förhållandevis låg siffra, vilket betyder att flertalet valde en annan sträckväg. Allmänt kan man notera att den kraftiga populationsnedgången bröts i mitten av 1990-talet och sedan dess är utvecklingen relativt stabil (Figur 1).

Vid Stevns sågs totalt 54 insträckande bivråkar under juni–juli och redan från räkningarnas start bokfördes enstaka utsträckande vid Nabben. Det dröjde dock till mitten av månaden innan tvåsiffriga antal noterades. Antalen ökade sedan till en markant topp på 1 409 den 30 augusti. Därefter en snabb nedgång fram till den sista sträckaren 30 september. Medianen för de adulta inföll på toppdagen, medan ungfågelnarna kulminerade 15 september. Höstens ungfågelsandel på 12 % ligger något under genomsnittet (Tabell 1). För att få en mer rättvisande siffra kan vi i stället jämföra med genomsnittet adulta under hela perioden, då andelen sjunker till 11 %.

TABELL 1

Ungfågelandel (%) bland sträckande rovfåglar i Falsterbo 1986–2020.

Proportion of juveniles (%) among migrating raptors at Falsterbo 1986–2020.

	2019	2020	Medel Mean	Medel 86-90	Medel 91-95	Medel 96-00	Medel 01-05	Medel 06-10	Medel 11-15	Medel 16-20
Bivråd	13	12	14	13	10	11	13	14	14	23
Brun glada	19	49	22	15	22	7	26	25	35	35
Röd glada	63	65	71	83	76	75	76	65	62	61
Havsörn	21	33	38	36	36	29	52	38	44	32
Brun kärrhök	66	70	72	76	78	77	74	68	66	67
Blå kärrhök	71	61	66	60	57	66	74	68	72	66
Stäpphök	60	40	52	25	0	100	46	72	66	47
Ängshök	50	60	58	51	51	69	75	57	55	49
Duvhök	100	91	94	96	95	100	95	82	94	98
Sparvhök	84	79	79	79	80	73	78	80	79	84
Ormvråd	40	47	48	38	44	53	49	49	51	47
Fjällvråd	25	10	27	25	19	19	35	39	30	22
Mi skrikörn	-	0	1	0	0	0	8	0	0	5
Kungsörn	100	100	72	43	72	100	75	100	48	100
Fiskgjuse	41	51	49	50	51	60	51	40	44	48
Tornfalk	82	82	78	70	75	79	81	80	80	83
Aftonfalk	92	67	78	50	77	100	100	50	50	87
Stenfalk	78	71	84	88	86	82	91	81	81	79
Lärkfalk	74	82	85	89	84	87	85	86	83	83
Pilgrimsfalk	47	39	32	40	32	29	29	34	33	35
Medel	59	55	56	51	52	61	61	57	54	58
12 arter	57	56	59	59	58	59	61	59	58	58

Viktigt är att ungfågelsandelen ökat något sedan sekelskiftet (Tabell 1), vilket förhoppningsvis kan leda till en uppgång för arten på sikt.

Bivråken minskar långsiktigt i Finland (Björklund m.fl. 2020) där beståndet numera uppskattas till 2 300 par (Lehikoinen m.fl. 2019). Även i Danmark är trenden snarast negativ (Matthiesen m.fl. 2020). I Storbritannien har bivråken faktiskt ökat något de senaste 25 åren (Eaton & Holling 2020), men totalt häckar endast i storleksordningen 40 par. Eftersom den svenska reproduktionen uppenbarligen är tillfredställande och jakten i Medelhavsregionen sannolikt har minskat på senare år känns det för närvarande lite mer hoppfullt för arten. Vid Stevns räknades 1 982 bivråkar under hösten, vilket utgör 51 % av Falsterbosiffran. Uppe vid Hellebäck bokfördes endast 142 sträckare, vilket ligger klart under medel på 639.

Brun glada *Milvus migrans*

Vid Stevns noterades tre insträckare redan i juni, sannolikt yngre icke-häckare. Enstaka fåglar passerade från början av augusti, men första högre antal var nio den 25:e. Detta följdes av årsbästa på 10 den 31 augusti. En relativt jämn passage under september innehöll som mest nio den 16:e. Antalen i oktober var snarast fler än vanligt med sju så sent som den 12:e och den sista två dagar senare. Sammanlagt 85 bruna glador utgör nytt årsbästa följt av 82 hösten 2017. På den danska sidan summerades 36 insträckande, vilket motsvarar 42 %.

Gladorna fördelar sig på 43 äldre (varav flera 2K-fåglar) och 42 juvenila. Ungfågelsandelen på 49 % utgör den i särklass högsta hittills (Tabell 1). En successivt ökande andel juvenila speglar sannolikt ett ökat antal häckningar i landet. Ottosson m.fl. (2012) uppskattade beståndet till tio par. Under 2019 konstaterades i storleksordningen 15 säkra eller troliga häckningar utspridda från Skåne till Norrbotten (Friberg & Corell 2020). Sannolikt häckar numera åtminstone 20–30 par i landet. I Finland upptäcktes de första häckningarna på tio år 2002 och 2019 hit-

tades två revir (Björklund m.fl. 2020). Beståndet uppskattas till 15 par (Lehikoinen m.fl. 2019). Även i Danmark och Norge ökar ströfynden efterhand (Lange m.fl. 2020, Winnem 2020).

Röd glada *Milvus milvus*

Som vanligt var antalen blygsamma i augusti (Tabell 3), då flertalet glador vände. Sträcket drog igång på allvar i mitten av september med månadsbästa på 512 den 26:e. Den milda väderleken var nog anledningen till den sena sträcktoppen med 407 den 9:e, 914 den 12:e och 453 den 13 oktober. Därefter avtagande antal till räkningarnas avslutning. Ännu 28–29 november bokfördes 76 insträckande vid Stevns.

Totalt 4 654 glador ligger något över tidigare årsbästa på 4 574 från 2017. Vid Stevns klint bokfördes 2 313, vilket utgör 50 % av Falsterbos antal. Uppe vid Hellebäck räknades 72 sträckare, en numera normal siffra. Gladan är den art som uppvisar den kraftigaste ökningen sedan starten och det svenska beståndet torde nu omfatta över 4 000 par. Av dessa häckar fortfarande den övervägande delen i Skåne. I Danmark är gladan fortfarande relativt sällsynt, men ökningen har tagit fart de senaste tio åren. Beståndet uppskattades till minst 200 par 2019 (Lange m.fl. 2020). Häckfåglar saknas ännu, men fynden i Norge ökar successivt och 2018 sågs 36 fåglar (Winnem 2020). I Storbritannien har en successiv ökning ägt rum, med stöd av bl.a. inplantering av svenska och spanska fåglar och 2016 uppskattades beståndet till närmare 4 400 par (Woodward m.fl. 2020).

Medan ungfågellarna kulminerade normalt 29 september låg medianen för de adulta, 12 oktober, fyra dagar senare än medel. Ungfågelsandelen på 65 % ligger klart under medel (Tabell 1). En generellt lägre andel de senaste 15 åren är sannolikt en effekt av att ungfågelsandelen efterhand gått ner när tätheten ökat i Skåne. En inventering av övervintrande glador i Skåne i december 2017 pekar på ett vinterbestånd på över 2 000 glador, varav den övervägande delen utgörs av äldre fåglar.

Havsörn *Haliaeetus albicilla*

Efter en relativt snabb ökning omfattade den skånska populationen under 2020 minst 43 besatta revir (Bengtsson m.fl. 2021). I hela Sverige finns numera sannolikt minst 800 par (Wirdheim & Corell 2017). I Danmark, dit arten spritt sig från Tyskland, fanns 103 par 2019 efter en snabb uppgång (Lange m.fl. 2020). Även i Finland går det bra för havsörnen, med ett uppskattat bestånd på 550 par 2015 (Stjernberg m.fl. 2016). I Falsterbo ses en kraftig uppgång som dock planat ut något de senaste åren (Figur 1). Höstens 58 sträckare är lika med tidigare årsbästa från 2007.

Sträcket har snarast tidigarelags i sen tid och redan i augusti passerade elva örnar. En relativt jämn passage fortsatte sedan hela hösten (Tabell 3). Som mest räknades åtta 17 september och sju 13 oktober. Vid Stevns bokfördes 51 fåglar vilket motsvarar hela 88 % av Falsterbos siffra. Minst 16 av dessa sågs dock inte i Falsterbo och en del kommer enligt uppgift norrifrån

längs kusten. Höstens sträckare fördelar sig på 9 adulta, 57 yngre subadulta och 31 juvenila. Detta ger en ungfågelsandel på 33 %, vilket ligger något under medel (Tabell 1). De äldre örarna hade en median 27 september och de juvenila 19 september. Detta är i båda fallen klart tidigare än normalt och allmänt har den samlade passagen de senaste tio åren tidigarelags drygt två veckor.

Ormörn *Circaetus gallicus*

En äldre fågel vände vid Ljungan 9 augusti, vilket är ett tidigt datum. Det är femte året i rad som ormörn noteras i Falsterbo. Under hösten sågs dock ytterligare minst en fågel i Skåne. Genomsnittet för hela perioden ligger på 0,5 sträckare utan någon tydlig trend. Som mest har två fåglar observerats under sex olika år. Mediandatum för sammanlagt 25 sträckare ligger 4 september. Även i hela landet har antalen varit relativt konstanta sedan 1980-talet (Frigberg & Corell 2020).

Ung havsörn över Nabben 3 september 2020. Foto: Tomas Svensson.

Brun kärrhök *Circus aeruginosus*

Sträcket var som vanligt igång från starten. Antalen började öka redan från 7 augusti fram till en topp i slutet av månaden med som mest 76 den 30:e. En ny stöt kom i mitten av september med maximalt 63 den 14:e och 89 följande dag. Sedan successivt lägre antal fram till början av oktober. Senare dock två efterslänrare 1:a och 8 november. Efter en långsiktig ökning fram till sekelskiftet har antalen legat på en mer jämn nivå (Figur 1). Den hittills högsta siffran på 1 262 sträckare bokfördes 2016. Höstens 1 003 är dock det högsta antalet sedan dess. Möjligen har vi nu nått den nivå som södra Sverige kan försörja, vilket även anas i de standardiserade häckfågeltaxeringarna (Green m.fl. 2021). Ungfågelsandelen på 70 % ligger strax under medel (Tabel 1). Den sjunkande andelen sedan 1986 antyder att ökad konkurrens i högre tätheter lett till försämrad ungpåproduktion. Även i Finland ser vi en kraftig ökning fram till sekelskiftet och en mer stabil population sedan dess (Björklund m.fl. 2020). I Danmark, Storbritannien och kontinentala Europa förefaller emellertid en viss ökning ha skett även efter sekelskiftet (Eaton & Holling 2020, Matthiesen m.fl. 2020). Även om antalet häckande par ännu är relativt litet i Norge verkar de snarast öka (Winnem 2020).

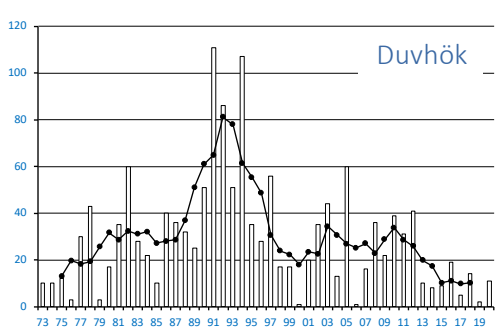
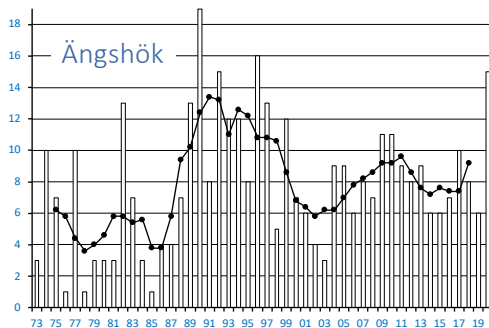
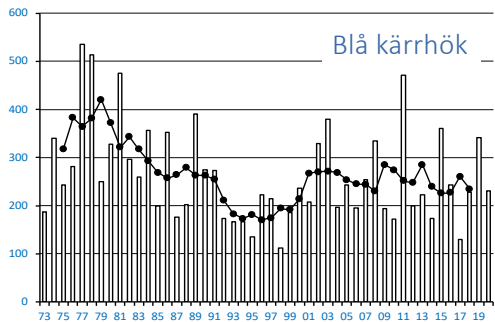
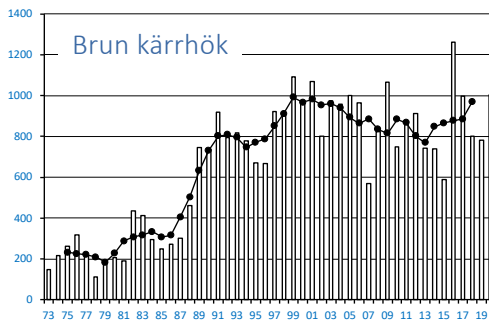
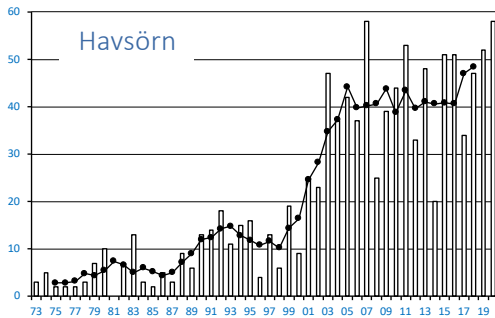
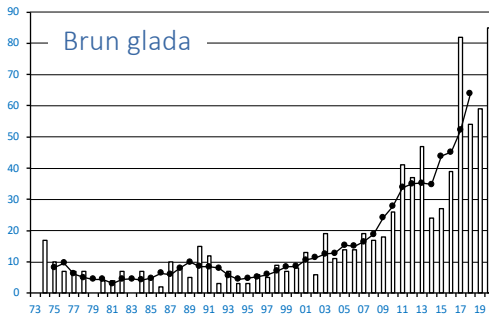
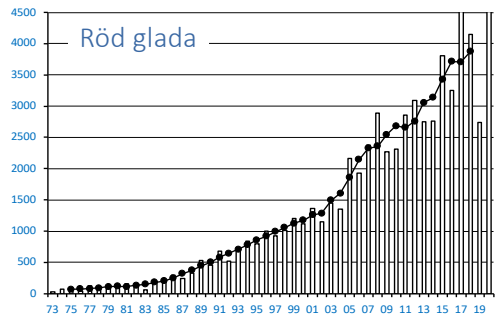
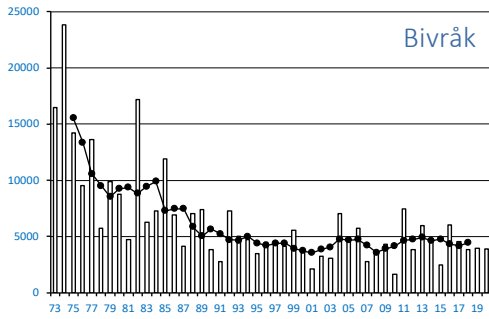
Mediandatum för ungfågeln 27 augusti ligger två dagar tidigare än medel, medan de äldre fåglarna kulminerade klart senare än normalt 11:e respektive 13 september. Generellt har en tidigareläggning av sträcket med fem dagar registrerats under perioden. Av de adulta kärrhökarna utgjorde hanarna 45 % vilket kan jämföras med medel på 47 %. Bland hanarna utgjordes minst 10 % av fjolårsfåglar (2K), en relativt låg andel. Vid Stevns klint räknades 466 bruna kärrhökare (46 %), med flertalet dagssiffror under Falsterbos. Uppe vid Hellebäck bokfördes endast 25 jämfört med i genomsnitt 62 sträckare.

Blå kärrhök *Circus cyaneus*

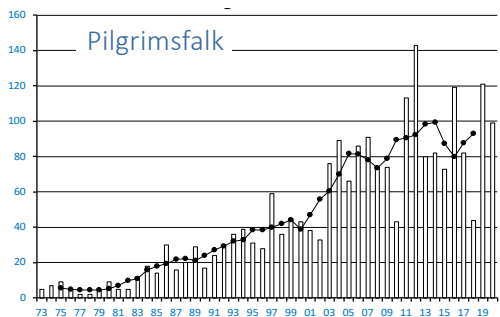
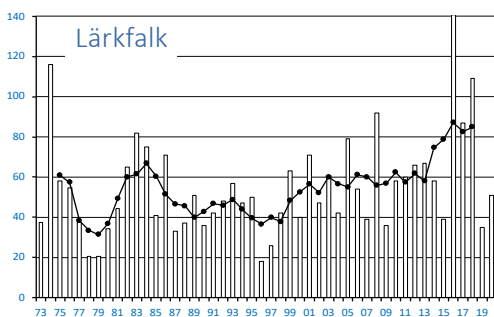
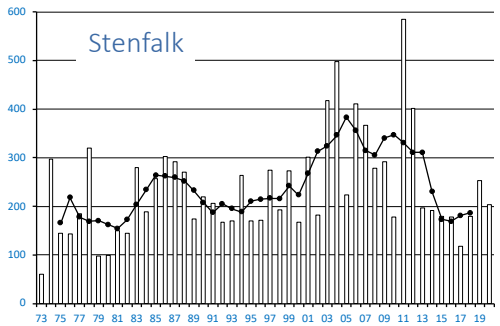
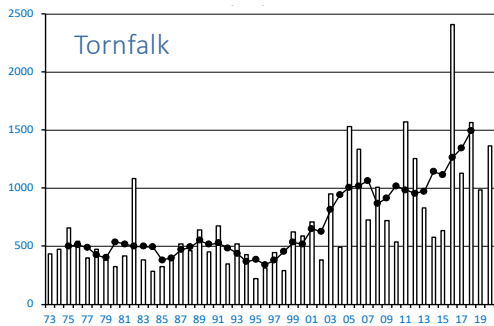
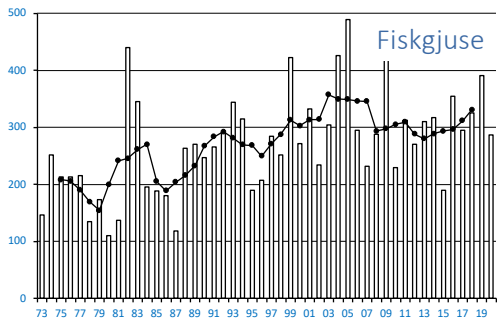
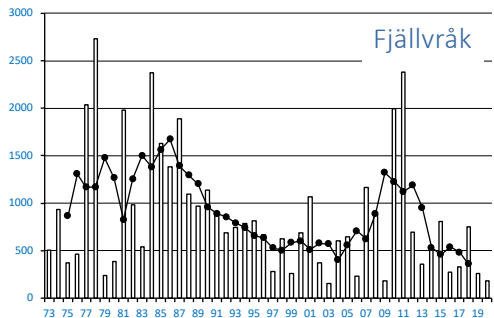
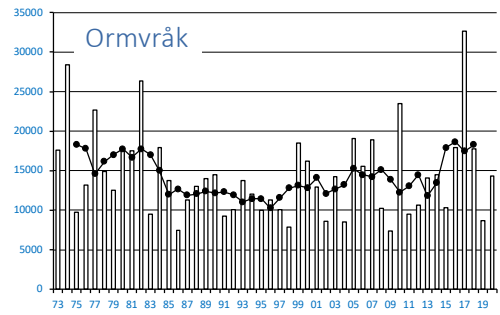
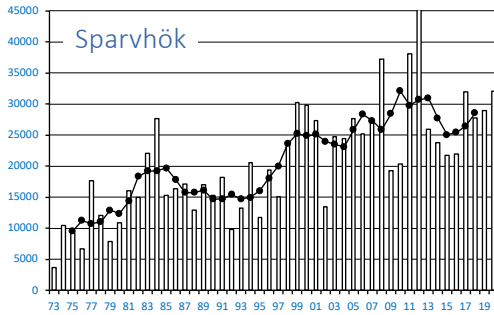
Under augusti bokfördes 18 adulta blåhökare, vilket är klart fler än normalt. Detta får i första

hand ses som ett tecken på att häckningen gått dåligt. Den första ungfågeln registrerades inte förrän 14 september. Passagen var gles hela denna månad med som mest 12 den 19:e. Årsbästa inskränkte sig till 14 den 15 oktober, varefter en gles passage fortsatte till räkningarnas slut (Tabell 3). Totalt 231 sträckare ligger klart under medel på 263 och ungfågelsandelen landade på 61 %, vilket även det är under medel (Tabell 1). Således uppenbarligen ett förhållandevis dåligt häckningsresultat som en följd av dålig gnagartillgång i Norrlands skogsland. Mediandatum för såväl hanar som honor den 19:e respektive 11 september ligger elva dagar tidigare än medel. Ungfågelnas median inföll istället fyra dagar senare än genomsnittet, 14 oktober. Allmänt har, liksom för flera andra kortflyttare, en signifikant senareläggning av sträcket ägt rum sedan 1970-talet. För blå kärrhök utgör skillnaden sex dagar och sannolikt är detta en följd av mildare väder. Andelen hanar bland de adulta överensstämmer med medeltalet på 46 %.

Långsiktigt syns en strax under signifikant nedgång i Falsterbo (Figur 1), trots stora årliga fluktuationer. Dessa styrs främst av gnagartillgången i norr. Väldigt få häckningar upptäcks i Sverige och utvecklingen känns oroande. I Finland har beståndskurvan sedan 1980 pekat nedåt, bortsett från ett par toppar i samband med goda gnagarår (Björklund m.fl. 2020). Den klassas numera som sårbar på den nationella rödlistan. I Danmark syns en signifikant minskning av antalet övervintrare sedan 1980-talet (Matthiesen m.fl. 2020). Någon motsvarande nedgång finns ännu inte i de låga svenska vintersiffrorna. På de brittiska öarna är arten långsiktigt stabil, med ungefär 575 par, trots att man fortfarande har problem med förföljelse, framförallt från ripjägare (Eaton & Holling 2020). På den danska sidan räknades 114 sträckare vilket motsvarar 49 % av Falsterbos siffran. Skillnaden under enskilda dagar var som vanligt relativt stor för denna bredfrontsflyttare. Uppe vid Hellebäck sågs endast 28, vilket ligger långt under genomsnittet på 64 sträckare.

Figur 1. Sträcktet av 16 olika rovfågelarter i Falsterbo 1973–2020 med rullande femårs-medelvärden.
The migration of 16 different raptor species at Falsterbo 1973–2020 with rolling five-year averages.

Figur 1– forts. Sträcktet av 16 olika rovfågelarter i Falsterbo 1973–2020 med rullande femårs-medelvärden.
The migration of 16 different raptor species at Falsterbo 1973–2020 with rolling five-year averages.

Stäpphök *Circus macrourus*

Stäpphöken befinner sig för närvarande uppenbarligen i spridning västerut från kärnområdena i Ryssland. Detta stöds av fler konstaterade häckningar i Finland och nordvästra Ryssland på senare år (Henry 2018). Totalt hittades fyra par i Finland 2019 (Björklund m.fl. 2020). En satellitförsedd hona dog i Marocko och en annan i Nigeria. Beståndet uppskattas till 15 par (Lehikoinen m.fl. 2019). Efter ett antal sämre år har antalen i Falsterbo ökat markant de senaste fem höstarna. Ströobservationerna ökar även kraftigt i samtliga nordiska länder.

Efter två fåglar i slutet av augusti registrerades en jämn passage genom september och en avslutande ungfågel 6 oktober. Som mest passerade fyra 10 september. Vid Stevns bokfördes fem fåglar, varav två inte sågs på den svenska sidan. Höstens sträckare fördelade sig på 4 hanar, 8 honor och 8 juvenila. Av de äldre fåglarna utgjordes två hanar och fyra honor av fjolårsfåg-

lar (2K). Ungfågelsandelen på 40 % ligger klart under medel (Tabell 1). Mediandatum för totalt 243 stäpphökar t.o.m. 2016 faller i ordningen 3 september för hanar, 4 september för honor och 11 september för ungfåglar. Tendensen är mot en allt tidigare passage vilket innebär ett större överlapp med ängshök.

Ängshök *Circus pygargus*

Det svenska beståndet omfattade minst 34 par, varav 25 på Öland, 2019 (Friberg & Corell 2020). Glädjande nog var reproduktionen förhållandevis god. I Danmark registrerades 25–26 par koncentrerade till Sydvestjylland 2019, vilket är i linje med närmast föregående år (Rasmussen m.fl. 2020). Beståndet har varit relativt stabilt sedan 1990-talet, mycket tack vare omfattande insatser för att skydda bona. I Finland hittades två par 2019, men beståndet uppskattas till fem par (Lehikoinen m.fl. 2019, Björklund m.fl. 2020). I Storbritannien är arten hotad och

Ung stäpphök på väg ut mot Nabben 9 september 2020. Foto: Bengt Grandin.

2018 hittades endast ett häckande par (Eaton & Holling 2020).

Antalen i Falsterbo har fluktuerat en hel del sedan 1973 utan någon tydlig tendens (Figur 1). Höstens 15 ängshökar utgör den högsta siffran sedan 1996 och kan möjligen delvis förklaras av ostvindarna i augusti. Sträckarna fördelade sig på fem hanar (varav en 2K), en adult hona och nio ungfåglar. Ungfågelsandelen på 60 % ligger något över medel (Tabell 1). Vid Stevns klint bokfördes endast två ängshökar.

Duvhök *Accipiter gentilis*

En tydlig nedgång i såväl standardrutter som vinterrutten sedan sekelskiftet (Green m.fl. 2021) visar att duvhöken för närvarande minskar. I Danmark syns en minskning under häcknings-tid (Matthiesen m.fl. 2020). En svag långsiktig nedgång är även belagd från Finland (Björklund m.fl. 2020). I Storbritannien ökar däremot arten klart för närvarande (Eaton & Holling 2020).

De årliga fluktuationerna i Falsterbo är rätt stora, men generellt syns en uppgång till början av 1990-talet och en nedgång sedan dess (Figur 1). Minskningen är signifikant för de senaste 15 åren, vilket stöder artens generella tillbakagång. Den första sträckaren registrerades redan 17 oktober. Sträcktoppen kom dock som vanligt i november, med som mest fyra den 8:e. Sammanlagt elva sträckare ligger strax under genomsnittet för de senaste tio åren. Fåglarna fördelade sig på en adult hane, åtta unga hanar och två unga honor. Långsiktigt har den tidsmässiga passagen tidigare lags signifikant under perioden. Vid Stevns klint bokfördes inga duvhökar. Uppre vid Hellebäck räknades två, vilket kan jämföras med ett medeltal på 14 sedan 1988.

Sparvhök *Accipiter nisus*

Sträcktiden är utdragen och för första gången noterades faktiskt utsträckande sparvhökar samtliga dagar under perioden! Tressiffriga antal bokfördes redan från början av augusti. Antalen steg i slutet av månaden men högsta siffra blev ”endast” 892 den 30:e. Tre tusendagar i mit-

ten av september omfattade årsbästa på 1 690 den 14:e och 1 697 följande dag. I oktober var antalen förhållandevis blygsamma med maximalt 1 033 den 9:e. Däremot registrerades en ovanligt sen sträcktopp i början av november, då som mest 1 084 räknades den 3:e. Summan på 32 114 utgör den högsta på åtta år.

Långsiktigt fortsätter populationsuppgången även om den planat ut något i sen tid (Figur 1). Det svenska beståndet uppskattades till 44 000 par (Ottosson m.fl. 2012) och sparvhöken är därmed vår talrikaste rovfågel. I Danmark finns snarast en negativ utvecklingstrend under häckningstid sedan 1970-talet (Matthiesen m.fl. 2020). I häckfågelstudierna från Finland finns en negativ trend sedan 1990-talet (Björklund m.fl. 2020). Om vi tittar på hela Europa förefaller beståndet ha varit rätt stabilt sedan 1980 (PECBMS 2017). Vid Stevns registrerades 5 470 sparvhökar, vilket endast motsvarar 17 % av Falsterbos antal. Uppre vid Hellebäck räknades 564 vilket kan jämföras med ett medeltal på 1 217 sedan 1988.

Ingen köns- och åldersbestämning görs numera utan sträckarna räknas om efter genomsnittet per tiodagarsperiod från specialstudien åren 1986–2000. De unga honorna kulminerade sex dagar tidigare än normalt 31 augusti och de unga hanarna fem dagar tidigare än medel 21 september. Passagen av de adulta var istället senarelagd med kulmination 30 oktober, vilket är åtta dagar senare än medianen för hanar och 13 dagar senare för honorna. Långsiktigt har mediandatum för samtliga sparvhökar tidigare lagts med nio dagar sedan 1970-talet. Andelen juvenila slutade på normala 79 % (Tabell 1). Det är tveksamt om proportionen övervintrande sparvhökar ökat efterhand som vintrarna blivit mildare. Vinterfågelräkningarna visar istället en signifikant minskning sedan 1975 (Green m.fl. 2021).

Ormvråk *Buteo buteo*

Utsträcket började som vanligt inte på allvar förrän i andra septemberdekaden (Tabell 3). Mindre toppar utgjordes av 498 den 17:e och

947 den 30 september. Sannolikt förklaras de förhållandevis låga antalen under månaden av den milda väderleken. Sträcktoppen kom istället i mitten av oktober med som mest 3 159 den 12:e och 2 980 följande dag. Som vanligt var antalen blygsamma i november. Totalt 14 315 vråkar ligger nära genomsnittet. Vid Stevns klint räknades förhållandevis låga 4 972 (21 %). Ofta förklaras lägre siffror med att en högre andel korsar sundet uppe i norr. Höstens 13 106 vid Hellebäck ligger strax under medel, vilket antyder att fördelningen mellan de två lokalerna var normal. Det mesta talar för att fler ormråkar övervintrar i landet efterhand som vintrarna generellt blivit mildare. Uppgången i vinterfågeltaxeringen är dock inte signifikant (Green m.fl. 2021). Häckfågeltaxeringarna sedan 1975 visar emellertid en signifikant ökning. I Danmark har arten ökat långsiktigt såväl som häckfågel som övervintrare, men trenden har vänt de senaste tio åren (Matthiesen m.fl. 2020). I de finska rovfågeltaxeringarna syns en nedåtgå-

ende trend i hela landet sedan 1980 (Björklund m.fl. 2020). Nedgången är ännu tydligare i de standardiserade finska räkningarna (Väisänen m.fl. 2018). Majoriteten av de finska häckarna sträcker dock söderut öster om Östersjön och passerar således inte Falsterbo.

Ungfågelsandelen på 47 % är normal (Tabell 1), men stiger till 49 % om vi istället jämför med medeltalet adulta sträckare under perioden. Sannolikt har därför häckningen lyckats någorlunda. Långsiktigt varierar ungfågelsandelen betydligt mindre än för fjällvråken. Mediandatum för de adulta 9 oktober inföll fyra dagar senare än genomsnittet, medan ungfågeln kulminerade mer normalt 13 oktober. Om vi jämför mediandatum för samtliga ormråkar ligger genomsnittet för de senaste tio åren sju dagar senare än motsvarande från 1970-talet. Detta antyder en högre andel ungfåglar, vilka sträcker senare, vilket inte är lika uppenbart i Tabell 1. En motsvarande senareläggning av sträcket återfinns hos flera andra kortflyttare.

Ormråk, 2K, på sträck över Nabben 23 september 2020. Foto: Tomas Svensson.

Örnvråk *Buteo rufinus*

En ”röd” 2K örnvråk sträckte ut redan 3 augusti och fotograferades följande dag när den passerade Gedser i Danmark. Uppträdandet av denna sydostliga art ökar i Norden med flera fynd i främst Danmark de senaste åren. I Falsterbo har tidigare fem äldre fåglar noterats. Fynden är utspridda från augusti till november med median 27 september.

Fjällvråk *Buteo lagopus*

De elva första fjällvråkarna bokfördes inte förrän 18 september, vilket är ett sent datum. De följdes dock av årsbästa på 31 redan följande dag. Antalen var sedan ovanligt låga genom hela hösten (Tabell 3). Summan på 182 sträckare utgör den näst sämsta siffran hittills och ligger långt under genomsnittet på 875. Antalet adulta sträckare har varierat mellan 119 och 1 248 under perioden och höstens 164 utgör alltså ingen bottennotering. De juvenila har varierat ännu mer, mellan 9 och 1 457. Ungfågelsandelen på 10 % ligger klart under medel på 27 % (Tabell 1), men sjunker till 3 % om vi istället jämför med medeltalet adulta sträckare under perioden. Uppenbarligen var det dåligt med gnagare i fjällvärlden där flertalet fjällvråkar normalt häckar. Även om fler efterhand börjat häcka i skogslandet så räckte detta uppenbarligen inte för att få upp ungprouktionen denna sommar.

I Danmark är fjällvråken en av de övervintande arter som minskat mest sedan 1970-talet (Matthiesen m.fl. 2020). Det samma gäller sannolikt även i Sverige där nedgången i vinterfågeltaxeringarna numera är signifikant. I de standardiserade häckfågelräkningarna har fjällvråken minskat sedan 1998 (Green m.fl. 2021), men den stora nedgången ägde rum tidigare, vilket bl.a. data från Stora Sjöfallet visar (Tyrén & Hellström 2016). Den långsiktiga minskningen i Falsterbo är numera signifikant (Figur 1). Framtiden ser därför för närvarande mörk ut. Även i Finland finns en långsiktig nedgång trots stora årliga fluktuationer (Björklund m.fl. 2020, Väisänen m.fl. 2018). Beståndet

uppskattas numera till 1 000 par (Lehikoinen m.fl. 2019) och arten anses på den nationella rödlistan vara hotad.

Mediandatum för de adulta inföll elva dagar tidigare än normalt 29 september, medan de juvenila i stället kulminerade 20 dagar senare än medel 6 november. Långsiktigt finns ingen tydlig trend beträffande artens tidsmässiga passage. Vid Stevns klint räknades 71 fjällvråkar (39 %). Uppre vid Hellebäck bokfördes endast en, att jämföra med i medeltal 54 sträckare.

Mindre skrikörn *Clanga pomarina*

Efter att ha uteblivit under fjolåret registrerades tre mindre skrikörnar. Två subadulta vände 31 augusti och en äldre fågel sträckte ut 18 september efter att ha vänt dagen före. Summan överensstämmer med medel för hela serien, men arten var något talrikare under 1980- och 1990-talen. Totalt har 126, främst subadulta, fåglar bokförts under perioden med en samlad median 3 september.

Större skrikörn *Clanga clanga*

Till skillnad från den mindre arten har uppträdandet snarast ökat sedan 1970-talet och två sträckare är sedan sekelskiftet närmast ett normalt uppträdande. En 2K sträckte redan 17 augusti och en subadult passerade 13 oktober. Den senare sågs insträckande på den danska sidan efter endast 30 minuter. Medianen för sammanlagt 56 sträckare under perioden ligger 4 oktober, vilket är en månad senare än för mindre skrikörn. Endast tre ungfåglar (6 %) ingår i summan, där subadulta örnar dominerar.

Kungsörn *Aquila chrysaetos*

Ensamma ungfåglar passerade den 12:e och 13 oktober och båda sågs insträckande vid Stevns. Långsiktigt ökade genomsnittet från en på 1970-talet till 2,6 på 1990-talet, men har där efter sjunkit till 2,1 de senaste tio åren. Mediandatum för sammanlagt 21 subadulta ligger 21 oktober och för 53 juvenila 16 oktober. I Skåne går det uppenbarligen lite trögt för kungsörn-

narna och antalet kända par har legat kvar kring tio i rätt många år nu (Bengtsson m.fl. 2021).

Fiskgjuse *Pandion haliaetus*

Redan första dagen räknades elva fiskgjusar och vid Stevns noterades åtta fåglar under juni–juli. Sträcktoppen inföll som vanligt i slutet av augusti med som mest 43 utsträckande den 27:e. Därefter minskande antal genom september till årets sista 1 oktober. Summan på 287 gjusar är något lägre än de fyra föregående åren (Figur 1). Långsiktigt återfinns fiskgjusen bland de signifikant ökande arterna, men kurvan har planat ut något efter 2005. Det svenska beståndet, som är det största i Europa, skattades till 3 600 par efter riksinventeringen 2001 (Ryttman 2004). I Skåne verkar ökningen ha stannat av och beståndet 2013 var ungefär lika stort som tolv år tidigare (Bengtsson 2014). Inte heller i de standardiserade häckfågelräkningarna finns någon uppgång i sen tid (Green m.fl. 2021). I Finland ökade fiskgjusen från drygt 600 par i början av 1970-talet till uppskattningsvis 1 400

par i dagsläget (Lehikoinen m.fl. 2019). Det genomsnittliga antalet flygga ungar har också stigit under perioden (Saurola 2019). I Danmark hittades sex bon 2019 (Novrup 2020). De brittiska öarna återkoloniserades på 1970-talet och ökningen har fortsatt till cirka 242 par 2018 (Eaton & Holling 2020).

Ungfågelsandelen på 51 % hamnade strax över genomsnittet (Tabell 1). Mediandatum för de gamla fiskgjusarna 28 augusti ligger tre dagar senare än medel. Den första ungfågeln bokfördes redan 4 augusti, vilket är ovanligt tidigt, och medianen hamnade två dagar tidigare än normalt 27 augusti. Generellt har passagen tidigarelagts signifikant under perioden. Antalet som sågs på den danska sidan var snarast högre än vanligt med totalt 144 sträckare (50 %). En hel del av dessa sågs dock inte från Nabben.

Tornfalk *Falco tinnunculus*

Redan första dagen sträckte 28 tornfalkar, vilket aldrig hänt tidigare. En jämn passage genom augusti innehöll som mest 52 den 30:e. Sträcktop-

Ung fiskgjuse över Nabben 1 september 2020. Foto: Bengt Grandin.

pen kom i mitten av september med 120 den 14:e och 276 följande dag. Därefter fallande antal fram till början av november (Tabell 3). Sammanlagt 1 362 tornfalkar utgör en ny hög siffra, framför allt med tanke på att gnagarförekomsten var dålig i Norrland. Årets resultat i Stefan Delins 170 holkar i Västerbotten låg strax över medel med 3,7 ungar per lyckad häckning. Ungfågelsandelen på 82 % ligger något över medel (Tabell 1) och ökar till 87 % om vi i stället jämför med medeltalet adulta sträckare under perioden. Sträcktoppen för såväl adulta som juvenila inföll något senare än normalt den 14:e respektive 11 september. Generellt har en tidigareläggning av sträcket ägt rum under perioden. Vid Stevns bokfördes 369 tornfalkar vilket endast utgör 27 % av Falsterbos siffra.

Långsiktigt går det bra för tornfalken som numera återfinns på listan över signifikant ökande arter (Figur 1). Häckfågelinventeringarna visar på en signifikant uppgång, medan vinterindex faktiskt gått ner signifikant sedan 1970-talet (Green m.fl. 2021). I Finland har beståndet, främst tack vare en massiv holkuppsättning, mer än dubblats de senaste 38 åren och skattas nu till 6 700 par (Lehikoinen m.fl. 2019). Dock har ökningen planat ut sedan 2009 (Björklund m.fl. 2020). I Danmark förefaller arten långsiktigt vara stabil under häckningstid, medan det finns en nedgång i vinterindex sedan 1976 (Matthiesen m.fl. 2020). Häckfågeltaxeringar längre söderut i kontinental Europa är långsiktigt negativa (PECBMS 2017).

Aftonfalk *Falco vespertinus*

Efter fjolårets invasion hamnade summan på mer normala tre sträckare. Ytterligare fyra ungfåglar noterades emellertid vid Stevns klint. Den 30 augusti passerade en 2K hane och en ungfågel, vilka följdes av en ungfågel 27 september. Den subadulta hanen utgör endast den andra under perioden, medan den sista sträckaren datumässigt endast överträffas av tre fåglar i början av oktober. Allmänt har fynden i Sverige legat relativt stabilt från 1980-talet fram till 2018,

trots stora årliga fluktuationer (Friberg & Corell 2020). I Falsterbo sjönk genomsnittet från 2,5 fåglar på 1970-talet till under 2 under decennierna kring sekelskiftet. Vi får se om de senaste tre höstarnas högre antal fortsätter. Den samlade medianen infaller 3 september och ungfågeln domineras klart.

Stenfalk *Falco columbarius*

Antalet sträckare låg på en relativt stabil nivå från starten 1973 fram till sekelskiftet. Därefter följde ett antal höstar med förhållandevis höga antal. De senaste åtta åren har emellertid antalen rasat och utvecklingen den senaste tioårsperioden är klart negativ (Figur 1). Höstens 204 sträckare utgör ingen bottennotering, men ligger under genomsnittet för hela perioden. Ungfågelsandelen på 71 % är klart under medel (Tabell 1), vilket antyder ett sämre häckningsutfall. Även om stenfalken i första hand lever av småfåglar brukar dålig gnagartillgång påverka häckningsresultatet negativt. Det begränsade materialet från de standardiserade häckfågeltaxeringarna visar på en signifikant nedgång sedan 1998 (Green m.fl. 2021), vilket alltså stöds av Falsterbosiffrorna. Den finska populationen förefaller långsiktigt vara relativt stabil, men täcks inte särskilt väl av nuvarande inventeringar (Björklund m.fl. 2020). Utvecklingen i Norge är okänd. I Storbritannien har arten nyligen satts upp på rödlistan trots att 1 160 häckande par hittades under den senaste heltäckande inventeringen 2008 och att den långsiktiga utvecklingen snarast är positiv (Eaton & Holling 2020).

Efter elva sträckare i augusti registrerades en jämn passage under september-oktober. Årsbästa på 29 sträckare 9 september utgör ett tidigt datum. Mediandatum för juvenila, 13 september, ligger åtta dagar tidigare än genomsnittet. Från Stevns räknades 67 insträckande vilket motsvarar 37 % av Falsterbos antal. Överensstämmelsen mellan enskilda dagar var som vanligt inte så god för denna bredfrontsflyttare. Uppre vid Hellebäck summerades 14 vilket kan jämföras med ett genomsnitt på 42 sträckare.

Lärkfalk *Falco subbuteo*

Den första lärkfalken bokfördes 3 augusti och därefter registrerades en gles passage fram till början av oktober (Tabell 3). Som mest räknades tio sträckare 30 augusti, ett tidigt datum. Den näst högsta siffran var dock så låg som tre. Totalt 51 lärkfalkar innebär en uppryckning jämfört med fjolåret, men utgör långsiktigt en rätt låg siffra. Trots relativt stora fluktuationer mellan åren var sträckesiffrorna rätt stabila t.o.m. 1980-talet, minskade något under 1990-talet, och har sedan ökat fram till 2017 (Figur 1). Långsiktigt ger detta en klart positiv utveckling. I de standardiserade häckfågelräkningarna finns en signifikant ökning sedan sekelskiftet. Häckfågeltaxeringarna från Finland visar en successiv uppgång fram till och med 2007, men en svag nedgång sedan dess (Björklund m.fl. 2020). I Danmark är lärkfalken betydligt mer sällsynt än hos oss, men någon god beståndsuppskattning finns inte från senare år. I Storbritannien har arten ökat klart i sen tid och den senaste beståndsuppskattningen landade på 3 000 par (Clements m.fl. 2016). Dock registreras en svag nedgång i sen tid (Eaton & Holling 2020).

Ungfågelsandelen på 82 % ligger något under medel (Tabell 1). Generellt är dock ungfågeln klart mer koncentrerade till Falsterbo än de adulta, varför siffrorna inte riktigt speglar häckningsresultatet. Mediandatum för de adulta inföll nio dagar tidigare än normalt 22 augusti, medan ungfågeln kulminerade fyra dagar senare än vanligt 15 september. Från Stevns registrerades 22 lärkfalkar (43 %), men överensstämmelsen mellan olika dagar var som vanligt dålig.

Pilgrimsfalk *Falco peregrinus*

En gles passage noterades från början av augusti. Antalen ökade något i september men årsbästa inskränkte sig till sju den 19:e. Därefter en gles passage fram till början av november (Tabell 3). Totalt 99 falkar är klart färre än fjolårets 121, men de årliga fluktuationerna är relativt stora (Figur 1). Det svenska beståndet fortsätter att öka och omfattade 475–525 par 2018 (Friberg & Corell 2019). Detta speglas av uppgången i Falsterbo. I Danmark fanns minst 21 par 2019 (Lange m.fl. 2020). I Finland häckade cirka 30 par i början av 1970-talet, vilket ökat till 300 par 2019 (Lehikoinen m.fl. 2019). På de brittiska öarna är populationen långsiktigt stabil kring 1 700 par (Eaton & Holling 2020).

Ungfågelsandelen har hela tiden varit betydligt lägre än för de mindre falkarna men höstens 39 % ligger klart över medel (Tabell 1). Som vanligt gjordes försök att könsbestämma falkarna främst med hjälp av storleken. Hanarna dominerade bland såväl de adulta med 63 % som bland ungfågeln med 64 %. Långsiktigt råder en svag dominans av hanar för båda åldersgrupperna. Mediandatum för de olika kategorierna inföll i ordningen adulta hanar 14 september, adulta honor 19 september, unga hanar 27 september samt unga honor 26 september. Från Stevns räknades 37 pilgrimsfalkar (37%), varav åtminstone tio inte sågs från Nabben. Uppre vid Hellebäck bokfördes elva vilket ligger nära medel.

Ung pilgrimsfalk på sträck 29 augusti 2020.

Foto: Bengt Grandin.

ÖVRIGA ARTER

I Tabell 3 redovisas uppträdandet av samtliga arter uppdelat på 10-dagarsperioder. Här återfinns även medeltalet sträckare för perioden 1973–2019. Ungfågelsandelen för några utvalda arter presenteras i Tabell 2. Nedan ges kommentarer till enskilda arters uppträdande under hösten. Vid hänvisningar till häckfågeltaxeringar i olika länder refereras till Green m.fl. 2021 för Sverige, Matthiesen m.fl. 2020 för Danmark och Väisänen m.fl. 2018 för Finland. Även de svenska sjöfågelräkningarna redovisas numera av Green m.fl. 2021.

Andfåglar

Prutgäsen ökade kraftigt fram till sekelskiftet, men låg sedan på ungefär samma nivå det första decenniet på 2000-talet. Därefter ses en ny uppgång och höstens närmare 27 000 innebär en ny hög siffra. Häckningen har uppenbarligen gått relativt bra eftersom 24 % ungfåglar ligger klart över medel (Tabell 2). I flockarna urskiljdes tre ljusbukiga prutgäss. Även om allt fler vitkindade gäss dröjer sig kvar vintertid ökar antalet sträckare närmast explosionsartat och arten är

numera den tredje talrikaste i Falsterbo. Efter rekordsiffran på närmare en halv miljon under fjolåret kom vi dock ”endast” upp i 200 000. Som mest räknades 54 900 den 15 oktober. En minskning hos grågäsen de senaste åren beror sannolikt på att fler gäss stannar kvar i Skåne till långt in på hösten. Majoriteten av de sträckande sädgässen utgörs numera av den tundrahäckande underarten *Anser fabalis rossicus*. I samband med ostvindar upplevde vi 5 oktober ett magnifikt bredfrontssträck av säd- och bläsgås över hela södra Skåne. I Falsterbo räknades 4 552 sädgäss, vilket utgör grundplåten för den nya rekordsiffran på 4 888. Ännu mer imponerande var antalet bläsgäss. När räkningarna upphörde kl. 14.00 summerades 38 520 sträckare och ytterligare några tusen lär ha passerat senare under dagen. Det nya årsbästa slutade på 41 428. Den signifikanta långsiktiga uppgången för bläsgås stöds av gäsinventeringarna.

Efter en långsiktig uppgång har antalet knölsvanar minskat klart de senaste tio höstarna. Detta förklaras troligen främst av att fler efterhand övervintrar norr om Falsterbo, då januariindex ökat klart i sjöfågelräkningarna. Det nord-

TABELL 2

Ungfågelsandel (%) bland ett urval sträckare i Falsterbo 1986–2020.

Proportion of juveniles (%) among a number of migrants at Falsterbo 1986–2020.

	2019	2020	Medel Mean	Medel 86–90	Medel 91–95	Medel 96–00	Medel 01–05	Medel 06–10	Medel 11–15	Medel 16–20
Knölsvan	1	3	5	-	-	-	-	6	6	3
Mindre sångsvan	1	11	10	15	8	11	13	10	7	7
Sångsvan	20	5	9	6	6	12	11	12	7	8
Prutgås	17	24	13	19	17	8	12	6	14	15
Trana	7	7	12	25	21	11	10	12	11	9
Bredstj. labb	100	0	62	29	42	52	89	64	93	63
Kustlabb	53	50	54	55	68	57	62	45	42	45
Fjälllabb	100	100	98	80	99	92	100	99	100	100
Dvärgmåså	59	46	50	62	76	53	46	44	37	33
Silltrut	22	41	30	-	-	-	29	31	27	32
Tretåig måså	100	93	87	84	58	85	97	87	95	96
Skräntärna	22	23	15	15	15	12	17	11	19	17
Fisktärna	28	46	33	34	40	38	25	30	34	27
Silvertärna	52	54	38	26	40	39	38	36	46	38
Småtärna	71	52	55	-	-	-	-	-	57	54
Svarttärna	89	94	88	77	94	98	79	83	89	94

västeuropeiska beståndet av mindre sångsvan ökade fram till ett maximum på drygt 27 000 1995, men har sedan minskat till 21 500 individer 2005 (Rees & Beekman 2010). I Finland har emellertid antalen under såväl vår som höst varit relativt oförändrat sedan sekelskiftet (Lehtiniemi 2017). I Falsterbo har ökningen snarast fortsatt även om höstens 196 inte är så imponerande. Även antalet sångsvanar som övervintrar i Sverige är klart ökande, trots att antalet sträckare fortfarande stiger. Ungfågelsandelen på 11 % mindre sångsvanar ligger strax över medel, medan de båda andra svanarterna verkar ha lyckats sämre med häckningen (Tabell 2).

Efter en kraftig nedgång under 1990-talet har antalet gravänder ökat igen. I Danmark har förekomsten under häckningstid gått ner långsiktigt och det gäller även de standardiserade räkningarna i Sverige. Den signifikanta uppgången av antalet blåsänder är även väldokumenterad genom andfågelräkningarna. Höstens

20 000 överträffas endast av 24 000 år 2017. Snatteranden har ökat kraftigt i landet de senaste 20 åren, vilket speglas av en signifikant uppgång i Falsterbo. Summan på 180 sträckare utgör den näst högsta efter 183 fåglar 2016. Bra går det efter sekelskiftet även för krickan, medan gräsanden bara ökat de senaste tio åren. Såväl stjärtand som skedand hade en bra höst och den långsiktiga trenden är positiv liksom i andfågelinventeringarna. Lite märkligt minskar dock för närvarande flertalet simänder, utom gräsand och snatterand, enligt häckfågelräkningarna i Sverige och Finland.

Viggen har minskat långsiktigt, men utvecklingen de senaste tio åren är i stället klart positiv. Arten minskar dock i häckfågelräkningarna. Totalt 394 sträckande bergänder utgör den sjätte högsta siffran trots en signifikant minskning under hela perioden. Ejderns uppgång fram till 1990-talet har följts av en relativt kraftig nedgång sedan dess. Höstens låga 61 000 bekräftar

Blåsändsträck förbi Nabben 12 september 2020. Foto: Bengt Grandin.

Ejdrar på sträck vid Nabben 28 september 2020. Foto: Bengt Grandin.

detta. Det finska Östersjöbeståndet har halverats sedan mitten på 1990-talet, men uppvisar en liten ökning de allra senaste åren (Below m.fl. 2019). Allmänt är nedgången mindre i Danmark och januariindex i sjöfågelsräkningarna är positivt för Västerhavet. Alfågeln kraftiga minskning som övervintrare i Östersjön speglas även av de relativt låga siffrorna från Falsterbo, även om vi sett en liten ljusning de senaste tio åren. Sjöorren är den dykand som för närvarande ökar mest i Falsterbo och totalt 23 945 utgör den tredje högsta siffran hittills. Detta stöds av uppgångar i såväl september- som januariindex. Minskningen hos svärtan har planat ut efter sekelskiftet och höstens 911 utgör en ny hög siffra. Sjöfågelsräkningarna visar på en signifikant uppgång de senaste tio åren och det finska beståndet klarar sig bra (Below m.fl. 2019). Knippan minskar generellt vid Nabben i kontrast till kraftigt ökande januariindex i sjöfågelsräkningarna i Sverige. Höstens 1 017 sträckare utgör dock den i

särklass högsta siffran i serien. Efter en minskning från 1970-talet till 1990-talet har antalet sträckande småskrakar ökat rejält och höstens 3850 har endast överträffats två gånger. Antalet häckare i den finska skärgården har ökat (Below m.fl. 2019) medan antalen i de standardiserade häckfågelinventeringarna i Sverige och Danmark minskat sedan sekelskiftet. Dock finns en ökning i januariindex från sjöfågelsräkningarna. De fåtaliga storskrakarna minskar snarast, men liksom hos knippan övervintrar flertalet längre norrut.

Lommar – trana

Totalt 708 smålommar förstärker en ökande trend. Antalet storlommar låg däremot strax under medel (Tabell 3). Smålommen ökar även i häckfågeltaxeringarna och båda lommarna ökar vintertid. Samtliga tre doppingar har ökat efter bytet av räknare 2001. Antalet svarta stor- kar har trots årliga fluktuationer legat förhål-

Smålommen har en positiv trend. Nabben 15 november 2020. Foto: Bengt Grandin.

landevis konstant kring ett genomsnitt på 1,4 under perioden. Hösten innebar dock den andra nollnoteringen det senaste decenniet. Det går bra för de skånska projektstorkarna. Redan i juli var en flock med 60 storkar nere och vände. Dock missade flertalet i år Nabben där slutsumman inskränkte sig till 44. Sträckssiffrorna visar på en långsiktig signifikant ökning för gråhäger och höstens 788 överträffar det tidigare årsbästa från 2016 med drygt tvåhundra. Som mest räknades den nya rekordsiffran 133 redan 1 augusti. Uppgången är något mindre i häckfågelräkningarna från Sverige och Danmark, men större i Finland. Ägretthägern ökar närmast explosionsartat och höstens 230 utgör nytt rekord liksom imponerande 101 sträckare 27 september. Den långsiktiga kraftiga ökningen av trana fortsätter i Sverige liksom i hela norra Europa. Höstens drygt 12 000 överträffas endast av drygt 18 000 hösten 2013. Ungfågelandelen på 7 % ligger dock för andra året i rad klart under medel (Tabell 2).

Vadare

Bristen på lågtryckspassager och mer ostvindar än normalt i augusti gav en sämre passage av adulta vadare än de närmast föregående åren (Tabell 3). Istället var sträcket av ungfåglar i september snarast något bättre, vilket indikerar en bättre häckningssäsong på den ryska tundran.

Liksom i häckfågeltaxeringarna syns ingen tydlig trend för strandskatan. I Finland finns en ökning de senaste åren, medan arten minskar i Danmark. Tofsvipan har generellt minskat under perioden även om en viss återhämtning kan skönjas den senaste dekaderna. I Finland syns en ökning sedan sekelskiftet medan nedgången fortsätter även de senaste tio åren i Danmark och Västeuropa. Ökningen av Ljungpipare fortsätter. Häckfågeltaxeringarna indikerar ett mer oförändrat bestånd i Sverige och Finland men förmodligen har flertalet av våra sträckare sitt ursprung längre österut. Kustpiparens långsiktiga uppgång har planat ut något de senaste tio åren. Passagen av större strandpipare har

tidigarelags signifikant under perioden. Årssiiffrorna har generellt ökat sedan sekelskiftet, men höstens 854 ligger klart under medel. Allmänt känns det snarast som om ungfågelsandelen (andelen sträckare i september) minskat. De standardiserade häckfågelräkningarna visar på en ökning sedan 1998. Däremot har arten minskat i Danmark. De fåtaliga mindre strandpiparna har snarast blivit fler efter sekelskiftet.

En tydlig ökning hos småspoven sedan sekelskiftet syns inte i de standardiserade rutternas sedan 1998, medan arten har ökat i Finland. Storspoven minskar generellt i Sverige, där kurvan för såväl de fria punktrutternas som standardrutternas pekar klart nedåt. Däremot förefaller de finska och danska bestånden vara mer stabila. Myrspoven visar en signifikant långsiktig ökning även om årets siffra var den lägsta på länge. Roskarlen uppges på senare tid ha minskat kraftigt som häckfågel i Sverige och i den finska skärgården har nedgången varit kraftig sedan 1979 (Below m.fl. 2019). Majoriteten av

sträckarna i Falsterbo, som ökat signifikant, utgörs emellertid sannolikt av tundrahäckare från Ryssland. Bland de arktiska *Calidris*-vadarna är det främst kust-, små- och kärrsnäppa samt sandlöpare som verkar ha lyckats någorlunda med häckningen (Tabell 3). Detta i paritet med prutgås och fjällabb. De fåtaliga mosnäpporna ökar snarast för närvarande. Brushanen minskar snabbt som häckfågel i Norden. I Falsterbo, där majoriteten säkert kommer från Ryssland, syns däremot en generell uppgång.

En långsiktig minskning av antalet enkelbeckasiner finns även i häckfågeltaxeringarna i Sverige och Danmark, men är inte så tydlig i Finland. Däremot ökar antalet signifikant i standardrutternas sedan 1998. Såväl svartsnäppa som rödbena har varit långsiktigt stabila i Falsterbo medan gluttsnäppan ökat efter sekelskiftet. Frågan är hur stor andel som utgörs av svenska häckare. I Finland har rödbenan minskat signifikant sedan 1980-talet. I samma land har skogssnäppan ökat kraftigt medan grönbena och drillsnäppa snarast

Ljungpiparen fortsätter att öka i antal. Nabben 30 augusti 2020. Foto: Bengt Grandin.

Dvärgmåsen har en långsiktig uppgång i Falsterbo. Nabben 11 november 2020. Foto: Bengt Grandin.

minskat sedan 1980. Detta stöds av en allmän ökning hos skogssnäppan i Falsterbo och i standardrutterna sedan 1998. Däremot ökar även grönbena och drillsnäppa i Falsterbo sedan sekelskiftet, i motsats till häckfågeltaxeringarna utom i Danmark. De fåtaliga brednäbbade simsnäpporna har ökat efter sekelskiftet. Förutom de två sträckarna sågs en fågel på Måkläppen i oktober.

Måsfåglar – alkor

Efter en kraftig minskning fram till 1990-talet har antalet skrattmåsar ökat tydligt igen. Höstens 12 485 utgör faktiskt den högsta siffran sedan 1985. De svenska och danska häckfågeltaxeringarna visar fortfarande en signifikant nedgång. Den långsiktiga ökningen av dvärgmåsar i Falsterbo speglar den kraftiga sentida uppgången i Norrland och Finland (nu 10 000 par) (Olsson 2013, Lehikoinen m.fl. 2019). Även i Mellansverige ökar arten för närvarande (Friberg & Corell 2020). Höstens 475 är emellertid en förhållandevis låg siffra. Ungfågelsandelen på 46 % ligger

strax under medel (Tabell 2). Den signifikanta uppgången för fiskmåsen i Falsterbo stöds inte särskilt väl av häckfågelinventeringar i de nordiska länderna. Sannolikt kommer en betydande andel av de sträckande såväl skratt- som fiskmåsarerna österifrån. Silltruten har minskat kraftigt i Östersjön och i Finland är nedgången tydlig sedan 1979 (Below m.fl. 2019). I Falsterbo utgörs emellertid silltrutarna främst av den längs Västkusten häckande underarten *Larus fuscus intermedius*, vilken har ökat i sen tid. Uppgången är ännu tydligare i Danmark. Höstens 64 sträckare är klart under medel sedan arten började räknas 2001, medan ungfågelsandelen på 41 % ligger klart över genomsnittet (Tabell 2).

Östersjöbeståndet av skrانتärna verkar för närvarande vara relativt stabilt. Sommaren 2019 häckade minst 511 par i landet (Friberg & Corell 2020), medan det finska beståndet skattades till 950–1 050 par (Byholm m.fl. 2020). Efter nykolonisering häckar den sedan 2014 på Salt-holm, med 20–24 par 2019 (Lange m.fl. 2020).

I Falsterbo har arten trots stora årliga fluktuationer hållit ställningarna väl och återfinns numera bland de signifikant ökande. Höstens 31 fåglar utgör en ny hög siffra och ungfågelsandelen på 23 % ligger klart över medel (Tabell 2). Antalet småtärnor har minskat signifikant sedan 1970-talet, men trenden de senaste åren är mer positiv. Såväl fisk- som silvertärna finns med bland de signifikant ökande arterna. Främst silvertärnan har ökat kraftigt längs den finska östersjökusten sedan 1979 (Below m.fl. 2019). Avsaknaden av lågtryckspassager och mer ostvindar än normalt under augusti ledde emellertid till lägre antal än på många år. Totalt 3 000 fisktärnor ligger endast något över medel och 170 silvertärnor klart under. Ungfågelsandelen på 46 respektive 54 % är dock klart över genomsnittet (Tabell 2). Efter en tidigare långsiktig ökning har svarttärnan de senaste tio åren nästan kommit upp bland de signifikant minskande arterna och höstens 22 sträckare utgör en ny låg siffra.

Det svenska beståndet verkar hålla ställningarna någorlunda även om antalet rapporterade par var förhållandevis lågt 2018–19 (Friberg & Corell 2020). Antalet häckare i Skåne har däremot minskat tydligt i sen tid (Bengtsson m.fl. 2021).

Uppenbarligen var gnagartillgången på den ryska tundran tillfredställande. Endast två bredstjärtade labbar är en låg siffra medan 20 unga fjällabbar ligger klart över medel. Även 57 kustlabbar är klart över genomsnittet. Ungfågelandelen på 50 % ligger dock under medel (Tabell 2). Långsiktigt är arten stabil. I Storbritannien återfinns kustlabben numera på rödlistan efter en kraftig sentida nedgång (Eaton & Holling 2020), medan det finska beståndet klarat sig bättre (Below m.fl. 2019).

Antalet sträckande sillgrisslor och tordmular låg åter klart under genomsnittet och den förstnämnda är en av de arter som minskat mest under perioden. Däremot utgör fem tobisgrisslor ett förhållandevis högt antal.

Sträckande fiskmåsar vid Nabben 23 november 2020. Foto: Bengt Grandin.

Duvor – hackspettar

Efter en kraftig nedgång för skogsduvan, främst under 1990-talet, har trenden vänt liksom i häckfågelinventeringarna i Sverige och Danmark. Höstens drygt 16 000 överträffas endast av fjolårets 22 600. Som mest räknades 3 540 sträckare 11 oktober. Ringduvan har ökat mer eller mindre kontinuerligt sedan 1970-talet. Efter fjolårets närmare en miljon sträckare passerade drygt 782 000, vilket utgör den tredje högsta siffran genom tiderna. Maximalt bokfördes 116 000 den 13 oktober och 94 000 såväl den 12:e som 30 oktober. Höga antal sedan sekelskiftet stöds av en signifikant uppgång i standardrutterna sedan 1998, medan ökningen startade tidigare i Danmark. Turkduvan är en av de arter som minskat signifikant i Falsterbo under perioden trots att häckfågelinventeringarna i Nordvästeuropa inte visar på någon tydlig nedgång utom i Danmark. Detta förklaras inte av att majoriteten numera övervintrar i Sverige, då det finns en signifikant nedgång i de svenska vinterindexen.

Tornseglaren minskar för närvarande i hela Norden. Sträcket i Falsterbo är oftast knutet till lågtryckspassager och det är tveksamt hur väl de inräknade siffrorna speglar populationsutvecklingen. En allmän nedgång sedan sekelskiftet förstärks av höstens endast 874 sträckare. Detta var dock främst en följd av bristen på lågtryckspassager i augusti. Endast tre jordugglor speglar snarast den dåliga gnagarförekomsten i Norrlands skogsland. Totalt fyra utsträckande större hackspettar bokfördes, men någon större invasion har inte förekommit sedan 2013 då 166 sträckare registrerades. Enstaka spillkråkor och gröngölingar var endast nere och vände.

Varfågel – stare

Varfågeln är en av de arter som är mest beroende av goda gnagarår för att föda upp sina ungar (Kjellén 2017). Höstens låga tolv sträckare speglar den dåliga smågnagartillgången i Norrlands inland. Arten är för sällsynt för att omfattas av häckfågelräkningarna före standardrutternas in-

Ringduvan har ökat kontinuerligt sedan 1970-talet. Nabben 25 oktober 2020. Foto: Bengt Grandin.

förande, men där är trenden positiv. Generellt har kajan ökat signifikant i Falsterbo, med en kraftigare uppgång de senaste tio åren. Totalt drygt 60 000 utgör dock den lägsta siffran på fem år. Som mest räknades 11 900 den 13 oktober. Allmänt har mediandatum senarelagts signifikant under perioden. I häckfågeltaxeringarna är ökningen klar i samtliga nordiska länder. Långsiktigt har antalet råkor snarast ökat i häckfågeltaxeringarna liksom i Danmark, medan antalet sträckare minskat under perioden. Detta förklaras av att fler övervintrar, vilket stöds av signifikant ökande vinterindex. Dock finns en uppgång i sträcksiffrorna de senaste tio åren. Kråkan är den art som uppvisar den kraftigaste nedgången i Falsterbo. Efter upp mot 13 000 på 1970-talet sträcker numera under 1 000 på en säsong. Höstens 732 sträckare utgör dock den högsta siffran på 13 år. En signifikant nedgång återfinns också i siffrorna från häckfågeltaxeringarna i Sverige, Danmark och Finland. Då även vinterindex rasat kan minskningen inte förklaras av att fler kråkor

övervintrar. Det är därför svårt att hitta en övertygande förklaring till nedgången.

Efter en nästan total frånvaro av mesar 2019 var tre arter igång under hösten. Närmare 31 000 blåmesar ligger nära medel och långsiktigt syns en signifikant uppgång. Även talgoxen visar en positiv trend, trots stora årliga fluktuationer. Totalt 1 200 ligger väl över medel. Rörelserna hos svartmes är ännu mer oregelbundna. Långsiktigt är trenden snarast positiv, med en mer negativ utveckling de senaste tio åren. Såväl blåmes som talgoxe ökar klart i häckfågeltaxeringarna, medan svartmesen minskat långsiktigt. I Danmark är trenden negativ för samtliga mesar. Efter en nedgång i samband med några kalla vintrar har skäggesen ökat klart de senaste tio åren.

Trädlärkan minskade klart de första 20 åren. En signifikant ökning sedan 1990-talet i häckfågelinventeringarna motsvaras inte av standardrutterna. Dock syns en motsvarande uppgång i sträcksiffrorna. Höstens 5 990 utgör en ny re-

Generellt har kajan ökat signifikant i Falsterbo. Nabben 3 november 2020. Foto: Bengt Grandin.

Trädlärkor på sträck vid Nabben 1 november 2020. Foto: Tomas Svensson.

kordnotering för andra året i rad och som mest räknades höga 1 146 den 26 oktober. Sånglärkan är en bredfrontsflyttare som inte koncentreras påtagligt till Falsterbo, varför årssummorna fluktuerar en hel del. Totalt 2 870 ligger klart över genomsnittet. Långsiktigt är trenden negativ men något högre antal sedan sekelskiftet stöds av en mer oförändrad utveckling i häckfågeltaxeringarna de senaste tio åren. En av de arter som uppvisar en tydlig minskning under perioden är berglärkan. Totalt fem sträckare innebär en ny låg siffra.

Ladusvalan minskade fram till 1990-talet, men har sedan ökat till samma nivå som på 1970-talet. Efter fyra år med extremt höga antal ligger emellertid höstens knappt 22 000 under medel. En motsvarande uppgång syns i häckfågelräkningarna i Sverige, men däremot inte i Danmark och Finland. Långsiktigt minskar backsvalan signifikant. Efter en viss uppgång de senaste åren utgör 1 400 den lägsta siffran sedan 2000. Ännu mer nattsvart ser det ut för

hussvalan som fortsätter att tappa mark. Höstens 856 är faktiskt det lägsta antalet sedan 1996. Nedgången stöds av häckfågeltaxeringar i större delen av Nordvästeuropa, men orsaken är oklar. Den långsiktiga nedgången för stare verkar ha brutits den senaste tioårsperioden. Drygt 178 000 ligger klart över medel och allmänt verkar häckningen ha gått ovanligt bra. Maximalt räknades 31 400 den 30 oktober, en siffra som endast överträffats fyra gånger längre tillbaka under perioden. Den kontinuerliga nedgången fortsätter dock i häckfågeltaxeringarna från såväl Sverige som Danmark. I Finland har nedgången planat ut sedan sekelskiftet, men någon sådan tendens finns ännu inte i de andra länderna.

Trastar – piplärkor

Såväl björkrast som rödvingetrast återfinns bland de långsiktigt minskande arterna, vilket överensstämmer med utvecklingen i häckfågeltaxeringarna. Båda fluktuerar mycket och en stor del sträcker på nätterna. Efter flera sämre

år bokfördes drygt 21 000 björktrastar, vilket sannolikt främst speglar sämre fruktsättning norrut jämfört med fjolåret. Den långsiktiga uppgången för dubbeltrasten stöds av häckfågeltaxeringarna i Sverige och Finland. Vi bokförde även en ringtrast och fyra koltrastar, arter som främst sträcker nattetid. Antalet pilfinkar har minskat långsiktigt även om de årliga fluktuationerna varit stora. Efter två bättre år ligger höstens 110 åter väl under medel. Häckfågel- och vinterindex för pilfink i Sverige är relativt stabila medan utvecklingen varit mer negativ i Danmark och positiv i Finland. Järnsparven är en svårräknad art som helt klart ökat efter bytet av räknare 2001. Totalt 1 006 sträckare utgör den högsta siffran hittills. I häckfågeltaxeringarna bryts en långsiktig nedgång av en signifikant ökning i standardrutterna sedan 1998. I Danmark minskar arten, medan beståndet varit långsiktigt stabilt i Finland.

Efter en uppgång till 1980-talet och en minskning under 1990-talet förefaller gulärlan, i likhet med flera tropikflyttande tättingar, öka igen för närvarande. Höstens närmare 45 000 ligger återigen klart över genomsnittet. Som mest bokfördes 4 390 sträckare 24 augusti. Häckfågeltaxeringarna visar en signifikant uppgång för den sydliga nominatformen *Motacilla flava flava* sedan sekelskiftet, medan utvecklingen liksom i Finland inte är lika positiv för den nordliga underarten *M. f. thunbergi*. I Danmark har beståndet ökat de senaste tio åren efter en tidigare kraftig minskning. Enligt Ottosson m.fl. (2012) utgörs ungefär 85 % av det svenska beståndet av den nordliga underarten. Sannolikt är dock andelen lägre bland sträckarna i Falsterbo. Bortsett från tillfälliga nedgångar efter kalla vintrar fortsätter försärlans långsiktiga ökning och höstens 495 överträffas endast av 507 hösten 2016. Den starka långsiktiga uppgången syns även i häckfågelsinventeringarna, medan arten snarast minskat i Danmark. Fram t.o.m. 1990-talet visar sträckesiffrorna på en dyster utveckling för sädesärlan. Därefter har antalen emellertid stigit något igen till skillnad från i häckfågeltaxering-

arna. I Danmark syns en minskning endast de senaste 10 åren medan en svag långsiktig nedgång registrerats i Finland.

Endast tre fåltiplärkor ligger nära fjolårets bottennotering, varför det ser mörkt ut för arten. Dock visade en specialinventering i Skåne under 2017 på något fler sjungande hanar jämfört med motsvarande räkning 2013 (Olofsson 2018). Förhoppningsvis är det de biotopförbättrande åtgärder som länsstyrelsen inlett som fått effekt. Arten minskar emellertid i hela Nordvästeuropa varför orsakerna kanske främst återfinns i övervintringsområdet i Sahelzonen. Antalet inräknade trädiplärkor i Falsterbo är klart väderberoende, vilket medför stora årliga fluktuationer. Liksom för flera andra tropikflyttare var siffrorna förhållandevis låga under 1990-talet, medan antalen legat över medel sedan 2004. Detta gör att den nu kommit upp på listan över signifikant ökande arter. Som mest räknades 4 700 den 24 augusti. Trädiplärkan ökar signifikant i standardrutterna som inleddes 1998. I Danmark och Finland har dock nedgången fortsatt. Antalet sträckande ängspi-plärkor fluktuerar rätt kraftigt men generellt syns en ökande trend sedan sekelskiftet. Häckfågelräkningarna visar en relativt stabil förekomst sedan sekelskiftet jämfört med en generell minskning i Finland. I Danmark har utvecklingen vänt till positiv i sen tid. Endast sju rödstrupiga piplärkor utgör en ny låg siffra (Tabell 3). Inget tyder på att den långsiktiga nedgången skulle avta och minskningen syns även i spontanrapporteringen. Även skärpiplärkan uppvisar långsiktigt en tydlig nedgång. Här verkar det emellertid som om utvecklingen vänt de senaste tio åren och höstens 60 sträckare ligger långt över medel. Arten är för sparsam för att registreras i häckfågelsinventeringarna, men i den finska skärgården har antalen ökat sedan 1986 (Hario & Rintala 2014).

Finkar – sparvar

Kategorin bo/bergfink uppvisar stora årliga fluktuationer som till stor del styr totalsumman sträckare enskilda höstar. Långsiktigt syns ingen

tydlig trend men generellt har antalen stigit sedan sekelskiftet. Detta motsvaras av en signifikant ökning för bofinken i standardrutterna. Däremot har den minskat i Danmark. Höstens knappt 1,5 miljoner ligger väl över medel. Generellt finns en tendens till en tidigare passage, men höstens median 8 oktober ligger fem dagar senare än medel. Som mest räknades 216 000 den 6:e och 181 000 den 10 oktober. Då bergfinkarna ofta sträcker i tätare flockar går det att uppskatta deras andel av det totala finksträcket. Sedan 2004 har vi för alla större sträckdagar skattat procentandelen bergfink i jämna tiotal. Omräknat slutade uppskattningen på 25 % av totalsumman för bo/bergfink, vilket utgör den högsta andelen hittills och kan jämföras med i genomsnitt 12 %. Detta förklaras av att bokollonskörden var usel jämfört med fjolåret då 8 % bergfink registrerades efter ett bra ollonår. I vårt land liksom i Finland har arten minskat signifikant enligt häckfågeltaxeringarna.

Stenknäcken är huvudsakligen stannfågel, men de låga siffrorna i Falsterbo har ökat klart sedan sekelskiftet. Den finns därför numera med bland de signifikant ökande arterna. I de standardiserade häckfågeltaxeringarna finns en signifikant ökning och även vinterfågelräkningarna visar en tydlig uppgång. Arten har också ökat i Danmark, Finland och Norge (Winnem 2020). Domherrens uppträdande är invasionsartat med stora fluktuationer mellan åren utan någon tydlig trend. Höstens 2 437 utgör den tredje högsta siffran i serien, vilket rimligen speglar dålig frösättning längre norrut. Häckfågelinventeringarna i Sverige och Finland visar på en långsiktig nedgång, medan en signifikant uppgång finns i de standardiserade räkningarna sedan 1998 och i Danmark. Fyra rosenfinkar överensstämmer med genomsnittet. Till skillnad från en signifikant nedgång i häckfågelräkningarna i Sverige och Finland har de fåtaliga sträckarna i Falsterbo inte minskat så tydligt

Mindre korsnäbbar på sträck vid Nabben 12 september 2020. Foto: Bengt Grandin.

Grönfinkar på Nabben 15 november 2020. Foto: Bengt Grandin.

sedan sekelskiftet. Inte heller ströfynden i Storbritannien har minskat sedan 1990-talet (White & Kehoe 2020). Efter att nästan ha uteblivit under 2019 uppträdde alla tre korsnäbbarna i antal något under medel (Tabell 3). Långsiktigt ökar samtliga. Även om den mindre korsnäbben som vanligt generellt passerade tidigare på säsongen var överlappet med den större arten i oktober snarast större än normalt (Tabell 3).

Grönfinkens tidigare signifikanta uppgång i Falsterbo (med maximalt 121 000 hösten 2006) stöds av motsvarande i såväl vinterräkningar som häckfågeltaxeringar i Sverige, Danmark och Finland. Antalen rasade emellertid därefter rejält, främst som en följd av parasitinfektionen gultopp *Trichomonas gallinae*. Ett motsvarande ras finns i häckfågeltaxeringarna från hela Norden sedan 2006. Höstens drygt 20 000 innebär dock en klar uppgång efter fem magra år och förhoppningsvis innebär detta att arten börjat återhämta sig igen. Vinterhämplingen uppvisar en signifikant långsiktig minskning i Falsterbo.

Utvecklingen har dock vänt och den senaste tioårsperioden är siffran i stället signifikant positiv. Majoriteten häckar i Norge och arten är för sällsynt för att omfattas av häckfågelinventeringarna. Enligt dessa har hämplingen minskat i hela Nordvästeuropa. I Falsterbo registrerades den kraftigaste nedgången i slutet av 1970-talet. Antalen var mer konstanta efter sekelskiftet fram till en uppgång som inleddes 2012. Höstens 41 000 utgör ett nytt högt antal, vilket dock bleknar i jämförelse med fjolårets rekord på 97 000. En motsvarande sentida ökning syns även i de svenska, danska och finska häckfågeltaxeringarna. Trots stora årliga fluktuationer har gråsiskan ökat klart sedan sekelskiftet. Invandringen av den sydliga underarten *Acanthis flammea cabaret* är nog bara en delförklaring till uppgången. Den nordliga nominatformen minskar enligt häcktaxeringarna, men de sena sträcktopparna visar att det huvudsakligen är denna underart som styr utvecklingen i Falsterbo. Höstens relativt kraftiga passage var sen och fortsatte säkert

efter att räkningarna avslutats. Efter en svacka under 1980-talet har antalet sträckande steglitser stigit markant och för närvarande pekar kurvan brant uppåt. Höstens 47 000 utgör nytt årsrekord och som mest bokfördes dagsrekordet 6 840 den 25 oktober. Siffrorna från samtliga nordiska häckfågeltaxeringar är klart positiva och även antalet övervintrare ökar signifikant. Totalt 22 gulhämplingar har endast överträffats två gånger i sen tid. Långsiktigt ökar arten vilket förmodligen speglar den lilla skånska populationen. Frösättningen styr andelen övervintrande grönsiskor och de årliga fluktuationerna vid Nabben är förhållandevis stora. Långsiktigt syns emellertid en signifikant ökning, vilken stöds av de standardiserade häckfågelräkningarna sedan 1998 och de finska taxeringarna. Sträcket var igång redan när räkningarna inleddes och sträcktoppen 11 september ligger 24 dagar tidigare än medel. Totalt 106 000 utgör den tredje högsta siffran i serien.

Kornsparv har endast registrerats utsträckande under tolv höstar och trenden är klart minskande. Även för den större danska populationen är trenden negativ. Gulsparven uppvisar en signifikant negativ trend över hela perioden. Häckfågeltaxeringarna pekar på en likartad successiv nedgång i hela Norden. Den svenska minskningen kan inte förklaras av att en större andel övervintrar, då även vinterindex sjunkit liksom i Danmark. För ortolansparven följdes en uppgång till 1980-talet av en kraftigare minskning sedan dess. Efter att ha uteblivit helt hösten 2017 sågs endast en sträckare de tre senaste höstarna. Den sentida minskningen är slående inom hela det fennoskandiska utbredningsområdet och arten är snart borta som häckfågel söder om Norrland (Sondell 2015). Förhållandena i övervintringsområdet i Västafrika är dåligt kända. Dvärgsparven tenderar att bli en årsviss sträckare i Falsterbo och trenden är klart ökande i landet (Friberg & Corell 2020). Höstens fem sträckare ligger tre över tidigare årsbästa. Det finska beståndet skattas dock numera till hela 21 000 par (Lehikoinen m.fl.

2019). Sävsparven har generellt minskat sedan 1970-talet, vilket stöds av en negativ trend i häckfågelräkningarna i Sverige, Danmark och Finland. I sträckciffrorna finns däremot en klar uppgång sedan sekelskiftet och höstens 3 700 ligger klart över medel. Denna uppgång saknas dock i häckfågeltaxeringarna, men med lite god vilja kan man skönja en uppgång i de standardiserade häckfågelräkningarna de senaste åren, liksom i Danmark. Sex sträckande lappsparvar utgör en för senare år godkänd siffra (Tabell 3). Den kraftiga långsiktiga minskningen syns även i de standardiserade häckfågelräkningarna sedan 1998. Hos snösparven har en tydlig nedgång ägt rum främst efter sekelskiftet. Höstens 55 utgör en ny låg siffra. Allmänt förefaller snösparven ha minskat i landet och standardrutterna visar en signifikant nedgång sedan 1998.

REFERENSER

- Below, A., Lehikoinen, A., Mikkola-Roos, M., Kurvinen, L. & Laaksonen, T. 2019. Bird populations in Finnish archipelago in 1980-2018. - *Linnut-voosikirja 2018*:56-67.
- Bengtsson, K. 2014. Fiskgjusen i Skåne 2013. - *Anser 53*:2;16-21.
- Bengtsson, K. m.fl. 2021. Rara arter 2020. - *Anser 60*:1; 35-39.
- Björklund, H., Saurola, P. & Valkama, J. 2020. Breeding and population trends of common raptors and owls in Finland in 2019. - *Linnut-voosikirja 2019*:44-59.
- Byholm, P., Below, A. & Piha, P. 2020. History, conservation, status and new information on the winter quarters of Finnish Caspian Terns. - *Linnut-voosikirja 2019*:72-77.
- Clements, R., Everett, C. & Messenger, A. 2016. The Hobby – a revised population estimate. *British Birds 109*:316-323.
- Eaton, M. & Holling, M. 2020. Rare breeding birds in the UK in 2018. - *British Birds 113*: 737-791.
- Friberg, F. & Corell, M. (red.) 2019. Fågelrapport 2018. - Birdlife Sverige. - *Fågelåret 2018*:59-178.
- Friberg, F. & Corell, M. (red.) 2020. Fågelrapport 2019. - Birdlife Sverige. - *Fågelåret 2019*:70-193.
- Green, M., Lindström, Å., Haas, F. & Nilsson, L. 2021. Övervakning av fåglarnas populationsutveckling. - *Årsrapport för 2020*. Biologiska institutionen,

Lunds universitet.

- Hario, M. & Rintala, J. 2014. Population trends of the archipelago birds along Finnish coasts in 1986-2013. - *Linnut-vuosikirja 2013*:46-53.
- Henry, M. 2018. The changing status of the Pallid Harrier in western Europe. - *British Birds* 111: 744-760.
- Kjellén, N. 2017. Sträckfågelräkningar vid Falsterbo hösten 2016. - *Fåglar i Skåne 2016*:4-55.
- Kjellén, N. 2020. Sträckfågelräkningar vid Falsterbo hösten 2019. - *Fåglar i Skåne 2019*:4-45.
- Lange, P., Christophersen, H. & Christensen, J. S. (red.) 2020. Fugle i Danmark 2019. Årsrapport over observationer - meddelelse nr. 46 fra Rapportgruppen. - *Fugleåret 2019*:26-135. DOF
- Lehikoinen, A. m.fl. 2019. Breeding population sizes of Finnish birds. - *Linnut-vuosikirja 2018*:38-45.
- Lehtiniemi, T. 2017. The occurrence of threatened and rare bird species in Finland in 2016. - *Linnut-vuosikirja 2016*:68-77.
- Matthiesen, J., Moshøj, C. M., Vikstrøm, T., Fink, M & Eskildsen, D. P. 2020. Overvågning af de almindelige fuglearter i Danmark 1975-2019. - *Fugleåret 2019*:11-25. DOF
- Novrup L. 2020. Fiskeørnen i Danmark 2019. - *Fugleåret 2019*:262-264. DOF
- Olofsson, P. 2018. Fältpiplärkan i Skåne 2017. - *Anser* 57:2; 7-14.
- Olsson, C. 2013. Dvärgmåsen i Sverige 2012. - *Fågelåret 2012*:43-49. SOF
- Ottosson, U., Ottvall, R., Elmberg, J., Green, M., Gustafsson, R., Haas, F., Holmqvist, N., Lindström, Å., Nilsson, L., Svensson, M., Svensson, S. & Tjernberg, M. 2012. *Fåglarna i Sverige - antal och förekomst*. SOF, Halmstad.
- PECBMS. 2017. Population Trends of Common European Breeding Birds 2017. SCO, Prague. www.ebcc.info/pecbm.html
- Rasmussen, L. M., Sørensen, I. H., Mathiesen, A., Leegaard, J., Schwes, S. A. & Nyegaard, T. 2020. Hedeøhø i Danmark 2019. - *Fugleåret 2019*:271-279. DOF
- Rees, E. C. & Beekman, H. 2010. Northwest European Bewick's Swans: a population in decline. - *British Birds* 103:640-650.
- Ryttman, H. 2004. Fiskgjusen i Sverige - resultat av riksinventeringen 2001. - *Fågelåret 2003*:81-90. SOF
- Saurola, P. 2019. Finnish Ospreys (Pandion haliaetus) 2017-2018. - *Linnut-vuosikirja 2018*:96-103.

- Sondell, J. 2015. Projekt Ortolansparv 2011-2014. - Birdlife Sverige - *Fågelåret 2014*:49-55. SOF
- Sjernerberg, T., Koivusarri, J., J., Nuuja, I., Ollila, T., Keränen, S., Ekblom, H., Laaksonen, T., Lokki, H. & Saurola, P. 2016. Population size and nesting success of the White-tailed Sea Eagle (Haliaeetus albicilla) in Finland 2013-2015. - *Linnut-vuosikirja 2015*:20-29.
- Tyrén, H. & Hellström, P. 2016. *Populationsuppföljning av fjällvråk i Stora Sjöfallets nationalpark - Inventeringsrapport 2016*. NOF, NR.
- Vaisänen, R. A.; Lehikoinen, A. & Sirkia, P. 2018. Monitoring population changes of land bird species breeding in Finland 1975-2017. - *Linnut-vuosikirja 2017*:16-31.
- White, S. & Kehoe, C. 2020. Report on scarce migrant birds in Britain in 2018; Part 2:passerines. - *British Birds* 113:533-554.
- Winnem, A. M. 2020. - *Fugleåret 2018*:60-133. NOF
- Wirdheim, A. & Corell, M. (red.) 2017. Fågelrapport 2016. - Birdlife Sverige. - *Fågelåret 2016*:61-187.
- Woodward, I. m.fl. 2020. Population estimates of birds in Great Britain and the United Kingdom. - *British Birds* 113:69-104.

SUMMARY

Since 1973 the Swedish Environmental Protection Agency has organised counts of the migration passing the southwesternmost point (Nabben) of the Falsterbo peninsula. From 2001 these counts are performed by two observers recording all species from dawn until 14.00 (CET) between August 1 and November 20. As far as possible the age is determined among raptors and some other larger species.. Most species probably did quite well due to a fairly normal spring and summer. Dominating westerly winds during the autumn favoured concentration to Falsterbo. Tables 1-2 show the proportion of juveniles since 1986 in raptors, falcons and some other species. This autumn's migration divided into ten-day-periods together with the mean 1973-2019 is depicted in Table 3. The migration of 16 different raptors at Falsterbo 1973-2020 with rolling five-year averages is shown in Figure 1. Up to date information on trends and annual as well as daily figures

can be found on the homepage of Falsterbo Bird Observatory: www.falsterbofagelstation.se/index_e.html

The total of 3.4 million migrants is lower than the record number last autumn, but still well above average. Among the close to 1.5 million Chaffinch/Brambling the proportion of Brambling (25 %) was higher than normal due to a poor crop of beech mast. A total of 780 000 Wood Pigeons is down 200 000 from last year, but still a high number. More Barnacle Geese staying until late autumn resulted in "only" 200 000 migrants counted. The Starling may be recovering after a long decline since 180 000 is the highest figure in six years. Also Siskin had a good year with in total 106 000 and an unusually early migration peak (Tab. 3). The Jackdaw was less numerous than in most later years with a total of 60 000. After an all time high last autumn the number of Linnets was down to 41 000. On the other hand the number of Goldfinches are climbing fast up to 47 000 this year.

A total of 58 601 raptors is well above average for the whole period (46 012). Numbers have generally been higher since the turn of the century. The result in different species was however slightly mixed. Eurasian Sparrowhawk was well above average with a total of above 32 000. Common Buzzard ended closer to normal with 14 300. Rodent numbers in Southern Sweden were good, while the occurrence up north was generally poor. This resulted in low numbers in Rough-legged Buzzard (182), Hen Harrier (231), Short-eared Owl (3) and Great Grey Shrike (12). The proportion of juveniles was also low in the first two species (Table 1). On the other hand Common Kestrel, not as dependent on rodents, did better with 1 360 migrants. Most adult Honey Buzzards again missed Falsterbo while the number of juveniles was close to average (Table 1). Species like Osprey (287), Marsh Harrier (1003), Pallid Harrier (20), Red Kite (4654), Black Kite (85), White-tailed Eagle

(58) and Peregrine (99) were comparatively numerous. Also Goshawk (11) and Montagu's Harrier (15) did well compared to later years. Rare raptors included Short-toed Eagle, 3 Lesser Spotted Eagles, 2 Spotted Eagles, Long-legged Buzzard and 3 Red-footed Falcons.

Most geese and dabbling ducks are increasing at the moment. Impressive was an all-time high of 4 552 Bean Geese and 38 520 White-fronted Geese on October 5. Among the diving ducks the picture is more split. The number of Common Eiders is decreasing every year, while Black Scooter is going the other way with 24 thousand migrants. Record number were counted in Grey Heron (788) as well as in Great White Egret (230). A total of 44 White Storks is not so impressive and no Black Stork was seen. Most waders occurred in average numbers and the production of juveniles on the Russian tundra seems to have been better than in most recent years. Easterly winds in August resulted in fewer Common and Arctic Terns compared to most later years. Caspian and Little Tern did well, while Black Tern seems to be on the way down at the moment. The breeding in Arctic and Long-tailed Skua seems to have been successful while young Pomarine Skuas were lacking. Black-headed as well as Common Gull are increasing at the moment and the first seems to be on the way back after a long decrease.

While Barn Swallow was only slightly below average Sand Martin and especially House Martin are clearly on the way down. A total of 6 000 Wood Larks constitutes an all-time high, reflecting a general increase. Only 3 Tawny and 7 Red-throated Pipits are very low numbers. In contrast 495 Grey Wagtails has only been beaten once. Most buntings are decreasing at the moment. Only one Ortolan and 6 Lapland Buntings reflects a strong decline. Reed Bunting seems to have recovered somewhat in later years while the decrease continues in Yellowhammer and Snow Bunting. Among the thrushes 21 000 Fieldfares is a good number probably reflecting a poor crop of berries up north. Most smaller

Nils Kjellén går i pension och avtackas 20 november 2020 efter att ha räknat 50 146 142 sträckande fåglar vid Nabben. Foto: Björn Malmhagen.

On November 30th 2020 Nils Kjellén (far left) retires and is given a vote of thanks after counting 50 146 142 migrating birds at Nabben. Photo: Björn Malmhagen.

finches did well with for instance 22 Serins and 3 500 Twites. Positive is also that the Greenfinch seems to have started to recover after the steep decline due to a decease.

Contrary to 2019 the production of seeds and berries was fairly poor, resulting in larger movements of invasive species. The total of 31 000 Blue Tits is a good number while the numbers of Coal and Great Tits were less impressive. Waxwings did not really reach Falsterbo before the counts was finished, which is also probably true in Redpoll. The number of Bullfinches was high, even if it was not a large invasion. All three crossbills were on the move although numbers were slightly below average. Four migrating Great Spotted Woodpeckers were recorded, while small numbers of Black

Woodpecker, Green Woodpecker, Eurasian Jay and Nutcracker all turned back.

NILS KJELLÉN
Biologiska Inst., Ekologihuset
SE-223 62 Lund
nils.kjellen@biol.lu.se

TABELL 3
Sträckret i Falsterbo hösten 2020 uppdelat på dekader samt medel för perioden 1973–2019.

Migration at Falsterbo in the autumn 2020 divided in decades and mean 1973–2019.

	Aug 1	Aug 2	Aug 3	Sep 1	Sep 2	Sep 3	Okt 1	Okt 2	Okt 3	Nov 1	Nov 2	Total	Medel
	Aug 1	Aug 2	Aug 3	Sep 1	Sep 2	Sep 3	Okt 1	Okt 2	Okt 3	Nov 1	Nov 2	Total	Mean
Prutgås	0	0	0	29	537	2964	21425	375	1251	241	32	26854	11219
Kanadagås	0	0	0	12	0	26	30	15	0	0	5	88	128
Vitkindad gås	0	0	30	0	50	3000	12500	93200	10730	68930	8850	197290	60054
Grågås	60	10	60	150	210	110	130	1150	50	367	95	2392	3913
Sädgås	0	0	0	0	0	0	4829	45	0	7	7	4888	219
Spetsbergsgås	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	0	9	3
Blåsgås	0	0	0	0	0	23	41128	150	18	104	5	41428	739
Knölsvan	78	30	8	32	43	48	45	26	18	55	85	468	605
Mindre sångsvan	0	0	0	0	0	0	0	13	0	171	12	196	221
Sångsvan	0	0	0	0	0	0	0	2	0	121	102	225	194
Gravand	151	47	91	47	5	15	0	0	0	0	0	356	433
Skedand	12	42	44	7	76	76	46	31	24	59	0	417	194
Snatterand	0	0	1	3	7	0	0	0	14	131	24	180	17
Blåsand	0	40	415	1790	6300	4840	3450	350	1234	1540	70	20029	8018
Gräsand	4	0	0	10	2	0	0	23	94	567	162	862	422
Stjärtand	0	31	123	364	477	102	485	86	174	122	24	1988	1032
Kricka	110	100	1065	110	415	235	110	5	35	190	30	2405	1078
Brunand	0	0	0	0	6	1	1	0	0	4	0	12	43
Vigg	37	9	0	6	25	37	95	0	53	741	40	1043	466
Bergand	0	0	0	0	0	6	28	0	16	321	23	394	213
Praktejder	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1
Ejder	430	160	140	110	980	15890	24860	11110	1810	4550	690	60730	92294
Svärta	31	0	9	40	75	35	38	2	77	512	92	911	330
Sjöorre	7100	680	2190	3290	5460	2810	740	30	360	1110	175	23945	6623
Alfågel	0	0	0	0	0	0	0	2	25	106	72	205	55
Knipa	0	0	0	0	0	0	109	65	112	627	104	1017	325
Salskrake	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	5	2
Storskrake	0	0	1	0	2	0	0	0	4	29	15	51	39
Småskrake	0	0	0	20	120	860	480	335	500	1295	240	3850	1528
Smålom	0	1	15	27	107	46	78	31	68	232	103	708	381
Storlom	3	2	17	26	17	3	12	2	3	15	5	105	123
Svartnäbbad islom	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1
Vitrnäbbad islom	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	3	1
Gråhakedopping	3	1	3	1	7	0	9	3	0	64	2	93	23

FORTS.

TABELL 3 – FORTS.

	Aug 1	Aug 2	Aug 3	Sep 1	Sep 2	Sep 3	Okt 1	Okt 2	Okt 3	Nov 1	Nov 2	Totalt Total	Medel Mean
Skäggdopping	0	1	1	0	5	2	8	2	1	4	1	25	9
Vit stork	0	0	37	2	5	0	0	0	0	0	0	44	14
Grånäger	392	44	126	18	62	73	10	37	3	22	1	788	190
Ägretthäger	14	8	21	6	13	127	11	16	3	11	0	230	10
Havssula	0	0	0	0	0	0	1	0	10	40	0	51	2
Fiskgjuse	31	34	149	27	37	8	1	0	0	0	0	287	270
Bivråk	28	110	3095	220	383	62	0	0	0	0	0	3898	6491
Örnörn	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Mindre skrikörn	0	0	2	0	1	0	0	0	0	0	0	3	3
Större skrikörn	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	1
Kungsvörn	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2	2
Spanvhök	1139	2024	4681	2730	7771	2645	2473	1604	2320	4481	246	32114	20364
Duvhök	0	0	0	0	0	0	0	1	1	5	4	11	30
Brun kärrhök	111	180	279	87	282	46	11	5	0	2	0	1003	659
Blå kärrhök	2	2	14	10	40	34	23	40	15	43	8	231	264
Stäpphök	0	0	3	6	9	1	1	0	0	0	0	20	7
Ängshök	2	4	7	2	0	0	0	0	0	0	0	15	8
Röd glada	52	4	23	17	855	1224	621	1701	0	74	83	4654	1305
Brun glada	3	2	28	9	19	8	4	12	0	0	0	85	16
Havsörn	1	3	7	5	13	6	1	20	0	2	0	58	21
Fjällvråk	0	0	0	0	51	40	9	39	5	32	6	182	889
Örnvråk	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Örnvråk	39	8	139	101	1039	1942	2021	8803	0	149	74	14315	14383
Trana	0	0	1	2	1118	368	3620	7115	0	3	0	12227	2400
Strandskata	91	10	33	4	14	0	0	0	0	0	0	152	300
Skärfläck	48	0	1	0	16	0	0	0	0	0	0	65	64
Tofsvipa	0	9	0	0	0	170	80	0	7	136	0	402	603
Ljungpipare	41	21	227	12	32	6	12	10	55	200	150	766	704
P. kusatparola	38	7	46	47	132	38	63	21	1	0	0	393	331
St. strandpipare	201	63	342	146	74	26	2	0	0	0	0	854	1176
Mi. strandpipare	2	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	4
Småspov	36	2	9	0	0	0	0	0	0	0	0	47	20
Storspov	48	7	79	6	10	5	0	0	0	0	0	155	234
Myrspov	19	9	32	40	68	20	1	0	0	0	0	189	297
Rödspov	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
Roskarl	3	2	25	8	2	0	0	0	0	0	0	40	37
Kustsnäppa	37	21	202	226	165	15	7	0	0	0	0	673	595
Brushane	11	4	75	40	18	2	4	0	0	0	0	154	214

FORTS.

	Aug 1	Aug 2	Aug 3	Sep 1	Sep 2	Sep 3	Okt 1	Okt 2	Okt 3	Nov 1	Nov 2	Total Total	Medel Mean
Myrsnäppa	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
Spovsnäppa	24	6	37	3	2	3	0	0	0	0	0	75	112
Mosnäppa	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	4
Sandlöpare	4	12	12	36	17	4	0	0	0	0	0	85	65
Kärrensäppa	1420	215	1055	1290	1630	240	200	10	0	0	0	6060	5553
Småsnäppa	4	0	11	89	4	2	0	0	0	0	0	110	94
Enkelbeckasin	4	2	40	30	66	39	25	4	17	7	0	234	271
Smaln. simsnäppa	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	2
Bredn. simsnäppa	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	2	0
Drillsnäppa	49	11	12	0	0	0	0	0	0	0	0	72	44
Skogssnäppa	20	12	3	1	0	0	0	0	0	0	0	36	16
Rödbena	43	17	45	9	0	0	0	0	0	0	0	114	194
Grönbena	117	38	30	2	0	0	0	0	0	0	0	187	110
Svartsnäppa	4	6	19	13	9	0	0	0	0	0	0	51	71
Gluttsnäppa	79	16	74	4	8	0	5	0	0	0	0	186	183
Tretåig mås	0	0	0	0	0	0	0	0	5	6	4	15	11
Rissa tridactyla	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skrattmås	6924	938	748	428	471	733	380	451	440	722	250	12485	7659
Dvärgmås	1	28	128	18	6	2	21	0	0	71	200	475	455
Fiskmås	1911	182	578	510	509	718	479	496	434	1096	1700	8613	3562
Siltrut	6	7	17	16	11	3	2	1	0	1	0	64	110
Skråntärna	5	10	8	4	4	0	0	0	0	0	0	31	11
Småtärna	62	24	29	0	0	0	0	0	0	0	0	115	67
Fisktärna	321	58	424	127	37	0	0	0	0	0	0	3029	2890
Silvertärna	30	9	9	2	0	0	0	0	0	0	0	170	340
Fisk/silver	1035	83	905	134	25	0	0	0	0	0	0	Omr	54
Svarttärna	0	1	21	0	0	0	0	0	0	0	0	22	54
Storlabb	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
Bredstjärtad labb	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2	8
Kustlabb	4	0	26	22	4	1	0	0	0	0	0	57	44
Fjälllabb	0	0	12	6	2	0	0	0	0	0	0	20	11
Sillgrissla	0	0	0	0	0	2	5	0	5	3	6	30	216
Tordmule	0	0	0	0	1	0	0	0	7	5	9	31	48
Alca torda	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Omr	2
Sillgrissla/tordmule	0	0	0	2	1	1	1	2	1	12	2	5	2
U. aalge/A. torda	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Cepphus grylle	0	0	31	36	1811	4449	1823	5930	1417	679	135	16311	8783
Skogsduva	0	0	0	0	0	920	10610	465020	199430	93150	13300	782430	311922
Ringduva	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Turturduva	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
S. decacocto	0	0	0	2	0	2	0	1	2	1	0	6	45

TABELL 3 – FORTS.

	Aug 1	Aug 2	Aug 3	Sep 1	Sep 2	Sep 3	Okt 1	Okt 2	Okt 3	Nov 1	Nov 2	Total Total	Medel Mean
Gök	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
Jorduggla	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	0	3	3
Tornseglare	0	339	502	16	9	6	0	2	0	0	0	874	7212
Större hackspett	0	0	0	0	0	1	0	3	0	0	0	4	15
Tornfalk	169	227	132	127	536	102	39	19	7	4	0	1362	690
Alftonfalk	0	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	3	2
Stenfalk	0	1	10	60	66	22	26	7	11	1	0	204	236
Lärkfalk	3	3	18	10	5	8	4	0	0	0	0	51	55
Pilgrimfalk	1	2	14	17	24	12	13	5	4	5	2	99	45
Varrägel	0	0	0	0	0	0	2	3	4	3	0	12	21
Kaja	0	0	0	0	110	1745	1405	34550	6938	14320	1200	60268	40291
Räka	0	0	0	0	0	893	736	2854	499	1182	436	6600	6315
Kräka	0	0	0	0	0	6	4	435	92	180	15	732	2942
Sidensvans	0	0	0	0	0	0	0	0	0	45	128	173	1293
Svartmes	0	0	0	0	0	6	50	130	0	2	0	188	628
Blämes	0	0	0	0	920	7670	5640	15600	100	740	80	30750	28899
Talgöxe	0	0	0	0	0	75	180	950	0	10	0	1215	860
Pungmes	0	0	0	0	1	5	0	0	0	0	0	6	5
Skåggmes	0	0	0	0	0	0	0	75	5	0	0	80	40
Trädläarka	0	0	0	0	65	2223	1146	401	1564	524	67	5990	1336
Sångläarka	0	0	0	0	14	249	609	534	1148	295	21	2870	1871
Bergläarka	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	4	9
Backsvala	0	425	497	138	281	54	4	1	0	0	0	1400	3365
Ladusvala	0	1586	2089	2539	11554	3212	544	314	14	6	0	21858	25566
Hlussvala	0	339	322	53	82	53	6	0	0	0	1	856	4693
Stare	1830	1280	860	90	3140	8030	6040	14700	65710	71340	5490	178510	113260
Ringtrast	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0
Kolltrast	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	4	1
Björktrast	0	0	0	0	0	0	0	20	8510	12550	210	21290	9385
Rödvingetrast	0	0	0	0	0	0	0	630	160	780	4	1609	4235
Taltrast	0	0	0	0	10	5	20	340	5	0	0	380	948
Dubbeltrast	0	0	0	0	1	155	226	400	8	0	1	791	647
Pilfink	0	0	0	0	0	0	0	80	30	0	0	110	320
Järnsparv	0	0	0	11	225	536	49	73	87	21	4	1006	157
Gulärla	270	6170	22720	9620	5763	90	3	1	0	0	0	44637	39768
Forsärla	0	0	8	30	126	152	76	37	51	11	4	495	211
Sädesärla	0	14	77	178	1022	198	45	17	1	1	1	1554	1235
Fältpipiärka	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3	24

FORTS.

	Aug 1	Aug 2	Aug 3	Sep 1	Sep 2	Sep 3	Okt 1	Okt 2	Okt 3	Nov 1	Nov 2	Totalt Total	Medel Mean
Ångspiålräka	0	0	0	30	1631	3868	2715	1341	1105	462	40	11192	10653
Trädpiålräka	480	10975	23245	2492	3121	502	37	4	0	0	0	40856	25047
Rödstrupig piålräka	0	0	0	0	1	4	1	1	0	0	0	7	52
Skärpiålräka	0	0	0	3	16	35	2	4	0	0	0	60	36
Bo/bergfink	0	0	0	2705	115770	236220	634000	146180	252240	59860	7650	1454625	844621
Stenknäck	0	0	0	0	0	0	1	27	0	3	0	31	16
Domherre	0	0	0	0	0	0	0	14	1627	484	312	2437	970
Rosenfink	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	4
Grönfink	0	0	0	0	0	352	1345	2828	11555	3515	400	19995	35183
Vinterhämppling	0	0	0	0	0	0	15	298	730	1555	890	3488	1978
Hämppling	0	0	0	8	1422	6320	9890	6420	13855	3310	75	41300	26331
Gräsiska	0	0	0	3	69	264	191	324	1237	1750	1370	5208	3722
Snösiska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	3
Större korsnäbb	0	0	0	0	0	0	134	170	107	36	61	508	787
Mindre korsnäbb	20	41	63	36	66	77	22	20	0	22	0	367	3276
Bändelkorsnäbb	0	3	0	2	1	0	0	1	0	0	0	7	8
Steglits	0	0	0	0	1133	2089	4109	3650	23452	10840	1700	46973	4659
Gulhämppling	0	2	1	0	0	3	4	5	5	1	1	22	8
Grönsiska	370	3210	26290	21210	16210	25600	8370	1860	2540	417	195	106272	42706
Kornsparv	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Gulspärv	0	0	0	0	0	0	2	139	762	323	121	1347	2703
Ortolansparv	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	32
Dvärgspärv	0	0	0	0	0	3	0	0	1	1	0	5	0
Sävsparv	0	0	0	0	295	1144	1064	301	770	133	27	3734	1626
Lappsparv	0	0	0	0	0	2	2	0	0	2	0	6	14
Snösparv	0	0	0	0	1	0	0	0	2	23	29	55	137
SUMMA Total	25626	30037	95026	52006	195464	347109	811972	834168	615786	367946	47784	3422924	1887838

Foto: Björn Malmhagen.

90
KONTO | SVENSK
INSAMLINGS
KONTROLL

Insamlingen till stöd för Falsterbo Fågelstation fortsätter.
Fågelstationen har tilldelats 90-konto:
Pg 900301-3; Bg 900-3013
Obs! Betalningsmottagare: Skånes Ornitologiska Förening

Ringmärkningen vid Falsterbo Fågelstation 2020

Ringing at Falsterbo Bird Observatory 2020

Meddelande nr. 332 från Falsterbo Fågelstation

Stephen Menzie, Sophie Ehnborn & Marc Illa

Ringmärkningen vid Falsterbo Fågelstation 2020 bedrevs med fortsatt huvudriktning på långsiktig populationsövervakning enligt standardiserade metoder, vilka beskrivs i större detalj i texten, nu för 41:a året i rad. Totalt ringmärktes 22 780 fåglar av 107 arter (plus en hybrid). Detta innefattade 3 742 fåglar som ringmärktes vid fyren på våren, bara några tiotal under säsongsgenomsnittet, och 14 822 som ringmärktes vid fyren på hösten vilket var lite under genomsnittet sett över lång tid. I vassen i Flommen ringmärktes 3 505 fåglar, vilket är ungefär 20 procent under genomsnittet men ändå högre än 2019 års summa. Utöver standardprogrammet genomfördes en del insatser för att ringmärka speciella artgrupper eller arter (sumphöns, tärnor, ugglor, piplärkor m.fl.). Häri ingår också märkning av boungar. En ny art för stationen ringmärktes 2020. Totalsumman sedan 1947 står därmed på 1 240 329 ringmärkta fåglar av 232 arter och 5 olika hybrider.

I denna rapport ges som vanligt en sammanfattning av det gångna verksamhetsåret, en redovisning av långsiktiga beståndsförändringar samt några kommentarer till inkomna återfynd. Alla sifferuppgifter och återfynd finns även tillgängliga på fågelstationens hemsida (www.falsterbofagelstation.se).

METODIK

Standardiserad ringmärkning genomfördes 2020 för 41:e året i rad. Verksamheten är fördelad på tre säsonger: en vårsäsong (21 mars–10 juni) och en höstsäsong (21 juli–10 november) med ringmärkning i trädgården som omger Falsterbo fyr (Fyren) samt en höstsäsong (21 juli–30 september) med ringmärkning i Flommen, dvs. vassbältet en knapp kilometer norr om Fyren. Ringmärkning bedrivs dagligen men vid väderlägen eller andra faror som kan äventyra fåglarnas välbefinnande anpassas eller inställs verksamheten. Den dagliga verksamhetstiden räknas alltid från gryningen och är minst fyra timmar under våren och minst sex timmar under hösten. Samtliga fåglar inom det standardiserade programmet fångas med hjälp av slöjnet, max 20 på respektive fångstplats. Inga artificiella lockmetoder, som t.ex. uppspelning av ljud, får användas.

För närvarande registreras inte återfångster av våra egna ringmärkta fåglar under samma säsong vid fyren. Detta görs vid Flommen, men den statistiken är inte en del av den analys som presenteras här.

Den standardiserade ringmärkningen i Falsterbo påbörjades 1980. Ringmärkningsdata från perioden sedan dess går alltså att jämföra mellan åren, till skillnad från åren före. Variation som orsakas av vädret (t ex inställd ringmärkning pga regn) och vädrets effekter på verksamheten (t ex blåsiga dagar när vi drar ihop nät med fyra våder till att bara använda tre, vilket ger en förlust på 25 procent av nätens fångstyta) orsakar variationer i fångsten som inte dagens standardisering tar höjd för. Dessutom innebär förändringar i vegetationen i och framförallt kring fyrträdgården och i Flommen att en del variationer i ringmärknings-siffrorna orsakas av faktorer som ligger utanför fågelstationens kontroll. Trots dessa avvikelser fortsätter vi att använda termen "standardiserad ringmärkning" i rapporten för att betona att inga

större förändringar har gjorts i rutinerna de senaste 41 åren och att de data som kommer från ringmärkningen går att jämföra från år till år.

I den här rapporten använder vi liksom tidigare år ett enkelt 30-årsgenomsnitt (1980–2009) som den måttstock mot vilken årets totalsiffra ställs. Det ger oss en enkel och lättillgänglig, om än inte överdrivet statistiskt sofistikerad, jämförelse. De 41 åren av standardiserad ringmärkning är Falsterbo fågelstations kronjuveler och alla framtida tillägg till standardiseringen - till exempel för att kunna underlätta samarbeten med forskningsinstitutioner eller för att kunna samla in ytterligare data i samband med fångsten - måste göras på ett sätt som bevarar och stöder den anmärkningsvärt långa dataserien.

Klockslag anges alltid i svensk normaltid (UTC+1 timme). Väderuppgifter har hämtats från SMHI:s, numera internetutgivna, tidskrift "Väder och Vatten" samt direkt från väderstationen vid Falsterbo fyr. Som jämförelsetal för väderdata (utom soldid) används de officiella medel värdena 1961–90. Liksom i tidigare rapporter håller vi statistiken till ett minimum, med en Spearman rank correlation som används för att visa trender i materialet. Detta test visar kontinuiteten hos en trend men tar ingen hänsyn till den kvantitativa förändringen. Hög signifikans betyder alltså inte nödvändigtvis att arten ökat eller minskat mycket kraftigt, utan att det skett mycket kontinuerligt.

VÄDER 2020

Liksom i tidigare rapporter jämförs vädret med ett trettioårsmedel mellan 1961 och 1990. Det kommer därför inte som någon överraskning att temperaturerna 2020 var högre än genomsnittet - 2,9 grader för året som helhet med den största avvikelserna i februari som var 5,2 grader varmare än genomsnittet. Endast julitemperaturen kom i närheten av genomsnittet med bara 0,4 grader varmare än jämförelseåret 1961–1990.

Föregående uppslag t.v.: Grönsångare. Foto: P-G Bentz.

Föregående uppslag t.h.: Lovisa förevisar en nyligen ringmärkt småfläckig sumphöna. Foto: Björn Malmhagen.

Vårens ringmärkningsäsong började med stabilt väder som var gynnsamt för fångsten. Vinden låg generellt under 8 m/s och kom mestadels från ost eller syd (Appendix 2) och det kom små mängder nederbörd (16 mm i mars vilket kan jämföras med ett genomsnitt på 32 mm för perioden 1961–1990). Det torra vädret fortsatte i april med 16 mm nederbörd i april också (jämfört med ett genomsnitt för april på 35 mm). Första halvan av april bjöd på mestadels lugnt väder med bara en dag med över 12 m/s. I mitten av månaden blev vädret mer instabilt – vinden vände över på väst och det blev flera dagar med vindstyrkor på 12 m/s och uppåt. Detta avspeglades i ringmärkningen med flera inställda dagar.

I slutet av april återvände det lugnare vädret. I maj blåste det framför allt från väst med vindstyrkor som varierade från dag till dag. Vårsåsongen avslutades med ostvind som tog med sig två lundsångare och en höksångare.

Starten på höstsåsongen blev varm. De höga

temperaturerna och solskenet dröjde sig kvar augusti ut med en medeltemperatur på 19,3 grader och totalt 289 soltimmar. Ett antal kraftiga skurar gav nästan dubbelt så mycket nederbörd som augustigenomsnittet. Månaden var generellt lugn med en medelvind på 5,2 m/s från olika riktningar (Appendix 2). Ett liknande väderläge fortsatte in i september med bara ett fåtal dagar där vinden tog sig över 12 m/s, vilket ledde till inställd ringmärkning. I oktober och november blev vindstyrkorna allt högre, med en allt större dominans av vind från västsektorn.

VÅRSÅSONGEN

Resultat: Fyren 21 mars–10 juni (för sifferuppgifter, se Tabell 1 A–E & 2, Figur 1–4 samt Appendix 1)

Totalt ringmärktes 3 742 fåglar av 58 arter under den standardiserade vårsåsongen – en aning under genomsnittet på 3 791. Den högsta dagssumman blev 575 fåglar 18 april. De två mest

Lite grand från ovan. Foto: Justin Bauer.

talrika arterna under våren blev rödhake och lövsångare. Rödhakeantalet hamnade över genomsnittet för perioden 1980–2019 (1 324 jämfört med ett genomsnitt på 1 073) och den högsta dagssumman blev 417 den 18 april. Lövsångarantalet hamnade en bra bit under genomsnittet (741 mot ett genomsnitt på 1 133). De här summorna som hamnar under medel får kanske ses som den nya normen. De fina tiderna på 1980-talet, då man kunde ringmärka fler lövsångare på en handfull bra morgnar än vad vi numera klarar av på en hel säsong känns avlägsna! Ett exempel: De två bästa vårdagarna för lövsångare på våren är 16 maj 1984 med 641 ringmärkta och 14 maj 1984 med 586. Som kontrast kan nämnas att den bästa dagssumman våren 2020 var 154 ex den 9 maj. Men man kan också nämna att genomsnittet för vårsångerna 1980–1989 var 1 545. Jämför man med vårgenomsnittet på 918 ex åren 2010–2019 är vår vårsomma för 2020 inte så mycket lägre än vad man skulle kunna förvänta sig (Tabell 1).

Vårsåsongen 2020 blev den näst bästa för gransångare med 271 ringmärkta, bara slaget av 2019 års vårsomma på 318 ex.

För många av de kortflyttare som uppträder tidigt på säsongen blev antalen genomsnittliga: gårdsmyg (120 mot ett genomsnitt på 83), järnsparv (184, medel 169) och taltrast (50, medel 53), medan antalen för många av de senare långflyttarna hamnade kring eller över genomsnittet. Rödstart ringmärktes i antal som är högre än genomsnittet (178 mot ett genomsnitt på 105). Tittar man på den långa serien för rödstjärt ser man att antalen kan variera kraftigt mellan olika år men att den långsiktiga trenden på våren är stabil (Figur 1).

Andra långdistansflyttare som hamnade nära eller över medel var kärrensångare (19 mot ett genomsnitt på 14 för åren 1980–2019), härmsångare (58, medel 36), ärtsångare (134, medel 108) och grå flugsnappare (35, medel 21). Törnsångarens antal minskade lite (43, medel 63), men om man tittar på de långsiktiga trenderna ser

Rödstart, 3K+ hane, ringmärkt 9 april 2020. Foto: Stephen Menzie.

TABELL 1

Antal ringmärkta fåglar under våren 2020 (Fyren 21 mars–10 juni, standardiserat).

Ringed birds during spring 2020 (Lighthouse garden 21 March–10 June, standardised).

1 A: De tio talrikaste (N) arterna jämte referensvärden MV (medeltal 1980–2009) och procent av dessa N/MV (INDEX).

The ten most numerous (N) species, reference number MV (average 1980–2009) and percentage of these N/MV (INDEX).

ART	N	MV	INDEX
Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	1324	1073	123
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	741	1204	62
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	271	64	423
Järnsparv <i>Prunella modularis</i>	184	157	117
Rödstart <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	178	100	178
Årtsångare <i>Sylvia curruca</i>	134	107	125
Gårdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	120	75	160
Svarthätta <i>Sylvia atricapilla</i>	97	55	176
Härmsångare <i>Hippolais icterina</i>	58	32	181
Taltrast <i>Turdus philomelos</i>	50	49	102

1 B: Urval av arter som var ovanligt talrika relativt sina referensvärden (≥ 30 %).

A selection of species with numbers significantly above their reference numbers.

ART	N	MV	INDEX
Sädesärta <i>Motacilla alba</i>	20	11	181
Gårdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	120	75	160
Rödstart <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	178	100	178
Kärrsångare <i>Acrocephalus palustris</i>	19	12	158
Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	39	25	156
Härmsångare <i>Hippolais icterina</i>	58	32	181
Svarthätta <i>Sylvia atricapilla</i>	97	55	176
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	271	64	423
Brandkronad kungsfågel <i>Regulus ignicapilla</i>	7	3	233
Grå flugsnappare <i>Muscicapa striata</i>	35	19	184
Hämpling <i>Linaria cannabina</i>	37	16	231

1 C: Urval av arter som var ovanligt fåtaliga relativt sina referensvärden (≤ 30 %).

A selection of species with numbers significantly below their reference numbers.

ART	N	MV	INDEX
Trädpiplärka <i>Anthus trivialis</i>	4	9	44
Törnsångare <i>Sylvia communis</i>	43	64	67
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	741	1204	62
Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	47	192	24
Svartvit flugsnappare <i>Ficedula hypoleuca</i>	14	37	38
Talgoxe <i>Parus major</i>	6	35	17
Törnskata <i>Lanius collurio</i>	7	18	39
Bofink <i>Fringilla coelebs</i>	39	105	37
Grönfink <i>Chloris chloris</i>	20	31	65
Grönsiska <i>Spinus spinus</i>	22	67	33

TABELL 1 FORTS.

Antal ringmärkta fåglar under våren 2020 (Fyren 21 mars–10 juni, standardiserat).

Ringed birds during spring 2020 (Lighthouse garden 21 March–10 June, standardised).

1 D: De fem högsta dagssummorna, datum samt talrikaste arter.

The five highest daily totals during, date and most numerous species.

DATUM	SUMMA	VARAV MEST	ANTAL
2020-04-18	574	Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	417
	14	Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	56
		Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	43
2020-04-22	324	Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	221
	13	Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	44
		Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	25
2020-05-09	241	Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	154
	17	Rödstjärt <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	45
2020-04-23	172	Röd hake <i>Erithacus rubecula</i>	120
	14	Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	20
2020-04-17	162	Röd hake <i>Erithacus rubecula</i>	46
	16	Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	41
		Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	25

1 E: Ovanliga arter under våren 2020: antal (N), medelvärde (MV), fynddatum (DATUM), antalet märkta vårsångerna 1980–2020 (TOT).

Rare species in spring 2020, number (N), average (MV), date, ringed during spring 1980–2020.

ART	N	MV	DATUM	TOT
Nattskärre <i>Caprimulgus europaeus</i>	1	0	01-juni	8
Ringtrast <i>Turdus torquatus</i>	1	0	27-apr	21
Höksångare <i>Sylvia nisoria</i>	1	0	31-maj	20
Lundsångare <i>Phylloscopus trochiloides</i>	2	0	7 o 8 jun	16
Trädgårdsträdskrypare <i>Certhia brachydactyla</i>	1	0	04-apr	17
Stenknäck <i>Coccothraustes coccothraustes</i>	2	1	31 maj o 10 jun	29

man att detta är en art där antalen har gått upp och ner genom årtiondena (Figur 2).

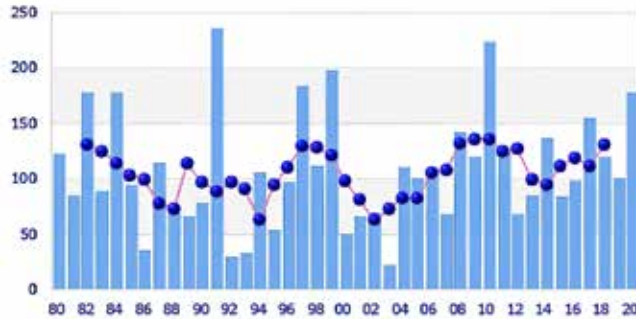
Bland de sällsyntare arter som ringmärktes under våren fanns bland annat en nattskärre, en höksångare, två lundsångare, en ringtrast och en trädgårdsträdskrypare.

Vårfenologi

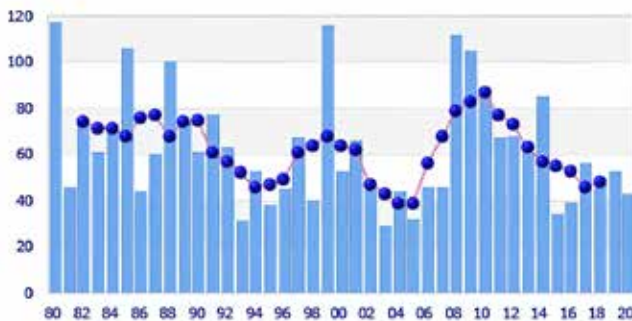
Fenologivärdena beräknas genom att man räknar ut ett mediandatum, vilket är det datum då hälften av alla individer av en art har återvänt. Stabilt väder i början av säsongen gjorde att kortdistans-

Ringtrast, 2K hona, ringmärkt 27 april 2020.

Foto: Stephen Menzie.

Figur 1. Säsongssummer (staplar) samt rullande femårsmedelvärden för rödstjärt *Phoenicurus phoenicurus* ringmärkta under vårsäsong vid fyren, Falsterbo 1980–2020. *Seasonal totals and five-year averages for Common Redstart Phoenicurus phoenicurus ringed during spring season at the Lighthouse, Falsterbo 1980–2020.*

Figur 2. Säsongssummer (staplar) samt rullande femårsmedelvärden för törnsångare *Sylvia communis* ringmärkta under vårsäsong vid fyren, Falsterbo 1980–2020. *Seasonal totals and five-year averages for Common Whitethroat Sylvia communis ringed during spring season at the Lighthouse, Falsterbo 1980–2020.*

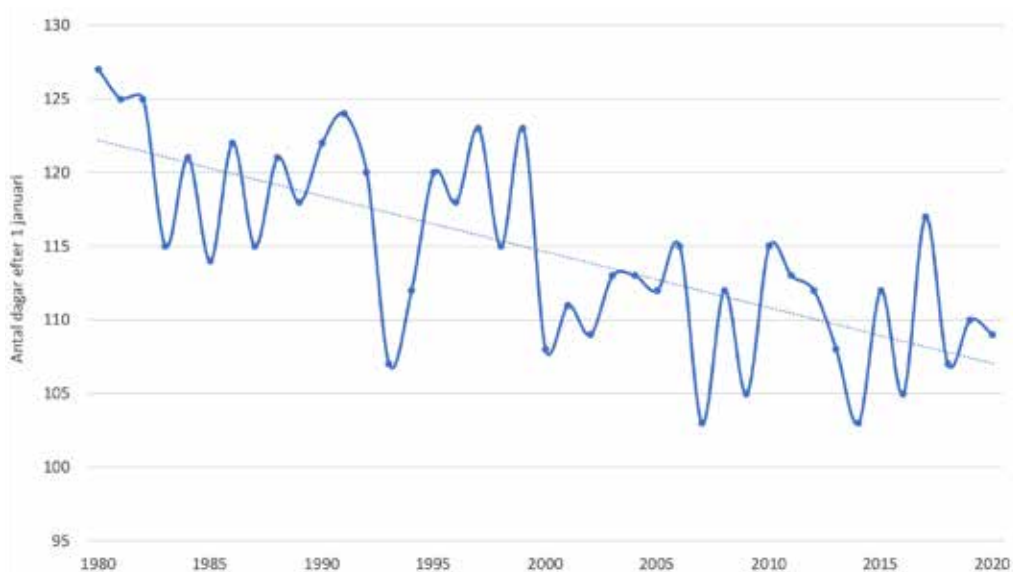
TABELL 2

Ankomsttid per decennium. *Arrival dates per decade.*

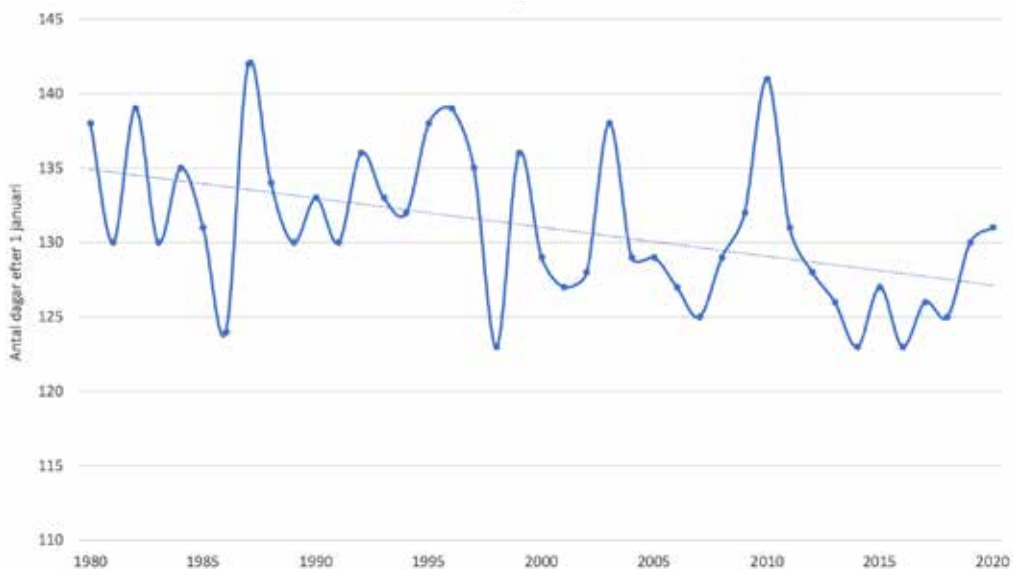
Ankomsttid (mediandatum, MD) per decennium och 2020 (MD 20) för fem arter av europaflyttare och fem arter tropikflyttare.

Arrival dates (median date, MD) per decade and in 2020 (MD 20) in five short/medium-distance migrants and five species of long-distance migrants.

ART	MD 80-89	MD 90-99	MD 00-09	MD 10-19	DIF	MD 20
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	18 apr	18 apr	15 apr	11 apr	-7	17 apr
Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	17 apr	23 apr	17 apr	16 apr	-1	18 apr
Taltrast <i>Turdus philomelos</i>	20 apr	22 apr	19 apr	16 apr	-4	23 apr
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	01 maj	28 apr	22 apr	19 apr	-12	18 apr
Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	08 apr	09 apr	04 apr	04 apr	-4	08 apr
Rödstjärt <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	16 maj	15 maj	12 maj	08 maj	-8	9 maj
Ärtsångare <i>Sylvia curruca</i>	12 maj	14 maj	10 maj	07 maj	-5	10 maj
Törnsångare <i>Sylvia communis</i>	22 maj	21 maj	19 maj	19 maj	-3	21 maj
Trädgårdssångare <i>Sylvia borin</i>	28 maj	24 maj	25 maj	22 maj	-6	30 maj
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	12 maj	11 maj	08 maj	07 maj	-5	6 maj

Figur 3. Mediandatum på våren för **gransångare** *Phylloscopus collybita* ringmärkta vid fyren 1980–2020. Median date for Chiffchaff *Phylloscopus collybita* ringed at the Lighthouse, spring 1980–2020.

Figur 4. Mediandatum på våren för **ärtsångare** *Sylvia curruca* ringmärkta vid fyren 1980–2020. Median date for Lesser Whitethroat *Sylvia curruca* ringed at the Lighthouse, spring 1980–2020.

flyttarna kunde återvända enligt tidtabell. Gransångaren (Figur 3) kom i linje med genomsnittet för den senaste tioårsperioden (men 18 dagar tidigare än genomsnittligt ankomstdatum 1980).

Det ostadiga vädret i slutet av april gjorde att många av långdistansflyttarna blev något försenade. Ärtsångarens genomsnittliga ankomstdatum hamnade till exempel närmare

1980-talets snitt än det för perioden 2010–2019 (Figur 4).

Tioårsmedelvärdena för ankomsttider i Tabell 2 är uppdelad i två grupper, långflyttare resp. arter som övervintrar i Europa. Det generella mönstret är att arterna anländer allt tidigare numera jämfört med 1980-talet. De fem långflyttande arterna har i genomsnitt lite större skillnad än de som övervintrar i Europa, gransångaren undantagen. I gransångarens fall är sannolikt den snabba och stora beståndökningen en faktor. Det finns också en tendens att skillnaderna i ankomsttid växer mest efter milieneskiftet.

HÖSTSÄSONGEN

Resultat: Fyren 21 juli–10 november (för sifferuppgifter, se Tabell 3 A–E, Figur 5–7 samt Appendix 1)

Totalt ringmärktes 14 828 fåglar av 67 arter i det standardiserade programmet, strax över säsongsmedel för åren 1980–2019 vilket är 14 113. De talrikaste arterna var rödhake (3 579), kungsfågel (3 493), blåmes (1 688) och grönsiska (1 407). Det blev två dagar med över tusen fåglar: 28 september (1 116) och 13 oktober (1 179) (Tabell 3A & 3D).

Ringmärkningen under höstsäsongens första fem veckor blev rätt stabil med låga antal fåglar, framför allt av långflyttande arter. Rödstjärten

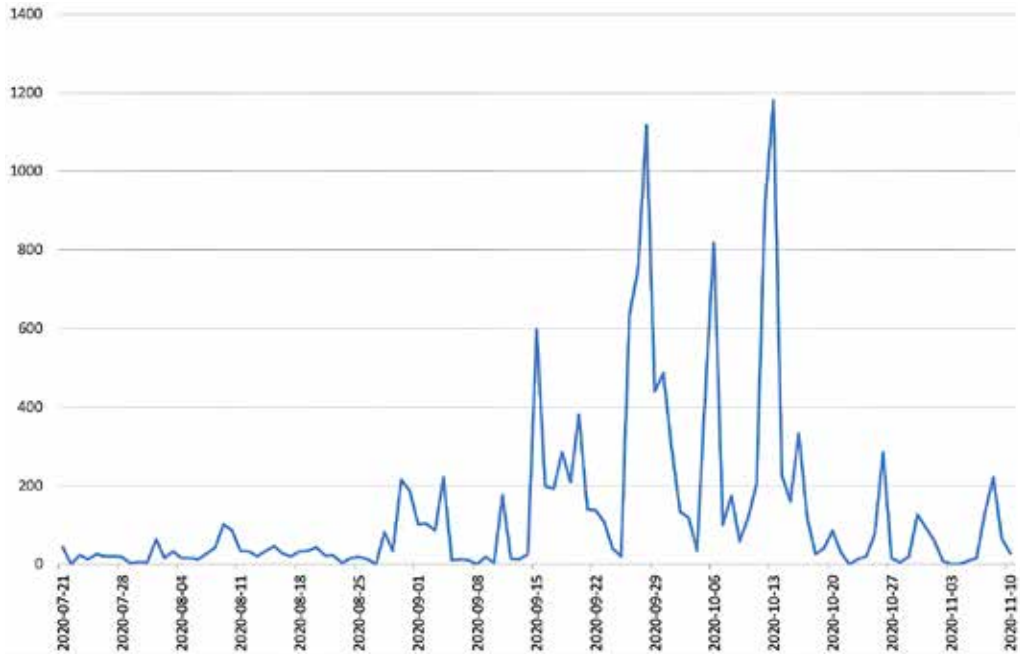
blev, liksom under våren, ringmärkt i högre antal än genomsnittet (224 mot ett genomsnitt på 181), medan törnsångare med sina endast 25 ringmärkta hamnade cirka 30 procent under medel. Antalen på hösten visar vanligen en stark korrelation med antalen på våren och det är förvånande att höstsiffran för törnsångaren blev så låg med tanke på att arten hade en genomsnittlig vår (Figur 5 och *Vårsåsongen* ovan).

Totalt ringmärktes 1 515 fåglar under perioden 21 juli–31 augusti. Det var inte förrän i början av september som antalen började öka och de första tresiffriga dagarna kom (Figur 6). Totalt ringmärktes 6 525 fåglar i september. Antalen blev som högst i början av oktober (5 597 fåglar ringmärktes 1–21 oktober), framför allt tack vare stort antal rödhake, trastar och kungsfågel, men minskade mot månadens slut (bara 649 fåglar ringmärktes sista oktoberveckan, vilket gav en månadssumma på 6 246). Som vanligt följdes perioder med låga siffror, när fåglarna hindrades i sin flyttning av dåligt väder, av toppar när massor lämnade landet för att hinna iväg före nästa period med dåligt väder. Dessa toppar och dalar syns tydligt i Figur 6.

Bland de arter som fångades i större antal än vanligt finns rödhake, koltrast, taltrast, rödvingerast och grönsiska. Alla är kortdistansflyttare förutom den sistnämnda som kanske bäst beskrivs som en kortflyttande invasionsart. Bland

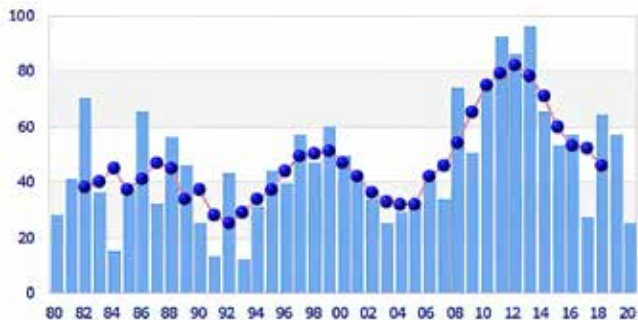
Figur 5. Säsongssummor (staplar) samt rullande femårsmedelvärden för törnsångare *Sylvia communis* ringmärkta under höstsäsong vid fyren, Falsterbo 1980–2020. Seasonal totals and five-year averages for Common Whitethroat *Sylvia communis* ringed during autumn season at the lighthouse, Falsterbo 1980–2020.

Figur 6. Dagssummor vid fyren under hösten 2020 (21 juli–10 nov). *Daily totals at the Lighthouse, Falsterbo during autumn 2020 (21 July–10 Nov).*

trastarna dominerade taltrasten med 468 ringmärkta under säsongen – avsevärt högre än höstsnittet på 251. Totalsiffran för 2020 är den näst bästa för arten i Falsterbo. Det blev några imponerande dagssummor, där 89 ringmärkta 27 september utgör den näst bästa dagen någonsin för arten i Falsterbo. Den 13 oktober

är den sjätte bästa dagssumman med 73 ringmärkta taltrastar. Trots de imponerande antalen hösten 2020 visar den långsiktiga trenden för arten bara på en knapp ökning (Figur 7). Totalt ringmärktes 165 koltrastar jämfört med ett genomsnitt på 59. 2020 blev det näst bästa året för arten. Med 39 ringmärkta blev 14 oktober

Figur 7. Säsongssummor (staplar) samt rullande femårsmedelvärden för taltrast *Turdus philomelos* ringmärkta under höstsäsong vid fyren, Falsterbo 1980–2020. *Seasonal totals and five-year averages for Song Thrush *Turdus philomelos* ringed during autumn season at the lighthouse, Falsterbo 1980–2020.*

TABELL 3

Antal ringmärkta fåglar under hösten 2020 (Fyren 21 juli–10 november, standardiserat).

Ringed birds during autumn 2020 (Lighthouse garden 21 July–10 November, standardised).

3 A: De tio talrikaste (N) arterna jämte referensvärden MV (medeltal 1980–2009) och procent av dessa N/MV (INDEX).

The ten most numerous (N) species, reference number MV (average 1980–2009) and percentage of these N/MV (INDEX).

ART	N	MV	INDEX
Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	3579	2435	147
Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	3493	2418	144
Blåmes <i>Cyanistes caeruleus</i>	1688	3987	42
Grönsiska <i>Spinus spinus</i>	1407	590	238
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	785	663	118
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	658	154	427
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	565	1111	51
Taltrast <i>Turdus philomelos</i>	468	251	186
Talgoxe <i>Parus major</i>	233	571	41
Rödstjärt <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	224	182	123

3 B: Urval av arter som var ovanligt talrika relativt sina referensvärden ($\geq 30\%$).

A selection of species with numbers significantly above their reference numbers.

ART	N	MV	INDEX
Tornfalk <i>Falco tinnunculus</i>	4	1	400
Gröngöling <i>Picus viridis</i>	3	0	
Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	3579	2435	147
Näktergal <i>Luscinia luscinia</i>	10	5	200
Koltrast <i>Turdus merula</i>	165	47	351
Taltrast <i>Turdus philomelos</i>	468	251	186
Rödvingetrast <i>Turdus iliacus</i>	45	25	180
Årtsångare <i>Sylvia curruca</i>	109	75	145
Svarthätta <i>Sylvia atricapilla</i>	150	110	136
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	658	154	427
Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	3493	2418	144
Brandkronad kungsfågel <i>Regulus ignicapilla</i>	36	2	1800
Grönsiska <i>Spinus spinus</i>	1407	590	238

den tredje bästa dagen för arten på fågelstationen och 20 den 7 november den nionde bästa dagssumman någonsin. Även om rödvingetrastar inte ringmärktes i samma stora antal hamnade arten över genomsnittet (45 ringmärkta mot ett medel på 24). Elva ringmärkta både 14 och 15 oktober gav en delad fjärdeplats på topplistan över stora rödvingedagar.

Varfågel, ringmärkt 8 november 2020.
Foto: Björn Malmhagen.

TABELL 3 FORTS.

Antal ringmärkta fåglar under hösten 2020 (Fyren 21 juli–10 november, standardiserat).
Ringed birds during autumn 2020 (Lighthouse garden 21 July–10 November, standardised).

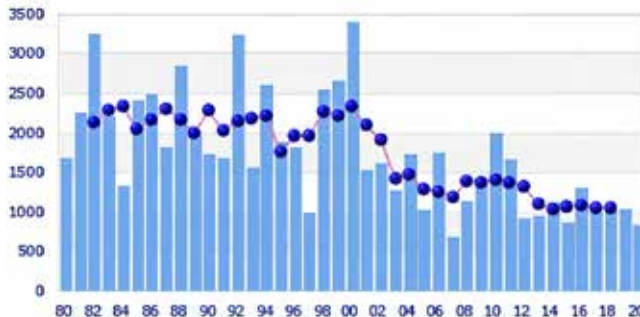
3 C: Urval av arter som var ovanligt fåtaliga relativt sina referensvärden ($\leq 30\%$).
A selection of species with numbers significantly below their reference numbers.

ART	N	MV	INDEX
Trädpiplärka <i>Anthus trivialis</i>	59	125	47
Sädesärla <i>Motacilla alba</i>	8	22	36
Buskskvätta <i>Saxicola rubetra</i>	2	9	22
Stenskvätta <i>Oenanthe oenanthe</i>	3	9	33
Törnsångare <i>Sylvia communis</i>	25	40	62
Trädgårdssångare <i>Sylvia borin</i>	110	173	64
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	565	1111	51
Grå flugsnappare <i>Muscicapa striata</i>	32	62	52
Svartvit flugsnappare <i>Ficedula hypoleuca</i>	75	112	67
Stjärtmes <i>Aegithalos caudatus</i>	10	33	30
Svartmes <i>Periparus ater</i>	8	70	11
Blåmes <i>Cyanistes caeruleus</i>	1688	3987	42
Talgoxe <i>Parus major</i>	233	571	41
Trädkrypare <i>Certhia familiaris</i>	14	26	54
Törnskata <i>Lanius collurio</i>	7	17	41
Grönfink <i>Chloris chloris</i>	25	91	27
Gulspurv <i>Emberiza citrinella</i>	6	42	14
Sävsparv <i>Emberiza schoeniclus</i>	2	24	8

Bland sällsyntheterna som fångades vid fyren under hösten kan nämnas en göktyta, tre grön-gölingar (nytt rekord för arten, årets ringmärkta var nummer 8, 9 och 10 i stationens historia), en spillkråka, två mindre hackspettar, två träd-lärkor, en höksångare, en lundsångare (nummer 21 i stationens historia och bara den fjärde på hösten), en tajgasångare, en tallita (nummer 10 sedan 1980), en trädgårdsträdkrypare och två varfåglar.

Resultat: Flommen 21 juli–30 september
(för sifferuppgifter, se Tabell 4 A–E, Figur 8 & 9 samt Appendix 1)

Totalt ringmärktes 3 505 fåglar av 48 arter (plus en hybrid) i den standardiserade ring-märkningen i Flommen. Den talrikaste arten var som vanligt rörsångaren (826). Denna siffra var emellertid den lägsta någonsin, med endast 2007 års siffra bakom sig (Figur 8), och mindre än hälften av genomsnittet för åren 1980–

Figur 8. Säsongssummor (staplar) samt rullande femårsmedelvärden för rörsångare *Acrocephalus scirpaceus* ringmärkta under höstsäsong vid Flommen, Falsterbo 1980–2020. *Seasonal totals and five-year averages for Reed Warbler *Acrocephalus scirpaceus* ringed during autumn season at Flommen, Falsterbo 1980–2020.*

TABELL 3 FORTS.**Antal ringmärkta fåglar under hösten 2020 (Fyren 21 juli–10 november, standardiserat).***Ringed birds during autumn 2020 (Lighthouse garden 21 July–10 November, standardised).***3 D: De tio högsta dagssummorna, datum samt talrikaste arter.***The ten highest daily totals, date and most numerous species.*

DATUM	SUMMA	VARAV MEST	ANTAL
2020-10-13	1179 24	Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	544
		Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	304
		Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	83
		Taltrast <i>Turdus philomelos</i>	73
2020-09-28	1116 21	Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	494
		Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	329
		Grönsiska <i>Spinus spinus</i>	91
		Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	73
2020-10-12	911 21	Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	333
		Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	225
		Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	118
		Blåmes <i>Cyanistes caeruleus</i>	91
2020-10-06	816 19	Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	608
		Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	57
2020-09-27	750 15	Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	346
		Blåmes <i>Cyanistes caeruleus</i>	169
		Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	73
2020-09-26	635 19	Grönsiska <i>Spinus spinus</i>	407
		Blåmes <i>Cyanistes caeruleus</i>	166
2020-09-15	596 22	Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	378
		Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	38
		Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	29
		Rödstart <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	25
2020-09-30	486 18	Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	237
		Grönsiska <i>Spinus spinus</i>	63
		Röd hake <i>Erithacus rubecula</i>	62
2020-09-29	441 17	Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	132
		Blåmes <i>Cyanistes caeruleus</i>	97
		Röd hake <i>Erithacus rubecula</i>	77
		Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	39
		Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	32
2020-10-05	438 12	Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	157
		Blåmes <i>Cyanistes caeruleus</i>	122
		Grönsiska <i>Spinus spinus</i>	34

3 E: Ovanliga arter vid Fyren hösten 2020: antal (N), medelvärde (MV), fynddatum (DATUM), antalet märkta vid Fyren 1980–2020 (TOT).*Rare species in the Lighthouse garden 2020, number (N), average (MV), date, ringed in autumn 1980–2020.*

ART	N	MV	DATUM	TOT
Gröngöling <i>Picus viridis</i>	3	0	1 aug, 21 okt o 6 nov	10
Trädläarka <i>Lullula arborea</i>	2	0	26 sep o 13 okt	6
Höksångare <i>Sylvia nisoria</i>	1	0	9 aug	17
Lundsångare <i>Phylloscopus trochiloides</i>	1	0	11 aug	4
Tajgasångare <i>Phylloscopus inornatus</i>	1	1	28 sep	27

2019 (1 756). Även om antalen för rörsångare som ringmärks i Flommen fluktuerar från år till år kan man se en stadig minskning i antalen ringmärkta sedan tidigt 2000-tal. Detta skulle kunna bero på att antalet rörsångare som häckar i och flyttar genom Falsterbo verkligen

minskar eller på att kvaliteten på vassen minskar på grund av förändringar i vegetationen på växtplatsen. Vassen är både glesare och lägre nu jämfört med för tio år sedan. Det gick bättre för sävsångaren med 383 ringmärkta (medel 571), inklusive tre nyflygga fåglar som bekräftar att

TABELL 4

Antal ringmärkta fåglar under hösten 2020 (Flommen 21 juli–30 september, standardiserat).

Ringed birds during autumn 2020 (Flommen 21 July–30 September, standardised).

* = flyttningstiden ej täckt av säsongen / migration period not covered by the ringing season.

4 A: De tio talrikaste (N) arterna jämte referensvärden MV (medeltal 1980–2009) och procent av dessa N/MV (INDEX).

The ten most numerous (N) species, reference number MV (average 1980–2009) and percentage of these N/MV (INDEX).

ART	N	MV	INDEX
Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	826	1940	43
Grönsiska <i>Spinus spinus</i> *	637	57	1118
Sävsångare <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	383	588	65
Sävspurv <i>Emberiza schoeniclus</i> *	277	212	131
Ladusvala <i>Hirundo rustica</i>	212	140	151
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i> *	151	14	1079
Rödhake <i>Erithacus rubecula</i> *	144	75	192
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	134	628	21
Järnsparv <i>Prunella modularis</i> *	102	54	189
Kärrsångare <i>Acrocephalus palustris</i>	95	92	103

4 B: Urval av arter som var ovanligt talrika relativt sina referensvärden ($\geq 30\%$).

A selection of species with numbers significantly above their reference numbers.

ART	N	MV	INDEX
Skogssnäppa <i>Tringa ochropus</i>	4	1	400
Kungsfiskare <i>Alcedo atthis</i>	4	0	
Ladusvala <i>Hirundo rustica</i>	212	140	151
Sädesärta <i>Motacilla alba</i>	18	12	150
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i> *	89	40	222
Järnsparv <i>Prunella modularis</i> *	102	54	189
Rödhake <i>Erithacus rubecula</i> *	144	75	192
Årtsångare <i>Sylvia curruca</i>	10	5	200
Törnsångare <i>Sylvia communis</i>	49	34	144
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i> *	151	14	1079

4 C: Urval av arter som var ovanligt fåtaliga relativt sina referensvärden ($\leq 30\%$).

A selection of species with numbers significantly below their reference numbers.

ART	N	MV	INDEX
Stenskvätta <i>Oenanthe oenanthe</i>	1	5	20
Sävsångare <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	383	588	65
Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	826	1940	43
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	134	628	21
Pungmes <i>Remiz pendulinus</i>	1	18	6

TABELL 4 FORTS.

Antal ringmärkta fåglar under hösten 2020 (Flommen 21 juli–30 september, standardiserat).

Ringed birds during autumn 2020 (Flommen 21 July–30 September, standardised).

* = flyttningstiden ej täckt av säsongen / migration period not covered by the ringing season.

4 D: De tre högsta dagssummorna, datum samt talrikaste arter.

The three highest daily totals, date and most numerous species.

DATUM	SUMMA	VARAV MEST	ANTAL
2020-08-30	231	Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	125
	11	Grönsiska <i>Spinus spinus</i>	65
		Sävsångare <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	21
2020-09-11	174	Grönsiska <i>Spinus spinus</i>	72
	18	Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	54
		Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	21
2020-08-20	147	Grönsiska <i>Spinus spinus</i>	75
	12	Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	29
		Ladusvala <i>Hirundo rustica</i>	19
		Sävsångare <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	9

4 E: Ovanliga arter i Flommen hösten 2020: antal (N), medelvärde (MV), fynddatum (DATUM), antalet märkta i Flommen 1980–2020 (TOT).

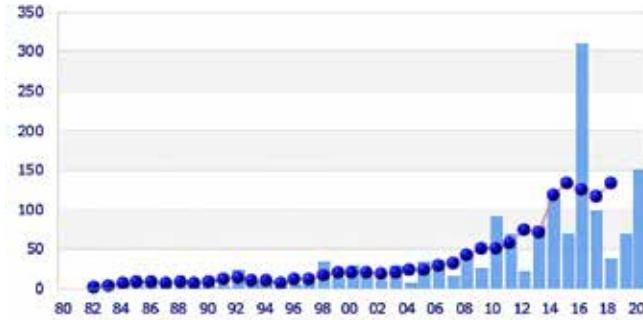
Rare species in Flommen 2020, number (N), average (MV), date, ringed in autumn 1980–2020.

ART	N	MV	DATUM	TOT
Dvärgbeckasin <i>Lymnocyptes minimus</i>	1	0	30 sep	15
Kungsfiskare <i>Alcedo atthis</i>	4	0	1 o 18 aug, 9 o 12 sept	15
Blåhake <i>Luscinia svecica</i>	1	1	16 sep	53
Svarthakad buskskvätta <i>Saxicola rubicola</i>	1	0	06 aug	3
Fältsångare <i>Acrocephalus paludicola</i>	koll	0	19 aug	5
Trastsångare <i>Acrocephalus arundinaceus</i>	1	2	04 aug	63

Kungsfiskare, 1K hane, ringmärkt i Flommen 18 augusti 2020.

Foto: Marc Illa.

Figur 9. Säsongssummor (staplar) samt rullande femårsmedelvärden för **gransångare** *Phylloscopus collybita* ringmärkta under höstsäsong vid Flommen, Falsterbo 1980–2020. *Seasonal totals and five-year averages for Chiffchaff *Phylloscopus collybita* ringed during autumn season at Flommen, Falsterbo 1980–2020.*

häckning ägt rum på platsen för andra året i rad. Detta kan i sig vara ett tecken på att växtligheten i vassbältet förändras – sävsångaren föredrar när det finns buskar ute i vassen. Antalet kärrensångare blev genomsnittligt 95, medel 97) och även här häckade några par.

Efter en nolla i protokollet förra året återvände skäggesen som häckfågel till Flommen. Totalt ringmärktes 29 ex: 11 adulta

och 18 juvenila. Liksom i fyrträdgården var grönsiskorna avsevärt fler än vanligt. Även om grönsiskan inte normalt ses som en vassart kommer många individer ner för att dricka i Flommen. Det blev en rekordsäsong för arten i Flommen med 637 ringmärkta. Andra arter som ringmärktes i goda antal var gransångare (151, den näst bästa säsongssumman för arten i Flommen och långt över genomsnittet för

Några av "nätgatorna" i Flommens vassar. Foto: Justin Bauer.

1980–2019 som är 35 – även om man kan notera att medel för den senaste tioårsperioden är 96, se Figur 9), sävsparv (277, medel 201, den sjunde bästa säsongen), ladusvala (212, medel 133), och precis som i fyrträdgården trion rödhake (144, medel 69), järnparv (102, medel 54) samt gärdsmyg (89, medel 38).

Bland överraskningarna i den standardiserade ringmärkningen i Flommen hittar vi fyra kungsfiskare (det blev ett rekordår för arten), en hybrid mellan ladu- och hussvala, en blåhake, en trastsångare, en sibirisk gransångare och en pungmes.

Höstfenologi

Precis som för vårsäsongen presenteras en fenologitabell för hösten, där samma arter tropikflyttare och Europaflyttare som under våren ingår. Dessutom har vi lagt till de tre *Acrocephalus*-arterna från Flommen (Tabell 5). Notera att det, eftersom återfångstdata inte tas och/eller används i den här analysen, beräknas flyttdatum utifrån det första fångstdatumet för varje enskild individ. I verkligheten hamnar det verkliga flyttdatumet i många fall senare på säsongen än

vad vi visar här. Vi fortsätter med samma metod som vi har använt 1980–2019, så att uppgifter från de olika åren ska vara jämförbara.

Kortdistansflyttarna lämnar landet på eller strax före genomsnittet för de olika arterna.

Trots att många av långdistansflyttarna kom senare under våren 2020 jämfört med senare år lämnade de landet på eller nära mediandatum för perioden 2010–2019. Mediandatum var t.ex. 2 september för rödstjärten 2020, vilket kan jämföras med ett 2 september även för den senaste tioårsperioden. Mediandatum för ärtsångarna 2020 var 15 augusti jämfört med 13 augusti för perioden 2010–2019. Båda arterna hade tidigare flyttdatum i en längre jämförelse, där de under 1980-talet i genomsnitt lämnade landet den 11 september respektive 18 augusti (Figur 10 & 11).

I Flommen låg mediandatum för kärrsångare ganska tidigt (4 augusti) och det utgjorde det fjärde tidigaste året för arten (Figur 12). Däremot blev mediandatum 2020 för rörsångaren det senaste någonsin (30 augusti). Det är 11 dagar senare än 2019 och 8 dagar senare än genomsnittet för perioden 1980–1989 (Figur 13).

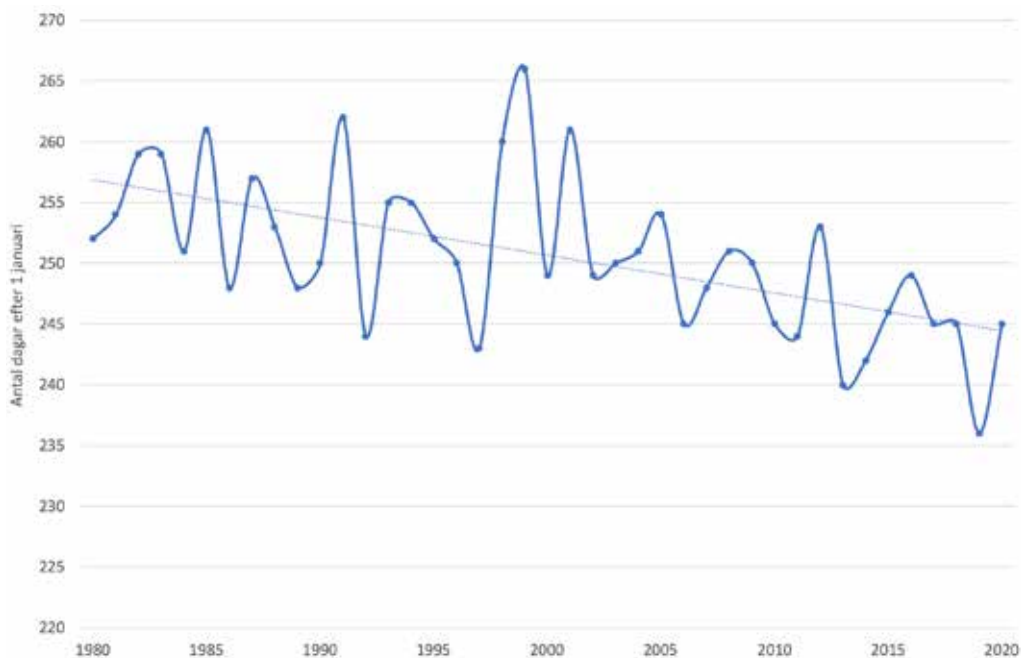
TABELL 5

Avresetid per decennium. *Departure dates per decade.*

Avresetid (mediandatum, MD) per decennium och 2020 (MD 20) för åtta arter av tropikflyttare och fem arter europaflyttare.

Departure dates (median date, MD) per decade and in 2020 (MD 20) in five long-distance migrants and five species of short/medium-distance migrants.

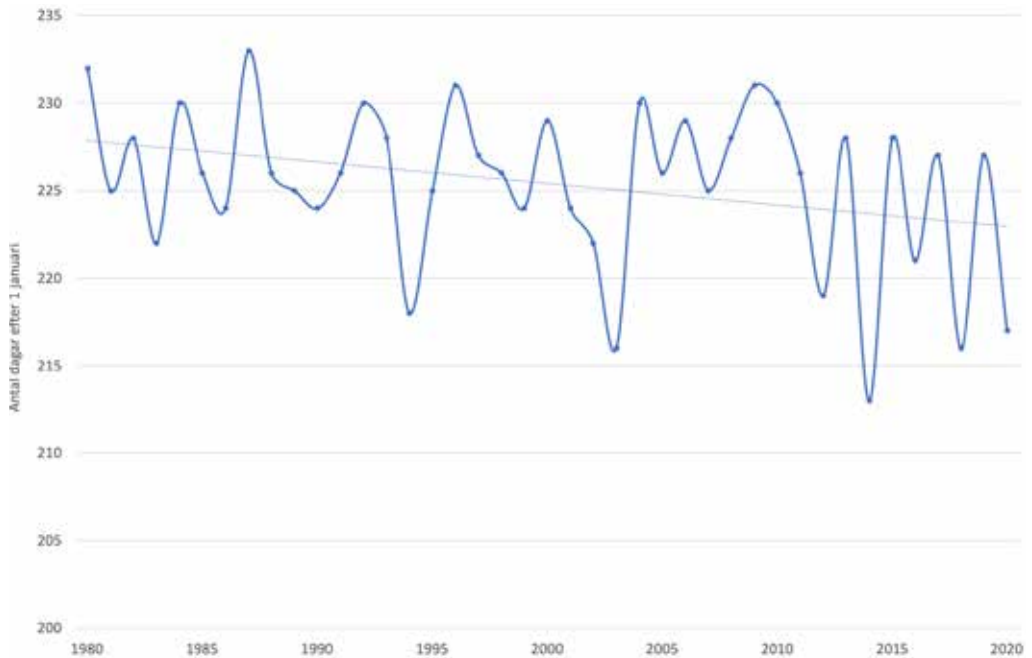
ART	MD 80-89	MD 90-99	MD 00-09	MD 10-19	DIF	MD 20
Rödstjärt <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	11 sep	11 sep	07 sep	01 sep	-10	1 sep
Kärrsångare <i>Acrocephalus palustris</i>	15 aug	14 aug	14 aug	12 aug	-3	4 aug
Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	23 aug	22 aug	21 aug	19 aug	-4	30 aug
Sävsångare <i>Acr. schoenobaenus</i>	24 aug	30 aug	19 aug	15 aug	-9	10 aug
Ärtsångare <i>Sylvia curruca</i>	18 aug	19 aug	16 aug	14 aug	-4	15 aug
Törnsångare <i>Sylvia communis</i>	16 aug	16-aug	15 aug	15 aug	-1	16 aug
Trädgårdssångare <i>Sylvia borin</i>	29 aug	30 aug	26 aug	24 aug	-5	15 aug
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	21 aug	24 aug	19 aug	21 aug	0	15 aug
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	03 okt	07 okt	06 okt	11 okt	+8	12 okt
Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	23 sep	23 sep	27 sep	29 sep	+6	28 sep
Taltrast <i>Turdus philomelos</i>	04 okt	04 okt	04 okt	03 okt	-1	01 okt
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	05 okt	06 okt	03 okt	03 okt	-2	28 sep
Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	14 okt	10 okt	13 okt	17 okt	+3	06 okt

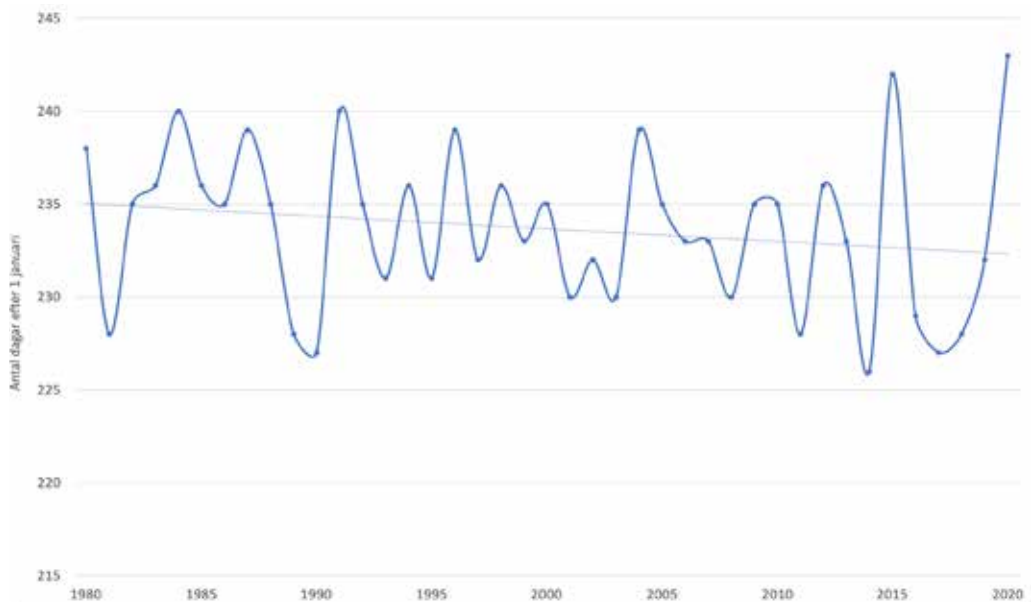
Figur 10. Mediandatum på hösten för rödstjärt *Phoenicurus phoenicurus* ringmärkta vid fyren 1980–2020. Median date for Common Redstart *Phoenicurus phoenicurus* ringed at the Lighthouse, autumn 1980–2020.

Figur 11. Mediandatum på hösten för ärtsångare *Sylvia curruca* ringmärkta vid fyren 1980–2020. Median date for Lesser Whitethroat *Sylvia curruca* ringed at the Lighthouse, autumn 1980–2020.

Figur 12. Mediandatum på hösten för **kärrsångare** *Acrocephalus palustris* ringmärkta vid Flommen 1980–2020. *Median date for Marsh Warbler *Acrocephalus palustris* ringed at Flommen, autumn 1980–2020.*

Figur 13. Mediandatum på hösten för **rörsångare** *Acrocephalus scirpaceus* ringmärkta vid Flommen 1980–2020. *Median date for Reed Warbler *Acrocephalus scirpaceus* ringed at Flommen, autumn 1980–2020.*

ÖVRIG RINGMÄRKNING

Den övriga märkningen utgör ett viktigt tillskott utöver fågelstationens standardiserade ringmärkning. Den utförs generellt på andra platser än vid fyren eller i Flommen, eller så används metoder som inte står den standardiserade nätfångsten, som till exempel användande av vadarburar. Den övriga märkningen riktar primärt in sig på arter som vi inte normalt får i den standardiserade ringmärkningen, som t ex änder, rovfåglar, vadare och ugglor. Förutom den här övriga märkningen ringmärks varje år ett antal pulli av olika arter i holkar. År 2020 ringmärktes 487 fåglar under övrig märkning plus 224 pulli.

Den talrikaste arten i den övriga märkningen var gulärla (176), som framför allt fångades när de kom ner för att övernatta. Totalt märktes 45 sparvhökar, mestadels i grovmaskiga slöjnät, vilka är mer effektiva när man vill fånga större arter än de småmaskiga nät som används för tättingarna i den standardiserade ringmärkningen. Ringmärkningen av vadare gav 40 kärrensäppor, 11 större strandpipare och mindre antal av strandskata,

sandlöpare, spovsnäppa, brushane, dvärgbeckasin, enkelbeckasin, rödbena, gluttsnäppa, skogsnäppa, drillsnäppa och roskarl. I vadarburarna i Flommen fångades också 15 vattenrallar och 5 småfläckiga sumphöns. Ringmärkning natttid gav 12 hornugglor, tre jordugglor (plus en nederländsk kontroll, se nedan) samt fyra bläsänder – de första någonsin att få en ring vid fågelstationen.

Den vanligaste arten att pullmärkas i holkar var stare – de 124 som märktes är ett nytt rekord för den växande kolonin i fyrträdgården. Dessutom ringmärktes 83 hussvalor i de konstgjorda bon som satts upp kring fyrvaktarbostaden. Några kullar av blåmes (7 ungar i en kull), talgoxe (4 i en kull) och rödstjärt (5 i en kull) ringmärktes också.

LÅNGSIKTIGA ANTALSFÖRÄNDRINGAR

Att följa variationer i fåglarnas antal är en av fågelstationens huvuduppgifter. Serien med standardiserad ringmärkning omfattar nu 41 år. Man kan utläsa trender både genom att testa kontinuiteten av en förändring och genom att

Jorduggla, ringmärkt 20 september 2020. Foto: Stephen Menzie.

undersöka de kvantitativa skillnaderna. Som förstaval används siffror från höstsäsongen (både vid Fyren och vid Flommen), eftersom stickproven då är störst och arterna flest.

I denna rapport ges endast en enkel översikt av läget. Totalt ingår ett 40-tal arter och samtliga utom en är tättingar. Arter med signifikanta trender visas i Tabell 6 A. Arter som inte ingår i tabellen har ingen signifikant trend. En signifikant trend betyder att arterna kontinuerligt ökar eller

minskar på ett sätt som inte beror på slumpen.

I ett så långt tidsperspektiv som 41 år blir förändringarna i trenderna ofta små gentemot året innan. Den som har läst tidigare årsrapporter, känner väl igen arterna i Tabell 6 A.

De signifikanta trenderna talar om att arter minskar eller ökar med en viss grad av kontinuitet, som inte beror på slumpen. Däremot framgår det inte hur stora de antalsmässiga skillnaderna är. Ett mycket enkelt sätt att visa detta är att ange

TABELL 6

Långsiktig populationsutveckling. *Long-term population trends.*

6 A: Korrelation (Spearman's Rangkorrelation) mellan säsongssumma och år för höstarna 1980–2020 jämförd med 1980–2019. Signifikansnivåer: *= $p<0.001$, **= $p<0.01$, *= $p<0.05$. Totalt ingår 48 arter i undersökningen – här visas alltså endast de signifikanta. För samtliga korrelationer hänvisas till www.falsterbofagelstation.se. FLO=data från Flommen, övriga från Fyren.**

*Correlation (Spearman's Rank Correlation) between ringing totals and years during autumns 1980–2020 compared to 1980–2019. Significance levels: ***= $p<0.001$, **= $p<0.01$, *= $p<0.05$. Only species with significant trends are shown (out of 48 species included). All correlations are available at www.falsterbofagelstation.se. FLO=data from Flommen, all the others from the Lighthouse garden.*

Ökande / Increasing:	2020	2019
8 arter / species (2019:7)		
Sparvhök <i>Accipiter nisus</i>	+0,313 *	+0,305 n.s.
Gårdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	+0,486 **	+0,490 **
Koltrast <i>Turdus merula</i>	+0,750 ***	+0,750 ***
Taltrast <i>Turdus philomelos</i>	+0,363 *	+0,368 *
Törnsångare <i>Sylvia communis</i>	+0,392 *	+0,392 *
Svarthätta <i>Sylvia atricapilla</i>	+0,538 ***	+0,541 ***
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	+0,855 ***	+0,856 ***
Brandkronad kungsfågel <i>Regulus ignicapillus</i>	+0,650 ***	+0,649 ***
Minskande / Decreasing:		
15 arter / species (2019:14)		
Göktyta <i>Jynx torquilla</i>	-0,358 *	-0,361 *
Ladusvala <i>Hirundo rustica</i> FLO	-0,315 *	-0,310 n.s.
Trädpiplärka <i>Anthus trivialis</i>	-0,331 *	-0,340 *
Ängspiplärka <i>Anthus pratensis</i>	-0,655 ***	-0,653 ***
Näktergal <i>Luscinia luscinia</i>	-0,425 **	-0,419 **
Stenskvätta <i>Oenanthe oenanthe</i>	-0,706 ***	-0,708 ***
Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i> FLO	-0,654 ***	-0,655 ***
Trädgårdssångare <i>Sylvia borin</i>	-0,442 **	-0,450 **
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	-0,558 ***	-0,564 ***
Svartvit flugsnappare <i>Ficedula hypoleuca</i>	-0,594 ***	-0,593 ***
Törnskata <i>Lanius collurio</i>	-0,466 **	-0,472 **
Gråsparv <i>Passer domesticus</i>	-0,633 ***	-0,634 ***
Pilfink <i>Passer montanus</i>	-0,361 *	-0,347 *
Gulsparv <i>Emberiza citrinella</i>	-0,670 ***	-0,675 ***
Sävsparv <i>Emberiza schoeniclus</i>	-0,885 ***	-0,884 ***

TABELL 6 FORTS.

Långsiktig populationsutveckling. Long-term population trends.

6 B: Kvantitativa skillnader (medelvärden) per decennium för arter med signifikanta trender 1980–2019 samt några arter med icke-signifikanta trender.

Differences in averages per decennium for species with significant trends in 1980–2019 and some species with non-significant trends added.

Ökande / Increasing:	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19
7 arter / species				
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	284	778	927	744
Koltrast <i>Turdus merula</i>	35	41	66	95
Taltrast <i>Turdus philomelos</i>	238	209	308	282
Törnsångare <i>Sylvia communis</i>	43	37	41	67
Svarthätta <i>Sylvia atricapilla</i>	82	108	141	151
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	100	135	227	567
Brandkronad kungsfågel <i>Regulus ignicapillus</i>	1	2	3	14
Minskande / Decreasing:				
15 arter / species				
Göktyta <i>Jynx torquilla</i>	5	1	2	1
Ladusvala <i>Hirundo rustica</i> FLO	246	79	94	114
Trädpiplärka <i>Anthus trivialis</i>	214	60	101	80
Ängspiplärka <i>Anthus pratensis</i>	12	10	2	2
Näktergal <i>Luscinia luscinia</i>	9	3	4	4
Stenskvätta <i>Oenanthe oenanthe</i>	20	4	3	3
Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i> FLO	2 217	2 060	1 542	1 191
Trädgårdssångare <i>Sylvia borin</i>	282	123	113	121
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	1 932	739	662	683
Svartvit flugsnappare <i>Ficedula hypoleuca</i>	184	70	80	57
Törnskata <i>Lanius collurio</i>	30	9	11	11
Gråsparv <i>Passer domesticus</i>	23	3	1	1
Pilfink <i>Passer montanus</i>	137	55	20	56
Grönfink <i>Chloris chloris</i>	100	92	80	65
Gulspurv <i>Emberiza citrinella</i>	77	34	15	12
Sävsparv <i>Emberiza schoeniclus</i>	48	16	8	6
Utan signifikant trend / No significant trend:				
Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	1 622	2 515	3 117	2 984
Stjärtmes <i>Aegithalos caudatus</i>	23	21	54	162
Blåmes <i>Cyanistes caeruleus</i>	2 578	4 470	4 914	4 522
Talgoxe <i>Parus major</i>	669	486	557	832
Trädkrypare <i>Certhia familiaris</i>	22	19	38	47
Grönsiska <i>Spinus spinus</i>	463	909	399	757

medelvärdet per decennium såsom i Tabell 6 B (år 2020 ej inkluderat). Det framgår då att många arter har ökat eller minskat kraftigt sedan 1980-talet, i några fall har siffrorna fördubblats eller, i än högre grad, halverats. I de flesta fall är då också trenderna signifikanta (Tabell 6 A).

Notera dock att en del arter har hållit sig stabila eller till och med ökat sedan antalen minskade

kraftigt på 1980-talet, och att siffrorna här utgör den långsiktiga trenden sedan 1980 och inte från t ex 1990, vilket hade kunnat visa en annan bild av de enskilda arternas trender.

Dessutom är det så att bland de icke-signifikanta arterna finns flera med antalsmässiga förändringar, som är betydande, och några av dem har lagts till i slutet av Tabell 6 B. Det är noter-

bart att alla är flertaligare nu än på 1980-talet. Det är också arter med mer eller mindre invasionsartat uppträdande vid Falsterbo, dvs. låga och höga säsongssummor växlar ständigt mellan åren. Det finns då ingen kontinuerlig ökning/minskning och därmed inte heller någon signifikant trend enligt Pearsons rangkorrelation.

ÅTERFYND OCH KONTROLLER

Sammanlagt återfångades 72 fåglar av 25 arter som ringmärkts i Falsterbo under 2020. Bland de mest anmärkningsvärda av dem fanns en kentsk tärna som ringmärktes i Falsterbo år 2000 och rapporterades från en häckkoloni i Tyskland (nästan 20 år hade gått mellan ringmärkningen och avläsningen). En pärluggla som ringmärktes i Falsterbo 2008 återfanns i Uppland och två taltrastar i Spanien, en i Baskien (1 745 km från Falsterbo) och en i Extremadura (2 190 km). Totalt 13 återfynd gjordes i Danmark och 42 på andra platser i Sverige. Av de sistnämnda var 32 från Skåne. De vanligaste arterna bland återfynden

var blåmes (13), rödhake (10), järnsparv (8) och rörsångare samt gransångare (båda 6).

59 fåglar som ringmärkts på andra platser kontrollerades i Falsterbo 2020, 45 från Sverige och 14 utländska. Den längsta sträckan en svensk kontroll färdats var 830 km, vilket en grönsiska som märktes i Medelpad förflyttade sig på 14 dagar. Alla andra svenska kontroller var ringmärkta mindre än 450 km bort. Tre svenska fåglar ringmärktes mer än ett år före tillfället när de kontrollerades: en blåmes och en rörsångare som båda ringmärktes i Ljunghusen 24 månader tidigare och en rörsångare som ringmärktes i Småland 2013. De två vanligaste arterna när det gällde svenska kontroller var blåmes (13) och rörsångare (12).

Även bland de fåglar som ringmärkts utomlands och kontrollerats i Falsterbo var blåmes (5) och rörsångare mest talrika. De längsta sträckorna hade två belgiska rörsångare färdats (674 respektive 797 km). En anmärkningsvärd kontroll gällde en jorduggla som ringmärktes som bounce i Nederländerna 2019 och kontrol-

Fältsångaren som ringmärktes i Flommen 24 juli (gammal hona) och som kontrollerades på samma plats 19 augusti 2020. Foto: Björn Malmhagen.

lerades under en nattlig ringmärknings-session vid fyren i september 2020.

Den mest sensationella återfångsten gällde en fågel som både ringmärktes och kontrollerats i Falsterbo. En gammal hona fåltsångare ringmärktes i Flommen 24 juli 2018 och återfångades där 14 augusti 2018. Samma fågel fångades igen i Flommen 19 augusti 2020.

TACK

I årets ringmärkningsarbete deltog Karolina Adolphson, Lovisa Adolphson, Per Andell, P-G Bentz, Janne Dahlén, Amandine Doré, Bernat Garcia Espluga, Ida Fahlstedt, Clàudia Fernández, Charlie Hallerud, Torjus Haukvik, Arne Hegemann, Jakob Isager Friis, Leo Jhaveri, Lennart Karlsson, Milla Karlsson, Måns Karlsson, Mikael Kristersson, Johan Lorentzon, Emil Lundahl, Iain Macmillan, Pablo Macias Torres, Björn Malmhagen, Timmy Micallef, Josefina Pehrson,

Karin Persson, Josep Ramoneda, Harald Ris, Marina Sentís, Ola Svensson, Axel Emil Thorenfeldt, Lisa Vergin, och Göran Walinder. Vi vill också tacka alla som har hjälpt till tillfälligt och/eller gjort insatser under helger och andra tillfällen när det helt enkelt behövs mer folk!

Ringmärkningsverksamheten finansierades bl.a. via följande källor:

- Anslag från Länsstyrelsen Skåne och Lunds Djurskyddsfond.
- Egna inkomster från guidning och försäljning.
- Alla som har bidragit till fågelstationens verksamhet genom vår insamlingskampanj. Det stärker vår strävan att göra ännu bättre jobb framöver.

Till alla riktas ett stort och varmt tack!

REFERENSER

SMHI. Väder och Vatten. <http://www.smbi.se/klimatdata/manadens-vader-och-vatten/sverige>.

Personalfoto 5 september 2020

På bänken från vänster: Stephen Menzie, Josefina Pehrson, Magnus Grylle, Karolina Adolphson. *Mellersta raden:* Per Andell, Noah Cedergren, Marc Illa, Leo Jhaveri, Bernat Garcia, Tim Micallef, Anna Sotkari, Milla Karlsson, Sophie Ehnbom, Maja Björnsson, Ludvig Adolphson, Lovisa Adolphson, Måns Karlsson och Björn Malmhagen. *Bakre raden:* P-G Bentz, Lennart Karlsson, Karin Persson, Johan Lorentzon, Göran Walinder och Mikael Kristersson. *Foto:* Björn Malmhagen.

SUMMARY

– Ringing at Falsterbo Bird Observatory 2020

Daily systematic ringing was, for the 41st year in a row, carried out at Falsterbo Bird Observatory in spring and autumn 2020. A total of 22,780 birds of 107 species (plus one hybrid) were ringed: this included 3,742 birds ringed at the lighthouse in spring, 14,828 ringed at the lighthouse in autumn, and 3,505 ringed at the Flommen reedbed during autumn. One new species for the Observatory was ringed during 2020, and the total number of birds ringed at Falsterbo since 1947 now stands at 1,240,329 of 232 species (plus five hybrids).

This report gives an annual overview along with an account of long-term changes, recoveries, and general comments. All data is available to access on the Observatory's website (www.falsterbofagelstation.se).

Methodology

The systematic ringing is divided into three: a spring season (21 March to 10 June) and an autumn season (21 July to 10 November) at Falsterbo lighthouse (Fyren), and an autumn season (21 July to 30 September) at the Flommen reedbed c. 1 km north of the lighthouse. Ringing is carried out daily, but in the event of bad weather conditions that may jeopardise the birds' well-being, the activities are scaled back or stopped. The daily ringing activity is for at least four hours after dawn in the spring and at least six hours in the autumn. All birds within the systematic ringing programme are caught using mist-nets, and no playback is used. At present, same-season retraps are not routinely recorded at the lighthouse, though they are recorded at Flommen but do not form part of the analysis presented here.

The ringing protocol at Falsterbo began in 1980 and has not changed since. Data is thus broadly comparable year on year for years since, but not before, 1980. Variation caused by weather (e.g. cancellation of ringing due to rain) and the effects of the weather itself on

operations (eg. windy days where four-panel nets are set lower, to become three-panel nets, thus causing an effective 25 % loss of catching area when measured by the square-metre) give some variance that is not accounted for by current methodology. Furthermore, natural succession of vegetation within and particularly surrounding the lighthouse garden and within Flommen means that some variation in numbers may be caused by factors beyond the Observatory's control. Nonetheless, the lack of any major changes made to the protocol in the past 41 years means that data is broadly comparable year on year. In this report, as in previous years, a simple 30-year average (1980–2009) is used as a baseline to which this year's totals are compared. This gives a straightforward and easy-to-assess, if not overly statistically sophisticated, comparison. The 41 years of systematic ringing remains the jewel in Falsterbo's crown, and any potential future additions to that protocol – for example, to further scientific collaborations with universities or to collect additional data during the trapping – must be done in a way that preserves and furthers this remarkably long dataset.

Weather in 2020

As in previous reports, weather for 2020 is compared to the 30-year average from 1961–90. It therefore shouldn't come as a great surprise that temperatures at Falsterbo in 2020 were above the average given here, at 2.9 °C over the year as a whole and with the biggest different in February, 5.2 °C warmer than the average. Only temperatures in July came close to the average, with a monthly average of just 0.4 °C higher than the 1961–90 average.

The spring ringing season began with settled weather that allowed for good catching. Winds were generally below 8 m / s and mostly from the south or east (Appendix 2) and there was little precipitation (16 mm over the month compared to a 1961–90 average of 32 mm).

This dry weather continued, with just 16 mm of precipitation through April too (compared to an average of 35 mm). The first half of April was generally calm, with just one day with winds over 12 m / s. However, the weather during mid-April became rather unsettled, with the wind turning to the west and several days with average wind speeds of 12 m / s or more. This was reflected in the ringing, with several days where the nets could not be opened.

The end of April saw a return to calmer weather. May's winds were predominantly from the west, and the average wind speed was rather variable day to day. The spring season ended with a blast of wind from the east, which brought with it two Greenish Warblers and a Barred Warbler.

The autumn season started with an Indian summer. High temperatures and sunshine persisted through August, with an average temperature of 19.3 °C and a total of 289 hours of sunshine. A number of heavy downpours brought almost double the average rainfall over the month, though the month was generally calm throughout, with an average wind speed of 5.2 m / s from a variable direction (figs. 3 and 4). Similar conditions continued through September, with just a few days where winds of 12+ m/s forced ringing to be cancelled. Wind speeds steadily rose through October into November, with the direction coming increasingly from the west.

Spring season

Lighthouse, 21 March–10 June (For figures see Table 1 A-E & 2, Fig. 1–4 and Appendix 1)

In total, 3,742 birds of 58 species were ringed in the systematic spring ringing – just a whisker short of the 3,791 average. The highest day total was 575 birds ringed on 18th April. The two most numerous species ringed over the spring were Robin and Willow Warbler. Robin numbers were above the 1980–2019 average (1,324; average 1,073), with the highest day total,

417, on 18 April. On the other hand, Willow Warbler numbers were considerably below the long-term average (741; average 1,133). These lower-than-average numbers perhaps need to be seen as a new norm. Gone are the heady days of the 1980s when a few good mornings could see more Willow Warblers ringed than we managed in the entire 2020 spring season! For example, the top two days for Willow Warbler in spring were 16 May 1984 and 14 May 1984, when 641 and 586 were ringed respectively. In contrast, our best day for Willow Warblers this spring was 154 on 9 May. That said, the 1980–1989 spring average for the species was 1,545. Compared to the 2010–2019 spring average of 918, our 2020 total is not so much lower than expected.

The 2020 spring season was the second-best season on record for Common Chiffchaff (271 individuals), second only to 2019 (318).

Numbers of many of the early season, short-distance migrants were around average: Wren (120; average 83), Dunnock (184; average 169) and Song Thrush (50; average 53), while numbers of many of the late-arriving, long-distance migrants were generally around or above average. Common Redstarts were ringed in higher-than-average numbers (178; average 105). The long-term data for Common Redstart at Falsterbo shows that the species can vary considerably one year to the next but that the long-term trend is stable in spring (Fig. 1).

Other long-distance migrants that were equal to or above average included Marsh Warbler (19; 1980–2019 average 14), Icterine Warbler (58; average 36), Lesser Whitethroat (134; average 108) and Spotted Flycatcher (35; average 21). Common Whitethroat numbers were down a little (43; average 63) but, looking at the longer-term trends, this seems to be a species where numbers wax and wane over the decades (Fig. 2).

Scarce species caught during the spring included a European Nightjar, a Barred Warbler, two Greenish Warblers, and a Short-toed Treecreeper.

Spring phenology

Phenology is calculated using the average arrival date of all individuals across the season. Settled weather at the start of the season allowed for a timely arrival of short-distance migrants, with the arrival dates for species such as Common Chiffchaff (Fig. 3) being around the decadal average (but some 18 days earlier than the average arrival date for the species in 1980).

The unsettled weather during late April saw many of the long-distance migrants slightly delayed. For example, the average arrival for Lesser Whitethroat was closer to the 1980–89 average than it was to the 2010–19 average (Fig. 4).

Autumn season

Lighthouse, 21 July–10 November (For figures see Table 3 A-E, Fig. 5–7 and Appendix 1)

A total of 14,828 birds of 67 species were ringed in the systematic ringing, just above the 1980–2019 season average of 14,113. The most numerous species were Robin (3,579), Goldcrest (3,493), Blue Tit (1,688) and Siskin (1,407). Two days saw more than one thousand birds ringed: 28th September (1,116) and 13th October (1,179) (Table 3A & 3D).

A total of 1,515 birds were ringed during the period 21 July – 31 August. It was not until the start of September that numbers began to rise and the first three-figure days were reached (Fig. 6). A total of 6,525 birds were ringed during September. Numbers peaked during the first three weeks of October (5,597 birds ringed 1–21 October), mostly due to the large numbers of Robins, thrushes and Goldcrests ringed, but trailed off as the month ended (just 649 birds ringed during the final week of October, giving a monthly total of 6 246). As is typical, low periods, when birds were prevented from migrating due to the weather, were followed by peak periods, as a mass exodus took place before the next period of bad weather. These peaks and troughs can clearly be seen in Fig. 6.

Species caught in above average numbers

included Robin, Blackbird, Song Thrush, Redwing, and Siskin. All short-distance migrants, except for the latter, which is perhaps best described as a short-distance eruptive species. Of the thrushes, Song Thrush dominated, with 468 ringed over the season, considerably higher than the autumn-season average of 251. 2020's total was the second-best season on record. There were also some impressive day-totals, with 89 on 27 September being the second-best day ever, and 73 on 13 October the sixth-best day. Despite the impressive numbers in 2020, the long-term trend for the species is only a slight increase (Fig. 7). A total of 165 Blackbirds were ringed, compared to the average of 59. 2020 was the second-best season on record for the species. 39 ringed on 14th October was the third-highest day total at the observatory, and 20 on 7th November was the ninth-highest day total. Redwings, although not present in such high numbers, were also above average (45 ringed; average 24). 11 ringed on both the 14th and 15th October were joint fourth-highest day totals.

Oddities and scarcities caught at the lighthouse over the autumn included one Wryneck, three Green Woodpeckers (a record year for the species, and only the 8th–10th ringed here), 1 Black Woodpecker, two Lesser Spotted Woodpeckers, two Woodlarks, one Barred Warbler, one Greenish Warbler (the 21st ringing record for the observatory and only the fourth in autumn), one Yellow-browed Warbler, one Willow Tit (the 10th since 1980), one Short-toed Treecreeper, and two Great Grey Shrikes.

Flommen reedbed 21 July–30 September (For figures see Table 4 A-E, Fig. 8–9 and Appendix 1)

A total of 3,505 birds of 48 species (plus one hybrid) were ringed in the systematic ringing at Flommen. The most numerous species was, as usual, Reed Warbler (826). However, this total was the second lowest ever, behind only 2007 (Fig. 8), and less than half of the 1980–2019

average (1,756). Although numbers of Reed Warbler ringed in Flommen do fluctuate year on year, there has been a steady decline in the numbers caught from the early 2000s. This could be due to a genuine decline in the number of Reed Warblers breeding and passing through Falsterbo, or may be due to the deteriorating quality of the reed bed due to vegetative succession and a considerable decrease in the height and density of the reeds compared to a decade ago. Sedge Warbler fared better with 383 birds ringed (average 571), including three fledglings that confirmed breeding at the site for the second year in a row – indeed, this breeding may also be an indication of the changing vegetation habitat within the reedbed, with Sedge Warblers generally preferring reed where some scrub-vegetation is present. Marsh Warblers were ringed in average number (95 ; average 97) with some birds breeding.

After a blank year for the species last year, Bearded Tit returned as a breeding species to Flommen with a total of 19 ringed: ten adults and 19 juveniles. As in the lighthouse garden, Siskin numbers were considerably higher than normal. Although Siskin is not traditionally considered a reed-bed species, many individuals came to drink in Flommen. Indeed, it was a record autumn season for the species in Flommen with 637 ringed. Other species ringed in good numbers included Common Chiffchaff (151, the second-best season for this species in Flommen and well above the 1980–2019 average of 35 – although it should be noted that the average for the past decade is 96; Fig. 9), Reed Bunting (277; average 201 – the seventh-best season), Barn Swallow (212; average 133) and, mirroring numbers in the lighthouse garden, Robin (144; average 69), Dunnock (102; average 54) and Wren (89; average 38).

Oddities and scarcities ringed in the Flommen systematic ringing included four Common Kingfishers (a record year for the species), one hybrid Barn Swallow x House Martin,

one Bluethroat, one Great Reed Warbler, one Siberian Chiffchaff and one Penduline Tit.

Autumn phenology

Just as for the spring season, a phenology table is presented for the autumn, (Table 5). Note that, since recapture data is not taken and/or used in this analysis, the median date of departure is calculated from the first date of ringing for each individual. In reality, the actual departure date in many cases is likely to be later in the season than shown here. However, this data continues with the 1980–2019 methodology, thus allowing for data to be compared year on year.

Short-distance migrants continued to depart on or a little earlier than the long-term averages for the species.

Despite their on-average-later arrival in spring compared to recent years, many long-distance migrants departed on average or close to the 2010–2019 average for the species. For example, the median departure date for Common Redstart was 2 September, compared to decadal average of 2 September, and the median departure date for Lesser Whitethroat was 15 August, compared to a 2010–19 average of 13 August. Nonetheless, both species showed earlier departure dates when compared to the long-term, with average 1980–89 departure dates of 11 September and 18 August respectively (Figs. 10 & 11).

In Flommen, the median departure date for Marsh Warbler was rather early (4th August) and was in fact the 4th earliest median departure for the species on record (Fig. 12). Conversely, the median departure date for Reed Warblers in 2020 (30 August) was the latest on record, some 11 days later than 2019 and 8 days later than the 1980–89 average (Fig. 13).

Other ringing

Extra ringing is an important addition on top of the observatory's systematic ringing. It is generally carried out away from the lighthouse

or flommen areas, or using methods that do not interfere with the systematic mist-netting, such as the use of walk-in traps. Primarily, extra ringing targets species that are not usual in the systematic ringing, such as wildfowl, raptors, waders and owls. In addition to this extra ringing, each year a number of pulli in next boxes are ringed. In 2020, a total of 487 birds were ringed during extra ringing along with a further 224 pulli.

The commonest species ringed during extra ringing was Yellow Wagtail (176), which were primarily caught as they came to roost in the evenings. A total of 45 Sparrowhawks were caught in extra ringing, mostly in large-mesh mist nets, which prove much more efficient at catching larger species like this than the small-mesh mist nets used for passerines in the systematic ringing. Wader ringing resulted in 40 Dunlin, 11 Ringed Plover, and single figures of Oystercatcher, Sanderling, Curlew Sandpiper, Ruff, Jack Snipe, Common Snipe, Redshank, Greenshank, Green Sandpiper, Common Sandpiper and Turnstone. Walk-in cages in the Flommen reed bed caught 15 Water Rails and five Spotted Crakes. Night-time catching gave 12 Long-eared Owls, three Short-eared Owls (plus a Dutch-ringed recovery, see below), and four Eurasian Wigeons – the first to be ringed at Falsterbo.

The most numerous pullus to be ringed was Starling, with 124 individuals being a record for the lighthouse garden's growing colony. Additionally, 83 House Martins were ringed from the artificial nests around the lighthouse-garden house. Broods of Blue Tit (7 individuals from 1 brood), Great Tit (4 from 1 brood) and Common Redstart (5 from 1 brood) were also ringed.

Long-term number changes

This report provides only a very simple overview of the long-term trends detected by the Observatory's monitoring. Species with significant trends are shown in Table 6 A. Species not included in the table have no significant trend. A significant trend means that the species

continuously increases or decreases in a way that is not due to chance. By their very nature, long-term trends tend not to change much year to year, and the results presented in Table 6B are the same as in 2019 (2020 not included).

Recoveries

A total of 72 birds of 25 species that were ringed at Falsterbo were recovered elsewhere during 2020. The most remarkable of these concerned a Sandwich Terns ringed at Falsterbo in 2000 and reported from a breeding colony in Germany (a time between ringing and resighting of almost 20 years); a Boreal Owl, ringed at Falsterbo in 2008 and recovered in Uppland; and two Song Thrushes recovered from Spain, in Basque Country (1,745 km) and Extremadura (2,190 km). A total of 13 recoveries came from Denmark and 42 from elsewhere in Sweden, of which 32 were short-distance movements within Skåne. The most commonly controlled species were Blue Tit (13), Robin (10), Dunnock (8) and Reed Warbler and Chiffchaff (both 6).

In total, 59 birds ringed elsewhere were recovered at Falsterbo in 2020, 45 from elsewhere in Sweden and 14 from abroad. The furthest distance travelled by a Swedish recover was a Siskin ringed in Medelpad, which travelled 830 km in 14 days. All other Swedish recoveries came from less than 450 km away. Three Swedish recoveries were ringed more than a year ago: a Blue Tit and a Reed Warbler both ringed at a site in Ljunghusen 24 months prior, and a Reed Warbler ringed in Småland in 2013. The two most common Swedish-ringed retraps were Blue Tit (13) and Reed Warbler (12).

Of birds ringed abroad and recovered in Falsterbo, the commonest was also Blue Tit (5) and Reed Warbler (4). The two furthest distances both concerned Reed Warblers from Belgium (674 & 797 km), while the most notable recapture concerned a Short-eared Owl that was ringed as a nestling in the Netherlands in 2019 and recaught during a night-time ringing session in September 2020.

The most remarkable recapture, however, concerns a bird ringed and recaptured at Falsterbo. An adult female Paddyfield Warbler was ringed at Flommen on 24 July 2018 and recaptured there again on 14 August 2018. The same bird was recaptured again at Flommen on 19 August 2020.

STEPHEN MENZIE, SOPHIE EHNBOM
& MARC ILLA

Falsterbo Fågelstation
Fyrvägen 35
SE-239 40 Falsterbo
falsterbo@skof.se

APPENDIX 1 – RINGMÄRKNINGEN 2020 / TOTAL RINGING IN 2020

Antal ringmärkta fåglar vid Falsterbo 2020 fördelade på kategorier (standard- resp. övrig märkning) och lokaler. Mv = medelvärde 1980–2009.

Numbers of ringed birds at Falsterbo 2020 divided into categories (standardised ringing and others) and sites. Mv = average 1980–2009.

	Standardiserad ringmärkning						Övrigt		Totalt
	Standardized ringing						Miscellaneous		
	Fyren		Fyren		Flommen		Flygg	Pull	
	Lighthouse	Lighthouse	Flommen	Flommen	Fledged	Nestlings			
	2020	Mv	2020	Mv	2020	Mv	2020	2020	
Knölsvan <i>Cygnus olor</i>	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Blåsand <i>Anas penelope</i>	0	0	0	0	0	0	4	0	4
Kricka <i>A. crecca</i>	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Gräsand <i>A. platyrhynchos</i>	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Storskarv <i>Phalacrocorax carbo</i>	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Sparvhök <i>Accipiter nisus</i>	1	1	38	30	0	1	45	0	84
Tornfalk <i>Falco tinnunculus</i>	0	0	4	1	0	0	0	0	4
Vattenrall <i>Falco aquaticus</i>	0	0	0	0	1	1	14	0	15
Småfläckig sumphöna <i>Porzana porzana</i>	0	0	0	0	1	1	5	0	6
Strandskata <i>Haematopus ostralegus</i>	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Större strandpipare <i>Charadrius hiaticula</i>	0	0	0	0	0	0	11	0	11
Kustsnäppa <i>Calidris canutus</i>	0	0	0	0	0	0	4	0	4
Sandlöpare <i>C. alba</i>	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Spovsnäppa <i>C. ferruginea</i>	0	0	0	0	0	0	4	0	4
Kärnsnäppa <i>C. alpina</i>	0	0	0	0	0	0	40	0	40
Brushane <i>C. pugnax</i>	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Dvärgbeckasin <i>Lymnocyptes minimus</i>	0	0	0	0	1	0	1	0	2
Enkelbeckasin <i>Gallinago gallinago</i>	0	0	0	0	0	2	3	0	3
Rödbena <i>Tringa totanus</i>	0	0	0	0	0	0	7	0	7
Gluttsnäppa <i>T. nebularia</i>	0	0	0	0	0	0	2	0	2
Skogssnäppa <i>T. ochropus</i>	0	0	0	0	4	1	1	0	5
Drillsnäppa <i>Actitis hypoleucos</i>	0	0	0	0	0	3	2	0	2
Roskarl <i>Arenaria interpres</i>	0	0	0	0	0	0	4	0	4
Skrattmås <i>Chroicocephalus ridibundus</i>	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Fisktärna <i>Sterna hirundo</i>	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Ringduva <i>Columba palumbus</i>	1	0	1	1	0	0	1	0	3
Hornuggla <i>Asio otus</i>	0	0	0	0	0	0	31	0	31
Jorduggla <i>A. flammeus</i>	0	0	0	0	0	0	4	0	4
Nattskärra <i>Caprimulgus europaeus</i>	1	0	0	0	0	0	1	0	2
Tornseglare <i>Apus apus</i>	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Kungsfiskare <i>Alcedo atthis</i>	0	0	0	0	4	0	0	0	4
Göktyta <i>Jynx torquilla</i>	0	2	1	2	0	1	0	0	1
Grönöling <i>Picus viridis</i>	0	0	3	0	0	0	0	0	3
Spillkråka <i>Dryocopus martius</i>	0	0	1	2	0	0	0	0	1
Större hackspett <i>Dendrocopos major</i>	0	1	9	9	0	0	0	0	9
Mindre hackspett <i>D. minor</i>	0	0	2	3	0	0	0	0	2
Trädlärka <i>Lullula arborea</i>	0	0	2	0	0	0	4	0	6
Backsvala <i>Riparia riparia</i>	0	0	0	2	47	43	10	0	57
Ladusvala <i>Hirundo rustica</i>	2	2	1	4	212	140	26	0	241
Hussvala <i>Delichon urbicum</i>	11	1	4	4	0	10	0	83	98
Hussvala x ladusvala <i>Delichon urbicum x Hirundo rustica</i>	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Trädpiplärka <i>Anthus trivialis</i>	4	9	59	125	35	25	25	0	123
Ångspiplärka <i>A. pratensis</i>	0	1	0	8	2	2	22	0	24
Skärpiplärka <i>A. petrosus</i>	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Gulärta <i>Motacilla flava</i>	0	1	1	4	49	48	176	0	226
Sädesärta <i>M. alba</i>	20	11	8	22	18	12	2	0	48

APPENDIX 1 – RINGMÄRKNINGEN 2020 / TOTAL RINGING IN 2020 FORTS.

	Standardiserad ringmärkning						Övrigt		Totalt Total
	Standardized ringing						Miscellaneous		
	Fyren		Fyren		Flommen		Flygg	Pull	
	Lighthouse 21.3-10.6	Lighthouse 21.7-10.11	Lighthouse 21.7-10.11	Reed bed 21.7-30.9	Reed bed 21.7-30.9	Fledged	Nestlings		
2020	Mv	2020	Mv	2020	Mv	2020	2020		
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	120	75	785	663	89	40	1	0	995
Järnsparv <i>Prunella modularis</i>	184	157	167	237	102	54	0	0	453
Rödthake <i>Erithacus rubecula</i>	1324	1073	3579	2435	144	75	3	0	5050
Näktergal <i>Luscinia luscinia</i>	11	14	10	5	0	1	0	0	21
Blåhake <i>L. svecica</i>	0	3	0	0	1	1	0	0	1
Svart rödstjärt <i>Phoenicurus ochruros</i>	8	8	3	5	0	0	0	0	11
Rödstjärt <i>Ph. phoenicurus</i>	178	100	224	182	8	6	0	5	415
Buskskvätta <i>Saxicola rubetra</i>	1	5	2	9	46	51	0	0	49
Svarthakad buskskvätta <i>S. rubicola</i>	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Stenskvätta <i>Oenanthe oenanthe</i>	2	3	3	9	1	5	0	0	6
Ringtrast <i>Turdus torquatus</i>	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Koltrast <i>T. merula</i>	29	58	165	47	0	0	2	0	196
Björktrast <i>T. pilaris</i>	2	4	2	4	0	0	0	0	4
Taltrast <i>T. philomelos</i>	50	49	468	251	4	2	8	0	530
Rödvingetrast <i>T. iliacus</i>	4	7	45	25	0	0	0	0	49
Gräshoppsångare <i>Locustella naevia</i>	1	1	1	2	5	4	0	0	7
Sävsångare <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	0	1	1	1	383	588	0	0	384
Kärrsångare <i>A. palustris</i>	19	12	5	3	95	92	0	0	119
Rörsångare <i>A. scirpaceus</i>	39	25	24	19	826	1940	0	0	889
Trastsångare <i>A. arundinaceus</i>	0	0	0	0	1	2	0	0	1
Härmsångare <i>Hippolais icterina</i>	58	32	39	40	2	2	0	0	99
Höksångare <i>S. nisoria</i>	1	0	1	0	0	0	0	0	2
Ärtsångare <i>S. curruca</i>	134	107	109	75	10	5	0	0	253
Törnsångare <i>S. communis</i>	43	64	25	40	49	34	0	0	117
Trädgårdssångare <i>S. borin</i>	43	55	110	173	1	4	0	0	154
Svarthätta <i>S. atricapilla</i>	97	55	150	110	6	3	0	0	253
Lundsångare <i>Ph. trochiloides</i>	2	0	1	0	0	0	0	0	3
Tajgasångare <i>Ph. inornatus</i>	0	0	1	1	0	0	0	0	1
Grönsångare <i>Ph. sibilatrix</i>	2	3	13	21	0	1	0	0	15
Gransångare <i>Ph. collybita</i>	271	64	658	154	151	14	0	0	1080
Lövsångare <i>Ph. trochilus</i>	741	1204	565	1111	134	628	0	0	1440
Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	47	192	3493	2418	10	6	0	0	3550
Brandkronad kungsfågel <i>R. ignicapilla</i>	7	3	36	2	0	0	0	0	43
Grå flugsnappare <i>Muscicapa striata</i>	35	19	32	62	2	2	0	0	69
Mindre flugsnappare <i>Ficedula parva</i>	3	2	4	6	0	0	0	0	7
Svartvit flugsnappare <i>F. hypoleuca</i>	14	37	75	112	4	3	0	0	93
Skäggsme <i>Panurus biarmicus</i>	0	0	0	0	29	8	0	0	29
Stjärtmes <i>Aegithalos caudatus</i>	2	1	10	33	0	0	0	0	12
Tallita <i>Poecile montanus</i>	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Svartmes <i>Periparus ater</i>	0	1	8	70	0	0	0	0	8
Blåmes <i>Cyanistes caeruleus</i>	12	16	1688	3987	75	80	0	7	1782
Talgoxe <i>Parus major</i>	6	35	233	571	1	2	0	4	244
Trädskrypare <i>Certhia familiaris</i>	1	2	14	26	0	0	0	0	15
Trädgårdsträdskrypare <i>C. brachydactyla</i>	1	0	1	0	0	0	0	0	2
Pungmes <i>Remiz pendulinus</i>	0	0	0	0	1	18	0	0	1
Törnskata <i>Lanius collurio</i>	7	18	7	17	11	8	0	0	25
Varfågel <i>L. excubitor</i>	0	0	2	1	0	0	0	0	2
Skata <i>Pica pica</i>	2	0	0	2	0	0	0	0	2
Stare <i>Sturnus vulgaris</i>	28	17	3	13	0	4	10	124	165
Pilfink <i>Passer montanus</i>	22	1	126	71	5	1	1	0	154
Bofink <i>Fringilla coelebs</i>	39	105	162	201	1	1	0	0	202
Bergfink <i>F. montifringilla</i>	4	5	51	50	2	1	0	0	57
Grönfink <i>Chloris chloris</i>	20	31	25	91	3	2	0	0	48
Steglits <i>Carduelis carduelis</i>	3	2	3	2	0	0	0	0	6
Grönsiska <i>Spinus spinus</i>	22	67	1407	590	637	57	0	0	2066
Hämpling <i>Linaria cannabina</i>	37	16	0	6	3	0	0	0	40
Gräsiska <i>Acanthis flammea</i>	11	4	71	36	10	1	1	0	93
Rosenfink <i>Carpodacus erythrinus</i>	2	2	0	1	0	1	0	0	2
Domherre <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	0	5	70	60	0	0	0	0	70
Stenknäck <i>Coccothraustes coccothraustes</i>	2	1	2	0	0	0	0	0	4
Gulspurv <i>Emberiza citrinella</i>	2	3	6	42	0	0	0	0	8
Sävsparv <i>E. schoeniclus</i>	8	10	2	24	277	212	2	0	289
Summa	3742	3809	14822	14424	3505	4258	487	224	22780
Arter	58		67		49		44	6	108

APPENDIX 2 – VÄDER VID FALSTERBO 2020 / WEATHER AT FALSTERBO 2020

Medeltemperatur per månad. Blå=2020. Orange=mv. 1961–90.

Monthly average temperature. Blue=2020. Orange=average 1961–90.

Nederbörd per månad (mm) Blå=2020. Orange=mv. 1961–90.

Monthly precipitation (mm). Blue=2020. Orange=average 1961–90.

Väder 2020 / Weather 2020

1. Nederbördsdagar. 2. Frostdagar (temperatur delvis under $\pm 0^{\circ}\text{C}$). 3. Isdagar (temperatur under $\pm 0^{\circ}\text{C}$ hela dygnet). 4. Högsommardagar (maxtemperatur högre än $+25^{\circ}\text{C}$).

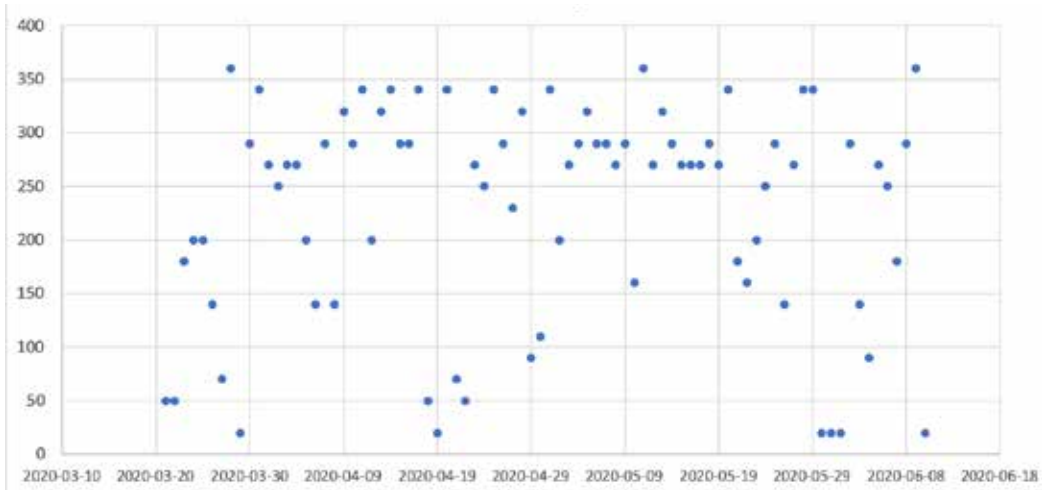
1. Days with precipitation. 2. Days with temperature partly below $\pm 0^{\circ}\text{C}$. 3. Days with temperature constantly below $\pm 0^{\circ}\text{C}$. 4. Hot summer days, max. temperature above $+25^{\circ}\text{C}$.

Månad	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	År/Year
1. Nederbördsdagar	19	20	14	6	10	10	19	12	13	23	14	17	177
2. Frostdagar	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	2	0	6
3. Isdagar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Högsommardagar	0	0	0	0	0	3	0	9	0	0	0	0	12

APPENDIX 2 – VÄDER VID FALSTERBO 2020 / WEATHER AT FALSTERBO 2020 FORTS.

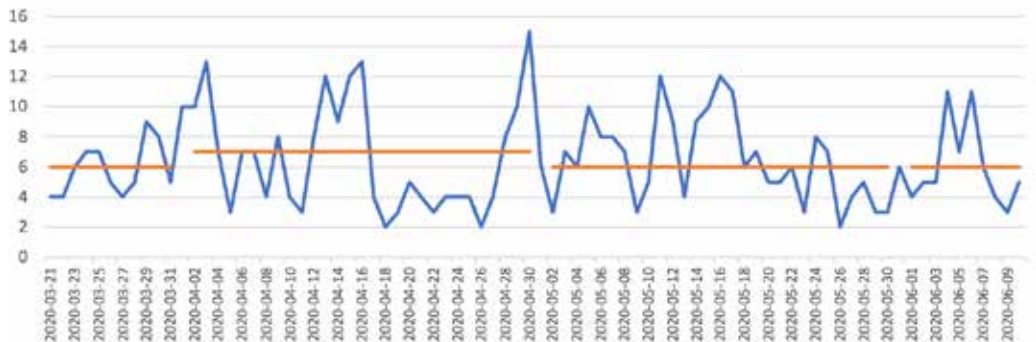
Fördelning av vindriktningar (kl. 07:00 CET) i tiogradervalsintervall våren 2020. Huvudstreck: norr 360, ost 90, syd 180 väst 270 grader.

Distribution of wind directions in 10-degree intervals during spring 2020. Cardinal points: north 360, east 90, south 180, west 270 degrees.

Fördelning av vindstyrkor (m/s kl. 07:00 CET) våren 2020. De vågräta linjerna anger medelvind 1961–90 under månaden.

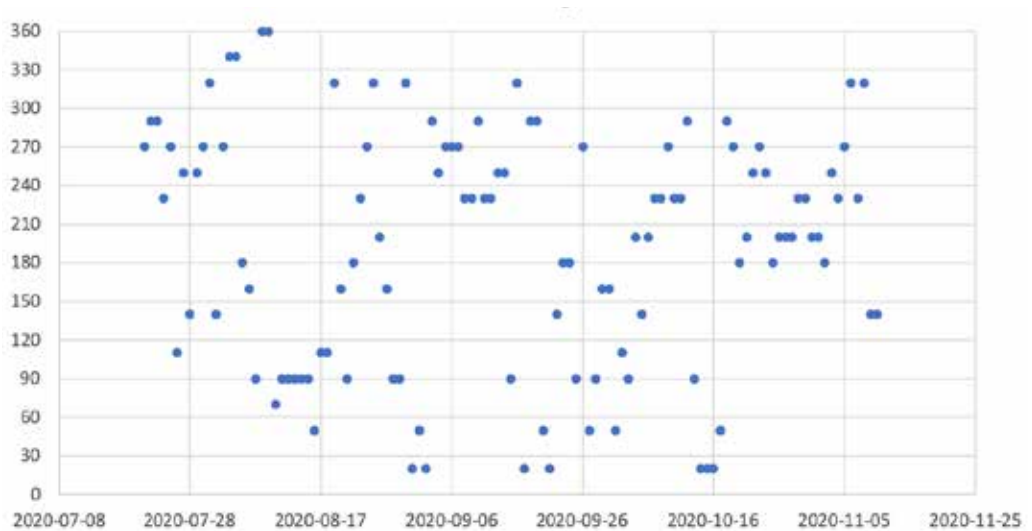
Distribution of wind speeds (m/s at 07:00 a.m. CET) during spring 2020. Horizontal lines show average wind speed per month 1961–90.

APPENDIX 2 – VÄDER VID FALSTERBO 2020 / WEATHER AT FALSTERBO 2020 FORTS.

Fördelning av vindriktningar (kl. 07:00 CET) i tiogradervalsintervall hösten 2020. Huvudstreck: norr 360, ost 90, syd 180 väst 270 grader.

Distribution of wind directions in 10-degree intervals during autumn 2020. Cardinal points: north 360, east 90, south 180, west 270 degrees.

Fördelning av vindstyrkor (m/s kl. 07:00 CET) hösten 2020. De vågräta linjerna anger medelvind 1961–90 under månaderna.

Distribution of wind speeds (m/s at 07:00 a.m. CET) during autumn 2020. Horizontal lines show average wind speed per month 1961–90.

Svartvit flugsnappare. Foto: P-G Bentz.

Fågelskydd Spillepeng 2020

Kenneth Bengtsson

Fågelskydd Spillepeng drivs som ett samarbetsprojekt mellan SkOF och SYSAV (Sydskånes Avfallsaktiebolag) och vi genomförde under 2020 vår 24:e säsong. Arbetet följde mönstret från föregående säsonger, med bevakningen av när-områdets fågelliv och rehabilitering av skadade fåglar som våra främsta uppgifter. Det område som vi bevakar och som vi benämner Spillepeng är strandängarna, rekreationsområdet och SYSAV:s verksamhetsområde.

Allmänt om fågellivet

Storspoven har etablerat sig som en årlig övervintrare. Antalet har ökat successivt de senaste vintrarna och vintern 2019/2020 var antalet minst 39. Detta antal räknades såväl i december som i januari och februari. Tidigare högsta antal var 24 (vintrarna 2017/18 och 2018/19). De isländska rödbenorna har däremot minskat och den ensamma individ som återkom för övervintring försvann redan i december 2019. Infflödet av gravand startade med en ensam individ 7 januari och som mest sågs 38 ex. under månaden. Några få tofsvipor noterades också under januari medan de första strandskatorna dröjde till 8 februari.

Den första skärfläckan noterades 2 mars och den första rödbenan 13 mars. Som högsta dagsantal noterades 101 respektive 33 ex. av dessa arter under mars.

Flera arter var mycket sparsamma under senvåren och försommaren. Bland dem som brukar kunna ses i betydande antal utmärkte sig dvärgmåsen negativt med som mest 14 ex. i april och svarttärnan med blott tre ex. och då så sent som 5 juni. Däremot skrällde snatteranden till med inte mindre än 71 ex. 21 juni.

De två havsörnarna, båda ringmärkta, som sågs regelbundet i början av året återkom i augusti och då tillsammans med en ungfågel, även den ringmärkt. Föräldrarna är födda i Tyskland respektive Skåne och vi tror oss också veta var födelseplatsen för ungen finns.

En av sensommarens arter var skräntärnan. Normalt ser vi några individer under april–juni, upp till som mest fyra, och så var det i år också. Men under perioden juli–september slogs alla tidigare rekord. Som mest hade vi fram t.o.m. 2019 noterat 8, 14 respektive 3 ex. som högsta dagssiffror under dessa tre månader. I år blev det istället 12, 22 respektive 7 individer. Vad som också var ytterst glädjande var att andelen ungfåglar var hög. Som exempel kan nämnas

13 adulta och nio juvenila 9 augusti samt fyra adulta och tre juvenila så sent som 15 september. Någonstans bör det alltså ha gått mycket bra för skräntärnorna och vi gissar givetvis på Östersjön. En av de adulta som sågs 13 augusti var färgringmärkt och den visade sig vara märkt som bounge utanför Oskarshamn 2018. De sista individerna (6 ex.) sågs 16 september. Natten därpå fylldes bukten av högvatten och alla revlar försvann. Sedan sågs inga fler skräntärnor. Under augusti återsåg vi också ”Fru Möllers trut”. Det är en dansk märkt silltrut som vi vårdade för ”måssjuka” i juni 2013 och som vi till vår stora förtjusning återsåg i juli 2019. I år dök den upp igen 14 augusti och stannade på lokalen i ett par dagar.

Rastande vadare är med ett undantag tämligen sparsamma på vår lokal. Undantaget är tofsvipan, där som mest 800 ex. i oktober räknades in. Nämnas kan även fem roskarlar 28 augusti och två respektive en isländsk rödspov i september och oktober.

Antalet rastande simänder var mindre än ifjol. Som mest noterades 728 bläsänder, 252 krickor och 49 skedänder i oktober samt 48 stjärtänder i september. Snatteränderna var än fåtaligare och som mest noterades tolv ex. i november.

Bland ovanligare arter utmärkte sig främst en korttälarka på strandängarna, som glädde många skådare mellan 27 oktober och 13 november.

Häckfågelinventering

Totalt noterades 47 häckande arter på strandängarna, rekreationsområdet och deponin. Det är samma antal som 2019. Men det blev en del förändringar. Tre arter återkom och tre uteblev. De tre som återkom var snatterand (2 par), stadsduva (1 par) och sävsparv (1 par). Bland dem som uteblev finns den som glädde oss så med en återkomst 2019, nämligen smätärnan. De två andra var ormråk och steglits. Den senare kan ha häckat men i så fall i det fördolda.

Föregående uppslag t.v.: Sparvhöken som hanterades lyckosamt både 2019 och 2020. Foto: Kenneth Bengtsson.

Föregående uppslag t.h.: Skräntärnor sågs i stort antal under sensommaren. Foto: Kenneth Bengtsson.

En spännande art som vi hoppades lite på var kungsfiskaren. Ett par sågs i Kalinaån en bra bit in i april och vi såg även hannen flygande med fisk i näbben. Vi tolkade det som en uppvaktningpresent. Men paret försvann, kanske på grund av frekvent fiske i det föga rena diket.

Vadarsåsongen blev mycket dålig. En rävförnygring på ängarna (tre ungar sågs vid lyan) var en starkt bidragande orsak och högvatten var en annan. De 21 par skärfläcka som etablerade sig på revlarna förlorade allt vid ett högvatten 11 maj. Omläggningar dröjde men till sist kunde elva ruvande fåglar räknas in. Men även dessa havererade vid ett nytt högvatten 6 juli. Sen var skärfläckornas säsong över.

Såsongen för knölsvan, gäss och änder blev även den mycket dålig. Samtliga svanpar misslyckades, flera på grund av ovan nämnda högvatten. Grågässen noterades med sju kullar, gravand med fem och gräsand med blott två. Alla ligger under medelresultat men åtminstone gravanden kontrade med stora kullar och god överlevnad. Ejdersåsongen blev den sämsta någonsin. Som mest sågs endast fyra (4) ungar och de dök upp 5 maj. Dessa fanns kvar under åtminstone några dagar. Den 21 maj räknades 130 honor, 25 hannar och en (1) unge i bukten. Tre veckogamla ungar sågs 22 och 28 maj och tre nykläckta ungar noterades 6 juni. Mer blev det inte! En art överraskade dock positivt och det var snatteranden. Två par bedömdes häcka och en av honorna fick fram sex flygga ungar. Även småskraken får ha godkänt. Visserligen blev det bara tre kullar, varav en rekordtidigt 19 juni, men ett 20-tal ungar bedömdes nå vuxen ålder.

Tättingarna höll ungefär samma nivåer som tidigare år och häckningsframgången betraktar vi som normal för flertalet. Bland dessa stack en art ut på ett positivt sätt och det var stenskvättan. Fem par häckade framgångsrikt på deponiområdet och ett par hittades på strandängarna. Vi får söka oss tillbaka till 1996 för att hitta fem par på deponin och till 1994 för en häckning på ängarna. Vi avslutar med att konstatera att näk-

tergal, svarthätta, sädesärla och talgoxe häckade med fler par än tidigare och att en gökunge sågs bli matad av törnsångare.

Ringmärkning på Spillepeng 2020

Vår ringmärkning dominerades nästan totalt av rehabiliterade fåglar samt av pullmärkning i våra holkar (pullmärkningen i holkarna redovisas i ett annat kapitel längre ner i denna text). Antalet märkta fåglar blev därför inte fler än 410. Normalt märker vi en hel del backsvalor vid kolonin men fångstillfällena var få i år och antalet märkta individer inskränkte sig till 15. Vi gjorde även några egna kontroller av tidigare märkta backsvalor. Några större insatser med nätfångst gjordes alltså inte och när vi väl kom till skott var resultatet magert. Dock fick vi tre stenknäckar i slutet på året. Nu vet även vi hur det känns när en stenknäck biter.

Vi fick flera intressanta återfynd av tidigare märkta fåglar. En knölsvan som vi hanterat flera gånger, bl.a. i samband med att den och en av hans ungar fastnade i fiskelina i Malmö kanal 2018, hittades död i Pildammsparken i februari. Denna svan ringmärkte vi i samband med en incident i centrala Malmö 2016. En annan svan, ringmärkt i oktober 2017 efter att ha hämtats från ett tak i Malmö hamnområde, rapporterades som skadad från Kaliningrad i februari 2020. Huruvida den dog eller tillfrisknade nämndes inte i rapporten. En röd glada som vi vårdade i augusti 2017 kontrollerades av en annan ringmärkare utanför Staffanstorp i juni 2019 och en gräsand som vi själv födde upp 2018 avlästes levande vid Segeå 23 maj 2020. Vi lyckades även avläsa två fiskmåsar vid Spillepeng under sommaren 2020. Dessa båda började sina liv hos oss 2018. De verkar alltså ha etablerat sig i sitt uppväxtområde. En annan uppfödd fiskmåsunge hade däremot migrerat till Limhamn. Den växte upp hos oss 2003 och hittades svårt vingskadad på häckningsplats i Limhamn 17 maj 2020, då 17 år gammal.

Vi stod också bakom flera fynd av mycket gamla fåglar. Under hösten 2019 hittade vi Sve-

Den gamla fiskmåsens ring efter 30 års slitage.
Foto: Kenneth Bengtsson.

riges äldsta råka (se FiSk 2019) och i april 2020 kom vi i kontakt med den näst äldsta. Denna ringmärkte vi själva som årsunge 1995 och när den påträffades döende i Lund var den alltså 25 år gammal. En annan råka som vi ringmärkte som ungfågel 1997 hittades död i Lund i juni 2020, då 23 år gammal.

En fiskmås, ringmärkt av Lennarth Blomquist 1989, fastnade via fiskelinor i ett staket i Malmö hamnområde i maj 2020 vid en ålder av 30 år och 10 månader enligt det officiella sättet att räkna (1 juli sätts som födelsedatum för alla fåglar). Det var ett svenskt åldersrekord med råge. Vi avläste även en kaja i Malmö som var 20 år och 2 månader gammal. Även detta var ett svenskt åldersrekord om än med få månaders marginal.

Rehabilitering

Det blev något färre insatser än under 2019, 592 jämfört med 612. Totalt hanterade vi 621 individer. Andelen lyckade insatser var lägre än

normalt, nämligen 30 %. Utöver de 612 insatserna hämtade vi fåglar som redan dött vid 42 tillfällena samt körde förgäves vid 216 tillfällena.

De första månaderna var tämligen lugna. Däremot var sommaren mycket intensiv med nytt insatsrekord för juni (100 jämnt) samt nästan tangerat rekord för juni (131). Det handlade då väldigt mycket om fiskmåsar i massor av olika situationer. När fiskmåshaussen väl lagt sig tog ringduvorna vid och hösten dominerades till mycket stor del av just duvfall. Det var så många samtal om så många duvor att vi tvingades prioritera starkt. Under denna period övervägde vi att ändra vårt namn till "Mås- och duvhjälpen".

Bland mera spännande insatser under 2020 nämner vi följande. I januari hämtade vi en nödländad adult knölsvan mitt ute på Öresundsbron. Det var brokonsortiet som ringde och polisen var på plats för att dirigera trafiken. Tyvärr gick svanen inte att rädda. Ett samtal om en duva på en innergård i Malmö 8 mars ledde till en insats och det blev en överraskande sådan. Duvan var nämligen en cirka fyra veckor gammal ringduveunge – den tidigast födda vi någonsin upplevt. Ägget måste ha lagts i januari!

Årets största överraskning fick vi 3 april. Polisen ringde och undrade om vi kunde ta hand om en påkörd ugglas som var på väg mot Malmö från Bromölla. Vi anade en kattuggla och sa givetvis ja till uppdraget. Mannen bakom fyndet fanns på avtalad plats när vi kom fram och i bagaget satt en – lappuggla! Det var en fascinerande bekantskap, men med trist utgång. Ugglass ena vinge var alltför svårt skadad och den blev senare på dagen avlivad av veterinär.

Ett förvisso spännande men också oerhört trist uppdrag fick vi i juni. Det gällde en havsörn som blivit påkörd av ett tåg nära Näsbyholm. Personal från järnvägen ledde oss till platsen och det blev en 15-minuters vandring längs spåret och skydd i diket när två tåg passerade. Men allt skötes enligt regelverket. Väl framme kunde vi bara konstatera att havsörnen var utom all räddning. För att den skulle slippa onödigt lidande avlivades den på platsen. Havsörnen var ringmärkt

Årets mest överraskande patient – en lappuggla. Foto: Kenneth Bengtsson.

och visade sig ingå i ett häckande par i trakten.

I augusti larmades vi till en svag storskarv i Kungsparken i Malmö som hann avlida innan vi kom fram. Skarven hade en fiskelina som löpte ner i svalget och en obduktion gav ett makabert resultat. Magsäcken innehöll nämligen tre små fiskedrag, tre blysänken och en del linrester. Inte konstigt att skarven dog. Året avslutades med en tämligen hektisk november och en lugn december. Ett trevligt fall fick vi 5 november. Det gällde en sparvhökshona som krockat med ett fönster i stadsdelen Håkanstorp i Malmö och som var klar för frigivning redan samma dag. Den var också ringmärkt och ringen hade vi själv satt på i augusti 2019. Då hämtade vi den inne i en lagerlokal i Malmö. Vi har alltså två pluspoäng på den höken! Bland senhöstfallen fanns flera skadskjutna gäss samt fyra vitkindade gäss som blev konstaterade med fågelinfluensa. Denna åkomma bekräftades även hos en fågel som krockade med en cyklist i Lund i november. Kvinnan som ringde berättade om

en rovfågel och fotot hon skickade visade – en pilgrimsfalk! Falken var i dåligt skick och dog under vård. Senare analys på SVA påvisade alltså fågelinfluensa men en röntgenplåt visade även på ett hagel i bakkroppen. Pilgrimsfalken hade alltså blivit påskjuten vid ett tidigare tillfälle. Fågelinfluensa konstaterades under december även hos en av vardera bläsgås och ormråk samt hos ytterligare en adult pilgrimsfalk. Fortsättning skulle följa under 2021!

Holkstudie

Talgaxe: Vi har aldrig haft så många häckande talgosexpar i våra holkar förr. Hela 23 par skred till häckning och 22 av dem kunde följas via ringmärkning. Totalt kläcktes 156 ungar, varav 153 ringmärktes. I holkarna fanns även 15 rötägg och tre döda ungar. Totalt hade det alltså lagts minst 174 ägg vilket ger ett snitt på 7,9 ägg per kull. I motsats till 2019 var kullarna mer normalstora och som mest fanns det tio ungar i två holkar. Antalet levande ungar per holk blev i snitt 7,1.

Här (röd markering) gick fiskelinan in ...

... och detta fanns i magsäcken. Foton: Kenneth Bengtsson.

Pilfnk: Vi noterade 16 par i våra holkar varav 14 följdes upp via ringmärkning. Av de 16 paren fick elva par en andra kull och fyra par även en tredje kull. Det totala antalet ungar i de holkar som följdes upp blev som följer (ungar + rötägg): 14 första-kullar 37+20, 9 andra-kullar 26+14 samt 2 tredje-kullar 4+5.

I övriga holkar noterades tre par stare och två par blåmes.

Statens vilt

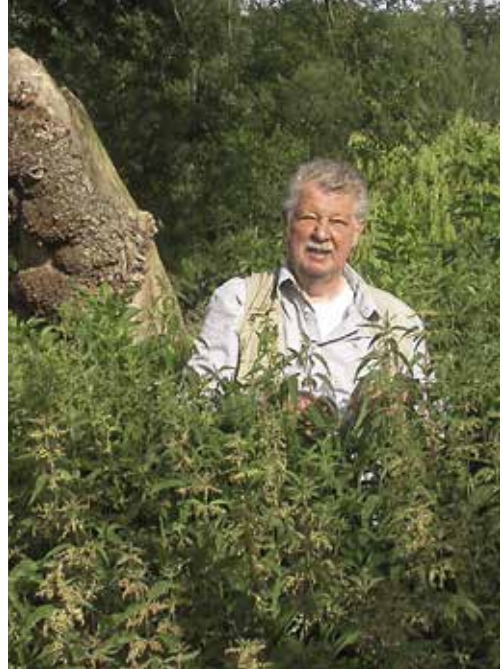
Följande arter och individer tillhörande Statens vilt hanterades under året. En havsörn var i uselt skick och destruerades av oss. Övrigt skickades till NRM eller SVA: röd glada 3, havsörn 2 + 5 rötägg, kungsoörn 3 rötägg, tornfalk 3, pilgrimsfalk 2, skärfläcka (delar av) 1, lappuggla 1.

Backsvala

Hela branten skrapades 26 mars och vi tog inte så djupt i år. Det innebar att rester av flera hål låg i dagen. De första individerna sågs 20 april och när grävningen började stod det klart att svalorna undvek de partier där gamla hål syns. Hela kolonin koncentrerades till ett centralt område som var effektivt skrapat. Här grävdes 180 hål vilket innebar 126 par – det sämsta resultatet sedan premiäråret 1999. Häckningarna lyckades dock väl och några ras noterades inte, ej heller någon egentlig predation. De sista svalorna för säsongen noterades 27 augusti. Två individer som ringmärktes i vår koloni 2018 – en 2K+ och en årsunge – kontrollerades i år som häckande i kolonin vid Björkelundadammen nära Oxie. Backsvalan är en mobil art!

Lennarth Blomquist till minne

Lennarth var med oss från början och allt startade 1993. Då var det studier av gråtrutens dräktutveckling genom ringmärkning och fotografering som gällde. Därmed slussades vi andra in i ringmärkningsvärlden. Vår verksamhet på Sysavs område utvecklades med åren och 1997 började vi med rehabilitering av skadade fåglar

Lennarth Blomquist i sin krafts dagar.

Foto: Kenneth Bengtsson.

och Fågelskydd Spillepeng såg dagens ljus. Lennarth hade god erfarenhet även av detta och hans kunskaper gav oss en god grund att stå på. Så gick åren och Lennarth var en god kamrat och driven medarbetare ända fram till 2016 då han valde att dra sig tillbaka. Lennarth var en synnerligen skicklig ringmärkare och han hade vid årsskiftet erhållit totalt 16 952 unika återfynd. I november 2020 nåddes vi av beskedet att Lennarth gått bort. Vi saknar honom både som vän, kunskapsbank och mustig berättare. Vila i frid Lennarth.

Aktiva under året var Kenneth Bengtsson, Mikael Averland, Brita Berbig, Patric Mårtensson, Arne Ohlsson och Anders Åkesson.

FÅGELSKYDD SPILLEPENG

Storken i Skåne 2020

Petter Albinson

Pandemiåret 2020 var ett år olikt alla andra även för Storkprojektet. Trots ekonomisk osäkerhet och inställda publika arrangemang blev resultaten dock goda. Inte mindre än 80 storkpar häckade i Skåne och antalet flygfärdiga ungar var med bred marginal det högsta i modern tid

Storkprojektet drivs av SkOF och Naturskyddsföreningen i Skåne. Från SkOF:s sida ingår Anders Linus Larsson, Per-Erik Larsson, Ola Olsson och Staffan Åkeby i ledningsgruppen. Naturskyddsföreningen representerades 2020 av Linda Birkedal, Ida Möller, Christer Neideman och Lars-Bertil Nilsson. Petter Albinson är anställd som projektledare. Ett sjuttioal frivilliga medarbetare har under året varit engagerade i projektet.

Häckning

2020 blev ett riktigt rekordår. Antalet häckade fria storkpar i Skåne fortsatte öka. 80 par häckade, sex fler än 2019. 61 av dessa par fick flygga ungar. Totalt blev 118 ungar flygga, ett tjugotal (!) fler än de goda resultaten 2018 och 2019.

Förklaringen till framgången står nog delvis att finna i det förhållandevis normala vädret under vår och försommar. Både utdragna regn och torka är stora hot mot storkungar, vilket vi tydligt sett 2017–2019. När vi nu äntligen fick ett väder utan stora ytterligheter under häckningen så gjorde det genast avtryck i överlevnaden för storkungarna.

Uppfödningen av storkar i hägn har stadigt legat på en hög nivå de senaste åren med cirka hundratalet flygga ungar per år. Storkprojektet har nu kommit så långt i arbetet att antalet avelspar gradvis kommer tillåtas minska. Antalet häckande storkar i naturen ökar stadigt och vi har prioriterat utsläpp av ungar och vuxna från hägnen istället för att spara storkungar till avel. Som en konsekvens av detta var antalet hägnuppfödda ungar lägre än de närmast föregående åren, 77 st. Antalet häckande par var 46, en minskning med sex par sedan året innan.

Återvändare

Fem nya storkar återkom 2020, efter att ha flyttat från Skåne som årsungar och tillbringat ungdomsåren utomlands. Dessutom hittade fem nya storkar hit från andra länder. En av dem var

Arboristen och storkvolontären Christel Mellberg hämtar ner storkungar för ringmärkning ur ett svårtillgängligt bo i Heingetorp. Foto: Petter Albinson.

ringmärkt i Tyskland och de övriga var omärkta. Av dessa sammanlagt tio nyanlända häckade sex, medan de övriga fyra gjorde häckningsförsök.

Utsläppta storkar

Samtliga av de 77 hägnuppfödda ungar som blev flygga under året släpptes ut. Majoriteten, 57 stycken, släpptes ut i det stora storksläppet 26 juli vid Hemmestorps mölla och de sista 20 släpptes 22 augusti i Fulltofta.

Under våren släpptes även tio vuxna par ut från de lokala utsläppshägnen i Hovby, Onslunda, Rugerup, Sniberup och Vollsjö, två par från vardera hägn.

Flyttning

Flyttningen var återigen en stor framgång. Så vitt vi vet stannade endast en av ungarna kvar i Sverige. Den ungen hittades senare sjuk och

Föregående uppslag t.v.: Stork nr 145 i Viby 5 februari 2020. Foto: Christer Neideman.

Föregående uppslag t.h.: Trillingar i östra boet på hovslageriet på Flyinge kungsgård 15 juni 2020.

Foto: Petter Albinson.

Flyttvägarna för storkar M192 och M193. Båda lämnade Sverige 13 augusti. M192 flög mot elledning 10 september i södra Spanien och M193 mot en elledning 26 augusti i södra Frankrike. Kartunderlag: Google Earth Pro.

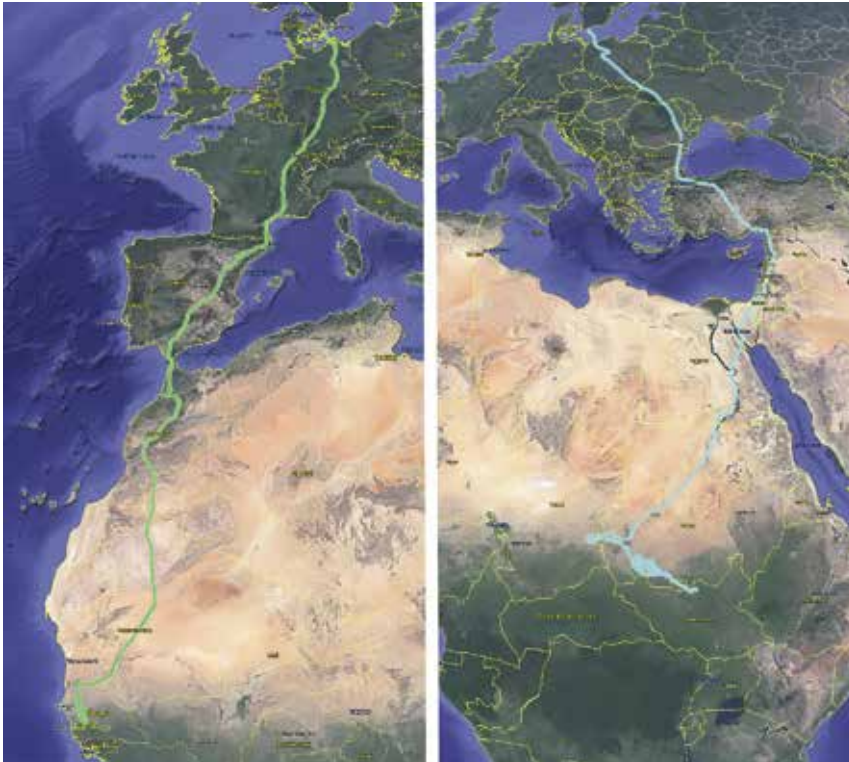
avled dagen efter omhändertagande. Möjligen kan nedsatt kondition ha bidragit till att den inte flyttade söderut.

Sändare

Fyra av årsungarna försågs med solcellsdrivna sändare. Sändaren skickar storkens gps-position samt information om höjd, hastighet etc. via mobiltelefonnätet. Med hjälp av dessa kunde storkarnas flyttvägar söderut följas. Vi vet sedan tidigare att svenska storkar kan ta både den östra vägen ner mot Afrika över Bosporen och Sinai som den västra vägen över Gibraltar sund. I sällsynta fall även tvärs över Medelhavet via Italien och Malta. Av de sändarförsedda storkarna valde tre den västra vägen och en den östliga. Tyvärr så avled två av västflyttarna i kollision med kraftledning på ett ganska tidigt stadium, den ena i Frankrike 26 augusti och den andra i Spanien 10 september. Det är tyvärr känt sedan tidigare att luftledningar är ett av de absolut största hoten mot arten.

Den tredje västflyttaren, M225, lämnade Falsterbo 31 juli, nådde Tyskland dagen efter, Frankrike 6 augusti, Spanien 10 augusti och flög sedan över Gibraltar sund till Marocko på kvällen 20 augusti. Den 30 september fortsatte den sin resa och nådde Mauretania 1 oktober efter att ha passerat ett hörn av det ockuperade Västsahara. Den 2 oktober nådde den Senegal, där den sedan uppehöll sig resten av 2020.

Den östflyttande storken, M323, valde en östligare väg redan från början. Istället för att flytta via Falsterbo som är vanligast, så valde den att flyga över till Polen via Bornholm 25 augusti. I Polen stannade den till 9 september och gjorde sedan en ganska snabb flytt genom Ukraina, Rumänien och Bulgarien till Turkiet, dit den ankom 11 september. Den 15 september fortsatte den söderut över Syrien och Libanon och ankom Israel 18 september, där den stannade till 2 oktober för att sedan nå Egypten 3 oktober. Den 20 oktober lämnade M323 Egypten och ankom Tchad 28 oktober efter att ha tagit

De unga storkarna M225 och M 323 valde skilda vägar under flyttningen ner till Afrika.
Kartunderlag: Google Earth Pro.

vägen genom Sudan. Den 8 november återvände den till Sudan och stannade där ända tills årsskiftet.

Covid-19

Även om Covid-19 inte är ett problem för storkarna i sig så påverkade pandemin Storkprojektet på flera sätt.

Det praktiska arbetet fick omorganiseras så att vi inte samlades för många samtidigt och alltid höll tillräckliga avstånd. Huvuddelen av arbetet i projektet utförs av vår fantastiska grupp volontärer, varav många är ålderspensionärer och därmed i riskgrupp.

Den omfattande guidnings- och besöksverksamhet projektet normalt har fick dras ner nästan till noll, vilket innebar både ett ekonomiskt och pedagogiskt problem.

Flera av våra årliga sponsorer, däribland flera skånska kommuner, hade inte möjlighet att stödja oss på grund av ekonomisk osäkerhet.

Sammantaget gjorde det att det ekonomiska läget länge såg mycket bekymmersamt ut, men på grund av besparingar, sänkt arbetsgivaravgift och de många generösa bidragsgivare som hörsammade vårt nödrop gick ekonomin till slut ihop utan allvarliga inskränkningar i verksamheten.

Utåtriktad information

Som ovan nämnts så fick nästan all publik verksamhet ställas in detta märkliga år. Endast fadderdagen och ett fåtal guidningar för smågrupper kunde genomföras på sensommaren och början på hösten då smittspridningen var låg. Det i särklass största arrangemanget, storksläppet sista lördagen i juli, fick helt strykas som

Storkinformation på Fulltofta 13 maj 2020. Foto: Christer Neideman.

publik aktivitet. Istället genomfördes det en dag senare än planerat, 26 juli, med endast Storkprojektets volontärer närvarande.

I samband med ringmärkningens början i juni så anordnas av tradition den årliga fadderdagen då Storkprojektets faddrar uppmärksammas och tackas för sitt stöd. 2020 fick detta skjutas fram, men kunde genomföras 22 augusti i samband med att de sista av storkungarna släpptes ut.

Under året var uppmärksamheten i massmedia ovanligt värdefull. Såväl Sveriges Radio som reklamradio och flera tidningar hörsammade det pressmeddelande med rop om hjälp som skickades ut när ekonomin såg kärvt ut.

I sin vilja att blanda ut dystra Covid-nyheter med gladare budskap, hörde även flera medier av sig för att göra reportage om Storkprojektet. SVT Nyheter gjorde ett fint inslag från det sena storksläppet i samband med fadderdagen.

Även i sociala medier var uppmärksamheten stor. I slutet av året hade projektet ca 2 670 följare på Facebook, ca 250 fler än vid årets början.

Tack

Ekonomiskt stöd till projektet kom från kommunerna Helsingborg, Hörby, Höör, Kristianstad, Kävlinge, Lomma, Lund, Tomelilla och Ystad. Våra sponsorer var Byggman i Skåne, CityGross, Föreningen bevara Linderödsåsen, Lions Club Hörby, Skånes Ornitologiska Förening, Storkens Vänner, Stiftelsen Skånska Landskap, Slättergubben Ekologiska Fågelmat, Nordens Ark, Scancord samt ett stort antal privatpersoner.

Våra faddrar och medlemmarna i föreningen Storkens Vänner gav även detta år ett ovärderligt stöd.

Sist, ett innerligt tack till alla frivilliga volontärer som hjälper till i vått och torrt!

STORKPROJEKTET
info@storkprojektet.se

Fågelrapport 2020

Janne Dahlén, Ola Elleström, Greger Flyckt, Johan Lorentzon, Oskar Löfgren, Ola Marklund, Petter Olsson, Roine Strandberg, Tomas Svensson, August Thomasson och Mattias Ullman

Det sorgliga pandemiåret 2020 blev ett spännande år i fågelmarkerna. Ett extremt bokollonår – triggat av den torra sommaren 2019 – gjorde att skogarna fylldes av bokollon och smågnagare. Bergfinkar övervintrade i miljoner och ugglor fanns i drivor. En bergfinkssovplats vid Rössjön på Hallandsåsen sydsluttning hyste 4–8 miljoner bergfinkar under vintern – möjligen den största ansamlingen fåglar i Sveriges historia! Flera lappugglehäckningar konstaterades, pärlugglorna var ovanligt talrika och inte mindre än fyra tornugglor sågs under året! Därtill var det rekordinflöde av lundsångare och busksångare under våren och av östliga rara sångare under hösten, till exempel fyra brunsångare. Därtill sågs ovanligt många fjällpipare, bleka tornseglare och ringtrastar, och det var gott om rara änder och rovfåglar. Stäppsångare blev ny art för landskapet och DNA-analyser bekräftade fynd av östlig gulärla, vilka tills vidare får underartsetiketten *Motacilla flava tschutchensis/plexa*. Mest spektakulärt var nog ändå landskapets första masksädesärla, underarten *Motacilla alba personata* av sädesärla som bara setts ett fåtal gånger i Europa.

Fågelrapporten 2020 är den 46:e i ordningen och bygger i huvudsak på rapporter inkomna till Artportalen (www.artportalen.se). Fågelobservationer som har granskats och godkänts av BirdLife Sveriges raritetskommitté är markerade med *, medan observationer som granskats och godkänts av Rrk Skåne är markerade med °. För sällsyntare arter redovisas i rubriken två siffror inom parentes. Dessa anger antalet observerade exemplar t.o.m. 2019 respektive antalet under 2020. Systematiken och nomenklaturen följer BirdLifes SVERIGELISTA 2020 (version 6, oktober 2020; birdlife.se/tk), vilket inneburit rejäla omkastningar i ordningsföljden om man jämför med äldre *Fåglar i Skåne*. Kunskapen om fåglars släktskap är för nuvarande föremål för mycket forskning och sannolikt kommer gällande artföljd att ändras efter hand.

Från och med hösten 2010 granskar och godkänner Rrk Skåne observationer som dokumenterats med fotografi, där arttillhörigheten framgår med önskvärd tydlighet, även utan raritetsblankett. Detta för att förenkla bedömningsprocessen i de fall där all övrig nödvändig information finns att tillgå i Artportalen. Vi vill

uppmuntra till att fotografera, filma och ljud-dokumentera såväl sällsynta som tidsmässigt avvikande fåglar, då foton och läten i de flesta fall säger mer än tusen ord! I förekommande fall godtas inte fynd överhuvudtaget utan foto-/ljuddokumentation, t.ex. för de flesta fenologiska observationer där framför allt nya rekord är extra uppseendeväckande eller för mycket svårbestämda arter som är i stort sett omöjliga att bedöma utifrån enbart en textbeskrivning. Andra arter är utgångna från Skåne eller delar av Skåne och kräver därför dokumentation, t.ex. järpe (hela Skåne) och orre (Linderödsåsen). Tänk på att bilder och ljudinspelningar kan försvinna från en hemsida med tiden och att en hemsidereferens därför inte garanterar att dokumentationen kvarstår. Bilder/inspelningar skall därför alltid bifogas raritetsblanketten! Deadline för årsrapporteringen är 31 januari påföljande år, därefter underkänns samtliga observationer som kräver beskrivning och inte rapporterats på blankett. För vårfenologi gäller detsamma 31 juli. Tänk på att ju förr man beskriver sitt fynd desto mer rättvisande och utförlig blir beskrivningen. Var noga med att beskriva utseende

SKÅNES REGIONALA RAPPORTKOMMITTÉ 2020

Ledamot	Ansvarsområde
Janne Dahlén	Rapportmall
Ola Elleström Greger Flyckt	Blankettadministrering, arkiv
Johan Lorentzon Oskar Löfgren	Fynddatabas, externa kontakter
Ola Marklund Petter Olsson Roine Strandberg	Fenologi
Tomas Svensson August Thomasson Mattias Ullman	Redaktör

Texter i fågelrapporten

Stäppflyghöna–duvor, tjockfot–skärfläckå, ljunpipare–fjällpipare (utom kustpipare), vadarsvalor, sidensvans, trastar–järnsparvar, gulhämpling
Gäss–svanar, tärnor, lärkor–svalor, ärlor–piplärkor, tallbit
Vadare förutom arktiska, rödspov och utvalda arter (se Janne Dahlén ovan)
Lappuggla
Nattskärre–seglare, gökar, "arktiska vadare", ugglor–hackspettar (utom lappuggla), flugsnappare
Måsar–trutar
Sångare, sparvfinkar
Inledning, hönsfåglar, trappar, vattenrall–tranor, rödspov, rördrom, rovfåglar (utom sällsynta örnar och *Milvus-glador*), falkar–skäggmes, stjärntes, gräsfåglar (*Locustella-sångare*), kungsfåglar–starar, fältsparvar–sporrparvar, fenologi
Nilgås–änder, labbar (utom storlabb), finkar (utom tallbit)
Storlabb, alkor, havsfåglar
Doppingar–flamingoer, lommar, storkar–pelikaner (utom rördrom) skarvar, sällsynta örnar, *Milvus-glador*, sydlig kärrsnäppa, isländsk rödspov

Föregående uppslag t.v.: Den svarthakade buskskvättans framfart fortsätter: Trettioalet häckningar inleddes. Ung hane, Smygedungen 29 oktober. *Foto: Mattias Ullman.*

Föregående uppslag t.h.: Bergfinkar på sovplats på Hallandsåsen 4 februari. *Foto: Tomas Svensson.*

Väl betittad tornuggla på Rosengård, Malmö. Foto: Felix Heintzenberg.

på den aktuella fågel och, det tål att upprepas: Glöm inte att bifoga eventuell dokumentation till blanketten – en referens till att det finns bilder i Artportalen duger inte! Förbluffande ofta inkommer innehållslösa eller alltför kortfattade blanketter som inte fungerar som underlag för publicering av fynd.

För att hålla en hög kvalitet i fågelrapporten förbehåller sig Rrk Skåne rätten att sälla fritt bland rapporter avseende arter som normalt inte kräver blankett. Detta är oundvikligt om redogörelsen för fåglarnas uppträdande i Skåne ska bli rättvisande och hålla hög kvalitet. Anledningen till detta är att rapporteringen till Artportalen nu är mycket omfattande, vilket medför att många uppenbara fel smyger sig in och att det är omöjligt att hinna validera alla avvikande fynd.

För att få mer initierade redogörelser för utvalda häckfåglar har som vanligt flera ornitologer skrivit om sina skånska specialiteter. Merparten har hämtats från den initierade redogörelsen i

Anser "Rara arter 2020" (*Anser* 60 (1): 35–39). Utöver de saxade texterna från *Anser* har bidrag inkommit rörande berguv från Thomas Lindblad (Olseröd) och pungmes från Olof Persson.

Bilderna handplockas i stor utsträckning via Artportalen (fotograferna kontaktas givetvis) och väljs med målet att illustrera fågelåret på ett relevant sätt. Rrk uppmanar därför att era mest intressanta bilder inte bara ligger på era hårddiskar utan faktiskt också hamnar i rapportsystemet!

Hans-Åke Gustavsson och Nils Kjellén har korrekturläst manus i vanlig ordning.

Ett stort tack till alla inblandade för att de gjort årets utgåva av fågelrapporten möjlig.

Efter avslutat arbete med *Fåglar i Skåne 2019* lämnade Jörgen "Slisch" Bernsmo sitt uppdrag i kommittén efter lång och trogen tjänst. Ett stort och varmt tack för ett mästerligt arbete i kommittén! Som ny ledamot valdes Oskar Löfgren in i kommittén inför arbetet med *Fåglar i Skåne 2020*.

Prutgås *Branta bernicla*

Under årets två inledande månader noterades 1 ex Lervik 5.1–29.2 (Lars Hallbeck m.fl.), 1 ex Hasslarp 1.2 (Nick Gräntz m.fl.) och 1 ex Käglinge hästbacke 18.2 (Erik Hirschfeld, Stefan Cherrug). Prutgåsen fortsätter att vara en ganska ovanlig övervintrare, vilket är något förvånande då andra arter med liknande övervintringsområden blir vanligare efterhand.

Vårsträcket smög igång 15.5 med några småflockar på Sydkusten men var därefter ovanligt magert med 2 365 ex Kåseberga 21.5 (Sven Splittorff, Nils Eriksson), 2 200 ex Falsterbo 23.5 (Johan Lorentzon), 5 680 ex Kåseberga 27.5 (Sven Splittorff, Gert Ljungqvist, Lars Leonardsson m.fl.) och 2 380 ex Hagestad 5.6 (Tomas Svensson, David Erterius, John F Kvarnbäck) som de högsta noteringarna.

Höststräcket inleddes på allvar med 1 200 ex Skillinge 19.9 (Bengt Andersson) men var därefter högst måttligt. På Nabben noterades förvisso en hög årssumma med 36 542 ex, med som mest 7 440 ex 7.10 och 9 490 ex 8.10 (Nils Kjellén, Mattias Ullman). I sydost uteblev däremot höga dagsummor nästan helt och som mest sågs 2 782 str Sandhammaren 6.10 (Gert Ljungqvist).

I december sågs 44 ex, som mest 5 ex Stavstensudden 1.12 (Robert Rydbeck) och 10 ex Skillinge 2.12 (Sven Johansson m.fl.). Många av decemberfynden är från början av månaden. Endast enstaka prutgäss fanns kvar i landskapet vid nyår.

Svartbukig prutgås

Branta bernicla nigricans° (72, 5)

Trots måttligt prutgåssträck under såväl vår som höst lyckades skarpa ögon plocka ut fem svartbukiga prutgäss, en årssumma som är god och dessutom identisk med 2019. Årets fynd utgörs av 1 str Smygedungen 27.5 (Nils Kjellén), 1 ad str Simrishamn 30.9 (Anders Lindén, Per-Anders Bertilsson), 1 ad str Simrishamn 5.10 (Jörgen Bernsmo, Lena Månsson), 1 str Sandhammaren 31.10 (Sven Splittorff, Gert Ljungqvist) samt 1 ad rast Stavstensudden 9–17.11 (Ola Marklund m.fl.).

Ljubukig prutgås *Branta bernicla hrota*

Före det egentliga prutgåssträcket sågs under våren 1 str Lernacken 4.4 (Erik Hirschfeld) samt 2 rast Lomma Södra 10.5 (Kristian Ståhl). Övriga fynd under våren utgjordes av sammanlagt fem individer vid Sydkusten (Kåseberga och Smyge) 27.5–2.6 (Sven Splittorff m.fl.), i samband med att årets relativt individfattiga prutgåssträck kulminerade.

Ett med avseende på datum avvikande fynd gjordes med 1 str SO tillsammans med elva mörkbukiga vid Löddesnäs 17.6 (Lars Nilsson).

Hösten inleddes med 1 rast Sandön–Norra Häljaröd 6–10.9 (Johan Åhlen m.fl.). Därefter sågs 14 ex, samtliga på sträck i sydost (11) och i Falsterbo (3). Årssumman stannar därmed på 24 ex, vilket är oväntat bra med tanke på det måttliga prutgåssträcket. Intressant nog sågs förra året endast 14 ex trots att sträcket av prutgås då var betydligt bättre såväl vår som höst. Kanske har skådare mer tid att leta avvikande individer i flockarna när antalen är lägre och man inte behöver lägga så mycket energi på att räkna?

Rödalsad gås *Branta ruficollis*

Arten håller på att etablera sig som en regelbunden övervintrare i Skåne som en följd av att allt fler vitkindade gäss övervintrar. I år gjordes sju fynd av sammanlagt 9 ex under januari–mars. Vårsträcket bjöd därefter på fem fynd av 6 ex i april och 1 str O Smygehuk 8.5 (Mikael Olofsson). Att det bara sågs en individ i maj är oväntat eftersom det är bland de stora massor vitkindade gäss som då passerar Skåne som man normalt har störst chans att hitta rödhalsade gäss.

Under hösten noterades 1 ex Knävången, Falsterbo 1.10 (Gert Sjöberg, Lars Sundberg, Kent Sjöberg m.fl.), 1 ex mot SV Brantevik 5.10 (Magnus Ullman), 1 ex Torreberga 1.11 (Simon Fors, Peter Malm, Krister Aronsson), 1 ex Näsbyholmssjön 3.11 (Staffan Rodebrand, Richard Bergendahl m.fl.) samt 1 ex Hörte 6.11 (Jan-Olov Svedberg, Gustav Tallroth, Per-Anders Bertilsson m.fl.).

Återigen många rödhalsade gäss i Skåne. Här ses två sträckande över Klingavälsåns mynning 23 april. Fynd av mer än en individ åt gången är fortfarande relativt ovanligt. Det är ofta svårt att hinna med att spana igenom alla flockar när de vitkindade går till i maj. Bilden här är illustrativ: Det gäller att titta närmare på alla mindre och mörkare inslag. Foto: Jens Morin.

Sammanlagt ger detta 18 fynd av 21 ex, att jämföra med rekordet från 2019 då 23 ex sågs. Innan dess var 13 ex den högsta årssumman (både 2013 och 2017). Fynden var koncentrerade till de södra och östra delarna av landskapet, och inga fynd gjordes alls nordväst om en tänkt linje mellan Malmö och Kristianstad (förutom ett fynd vid Isterinäset precis utanför Kristianstad). Inga decemberfynd gjordes i år.

Vitkindad gås *Branta leucopsis*

Många jätteflockar sågs under årets inledning, som mest upp till 10 000 ex Vombs ängar med omgivningarna under mars och april (Patrik Sandgren, Christian Nilsson m.fl.).

Första större antalen av vårsträckare noterades 27.4 med 17 925 ex Löddesnäs (Lars-Göran Lillvik) och 20 800 ex Sankt Hans backar, Lund (Wilhelm Lennman). De högsta antalen i maj blev 31 000 ex Smygedungen 8.5 (Mattias Ull-

man) och 71 900 ex Hagestad 16.5 (Magnus Ullman). Vårsträcket fick ett abrupt avslut med 10 000 ex Brantevik 17.5 (Niklas Andersson, Erik Sjögren, Emil Lundahl m.fl.) som sista högre antal. Med tanke på artens enorma ökning de senaste decennierna var årets vårsträck sämre än vanligt.

Inte heller på hösten noterades antal som var i närheten av de bästa åren. Som mest sågs 54 900 str Nabben 15.10 (Nils Kjellén, Mattias Ullman) och 33 200 str på samma plats 8.11 (Nils Kjellén, Mattias Ullman). Säsongssumman på Nabben stannade på 197 290 ex, att jämföra med fjolårets rekord på 488 135 ex. En av de främsta anledningarna till den stora skillnaden från i fjol är sannolikt att arten även sträcker på natten, speciellt i samband med rejäla kallluftsinbrott, och att de då såklart inte hamnar i några sträckprotokoll. En annan orsak kan vara att det var milt länge under denna höst och fler

fåglar än vanligt stannade kvar i landet tills efter att sträckräkningarna avslutades 20 november. Utanför Falsterbo räknades som mest 27 150 str vid Sandhammaren 14.10 (Sven Splittorff, Staffan Sundin, Thomas Nilsson m.fl.).

I slutet av året sågs som mest 25 000 rasta kring Färlöv och Vinnö under andra halvan av november (August Thomasson, Krister Hjalte).

Stripgås *Anser indicus*

Under året observerades stripgäss på tio lokaler, samtliga fynd utom ett mellan januari och maj. Det enda höstfyndet, tillika det enda som inte avser ensamma individer, utgjordes av 2 ex Sandön 13.10 (Henrik Johansson, Milton Johansson). Fyndbilden är fördelad på fyra fynd i nordväst, men inga överlappar i datum så sannolikt har samma individ setts på flera lokaler. Förhållandet är likadant i södra Skåne, där de flesta av de övriga fynden gjordes. I östra Skåne noterades 1 ex Torupa flo 17.3 (Anders Hans-

son, Sven Johansson). En bedömning som tar hänsyn till vilka fynd som utgör samma individ ger att det sågs 6 ex i landskapet under året.

[Dvärgsnögås *Anser rossii*]* (4,2)

Vid Kåseberga sträckte 1 ex mot öster med vitkindade gäss 16.5 (Sven Splittorff). Flera av de tidigare fynden i Sverige har också gjorts i samband med flyttrörelser av vitkindad gås.

Vid Sjöbobadet, Barsebäck hittades en dvärgsnögås 7.9 (Kenny Nordström). Därefter gjordes ytterligare fyra fynd i södra Skåne under resterande del av året. Med tanke på hur sällan denna art tidigare setts i Skåne är det rimligt att tro att det är individen från Barsebäck som dragit runt i landskapet. Arten betraktas som en rymling, och det finns endast tre tidigare fynd i Skåne (ett av dessa avser två ex). Det senaste fyndet gjordes 2015. Det sågs för övrigt två dvärgsnögäss på Saltholm i juni, och det är väl tänkbart att det var en av dessa som senare dök upp i Skåne.

Stripgås, Näsbyholmssjön 2 mars. Arten röner visst intresse i skådarleden just nu eftersom den förts till kategori C och därmed kan räknas i artlistor och inte längre endast betraktas som en rymling. Då den är vanlig i fångenskap lär inte alla individer härröra från den förvildade europeiska populationen (Rk 2020).

Foto: Mattias Ullman.

En dvärgsnögås turnerade runt i Skåne under hösten. Börninge mad 13 september. Foto: Christian Ljunggren.

Tundrasädgås *Anser fabalis rossicus*

En av årets största sträckhändelser inträffade 5–6.10 då säd- och bläsgäss sträckte genom landskapet på ett sätt som aldrig noterats tidigare. Anledningen var att det intensiva sträck av dessa arter, som vanligen sker på östra sidan av Östersjön, på grund av ihållande vindar från öst förskjutits till Sverige (Figur 1). Detta har historiskt hänt några gånger tidigare, men då noterades inte så höga antal i just Skåne.

Även om inte alla sädgäss dessa dagar rapporterats som bestämda till underart så är det känt att det är tundrasädgäss som sträcker samtidigt som bläsgässens sträck kulminerar.

Flest noterades vid Nabben 5.10 då 4 552 ex räknades (Nils Kjellén, Mattias Ullman), men också i inlandet sågs många under samma dag, bl.a. 1 000 ex Höör (Richard Ottvall) och 2 300 ex S:t Hans backar, Lund (Petter Olsson, Edwin Sahlin). Dagen efter sträckte 1 025 ex förbi Sandhammaren (Gert Ljungqvist). Den tidigare dagsrekordet i Falsterbo var 2 780 ex 11.10 2016, vilket då var helt i särklass jämfört med de högsta dagssummorna dessförinnan.

Spetsbergsgås *Anser brachyrhynchus*

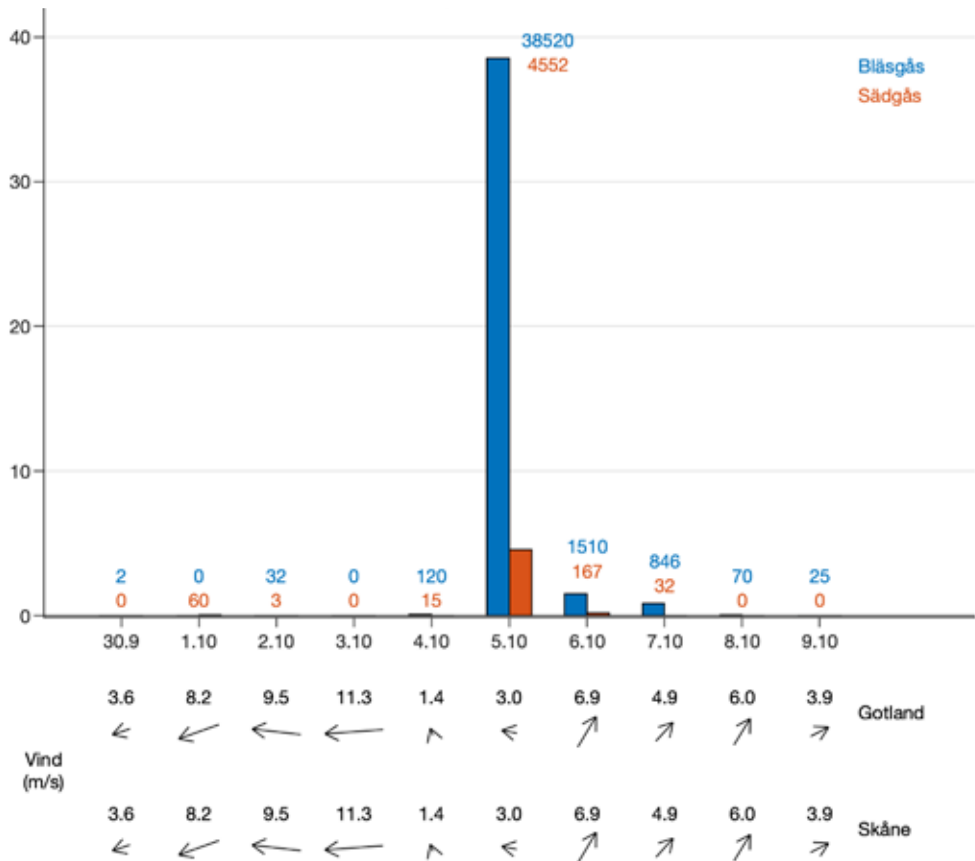
Arten har etablerat sig som en regelbunden och hyfsat talrik övervintrare i nordöstra Skåne. Under årets inledning sågs som mest 62 ex sydväst om Furuboda 29.1 (Krister Hjalte).

Under årets avslutning sågs betydligt fler med som mest 146 ex vid Vasakärr, Vittskövle under andra halvan av december (Krister Hjalte, Greger Flyckt). Som jämförelse är den största ansamling som noterats i nordost någonsin 177 ex Vanneberga 2017.

I övriga Skåne sågs inga större flockar av rastande spetsbergsgäss under året. Däremot noterades två större flockar på sträck: 17 str SV Råå hamn 9.11 (Mårten Müller) och 28 str V Rängs sand 15.11 (Joakim Hagström).

Bläsgås *Anser albifrons*

Precis som för sädgås noterades ett sällsynt intensivt sträck av bläsgäss i början av oktober. Sträcket gick på bred front över landskapet 5.10 och antal på mer än tusen individer har rapporterats från ett tjugotal lokaler denna dag, däribland så geografiskt skilda lokaler som Ivön,

Figur 1. Antalet sträckande bläs- och sädgäss i Falsterbo (tusental) 30 september–9 oktober.

Det rekordartade sträcket av "ryska" bläs- och sädgäss 5 oktober kom efter flera dagars frisk ostlig vind, så väl över Skåne som över Östersjön i helhet (här illustrerat via dygnsmedelvind från Skillinge i Skåne, och Östergarnsholm på Gotland). Tidigare dagsrekord i Falsterbo låg på 2 410 ex för bläsgås respektive 2 780 ex för sädgås. Snacka om urladdning! I övriga Sverige rapporterades som mest 23 213 str bläsgäss från Segerstads fyr 5.10 (Christian Cederroth). Något officiellt svenskt sträckrekord blev dock inte Falsterbosiffran då 41 000 ex (42 146 gäss varav 1 146 ansågs vara sädgås, de flesta bedömda som rossicus, och resten bläsgäss) bokfördes vid Segerstads fyr 28 september 1996 (Christian Cederroth). Den hösten bokfördes märkligt nog endast 220 ex totalt i Falsterbo).

Sandhammaren, Krankesjön, Helsingborg och Malmö. Flest noterades dock (inte helt oväntat) vid Nabben, där det räknades in 38 520 ex (Nils Kjellén, Mattias Ullman) – mer än 15 gånger så många som det tidigare dagsrekordet 2 410 ex från 11.10 2016. Det tidigare bläsgåsrekordet gjordes samma datum som det tidigare sädgåsrekordet, vilket ytterligare illustrerar arternas synkrona flyttning. Nämnvärt är också 32 800 ex S:t Hans backar, Lund samma dag (Petter Ols-

son, Edwin Sahlin). Många av dessa fåglar sågs sannolikt även i Falsterbo, men räkningarna i Lund höll på till skymningen medan de avslutades klockan 15 i Falsterbo.

Fjällgås *Anser erythropus*°

Två fynd under året är normalt. Under perioden 2011–2019 gjordes 14 fynd avseende sammanlagt 22 ex. När man tittar lite noggrannare på framför allt årets första fynd blir det lite mer

En stor flock fjällgäss rastade i Lundåkrabukten vid månadsskiftet mars/april. Foto: Mikael Arinder.

spännande. Vid Lundåkrabukten sågs nämligen en artren flock på inte mindre än 26 fjällgäss 4.4 (Nils Kjellén, Eva Fredriksson m.fl.). I efterhand framkom bilder som visar att flocken sågs på platsen redan den 27.3 (Bryan Smith). Detta är den största flock som setts i landskapet. Tidigare finns några observationer av större flockar, framför allt vid skärgårdskusten i nordost, som mest av 19 ex vid Vanneberga 1.5 2002. Liknande flockar kan ses vid några platser på andra håll i Sverige, men vanligast under hösten. I år höll ett större antal fjällgäss, som mest 44 ex, till vid Roxen i Östergötland under april. Intressant i sammanhanget är att antalet där ökade från 2 ex 4.4 till 41 ex 5.4, det vill säga dagen efter att fåglarna vid Lundåkrabukten sågs för sista gången.

Årets andra fynd faller mer in i normalt fyndmönster och avser 2 ad kring Österby och Tägera i nordväst 4–20.12 (Mats Peterz, Karl-Erik Söderqvist m.fl.).

[Svart svan *Cygnus atratus*]

Årets fynd av denna rymling utgörs av minst två olika individer. Under våren rörde sig en individ mellan Bunkeflostrand och Foteviken 14.3–6.4 (Krister Olsson, Stefan Cherrug m.fl.), sedan sannolikt samma vid Knösen 12.4–31.5 (Karl Gunnarsson m.fl.). Därutöver höll en till mellan Friseboda och Simrishamn 9–25.4 (Staffan Müller, Magnus Helldén m.fl.). Slutligen såg ett ex under hösten åter vid Foteviken 22.9–13.10 (Johan Forssell, Janne Dahlén m.fl.), vilket mycket väl kan vara fågeln från våren och möjligen även samma individ som under 2019 då en långstannare fanns i området.

Knölsvan *Cygnus olor*

Största ansamlingen under början av året var 1 000 ex Foteviken 16.1 (Johan Östberg). I slutet av året sågs bland annat 1 000 ex Saxåns mynning 24.10 (Bryan Smith) och hela 3 000 ex Lilla Hammars näs 31.12 (Musse Björklund,

Per Lif, Lars Thornberg). Det finns inte så många rapporter i samma storleksordning rapporterade från Skåne tidigare, men upp till 5 000 ex sågs i samma område vintern 2016–2017.

Mindre sångsvan *Cygnus colombianus*

Vinterfynden ökar efterhand och i år noterades 42 ex fördelade på 15 lokaler under januari. Som mest sågs elva ex öster om Långaröd på Lindrödsåsen 17.1 (Johan Niss). Under februari ökade antalet något, framför allt på grund av att vårsträcket av sångsvanar kom igång under sista veckan. På grund av mildväder under mars blev sträcket utspritt över både tid och rum och inga större koncentrationer noterades. Som mest sågs 50 str Bessinge, Långaröd 11.3 (Paul Eric Jönsson). Något lustigt att Långaröd stod för såväl vinterns som vårens högsta notering.

Höstens första fynd gjordes vid Gäddängen, Fulltofta där 2 ad rastade 30.9 (Lars Lundquist, Lars Helgesson m.fl.). Höststräcket var därefter av förhållandevis måttlig omfattning, med som

mest 96 rast Fulltofta badplats 1.11 (Lars Lundquist), 119 str Landön 9.11 (Roine Strandberg) och 92 str Nabben 10.11 (Nils Kjellén, Tomas Svensson). På Nabben räknades sammanlagt 196 ex fram till 20.11, en bit under genomsnittet i de standardiserade räkningarna.

Sångsvan *Cygnus cygnus*

De största flockarna i början av året utgjordes av 500 ex Bellevuevägen, Öved 8.2 (Jens Morin) och 400 ex Västraby gård i nordväst 9.2 (Johan Frössberg, Malin Löfgren). Motsvarande i slutet av året var 510 ex Höjar, Farhult 27.12 (Göran Paulson).

Nilgås *Alopochen aegyptiaca*

Följande rapporter föreligger: 1 ex Isternäset 23.2–3.3 (Jenny Eliasson, Christer Neideman m.fl.), 3 ex Torupa flo, Ravlunda 14–16.3 (Sven Johansson, Lars Edman m.fl.), 3 ex Vik 17.3 (Sven Johansson), 1 ex Vik 19.3 (P-A. Åhlén), 1 par Rosendals våtmark 23.3 (Olof Strand),

Nilgås, Vik 17 mars. En av tre individer på platsen, varav en sköts 19 mars. Foto: Sven Johansson.

2 förbiff Linero, Lund 25.3 (Martin Gierow), 1 str V Ribersborg–Ön, Limhamn 1.4 (Göran Hausenkamp, Per-Magnus Åhrén m.fl.), 1 ex Visseltofta 6.4 (Anne-Grete Ditlevsen), 1 str S Domsten 10.4 (Thomas Svanberg m.fl.), 1 ex Marsvinsholms ängar 17–18.4 (Thomas Nilsson m.fl.), 1 ex Tyringe 5.5 (gnm Olof Strand), 1 str V Kungsmarken, Lund 9.5 (Petter Olsson), 2 str V Nybroåns mynning, Ystad 15.5 (Thomas Nilsson) samt – årets enda höstfynd – 1 förbiff Källesjö, Ystad 9.10 (Leif Karlsson).

Även om det som alltid är svårt att avgöra hur många olika individer som är inblandade så ligger årets antal klart över de senaste årens låga antal. Totalt kan det ha rört sig om hela 17 individer varav de flesta noterades under tidig vår. Månadsfördelningen var som följer: februari (1), mars (7), april (4), maj (4) och oktober (1). Inom ramen för den skydds jakt som bedrivs sedan 2019 så fälldes en individ i Skåne under året (Vik 19.3). Möjligen kan den milda vintern 2019–2020 haft en påverkan på uppräddandet.

Mandarinand *Aix galericulata*

I Ängelholm noterades, liksom fjolåret, tre hanar och en hona under året (Nick Gräntz m.fl.) och i övrigt föreligger endast tre rapporter: 1 hane Prästtorp, Sjunnerup 19.4 (Stig Toft Madsen), 1 hane Herculesdammarna, Hammarsjön 26.4 (Christer Neideman m.fl.) samt 1 hane Äspet, Åhus 26.5 (Leif Segelström).

Mandarinanden flyttades under 2020 till kategori C då en omfattande granskning av artens förekomst i Europa visar att det numera finns en livskraftig förvildad population (Rk 2020), och intresset för den numera kryssbara arten har därmed fått ett rejält uppsving. Ängelholm, en av få pålitliga lokaler för arten i Sverige, har blivit en given destination. Fåglarna härrör från Hembygdsparken varifrån vilken många individer rymde i samband med att man slutade vingklippa fåglarna (Hembygdsparkens personal, via Nick Gräntz). Under åren kring 2010 sågs som mest över 30 individer i området, men eftersom antalet sedan dess har decimerats kraftigt är det

Mandarinänder, Ängelholm 12 december. Även om arten nu förs till kategori C är det inte givet att den minskande gruppen i Ängelholm bör betraktas som en del av en livskraftig förvildad europeisk population.

Foto: Mikael Arinder.

nog egentligen tveksamt att säga att ansamlingen i Ängelholm är en del av en frilevande europeisk population. En alternativ hållning är därför att se dessa som en borttynande lokal grupp ånder som, likt tidigare, faller inom kategori E. Då arten trots allt har genomfört lyckade häckningar i området så låter vi dock detta bero. Framtiden får utvisa om "populationen" är livskraftig och därmed platsar i kategori C.

Årta *Anas querquedula*

De första årtorna dök upp 17.3 och marsfynd gjordes på tjugotalet lokaler. Häckningsindiciet rapporteras från ett trettiotal platser men säkerställda lyckade häckningar rapporteras endast från två lokaler (Åspet och Klingavälsåns mynning). En fin sträcksiffra noterades i Kåseberga 24.4 då 10 ex passerade (Sven Splittorff, Thomas Nilsson).

Skedand *Anas clypeata*

Likt föregående år räknades många skedänder i Sydostskåne under hösten. Totalt bokfördes 2 137 ex vilket är en ny rekordnotering (de sex högsta säsongtotalerna är från de sex senaste åren). Bästa dag blev 272 str Simrishamn–Sandhammaren 28.8 (Sven Splittorff, Gert Ljungqvist, David Erterius m.fl.). Falsterbo fick sin sjätte högsta säsongtotal då 417 ex räknades. Största rastande ansamling utgjordes av 320 ex vid Skanörs revlar v. 42 (Falsterbo Fågelstation).

Snatteand *Anas strepera*

Sträcksiffrorna fortsätter att öka och i sydost slogs säsongrekord både vår och höst: 285 ex bokfördes under våren och 883 under hösten. Något dagsrekord blev det inte, men 170 str Sandhammaren 31.10 (Sven Splittorff, Gert Ljungqvist) utgör den näst högsta sträcksiffran i Skåne efter de 275 ex som räknades in i Simrishamn 5.11 2016. I Falsterbo räknades totalt 180 ex, endast tre färre än rekordsumman från 2016. Där blev det dock nästan en dubbling av dagsrekordet i och med 113 str 7.11 (Nils Kjellén, Mattias Ullman). Den största rastande

ansamlingen rapporteras från Krankesjön och rör hela 500 ex 10.10–1.11 (Per Johan Ulfendahl, Erik Sjögren, Gert Ljungqvist m.fl.).

Lyckade häckningar rapporteras endast från en handfull lokaler, flest från Börringe mad, där fyra kullar om totalt 32 ungar noterades 26.6 (Mattias Ullman).

Bläsand *Anas penelope*

I Sydostskåne räknades totalt 63 305 str under hösten. Detta innebär att man nådde en bra bit över den föregående rekordtotalen om 53 645 ex från 2014. Det var flera fina sträckdagar under hösten och som mest räknades hela 10 320 str vid Sandhammaren 1.10 (Niklas Westermark, Raul Vicente, Rasmus Elleby m.fl.). Med allt mildare vintrar har bläsanden börjat övervintra i allt större antal och från vintersäsongen kan till exempel nämnas 1 500 ex Gröna jaktstugan 11.1 (Mikael Wigforss) samt höga 7 500 ex Foteviken 16.12 (Nils Kjellén). Före 1990 rapporterades endast enstaka övervintrande bläsänder. Liknande trender, d.v.s. förskjutningar av övervintringsområden åt norr, kan ses för åtskilliga arter (Nilsson 2020).

Amerikansk bläsand *Anas americana*^o (19, 1)

Den hane som sågs i Rosendals våtmark, Helsingborg i september 2019 återupptäcktes i området under januari och sågs i Välluvs våtmark och vid Bruces Skog fram till 11.3. Fågeln återkom på senhösten och sågs på samma lokaler från 16.11 och året ut.

Kricka *Anas crecca*

Det blev nytt skånskt sträckrekord när 2 458 ex passerade Sandhammaren 28.8 (Gert Ljungqvist, Sven Splittorff m.fl.). Totalt räknades 13 551 ex i Sydostskåne under hösten, vilket även det är rekord. Det kan vara värt notera att krickan har uppvisat en ökande trend i Falsterbo sedan slutet på 1990-talet. I år nåddes den tredje högsta säsongssumman inom ramen för räkningarna då 2 405 ex bokfördes (endast 2014 och 2017 har fler räknats).

En väl beskådad amerikansk bläsand i Helsingborg. Välluvs våtmark 1 december. Foto: Dan Persson.

Skånes population uppskattas omfatta flera hundra par, men få häckningar konstateras (men så sker också de flesta häckningar i skogslandskapet i nordost där skådaraktiviteten är lägre, se Bengtsson & Green 2013). Årets två rapporter utgörs av 10 ungar Trelleborgs golfbana, Stavstensuddan 2.7 (Håkan Wittzell) samt 6 ungar Ångsnäset 23.7 (Christer Persson).

Amerikansk kricka *Anas carolinensis*^o (30, 1)

En hane vid Bunkeflo strandängar 18–20.3 (Stefan Cherrug, Bengt Rönde, Per-Magnus Åhrén m.fl.) utgjorde Skånes 31:a fynd av arten. Fyndet är tidigt och sedan tidigare blott tre marsfynd. Skånes fynd fördelar sig nu över månaderna som följer: mars (4), april (23), maj (2) och juni (2).

Simandshybrider

En hane amerikansk bläsand x bläsand (*Anas americana* x *A. penelope*) sågs vid Nöbbelövs

mosse och Annehemsdammen i Lund 17–26.10 (Michael Tobler, Petter Olsson). Därtill föreligger även en rapport om en hane vid Vombsjön 24.10 (Mikael Calner). Från Lunds reningsverk – en klassisk hybridlokal – rapporteras en hane gräsand x kricka (*Anas platyrhynchos* x *A. crecca*) 22.10 (Edwin Sahlin) samt den snatterand x gräsand (*Anas strepera* x *A. platyrhynchos*) som funnits på platsen under vinterhalvåret de senaste åren (i år under perioderna 19.1–5.2 och 26.10–29.11). Vad som rimligen är samma hane bläsand x stjärtand (*Anas penelope* x *A. acuta*) som sågs vid Klagshamns udde 27.12 2019 rapporteras från samma område 21.3 (Krister Olsson) och 8–14.11 (Stefan Cherrug). Därtill finns två fynd av stjärtand x gräsand (*Anas acuta* x *A. platyrhynchos*): 1 hane Norrebro hamn, Gröthögarna 25.1–8.3 (Henrik Johansson) och 1 hane Hörte hamn 9.10 (Stefan Kyrklund, Ragnar Lagerkvist).tning (Mattis Wallberg, Musse Björklund m.fl.).

Rödhuvad dykand *Netta rufina*° (69, 1)

Två majfynd med 1 ad hane Lyckebodammen, Räng 2.5 (Joakim Hagström, Björn Malmhagen m.fl.) och 1 ad hane Abbekås 8.5 (Per Anders Bertilsson, Roland Holmström m.fl.). Detta skulle mycket väl kunna röra samma individ, och i detta fall väljer Rrk att bokföra fynden just på det viset. Skåne kan därmed stoltsera med att genom åren ha hyst 57 fynd av totalt 70 exemplar.

Vitögd dykand *Aythya nyroca*° (22, 1)

Skåne fick sitt 23:e fynd i och med ett kort gästspel av en ad hane vid Albäcksskogen 1.4 (Björn Grandin, Bengt Rönde m.fl.).

Ringand *Aythya collaris*° (8, 1)

Ringanden som Mats Rellmar upptäckte i december 2019 sågs i samma trakt fram till och med mitten på april 2020. Fram till slutet på mars alternerade den mellan Rosendals våtmark och Rosenlunds våtmark, därefter sågs den endast kort 14–15.4 i en dagvattendamm i Ödåkra.

Bergand *Aythya marila*

En ovanligt tidig grupp om nio hanar och en honfärgad fågel passerade mot väster tillsammans med sjöorrar vid Smygehuk 5.8 (Svante Söderholm). Hela 800 ex räknades i Båstads hamn 23.12 (Nils Kjellén, Eva Fredriksson). Ansamlingar med fler än 500 ses väldigt sällan.

Praktejder *Somateria spectabilis*°

Fem vårfynd (alla i mars) och tillika fem höstfynd, alla rörande sträckande hanar, är i det korta perspektivet en bra utdelning. Årets första passerade Smygehuk 18.3 kl. 07:57 (Staffan Rodebrand). Trots oväntat lång tidsskillnad (kort rast?) bedöms att det var samma individ som därefter sågs i Kåseberga kl. 10:05 (Sven Splittorff). Årets andra rör en fågel i Öresund som upptäcktes kl. 06:21 i Barsebäckshamn 20.3 (Ronny Malm) och därefter passerade Lomma kl. 06:29 (Lars Nilsson, Harald Ris) för att till sist ses flyga söder över Tygelsjö ängar kl. 06:52 (Göran Hausenkamp). Därefter följde tre sträckande fåglar längs sydkusten: 1 ex Kåseberga. 23.3

Skånes nionde ringand upptäcktes i december 2019 och kunde avnjutas fram till mitten av april 2020. Här fotograferad vid Ödåkra 15 april. Foto: Daniel Pettersson.

Sällan skådad vinkel på en praktejder. Kåseberga 24 mars. Foto: David Erterius.

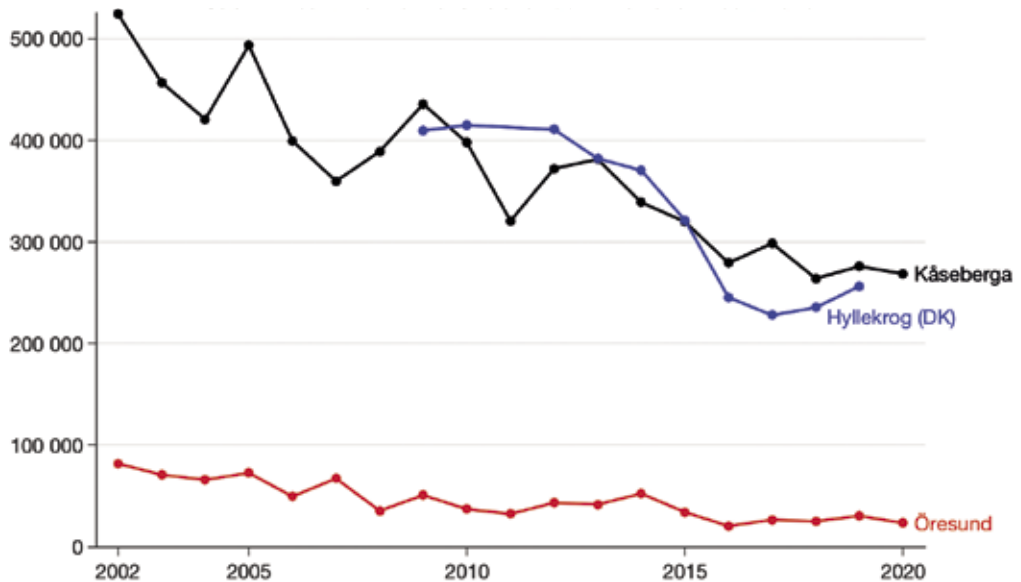
(Sven Splittorff), 1 ex Smygehuk 24.3 (Staffan Rodebrand) kl. 07:50 och som med en medelfart om ca 60 km/h såg till att passera Kåseberga kl. 08:33 (Sven Splittorff, David Erterius m.fl.) samt, till sist, 1 ex Kåseberga 26.3 (Mattias Ullman, Magnus Ullman, Sven Splittorff).

Först ut för hösten var en ekliphane förbi Simrishamn 27.9 (David Erterius, Jörgen Bernsmo m.fl.), inom kort följd av en dylik hane vid Gislövshammar 29.9 (Mikael Åsberg, Niklas Westermark, Raul Vicente m.fl.). Därefter passerade två hanar Juleboda 2.10 (Greger Flyckt, August Thomasson, Hans Cronert m.fl.). Den första av dessa noterades i Juleboda kl. 08:30 och sågs sedan i Simrishamn kl. 09:03 (Jan-Olov Svedberg), vid Sandhammaren kl. 09:23 (Niklas Westermark, Raul Vicente, Sven Splittorff m.fl.) och till sist – om man tillåter sig att anta att det rör samma fågel – på Naben i Falsterbo kl. 10:45 (Mattias Ullman, Nils Kjellén, Hans-Åke Gustavsson). Den andra Juleboda-fågeln sågs även vid Haväng (Birgitta Bengtsson), vid Stenshuvud kl. 13:47 (Paul Eric

Jönsson) och till sist i Brantevik kl. 13:58 (Magnus Ullman). Sist ut var en fågel som passerade Simrishamn 9.11 (Jörgen Bernsmo) och som även sågs vid Sandhammaren (Gert Ljungqvist).

Ejder *Somateria mollissima*

För femte året i rad landade vårsumman för Sydostskåne under 300 000 ex. Totalt bokfördes 268 814 ex vilket är den näst lägsta summan sedan Sven Splittorff bänkade sig i Kåseberga 2002. Bästa dag blev fina 47 717 str Kåseberga 24.3 (David Erterius, Sven Splittorff, John Kvarnbäck). Även sträcket genom Öresund blev magert, helt i linje med senare år. Totalt räknades endast 23 403 ex med 2 950 str vid Domsten 1.4 (Mårten Müller) som bästa dag. Sträcket genom Öresund har varit relativt välbevakat och dokumenterat i FiSk sedan 1997 och årets siffra är den näst lägsta (efter 2016): nivån på vårtotalen är ungefär så som de bästa dagarna var under perioden 1980–2000. Höststräcket blev bättre och totalt räknades 251 856 ex i Sydostskåne med 35 890 str Gislövshammar–

Figur 2. Säsongssummer för vårsträckande ejder 2002–2020.

Nedgången i antalet ejdrar syns tydligt i sträckssiffrorna från Kåseberga och Öresund i Skåne, samt från Hyllekrog, Fehmarn Bält i Danmark (Berg & Bregnballe 2019). Bevakningen i Kåseberga har varit synnerligen god sedan 2002 i och med att Sven Splittorff sedan dess dagligen övervakar sträcket. Låt oss hoppas att vad vi nu ser är en utplanande kurva.

Sandhammaren 1.10 (Niklas Westermark, Raul Vicente, Rasmus Elleby m.fl.) som bästa dag.

Tveklöst är ejdern inne i en period med minskande population och i Sveriges Fåglar 2020 (Birdlife Sverige 2020) finner man den mycket oroande rubriken "Ejdern i fritt fall". Utvecklingen är sannerligen oroande: honoras överlevnad verkar dålig, häckningar verkar gå dåligt och den svenska populationen uppskattas ha minskat från 315 000 par år 2000 till 150 000 par år 2008 och därefter till 59 000 par år 2019 (Lehikoinen et al. 2008, Ekroos et al. 2012, Berg & Bregnballe 2019, Birdlife 2020). Från Finland rapporteras att könsfördelningen har gått från dominans av honor till en rejäl dominans av hanar (Lehikoinen et al. 2008) och från idoga räkningar vid Hyllekrog (Fehmarn Bält) rapporterar Preben Berg att andelen honor de senaste tio åren ligger på drygt 30 % (Berg & Bregnballe 2019). Sträckobservationerna i Skåne återspeglar inte ett riktigt det tapp man ser i den svenska populationen (Figur 2), men

så är också detta ett mycket komplext tema där olika populationer uppvisar olika trender. Det är i sammanhanget viktigt att komma ihåg att ejdern inte alltid varit lika talrik och att den ökade kraftigt fram till ungefär 1990. I FiSk 2015 framhölls att det finns en del som tyder på att minskningen faktiskt kan vara ett friskhetstecken. Ejderns tidigare häckningsframgångar förefaller ha följt eutrofieringen av havet och tillbakagången under senare år kan bero på att man har lyckats minska utsläppen av gödningsämnen och därmed minskat tillgången på blåmussla (Laursen & Møller 2014). Tyvärr är nog inte detta en fullgod förklaring till nuvarande trend eftersom alla delpopulationer inte följer samma mönster (Kilpi et al. 2015, Larsson 2015) och att allt från klimatförändringar (mildare vintrar och varmare havsvatten) till havsörnspopulationer också inverkar (Larsson 2015, Öst et al. 2018, Birdlife Sverige 2020). Intressant är också att det enligt EBBA2 (European Breeding Bird Atlas 2, Keller et al. 2020)

finns indikationer på att populationer av änder förskjuts mot östra Östersjön på grund av lägre predationstryck i dessa områden.

Vitnackad svärta *Melanitta perspicillata*° (15, 1)

Rimligen samma fågel som Mats Rellmar upptäckte vid Eskilstorpsstrand 5.12 2019, och som kunde ses från skånsk mark vid några tillfällen, återfanns vid Sibirien (Södra Utmarken, Ängelholm) av samma man 5.1 och kunde därefter avnjutas ända till 19.3. Då fågeln bedöms vara samma individ som sågs 2019 så står Skåne kvar på 15 fynd av arten.

Svärta *Melanitta fusca*

De senare årens rikliga sträck fortsätter. Vårtotalen i Sydostskåne landade på 1 589 ex och utgör en putsning av rekordet från 2017 då 1 514 ex bokfördes. Under hösten räknades totalt 4 157 ex vilket är den tredje högsta siffran någonsin och endast ett par hundra från rekordsiffran 4 427 ex från 2014. Trenden ses även i Fals-

terbo där de tio högsta siffrorna alla noterats efter 2005 och summan för 2020 blev den femte högsta.

Sjöorre *Melanitta nigra*

I likhet med svärtan så fortsätter de senare årens rikliga sträck. Fjölårets vårrekord för Sydostskåne stod sig inte länge: totalt bokfördes 27 018 ex under våren – det blir allt bättre läge att titta igenom sjöorrar även på sydkusten. Faktum är att Öresund levererat färre sjöorrar än sydkusten ett par år nu – och så brukar det inte vara. I år räknades mediokra 18 540 ex i Öresund. Bästa dag stod dock Domsten för när 3 540 ex räknades in 8.4 (Mårten Müller), att jämföra med sydkustens bästa dag på 1 636 str Käseberga 7.4 (Sven Splittorff, Staffan Sundin, Thomas Nilsson m.fl.). Under hösten räknades 118 450 ex i Sydostskåne, en siffra som glider in på en andraplats efter fjölårets rekordsiffra på 123 156 ex (tre år har nu en hösttotal på över 100 000: 2017, 2019, 2020). För andra gången

Skånes elfte amerikanska sjöorre flög – till dussintalet skådares stora glädje – tjugigt förbi Holken i Simrishamn 3 oktober i frisk ostlig vind. Holkensådarna var förvarnade av skådare i Kivik. Foto: Hans Larsson.

TABELL 1

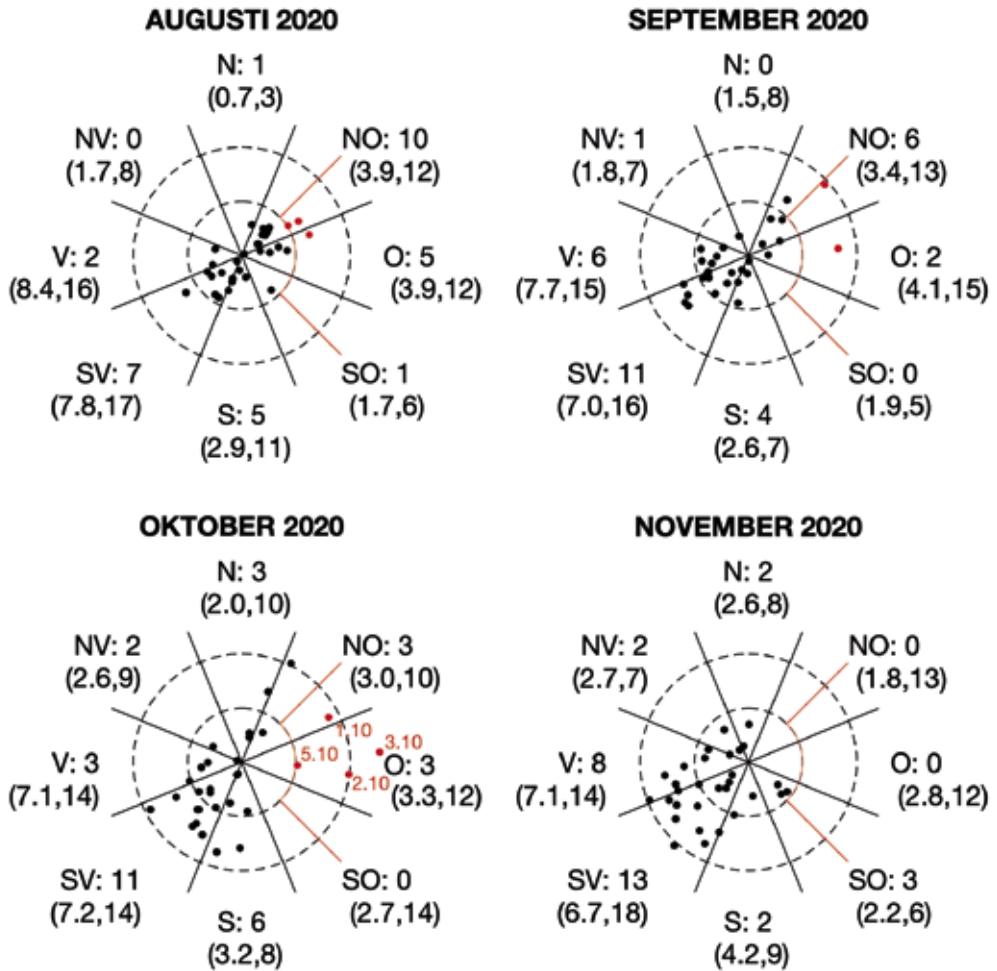
Andfågelsträck i sydöstra Skåne under våren 2020 samt historiska säsong- och dagsrekord. Sträckande fåglar från sträckan Smygehuk-Friseboda tas i beaktande, men när det gäller vårsträcket dominerar siffrorna av rapporter från sydkusten (framför allt Käseberga som idogt bevakas av Sven Splittorff). För vårsträck av sjöorre och ejder i Öresund hänvisas till respektive arttext. Vindangivelser är baserade på SMHI:s öppna data från Falsterbo. Nya rekord är markerade i rött.

Art	Säsongssumma				Högsta dagsnotering 2020				Högsta dagsnotering före 2020			
	2020	Högsta före 2020	Antal	Plats & Datum	Vind	Antal	Plats & Datum	Vind	Antal	Plats & Datum	Vind	
Nilgås		2 (2007)							1	Flera dagar		
Gravand	957	1 962 (2007)	226	Käseberga 4.3	V 7	567	Käseberga 4.3 (2007)	2 SV		Käseberga 4.3 (2007)	2 SV	
Rostand		1 (2013)							1	Käseberga 22.5 (2013)	6 S	
Årtå	28	54 (2002)	10	Käseberga 24.4	NV 4	24	Käseberga 19.4 (2002)	2 SO	24	Käseberga 19.4 (2002)	2 SO	
Skedand	482	920 (2016)	129	Käseberga 27.4	S 5	321	Käseberga 22.4 (2019)	9 O	321	Käseberga 22.4 (2019)	9 O	
Snatterand	285	262 (2018)	23	Käseberga 27.4	S 5	41	Käseberga 5.6 (2017)	5 SV	41	Käseberga 5.6 (2017)	5 SV	
Bläsand	828	7098 (2018)	84	Käseberga 27.4	S 5	5167	Käseberga 4.4 (2018)	3 SV	5167	Käseberga 4.4 (2018)	3 SV	
Gräsand	321	2672 (2018)	34	12.3 & 31.5		983	Käseberga 4.4 (2018)	3 SV	983	Käseberga 4.4 (2018)	3 SV	
Stjartand	219	691 (2002)	66	Käseberga 6.4	SO 6	210	Käseberga 27.3 (2016)	5 S	210	Käseberga 27.3 (2016)	5 S	
Kricka	3 034	4 095 (2002)	682	Käseberga 27.4	S 5	1 700	Käseberga 19.4 (2002)	2 SO	1 700	Käseberga 19.4 (2002)	2 SO	
Brunand	11	97 (2013)	4	Käseberga 6.4 & 27.4	S 5	43	Käseberga 29.4 (2013)	7 SV	43	Käseberga 29.4 (2013)	7 SV	
Vigg	913	1 860 (2004)	378	Käseberga 27.4	S 5	638	Käseberga 26.4 (2008)	3 SV	638	Käseberga 26.4 (2008)	3 SV	
Bergand	121	1581 (2018)	46	Käseberga 24.4	NV 4	1 235	Käseberga 23.4 (2018)	5 V	1 235	Käseberga 23.4 (2018)	5 V	
Alförrädare		2 (1999, 2002)							1	Flera dagar		
Praktejder	4	12 (1995, 2001, 2005)	1	18.3, 23.3, 24.3 & 26.3		4	Käseberga 25.3 (1998)	6 S	4	Käseberga 25.3 (1998)	6 S	
Ejder	268 814	686 473 (1996)	47 717	Käseberga 24.3	S 7	287 150	Käseberga 8.4 (1996)	4 O	287 150	Käseberga 8.4 (1996)	4 O	
Svärta	1 589	1 514 (2017)	103	Käseberga 1.4	V 10	159	Käseberga 27.4 (2008)	4 SO	159	Käseberga 27.4 (2008)	4 SO	
Sjöorre	27 018	23 623 (2019)	1 636	Käseberga 7.4	NV 4	6 880	Käseberga 6.4 (2008)	3 SV	6 880	Käseberga 6.4 (2008)	3 SV	
Alfågel	3 847	10 871 (2005)	451	Käseberga 3.3	O 4	1 986	Käseberga 23.4 (1996)	5 O	1 986	Käseberga 23.4 (1996)	5 O	
Knipa	691	2324 (2018)	62	Smygehuk 18.4	N 2	366	Käseberga 27.3 (2018)	3 SO	366	Käseberga 27.3 (2018)	3 SO	
Salskrake	0	181 (2018)				95	Käseberga 27.3 (2018)	3 SO	95	Käseberga 27.3 (2018)	3 SO	
Storskrake	424	819 (2018)	26	Käseberga 3.3	O 4	119	Käseberga 13.4 (2013)	2 V	119	Käseberga 13.4 (2013)	2 V	
Småskrake	7 332	8 300 (2019)	289	Käseberga 20.4	S 0	869	Käseberga 15.4 (2013)	5 SO	869	Käseberga 15.4 (2013)	5 SO	

TABELL 2

Andfågelsträck i sydöstra Skåne under hösten 2020 samt historiska säsongs- och dagsrekord. Sträckande fåglar från sträckan Smygehuk-Friseboda tas i beaktande. För höststräck vid Nabben, Falsterbo hänvisas till separat avsnitt. Vindangivelser är baserade på SMHI:s öppna data från Sandhammaren och Skillinge. Se även grafik över vindarna hösten 2020 i Figur 2. Nya rekord är markerade i rött.

Art	Säsongssumma			Högsta dagsnotering 2020			Högsta dagsnotering före 2020		
	2020	Högsta före 2020		Antal	Plats & Datum	Vind	Antal	Plats & Datum	Vind
Nilgås		5 (2003)					5	Sandhammaren 25.10 (2003)	V 4
Gravand	926	1 742 (2007)		223	Kåseberga 8.7	NO 4	333	Sandhammaren 9.7 (2001)	V 3
Rostand		26 (2014)					26	Simrishamn 28.6 (2014)	S 4
Årtå	6	16 (1992)		2	Smygehuk 25.7	SV 3	7	Brantevik 18.8 (1994)	SV 2
Skedand	2 137	1936 (2018)		272	Simrish.-Sandh. 28.8	SO 4	556	Sandhammaren 29.8 (2018)	SO 2
Snatтерand	883	640 (2016)		170	Sandhammaren 31.10	S 5	275	Simrishamn 5.11 (2016)	O 6
Bläsand	63 305	53 645 (2014)		10 320	Sandhammaren 1.10	NO 9	19 840	Sandhammaren 24.9 (2001)	NO 14
Gräsand	7 248	8 647 (2014)		844	Sandhammaren 9.11	SO 3	3 010	Målarhusen 24.10 (2014)	S 9
Stjärtand	3 479	4 624 (2001)		538	Sandhammaren 1.10	NO 9	2 917	Sandhammaren 24.9 (2001)	NO 14
Kricka	13 551	12 382 (2016)		2 458	Sandhammaren 28.8	SO 4	2 242	Sandhammaren 24.8 (2004)	O 8
Brunand	103	299 (2001)		37	Sandhammaren 1.11	SV 7	270	Simrishamn 21.10 (2001)	O 9
Vigg	6 331	5 960 (2013)		1 549	Sandhammaren 1.11	SV 7	1 845	Sandhammaren 13.10 (2013)	O 5
Bergand	2 237	8 065 (1989)		557	Sandhammaren 28.9	S 5	3 745	Sandhammaren 21.9 (1996)	O 9
Alförrädare		6 (2004)					6	Brantevik 12.10 (2004)	SO 6
Praktejder	5	21 (2001)		2	Juleboda 2.10	O 10	8	Sammanräkn. 21.10 (2001)	O 9
Ejder	251 856	533 601 (1992)		35 890	Sandhammaren 1.10	NO 9	174 600	Brantevik 12.10 (1988)	O 10
Svärta	4 157	4 427 (2014)		453	Juleboda 10.11	SV 4	1 900	Brantevik 10.11 (1984)	O 13
Sjöorre	118 450	123 156 (2019)		10 870	Sandhammaren 26.9	NO 4	15 043	Sandhammaren 6.9 (2017)	O 3
Alfågel	7 706	26 850 (1984)		627	Sandhammaren 10.11	SV 4	18 600	Simrishamn 20.11 (1999)	NO 12
Knipa	4 667	5 245 (2014)		794	Sandhammaren 9.11	SO 3	1 053	Brantevik 28.10 (1989)	S 8
Salskrake	68	107 (2016)		21	Simrishamn 9.11	SO 3	52	Simrishamn 5.11 (2016)	O 6
Storskrake	470	706 (2014)		38	Kåseberga 20.11	V 4	293	Brantevik 28.11 (1993)	N 5
Småskrake	20 264	17 246 (2014)		3 283	Sandhammaren 31.10	S 5	4 752	Sandhammaren 28.10 (2000)	SV 5

Figur 3. Vindar höstmånaderna augusti till november 2020 presenterade via en variant av vindrosgraf som synliggör enskilda dagar. Varje punkt motsvarar medelvinden för en viss dag (medelvärdesbildad över dagens ljusa timmar). Vindriktning anges via punktens position relativt vindrosens centrumpunkt (rakt östlig vind ligger rakt höger om centrum o.s.v.), och vindstyrkan anges via avståndet till centrum. Den inre streckade cirkeln visar 5 m/s, den yttre 10 m/s. Antalet dagar med vind från olika vindsektorer anges med siffror. Värdet för 2020 anges intill sektornamnet, och siffrorna inom parentes anger medelantal respektive maxantal för åren 1973–2019. Presentationen är baserad på SMHI:s öppna data från Sandhammaren (1973–1995) och Skillinge (1995–2020). Den röda sektorn markerar vindförhållanden som anses vara goda för sträckskådning i Sydostskåne (minst 5 m/s vind i sektorn SO–NO). Notera dock att detta varken är ett nödvändigt eller tillräckligt villkor, och att många goda sträckdagar infaller även i t.ex. SV-vind. Hösten dominerades av vindar från sydväst, men trots ett måttligt antal blåsdagar dagar med vind från ostsektorn blev det goda säsongssummor för många sjöfåglar (säsongssrekord för hela sex arter: skedand, snatterand, bläsand, kricka, vigg och småskrake). Värt att notera är att de fyra "goda" oktoberdagarna med ostvind inföll i perioden 1–5.10 och bjöd bl.a. på höga ejdersiffror, ett par praktejdrar och amerikansk sjöorre och kulminerade i ett rekordartat sträck av säd- och bläsgås över Skåne 5.10 (jämför Figur 1, notera dock att den figuren anger dygnsmedelvärde för vind medan medel är för dagens ljusa timmar här).

någonsin nådde en dagssumma över 10 000 när 10 870 ex sträckte förbi Sandhammaren 26.9 (Niklas Westermark, Raul Vicente, Rasmus Elleby m.fl.). I Falsterbo nådde man med 23 945 ex sin tredje högsta totalsumma (högre summor finns från 2017 och 2019). Som diskuterades i FiSk 2019 kan det ökade sträcket höra samman med en förskjutning av övervintringsområden.

Amerikansk sjöorre

*Melanitta americana** (9, 2)

Två fynd under året. Först ut var en hane i Nordvästskåne som passerade norrut förbi Domsten 15.4 (Mårten Müller) i samband med en rörelse av sjöorrar norrut. Vad som bedöms vara samma fågel sågs sedan passera Yttre Kattvik 16.4 (Nils Kjellén). Det andra fyndet rör en hane som i frisk ostan (13 m/s) passerade nära och fint förbi Kivik och Simrishamn 3.10 (Daniel Melchert, Arne Holgersson, Raul Vicente m.fl.). Fynden utgör Skånes tionde och elfte fynd.

Salskrake *Mergellus albellus*

Inga riktigt stora ansamlingar rapporterades, men antal på över hundra exemplar rapporterades från fyra lokaler: 170 ex Råbelövssjön 5.1 (Hans Cronert), 100 ex Valjeviken 14.2 (Greger Flyckt, Magnus Ny), 100 ex Tosteberga 29.11 (Björn Björnson) samt 195 ex Fjällfotasjön 31.12 (Jonas Holmqvist).

Småskrake *Mergus serrator*

Trenden med ökande sträck längs Skånes kuster håller i sig. Under våren nåddes den näst högsta säsongssiffran i Sydostskåne när 7 332 ex räknades in, att jämföra med fjolårets rekord om 8 300 ex. Hösten i sydost bjöd totalt på hela 20 264 ex med fina 3 283 str Sandhammaren 31.10 (Sven Splittorff, Gert Ljungqvist, Thomas Nilsson m.fl.) som bästa dag. Det förra rekordet var från 2014 och låg på 17 246 ex. Även räkningarna i Falsterbo visar på en ökning och årets summa på 3 840 ex är den tredje högsta efter 5 890 ex för rekordåret 2014 och 3 890 ex för 2017. Då det enligt t.ex. EBBA2 (European

Breeding Bird Atlas 2, Keller et al. 2020) inte verkar vara tal om att artens population ökar kraftigt så ligger det nära till hands att tro att de ökande sträckssiffrorna kan bero på förändrade vanor. Samtidigt sägs det gå bra för den finska populationen (Kjellén 2020). Det vore sannerligen intressant att förstå orsakerna till att t.ex. allt fler svärtor, sjöorrar och småskrakar ses på sträck i Skåne.

Dykandshybrider

I vanlig ordning kunde en hane vitögd dykand x vigg (*Aythya nyroca* x *A. fuligula*) beskådas vid Lunds reningsverksdammar (rapporterades i år under perioden 1.1–15.3 men sågs ej i slutet av året). Det är förslagsvis samma individ som setts på platsen sedan 2013. På samma plats sågs också en hane vigg x ringand (*Aythya fuligula* x *A. collaris*) 26–30.4 (Göran Pettersson, Marika Kanthe m.fl.). Utöver reningsverkshybrider rapporteras också två fynd av brunand x vigg (*Aythya ferina* x *A. fuligula*): 1 hona Ljunghusens golfbana 9.4 (Björn Malmhagen) samt 1 hane födosökande Börringe mad 26.4 (Mattias Ullman, Richard Ek).

Tjäder *Tetrao urogallus*

I skogarna från Åsljunga via Emmaljunga till Lönsboda och Glimåkra gjordes elva fynd rörande fyra tuppar, sju hönor och fem kycklingar. Fyndet av en kull är glädjande liksom att tjädern fortfarande påträffas spritt inom ett stort område i norra Skåne.

Orre *Lyrurus tetrix*

Totalt 28 spelande tuppar är en klar förbättring från förra årets 15 men trots det en underrapportering jämfört med inventeringen 2018 som gav 166 tuppar. Merparten av spelen återfanns som vanligt i myrområdena nära smålandsgränsen.

[Rödhöna *Alectoris rufa*]

Etableringen kring Karsholms gods vid Oppmannasjön fortsätter och arten verkar ha fått ordentligt fotfäste 2020 då tolv fynd gjordes

rörande minst 25 individer. I år konstaterades en häckning: 1 par med 1 pull mellan Karsholm och Kälkestad 25.8 (Hans Cronert). Övriga anmärkningsvärda fynd var 12 ex nordost Karsholm 10.9 (Hans Cronert) och 1 ad nordost Fjällkinge station 1.10 (Roine Strandberg); fyndplatsen ligger >7 km från godset. Utsättningarna av denna sydeuropeiska art – som har sin naturliga utbredning huvudsakligen i Spanien och Portugal – i kombination med allt mildare vinturar gör att vi nog tyvärr kan förvänta oss en fast population av denna introducerade art.

Vaktel *Coturnix coturnix*

Totalt ca 80 spelande vaktlar under perioden 27.4–19.8 är 20 fler än föregående år och tio under medelvärde efter millenniumskiftet. Dessutom sågs 1 ex Trelleborgs station 25.8 (Kristian Svensson) och 1 ex Nöbbelövs mosse 29.8 (Jonas Nilsson). Fågeln i Trelleborg stöttes inne på stationsområdet och kolliderade sedan med en glasruta (se bildtext nedan).

Vaktel. Stångby våtmark 13 juli. Sällan sedd, sällan fotograferad. Foto: Göran Lenz.

Denna vaktel stöttes inne på stationsområdet i Trelleborg 25 augusti. Efter att först ha landat på spåret nära stationsbyggnaden flög den in under taket vid vänthalen och krockade strax därefter med en av de stora glasrutorna. Fågeln låg helt exponerad och utslagen och omhändertogs och sattes ut i gräsremsan mot hamnområdet för att få återhämta sig i lämpligare miljö. Foto: Kristian Svensson.

[Kungsfasan *Syrnaticus reevesii*]

En tupp fotograferades sydväst Ullstorp på Nävlingeåsen 19.4 (Jorgen Mattisson) – ett område som sällan besöks av fågelskådare men som hyser lämpliga miljöer för arten. En tupp sågs även en mil norr om Ullstorp vid Hörröd, Norra Strö 10.4 (Mikael Svensson, Anna Fohrman). Dessa fynd tillsammans med ett tidigare från Skättljunga, Tollarp 2019 visar att arten spridit sig/släppts ut inom ett stort område långt väster om ”kärnområdet”. Tre till fyra tuppar fanns i området Tosteberga – Landön under året (Magnus Ny m.fl.) inkluderande en synnerligen tam tupp som höll till vid Vannebergaholmsfuret 17.3–7.10 (Linda Niklasson m.fl.) och hittades död (fjäderrester) i november (Roine Strandberg). Vid Karsholm noterades endast en tupp 20.9 (Christer Neideman) och vid Trolle-Ljungby en tupp 26.4–26.9 (Magnus Ny, Mikael Wigforss). Övriga fynd gjordes mellan Oxie och Svedala med max 10 ex Törringe gård 3.2–4.12 (Josef Chaib, Jonas Holmqvist m.fl.), 2 tuppar Skaber-

Utsättningar gör detta till en allt vanligare syn. Kungsfasaner. Törringe. Foto: Josef Chaib.

sjö slott 1.10 (Richard Ek) och 3 ex Skabersjö gods 6.12 (Krister Olsson).

Kungsfasanen är en skogsfågel i högre grad än den vanliga fasanen varför lokala förekomster är svårupptäckta. Rapporteringen säger att arten främst förekommer kring godsen Trolle-Ljungby och Karsholm i nordost och Skabersjö i sydväst men allt fler ströobservationer utanför dessa områden indikerar att det finns ett mörkertal. Kungsfasanen har som det nyligen uppdagats etablerat sig i östra Småland i Högsby och Mönsterås kommuner där det beviljades skydds jakt av 40 exemplar 2020 (www.jaktojagare.se). I år finns även fynd nära ett slott i Västerviks kommun, vid Åseda och vid Åsnens västra strand: Det är bortom rimligt tvivel att det finare skiktet av jägarkåren tar sig friheter som står utanför lagen. Vi ska också hålla i minnet att arten endast förekommit/rapporterats under de fem senaste åren i Skåne (och så även i Småland/Halland) vilket innebär att utsläppen måste ha skett organiserat och i stor skala.

Nattskärra *Caprimulgus europaeus*

Spelande nattskärror observerades på 58 potentiella häcklokaler, vilket innebär en ökning från föregående års 48. Det totala antalet spelande hanar uppskattas dock liksom under 2019 till ca 90 ex, och de högsta koncentrationerna var 5 ex Höge väg vindpark 9–15.6 (Roine Strandberg), 4 ex Klören 1–22.6 (Anders Lindén, Stefan Siwersson m.fl.) och 4 ex Traneröds mosse 14.6 (Mattias Jonsäter). Årets alla sista fynd gäller 1 rast Roberts dunge, Skanör 13.11 (Matts Lindblad m.fl.), vilket innebär ett nytt svenskt fenologirekord (tidigare rekorddatum är 15.10 för Skåne och 9.11 för hela landet). Tidigare har endast en handfull novemberfynd gjorts i landet.

Tornseglare *Apus apus*

Årets första tornseglare flög förbi Dalabadet i Trelleborg redan 28.4 (Mikael Olofsson). Under hösten observerades totalt 4 ex under första halvan av oktober samt 1 1K Frägård, Brantevik 6.11 (Hans Larsson, Björn Ahlström). Dess-

Nattskärre, hane. Lunds reningsverksdammar 19 maj. Foto: Göran Lenz.

utom sågs ett antal obestämda tornseglare/blek tornseglare under senhöstens inflöde av seglare (se text för blek tornseglare).

Blek tornseglare *Apus pallidus** (14, 7)

Höstens rekordartade inflöde av blek tornseglare över södra Sverige resulterade i totalt sju fynd av bestämda blek tornseglare i landskapet. Tre av fynden är i skrivande stund godkända av Rk: 1 ex Näbblinjen, Vombsjön 24.10 (Jens Morin), 1 1K Knösen, Falsterbonäset 28.10 (Hans-Åke Gustavsson, Johan Lorentzon), 1 1K Karakås, Stenshuvud 29–31.10 (Hans Larsson, David Erterius, Sven Johansson m.fl.), 1 ex Kullen 30.10 (Alf Petersson, Karl G Nilsson, Lars Göte Nilsson m.fl.), 1 1K Norra huvudet, Stenshuvud 2.11 (Hans Larsson), 1 1K Brantevik 6.11 (Hans Larsson, Björn Ahlström) och 1 1K Simrishamn 7.11 (David Erterius, Hans Larsson,

Bengt Bengtsson m.fl.). Både datum och lokaler är karaktäristiska för arten – flera av lokalerna har fynd sedan innan och även tidigare år har de dykt upp från slutet av oktober till början av november.

Förutom de bestämda bleka tornseglarna har även åtta obestämda tornseglare/blek tornseg-

En av många bleka tornseglare denna höst. Kullen 30 oktober. Foto: Dan Persson.

lare rapporterats mellan 25.10 och 16.11. Svårigheterna att skilja arterna åt och att ljusförhållanden gör att man lätt lurats att tro att fågeln är ljusare/mörkare än vad den är, samt det faktum att sannolikheten är ungefär lika stor att en seglare under den här tiden på året tillhör endera arten, gör att man behöver ställa höga krav på säkra bestämningar av tornseglare från andra halvan av oktober.

Turturduva *Streptopelia turtur*^o

Endast tre observationer med 1 ex Sandby, Mälarhusen 9.5 (Jörgen Bernsmo), 1 ex Hagstads naturreservat 29.5–2.6 (Leif Karlsson, Gustav Tallroth) och 1 ex Nabben 17.8 (Nils Kjellén, Tomas Svensson).

Tre fynd under året är en normal årssumma för den senaste 10-årsperioden, men tyvärr mycket lågt i ett längre perspektiv.

Kornknarr *Crex crex*

Totalt hördes 19 spelande på 17 lokaler: 1 ex Dösjebro 8.5 (Kenny Nordström m.fl.), 1 ex Bara 14.5 (Henrik Nordholm), 1 ex Rydsgård 15.5 (Gustav Tallroth), 1 ex Degeberga 25.5 (Martin Stoltze), 1 ex Egeside 25–29.5 (Jan Linder m.fl.), 1 ex Värpinge 25–29.5 (Elias Melchert Thelaus m.fl.), 2 ex Åhus kärr 28.5–7.6 (Thomas Lindblad m.fl.), 1 ex Hjårsås 29.5–17.6 (Hans Cronert m.fl.), 1 ex Hasslarps dammar 2–3.6 (Bengt Andersson d.ä. m.fl.), 1 ex Kävlinge 2.6 (David Gustavsson), 1 ex Kyrkheddinge 7–11.6 (Ola Ejdrén m.fl.), 1 ex Skarhult 8.6 (Jonny Johansson), 1 ex Starby 8.6 (Henrik Johansson), 1 ex Furulund 9.6 (Calle Ryberg), 2 ex Bäretofta, Tranås 17.6 (Ola Ejdrén m.fl.), 1 ex Torreberga 27.6–25.7 (Richard Ek m.fl.) och 1 ex Höghults mosse 30.6–15.7 (Stefan Siwersson m.fl.). Årets mest spektakulära fynd var dock en ungfågel som infångades och fotograferades i en tvättstuga i centrala Trelleborg 29.9 (Ida Ägirsdotter), vilket innebar nytt skåniskt fenologirekord! Här bör dock nämnas att unga knarrar ses regelbundet, om än sällsynt, i Sverige i skiftet september–oktober och att Skåne har märkligt

Ett oljud i tvättstugan ledde till ett nytt fenologirekord för kornknarr. Trelleborg 29 september.

Foto: Ida Ägirsdotter.

få höstfynd överlag. Detta kan möjligen bero på att merparten av kornknarrarna övervintrar i Östafrika även om relativt många ringäterfynd finns spridda över Västafrika (Walther 2013).

Småfläckig sumphöna *Porzana porzana*

Totalt 17 spelande 15.4–17.6 med som flest 4 ex Ister näset 21–26.4 (Emil Andersson Fristedt m.fl.) och 6 ex Bokholmens mosse 23.4–9.5 (Anders Ahlberg, Johan Gustafsson m.fl.).

Hösten bjöd på minst 14 individer varav fyra ringmärktes i Falsterbo 15.8–27.9 (Falsterbo Fågelstation) och den sista stöttes vid Skanörs revlar 12.10 (Harald Ris).

Trana *Grus grus*

I januari gjordes 20 fynd av enstaka fåglar eller par och i december sågs nio exemplar på åtta lokaler.

En hög andel tranor passerade i god medvind förbi rastplatsen vid Pulken i mars och

april vilket medförde ett relativt lågt maximalt antal rastare med 6 700 ex 29.3 (Nils Walde-marsson m.fl.).

Vårens högsta sträcksiffror var 1 350 str Smyge 17.3 (Mattias Ullman), 1 220 str Fjälkinge 8.4 (Roine Strandberg) och 740 str Skanör 14.3 (Johan Lorentzon). Hösten bjöd på några fina sträckdagar när landet tömdes på tranor vid det markanta kalluftinbrottet 10–13.10: 1 255 str Smyge 10.10 (Roy Blad), 950 str Utvälinge 11.10 (Mats Peterz), 6 200 str Kristianstad kl 18:00–19:00 12.10 (Greger Flyckt), 3 360 str Klippan kl 13:00–14:10 12.10 (Kent Ivarsson), ca 3 200 str sydkusten från Böste till Svarte kl 08:30–15:00 12.10 (Richard Ottvall, Roine Strandberg), 8 500 str Lund 13.10 (Edwin Sahlin), ca 7 000 str sydkusten från Böste till Svarte 13.10 (Richard Ottvall, Roine Strandberg) och 6 480 str Nabben 13.10 (Nils Kjellén, Mattias Ullman). Den enda högre summan innan tömningen var 1 310 str Nabben 1.10 (Nils Kjellén, Mattias Ullman). Summeringen av de standardiserade räkningarna i Falsterbo gav 12 227 str under hösten (Nils Kjellén, Mattias Ullman, Tomas Svensson).

Smådopping *Tachybaptus ruficollis*

I år rapporterades 147 par på 126 lokaler med häckkriterier på Artportalen och detta är de högsta siffrorna de senaste fem åren. Kläckta ungar noterades på 29 lokaler, vilket också utgör en relativt hög siffra. Klart högsta rastnotering under året var 55 ex Lunds reningsverk 2.9 (Petter Olsson) och höga vintersiffror var 27 ex Lunds reningsverk 5.11 (Per-Magnus Åhrén m.fl.) och 23 ex Norra hamnen, Malmö 26.12 (Mikael Blicher).

Gråhakedopping *Podiceps grisegena*

Cirka 195 par noterades i lämplig häckbiotop på ungefär 150 lokaler under året. Kläckta ungar noterades på 27 av dessa. Både antalet lokaler och antalet kläckta ungar är lite högre än föregående år, medan antalet par är aningen lägre. Trenden just nu är alltså att det dyker upp

fler smådammar och liknande som passar gråhaken, men att nästan alla lokaler endast håller ett par. Häckningsframgången är generell ganska dålig, även om årets resultat var ett fall framåt. Under vårsträcket räknades låga 134 ex förbi Kåseberga med dagsbästa på 28 ex 8.4 (Sven Splittorff m.fl.). Under hösten räknades mycket höga 515 str förbi Österlen (Magnus Ullman, John Kvarnbäck, Sven Splittorff m.fl.). Högsta dagsiffror var 73 str Simrishamn 31.10 (David Erterius, Jörgen Bernsmo m.fl.) och 65 str Sandhammaren 9.11 (Sven Splittorff, Gert Ljungqvist m.fl.).

Svarthakedopping *Podiceps auritus*

Årets enda rapport angående par i lämplig häckbiotop gäller 1 par Krageholmssjön 10.4 (Christian Ljunggren). Paret sågs bara en dag och det mest troliga är att de har dragit vidare norrut innan häckning. Bland högre siffror kan nämnas 20 rast Båstads hamn 2–24.2 (Edvin Klein, Mats Bjersing m.fl) och 25 rast Friseboda 13.11 (Greger Flyckt, Magnus Ny). Mest anmärkningsvärt var dock 31 str Yttre Kattvik 23.11 (Björn Malmhagen, Gert Ljungqvist, David Erterius m.fl.) – sträcksiffran är den näst högsta för Skåne.

Svarthalsad dopping *Podiceps nigricollis*

Vinterfynd är fortfarande mycket sällsynta, men i år sågs 1 ex i Simrishamn 9.1–9.2 (Lennart Fahlgren m.fl.). Första vårfyndet var sedan 1 ex Furuhus mosse 5–11.4 (Nils Söderbom m.fl.) och därefter rapporterades ytterligare 11 ex fördelade på åtta lokaler i april. I maj, juni och juli rapporterades 17 ex fördelat på sju olika lokaler. Trots de ganska höga antalen i år, var det fler individer än normalt som uppträdde solitärt (alltså inte i par) och flera ex sågs också i havet. Vid Rönneholms mosse har troligen tre olika par häckat lyckosamt då tre olika kullar (4+3+1 ungar) rapporterats från slutet av juni och framåt (Lars Lundquist m.fl.). Detta gör att antalet kläckta ungar i år är fler än normalt. Rrk bedömer att totalt ca 30 adulta fåglar setts under året och detta är en bra siffra för de senaste 20

Inte mindre än 31 svarthakedoppingar passerade mot väster vid Yttre Kattvik 23 november. Här en grupp om fyra fotograferade samma dag vid Båstad hamn. Foto: Dan Persson.

åren. Under hösten sågs 1 1K Södra Flommen, Falsterbo 9.8 (Marc Illa Llobet m.fl.) och 1 1K Örtofta Sockerbruksdammar 16–26.8 (Petter Olsson, Wilhelm Lennman m.fl.)

Skärfläcka *Recurvirostra avosetta*

Efter en kommunvis bedömning av antalet par som gick till häckning hamnade summan på 392 par. Drygt tre fjärdedelar av dessa fanns i Vellinge, där en noggrann inventering gjordes, precis som tidigare år (Ullman 2020). Från flera lokaler är dock rapporterna bristfälliga varför osäkerheten om hur många par som egentligen finns är stor. Bland annat missas sannolikt många av de häckningar som misslyckas på ett tidigt stadium.

Antalet häckande par fördelades mellan kommunerna enligt följande: Burlöv 21, Helsingborg 5 (4 inland), Höganäs 6, Kristianstad 11 (1 inland), Kävlinge 3, Lomma 2 (inland), Lund 11 (alla inland), Malmö 3, Staffanstorps 1

(inland), Svedala 1 (inland), Vellinge 325 och Ängelholm 3 (2 inland).

Sibirisk tundrapipare *Pluvialis fulva** (11, 1)

1 ad hane Äspet 9–11.6 (Magnus Ny, Greger Flyckt, m.fl.).

Skånes tolfte fynd och det tidigaste på året. Tidigare finns i Skåne fynd från 15, 17, 23 och 27 juni samt tre fynd från juli, två i augusti och två i september. Bland de sammanlagt 86 fynden i Sverige (fram t.o.m. 2019) är endast fem gjorda tidigare på året än årets skånska fynd, samtliga av dessa i maj.

Kustpipare *Pluvialis squatarola*

Enda vinterfyndet under årets första månader var 1 rast Måkläppen 1.1–1.2 (Barbara Leibiger, Jonas Nilsson, Bengt Johansson m.fl.). De högsta ansamlingarna under våren var 20 rast Tygelsjöbäckens mynning 18.5 (Tomas Svensson), 28 rast Lundåkrabukten 23.5 (Nils Kjell-

Sibirisk tundrapipare. Äspet 11 juni. Foto: Michael Gehrisch.

lén) och 188 rast Sandön, Utvälinge 23.5 (Thomas Svanberg, Märten Müller m.fl.). Precis som under 2019 inföll den bästa sträckdagen 23 maj med toppnoteringar om 72 str Sandhammaren (Tomas Svensson, David Erterius) och 78 str Smygedungen (Roy Blad). Jämfört med föregående år var de högsta noteringarna under hösten förhållandevis höga med 184 str Kullen 30.7 (Tommy Holmgren, David Erterius, Hans Larsson m.fl.), 405 str Rålehamn, Tjällran 30.7 (Bengt Andersson, Nils Kjellén), 220 str Yttre Kattvik 30.7 (Björn Lundgren) och 106 ex Skanörs revlar 28.10 (Johan Östberg). Exceptionellt fina siffror från flera lokaler i nordväst 30.7! Under december observerades totalt elva ex på sju lokaler med som mest 4 ex Måkläppen 6–13.12 (David Olausson, Per-Magnus Åhrén).

Svartbent strandpipare

Charadrius alexandrinus^o

Återigen ett fynd i Skåne med 1 hane Ängsnäsets lagun, Falsterbo 8.6 (Joakim Hagström m.fl.).

År 2019 saknades fynd helt precis som åren 2009 och 2011. Annars har 1–4 fynd gjorts årligen de senaste tio åren. Senast arten häckade i landskapet var 2006.

Mongolpipare *Charadrius mongolus** (2, 1)

En honfärgad Stavstensudden 1–3.7 (Tommy Holmgren, Dan Persson, Lotta Ekedahl m.fl.) Tredje fyndet i Skåne och det nionde i Sverige. Senast arten sågs i landet var 2009 på Öland. De två fynden dessförinnan gjordes i Skåne, närmare bestämt vid Böste 2007 och Abbekås 2000. Intressant är att alla skånska fynd har gjorts på Sydskusten. Samtliga svenska fynd har gjorts mellan 17 juni och 13 augusti.

Fjällpipare *Charadrius morinellus*

Under våren gjordes sex fynd av 96 ex: 5 ex Kattarp, Hasslarp 1.5 (Klas Rosenkvist, Moa Pettersson m.fl.), 23 ex Stångby kyrka 14–15.5 (Wilhelm Lennman, Petter Olsson, David Olausson m.fl.), 11 ex Vanneberga 17.5 (Hans Cronert,

Skånes tredje mongolpipare. Stavstensudden 2 juli. Foto: Ronny Malm.

Ola Svensson, Magnus Ny m.fl.), 19 ex Gånarp 17–18.5 (Lars Hallbeck, Thomas Wallin m.fl.), 33 ex Viaköp, Norra Häljaröd 17–19.5 (Leif Klinteroth, Johan Stenlund m.fl.) och 5 ex Jans-
torp 17–18.5 (Janne Dahlén, Arne Ellasson m.fl.).

En av vårens många fjällpipare. Janstorp 17–18 maj. Foto: Tomas Svensson.

Under hösten gjordes fyra fynd av 4 ex: 1 ad str S Örby ängar 18.8 (Mårten Müller), 1 ad str SV Kullen 24.8 (Mats Rellmar, Klas Rosenkvist m.fl.), 1 str SV Sandön 25.8 (Lennart Söderberg) och 1 ad förbifl Svedberga, Mjöhult 27.8 (Thomas Svanberg).

Vårsumman är den högsta någonsin. Tidigare rekord var 74 ex 2010. Den 17 maj, då de flesta fynden gjordes, blåste en frisk västlig vind på drygt 10 m/s och det kom regnskurar. De vädermässiga förutsättningarna såväl som tidpunkten på året var mycket bra för att hitta rastande fjällpipare.

Myrspov *Limosa lapponica*

Inga rapporterade vinterfynd under vare sig januari–februari eller december. Under våren rastade som vanligt stora flockar i Lommabukten och högsta antalet var 180 ex Lomma Södra 30.4 (Kristian Ståhl). De tidiga morgontimmarna på lördagen under Kristi himmelfärdshelgen bjöd på regn och friska sydvindar, vilket gav fantastiska sträcksummor: 1 160 str Sandön, Utväl-

Några av de 1 690 myrspövar som räknades i frisk sydvind och regn vid Sandhammaren 23 maj. Endast en högre vårsiffra finns från Skåne, och det rör 1 880 ex som räknades från Ekologihuset i Lund 28 maj 1999.

Foto: Tomas Svensson.

inge 23.5 (Thomas Svanberg, Mårten Müller m.fl.) och 1 690 str Sandhammaren samma dag (Tomas Svensson, David Erterius). Ytterligare en bra sträckdag gav 200 str Kåseberga 27.5 (Sven Splittorff, Gert Ljungqvist, Lars Leonardson). De högsta noteringarna under sydsträcket inföll samtliga under juli månad med 257 str Kullen 6.7 (Thomas Svanberg, Hans Larsson, Mårten Müller m.fl.), 247 str Kullen 7.7 (Carl Tamarío, Oscar Nordahl, Tobias Berger m.fl.), 136 str Norreborgs hamn, Ven 11.7 (August Thomasson) och 176 str Sandhammaren 14.7 (Sven Splittorff, Nils Eriksson, Gert Ljungqvist m.fl.).

Rödspov *Limosa limosa*

Rödspövinventeringen i Kristianstads Vattenrike gav totalt 19 individer. Av dessa fanns två par på Isternäset och sex par samt tre oparade hanar på Håslövs ängar av vilka ett par och en hane även tillfälligt sågs på Hovby ängar. Totalt bedöms minst fyra kullar ha kläckt på Håslövs

ängar och sannolikt blev minst en unge flygg och uppehöll sig på Isternäset i juli. Årets resultat visar på en fortsatt nedgång i det totala antalet rödspövar i Kristianstads Vattenrike men samtidigt har antalet reproduktiva par ökat under de senaste fyra åren (Roine Strandberg, Mirja Ström-Eriksson; utförlig rapport i Strandberg m.fl. 2020). I april fanns ett par på ängsmarkerna väster om Vombsjön men endast hanen dröjde kvar och spelade till 8.5 vilket var sista observationen för säsongen i området (Jens Morin m.fl.).

Isländsk rödspov *Limosa limosa islandica*

Inga vårfynd. Höstens första var en långstannande 1K i området Farhult–Sandön 26.8–16.9 (Kaj Möller m.fl.). Därefter följde 1 1K Skanörs revlar 14.9 (Marc Illa Llobet), 1 1K Lilla Hammars näs 19.9 (Janne Dahlén), 2 1K Börringemad 24.9 (Karin och Peter Salmon m.fl.), 2 1K Spillepeng 24.9 (Henrik Hansen), 2 ex Bunke-

flo strandängar 1.10 (Bengt Rönde m.fl.), 1 ex Nabben 2.10 (Hans-Åke Gustavsson m.fl.), 1 1K Skanörs revlar 5.10 (Marc Illa Llobet), 1–2 ex Skanörs revlar 12.10–31.12 och slutligen 1 1K Spillepeng 23.10 (Henrik Hansen). Viss dubbelräkning ingår säkerligen i sydvästra Skåne och Rrk bedömer att totalt 11 ex setts under året. Som vanligt är det bara fynd från västra Skåne, och alla som rapporterats med åldersangivelse har varit 1K.

Roskarl *Arenaria interpres*

Det finns ett vinterfynd: 1 ex Måkläppen 1–13.1 (Barbara Leibiger, Anders Olovsson m.fl.). Inga observationer gjordes på lämpliga platser under häckningstid, något som faktiskt inte gjorts på tio år. Ser man till artens negativa populationsutveckling i Östersjöområdet lär en återkolonisation vara långt borta.

Enda tvåsiffriga antalet blev 10 str Rålehamn, Tjällran 24.8 (Thomas Wallin, Bengt Andersson). Under året gjordes tre inlandsfynd, ett under norrsträcket och två under sydsträcket: 2 ex Klingavälsåns utlopp 30.4 (Staffan Bensch), 3 str V Björkaåns utlopp, Vombsjön 24.8 (Olof Ramel) och 1 ex Äskebäskan, Vombsjön 26.8 (Petter Olsson, Wilhelm Lennman).

Kustsnäppa *Calidris canutus*

Året inleddes med två januarifynd med 1 rast Torekov 3.1 (Andreas Tranderyd, Markus Eriksson Nordkvist, Karl-Erik Sundström m.fl.) och 1 rast Klören 5.1 (Markus Forslund, Cecilia Näslund). Vårens högsta sträcksiffror var: 50 str Sandhammaren 23.5 (Tomas Svensson, David Erterius), 150 str Smygedungen 27.5 (Nils Kjellén), 1 000 ex uppdelade i sex flockar str Sankt Hans Backar, Lund 30.5 (Petter Olsson, Wilhelm Lennman, Elsa Lennman m.fl.) och 210 str Nöbbelövs mosse, Lund 30.5 (Michael Tobler). Observera att siffran 1 000 från Sankt Hans Backar 30.5 faktiskt är en summa av sex flockar och inte en skattning. Höstens bästa siffror var samtliga från Falsterbonäset: 130 1K rast Måkläppen 28.8 (Mattias Ullman, Nils Kjel-

lén), 65 rast Nabben 5.9 (Örjan Sjögren, Ivan Sjögren, Lina Sjögren), 97 str Nabben 9.9 (Nils Kjellén, Mattias Ullman) och 130 rast Måkläppen 10.9 (Nils Kjellén). Året avslutades med ett decemberfynd där 1 ex sågs på Skanörs revlar 16.12 (Johan Östberg).

Brushane *Calidris pugnax*

Enda vinterfynd var 1 ex Inre Foteviken 1–2.12 (Hans-Åke Gustavsson m.fl.).

Inga fynd i lämplig häckningsbiotop gjordes. Det är nu minst tio år sedan brushanen försvann som regelbunden skånsk häckfågel. Sista veckan i april rastade flockar på många lokaler men enda ansamlingen på över 100 ex var 135 ex Klingavälsåns mynning 2.5 (Jens Morin). Under hösten var största ansamlingarna 160 ex Klingavälsåns mynning 5.9 (Jens Morin) och, rimligen samma, 160 ex Vombsjön 7.9 (Håkan Wittzell).

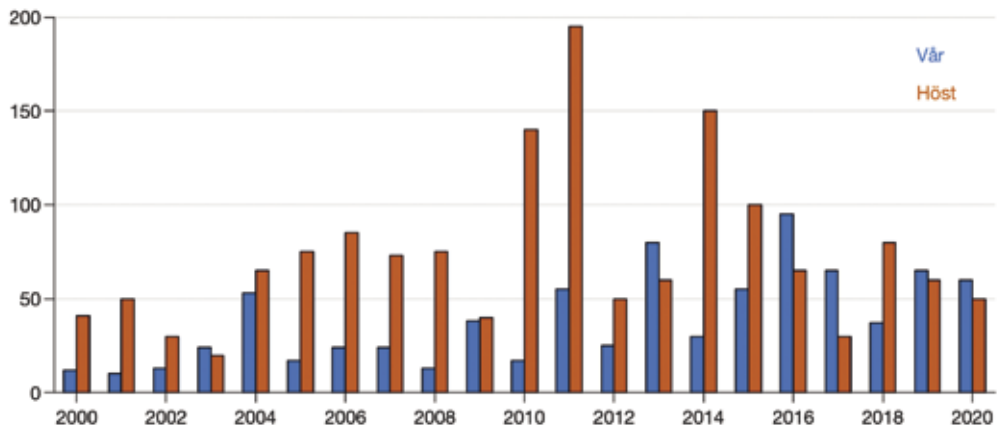
Myrsnäppa *Calidris falcinellus*

Årets första var 2 ex Tygelsjö ängar 13.5 (Per Karsten, Jörgen Fromark m.fl.).

Det är alltid svårt att ange hur många fåglar som påträffas då omsättningen troligtvis är ganska stor på vissa lokaler. Rrk bedömer att minst 60 ex påträffades under vårsträcket 13.5–1.6, på ett 15-tal lokaler. Uppträdandet är helt i linje med den senaste 10-årsperioden. Majoriteten av fynden gjordes i vanlig ordning i sydväst och största ansamling blev 8 ex Tygelsjö ängar 17.5 (Håkan Jacobsson).

Under sydsträcket 23.6–14.9 påträffades uppskattningsvis minst 50 ex vilket är en ganska normal höstsiffra. Till skillnad från vårfynden så var fåglarna fördelade betydligt jämnare över Skåne. Inga större ansamlingar påträffades och som mest sågs 4 ad Äspet 23.7 (Nick Grantz) och 4 ex Äspet 6.9 (Magnus Ny). Årets sista blev en 1K Skanörs revlar 14.9 (Marc Illa Llobet).

Ovanligt många inlandsfynd gjordes under året: ett femtontal exemplar på fem olika lokaler under våren och fyra ex på tre lokaler under sydsträcket.

Figur 4. Antalet vår- och höstfynd av myrsnäppa.

Enligt Svensk fågeltaxering minskar myrsnäppan, men det är svårt att se i det skånska fyndmaterialet.

Enligt Svensk Fågeltaxering minskar myrsnäppan men detta är svårt att utläsa ur det skånska materialet där antalet påträffade fåglar varierar stort (Figur 4). Medelantalen per år under våren är betydligt högre 2011–20 (57 ex/år) jämfört med 2001–2010 (23 ex/år).

Spovsnäppa *Calidris ferruginea*

Vårsträckets bjöd som vanligt på ett sparsamt uppträdande med totalt 8 ex på fem lokaler 17–24.5, där 2 ex Tygelsjöbäckens mynning 17–18.5 (Stefan Cherrug, Peter Larsson, Alexander Zackrisson m.fl.) och 2 ex Stavstensudden 24.5 (Alexander Zackrisson) var de enda observationerna av fler än en individ. Största rastande ansamlingarna under höststräckets var 50 ex Gislövshammar 11.7 (Bengt Andersson), 31 ad Haken, Abbekås 13.7 (Frank Abrahamson), 31 ex Plattformen, Lundåkrabukten 15.7 (Calle Ryberg), 30 ex Risteören 15.7 (Benny Lorentzon), 30 ex Södra Sockerbruksdammarna, Örtofta 15.7 (Wilhelm Lennman) och 30 ex Stavstensudden 23.7 (Peter Malm, Stefan Malm).

Mosnäppa *Calidris temminckii*

Under vårsträckets sågs 197 ex på 34 lokaler spridda över landskapet. En fin summa jämfört med föregående års (2015–2019) genomsnitt

på 170 ex. Vårens största ansamlingar var 25 ex Klingavälsåns mynning 12.5 (Jens Morin), 15 ex Surkenabben, Jonstorp 17.5 (Henrik Johansson), 15 ex Nöbbelövs mosse 17.5 (Michael Tobler) och 15 ex Äspet, Åhus 20.5 (Magnus Ny). Bästa siffrorna under höststräckets var 6 ad Klingavälsåns mynning 13.7 (Jens Morin) och 6 ex Roys hörna, Klagshamns udde 15.7 (Roy Blad).

Sandlöpare *Calidris alba*

Tre vinterfynd gjordes under årets inledning med 1 ex Måkläppen 1–30.1 (Barbara Leibiger, Jonas Nilsson, Bengt Johansson m.fl.), 1 ex Sibirien, Ängelholm 14.2 (Mårten Müller) och 1 ex Klören 28.2 (Stefan Lithner). Under vårsträckets sågs sandlöpare på 14 lokaler jämnt utspridda längs alla kuster. Huvudparten av vårens totalt 88 ex utgjordes av en flock på som mest 65 ex Måkläppen 30.4–26.5 (Hans-Åke Gustavsson, Nils Kjellén, Johan Lorentzon m.fl.), där största antalet noterades 19.5. Detta är typiskt: samtliga fynd av större rastande vårflockar är gjorda på Falsterbohalvöns sydspets. Höststräckets högsta antal blev 13 str Sandhammaren 24.7 (Gert Ljungqvist, David Erterius), 20 str Sandhammaren 31.7 (Sven Splittorff, Fredrik Andersson, Gert Ljungqvist), 16 1K str Nabben 7.9 (Nils Kjellén, Tomas Svensson) och 18 1K Skanörs revlar 14.9 (Marc Illa

Llobet). I december gjordes ett fynd av 2 rast Måkläppen 2–24.12 (Mikael Wigforss, Robert Rydbeck, David Olausson m.fl.).

Sydlig kärnsnäppa *Calidris alpina schinzii*

Kring kärnområdet i Foteviken sågs 21 ad (Mattias Ullman, Stefan Cherrug). Flera par gick till häckning, men troligen var det bara ett par som fick ut ungar. Honan i detta par kläcktes i Halland för mer än tio år sedan och hennes gener blir ett bra tillskott till populationen kring Foteviken. Övriga par prederades tyvärr. Ytterligare ett par rapporter är inlagda på Artportalen, men tyvärr utan obligatoriskt foto eller blankett. Underarten har minskat kraftigt i Skåne de senaste 30 åren och är numera en raritet utanför Foteviken. Vid Stavstensudden sågs 2 1K 2.7 (Mattias Ullman m.fl.), men det är förstas osäkert om dessa härstammar från Skåne eller Öland.

Skärnsnäppa *Calidris maritima*

Fynden under första halvåret var väldigt koncentrerade till Bjärehalvön. Häriifrån finns ett 40-tal observationer från januari till mitten av maj. Majoriteten av observationerna avser en handfull fåglar men större antal finns rapporterade. Maxantal för varje månad var: 10 ex Svarteskär, Torekov 28.1 (Nick Gräntz), 100 ex Orskären, Hallands Väderö 27.2 (Nils Kjellén), 25 ex Torekovs rev, Torekov 8.3 (Henrik Johansson), 10 ex Grytskären, Vejbystrand 18.4 (Henrik Johansson) och 35 ex Torekovs rev 4.5 (Nick Gräntz). Fågeln vid Orskären bestod av två flockar som upptäcktes under flyginventering och antalet är det största som noterats i landskapet.

Endast fyra fynd gjordes utanför detta område: 5 ex Ören, Svanebäck 2.1 (Göran Paulson), 1 ex Måkläppen 11–30.1 (Fredrik Blomqvist, Julius Wengelin Grantén, Anders Olovsson m.fl.), 1 ex Äspet, Åhus 26.1 (Lars Lundquist, Lars-Olof Nilsson, Lars Helgesson m.fl.) och 1 ex Utvälinge 5.2 (Ghia Krantz).

Vårens sista observation var 4 ex Torekovs rev 20.5 (Nick Gräntz).

Hösten bjöd på en helt annan fyndbild. Första ut var 1 ex Fyren, Hallands Väderö 28.9 (Gösta Friberg, Rolf Svensson). I vanlig ordning hittades de största ansamlingarna på Bjärehalvön men antalen var ganska låga och det dröjde en bit in i november innan fler än tio sågs. Största ansamlingarna var: 22 ex Torekovs rev 15.11 (Ulf Lindell) och 30 ex på samma lokal 23.12 (Nils Kjellén, Eva Fredriksson).

Ovanligt många fynd gjordes runt resten av den skånska kusten. Uppskattningsvis sågs hela 85 ex på ett 20-tal lokaler ganska jämnt fördelade. Största antalen var: 6 ex Vejakåsen, Bran-tevik 15.10 (David Erterius, Magnus Ullman), 6 ex Grytskären, Vejbystrand 17.10 (Martin Gierow), 6 ex Helikopterplattan, Malmö 18.10 (Henrik Hultén) och 6 ex Kullen 18–23.10 (Jarl Strömbom, Inger-Marie Carlsen m.fl.).

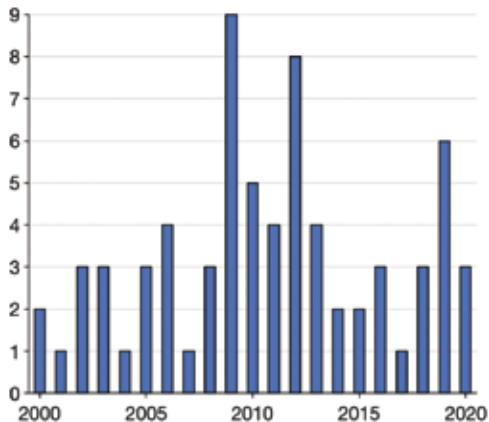
Småsnäppa *Calidris minuta*

Året inleddes tidigt med 1 rast Eskilstorps ängar 23.4 (Mattias Ullman). Fram till 7.6 sågs uppskattningsvis 28 ex på olika lokaler, vilket är normalt för det senaste decenniet. De största ansamlingarna var 4 rast Äspet, Åhus 17–20.5 (Niklas Andersson, Örjan Fritz, Thomas Lindblad m.fl.) och 4 rast Lilla viken, Rönnen 8.6 (Nick Gräntz). Höststräckets bästa siffror var 15 ex Äspet, Åhus 5.9 (Sture Persson), 20 1K str Nabben 6.9 (Nils Kjellén, Mattias Ullman), 19 1K str Nabben 7.9 (Nils Kjellén, Tomas Svensson), 26 1K str Nabben 9.9 (Nils Kjellén, Mattias Ullman) och 18 1K rast Stavstensudden 15.9 (Mattias Ullman). Årets sista fynd var 1 1K rast Vannebergaholmen 13.10 (Carina Mattsson).

Prärielöpare *Calidris subruficollis** (29, 1)

En 1K Lilla Hammars näs, Foteviken 20–24.9 (Robert Tuveson, Peter Anderson, Tommy Holmgren m.fl.).

Arten fortsätter att vara knappt årsviss med 1–3 ex. Uppträdandet varken ökar eller minskar och tittar man två årtionden tillbaka har det setts 1,2 ex/år 2000–2009 och 1,1 ex/år 2010–2019.

Figur 5. Antalet fynd av tuvsnäppa.

I genomsnitt ses ungefär tre tuvsnäppor per år. Bortser man från ett par toppår kring 2010 så syns egentligen ingen tydlig trend åt något håll.

Tuvsnäppa *Calidris melanotos*° (98, 3)

1 ex Strömnäs, Löddesnäs 29.5 (Lars Nilsson, Musse Björklund, Mikael Grantén m.fl.) och 2 ad Hörte hamn 23–25.7 (Per Anders Bertilsson, Gustav Tallroth, Tommy Holmgren m.fl.).

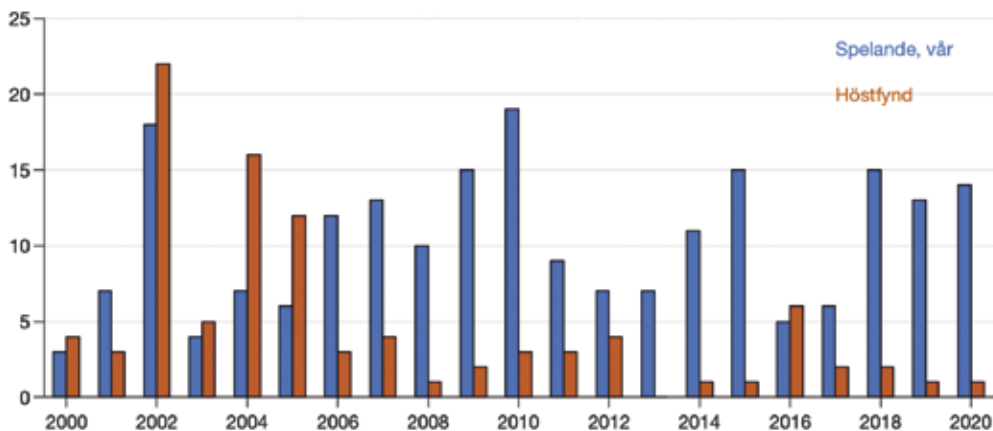
Årets uppträdande passar väl in i tidigare fyndbild och ligger strax under medel för senaste 10-årsperioden (Figur 5).

Dubbelbeckasin *Gallinago media*

Först ut var en rastande fågel vid Glimminge naturbetesmark, Gislöv 27.4 (Jörgen Bernsmo, Sven Johansson, Kjell Södervall), vilket innebär ett tangerat fenologirekord.

Spelande fåglar: 1 ex Vombs ängar 3.5 (Patrik Sandgren, Ilgot Liljedahl), 1 ex Iternäset 5–7.5 (Emil Andersson Fristedt, Carina Mattsson, Hans Cronert m.fl.), 2 ex Starby ängar 5–7.5 (Ulf Stähle, Anders Lindén, Thomas Svanberg m.fl.), 2 ex Häslövs ängar 10–11.5 (Greger Flyckt, Sven Englund, Per Forsberg m.fl.), 2 ex Vombs ängar 13–18.5 (Elias Melchert Thelaus, Anton Samuelsson m.fl.), 1 ex Häslövs ängar 15–16.5 (Leif Bergquist, Mats Olsson m.fl.), 2 ex Kannikdammen 19–20.5 (Lars Nilsson, Håkan Wittzell, Petter Olsson m.fl.), 1 ex Nöbbelövs mosse 19–20.5 (Michael Tobler, Ulf Mörte, Lars-Olof Nilsson m.fl.), 1 ex Sjötorps ängar, Krankesjön 19.5 (Erik Sjögren, Harald Ris) och 1 ex Ilstorps våtmark 20.5 (Olof Ramel, Filip Robertsson, Gert Ljungqvist).

Under perioden 3–20.5 påträffades 14 spelande fåglar på sju olika lokaler vilket är det tredje högsta antalet under 2000-talet (Figur 6).

Figur 6. Antalet spelande vårfåglar och höstfynd av dubbelbeckasin.

Antalet vårfynd av spelande dubbelbeckasiner ligger på en stabil nivå, men höstfynden förefaller på senare år vara få.

Endast ett höstfynd är i linje med senare år. 1 ex Vombs ängar 29.8° (Lars Råberg).

Smalnäbbad simsnäppa

Phalaropus lobatus

Fynd under vårsträcket: 1 str V Stavstensudden 17.5 (Mikael Olofsson), 1 ex Stavstensudden 20–25.5 (Alf Pålsson, Hans-Åke Gustavsson m.fl.), 1 ex Stavstensudden 30.5–1.6 (Alf Pålsson), 1 ex Klingavälsåns utlopp 1.6 (Jens Morin m.fl.), 1 hane Äspet, Åhus 11.6 (Christer Löfqvist, Stig Sturesson m.fl.), 1 ad Stavstensudden 13.6 (Alf Pålsson) och 1 hona Lilla viken, Norra Häljaröd 15.6 (Paul Tufvesson, Dan Persson m.fl.).

Fynd under höststräcket: 1 1K Terekudden, Bunkeflo strandängar 4.8 (Bengt Rönde, Christel Stenberg), 2 ex Näsbyholmssjön 15–17.8 (Christian Hansson, Mats Havskogen m.fl.), 2 ex Äspet, Åhus 31.8–6.9 (Nils Waldemars-son, David Olausson m.fl.), 1 1K str Nabben

1.9 (Nils Kjellén, Mattias Ullman), 1 1K Torreb- bergadammen 6–7.9 (Krister Aronsson, Simon Fors, Stefan Siwersson m.fl.) och 1 1K Flaningen, Trelleborg 7–10.9 (Mikael Olofsson, Lars Sundlöf, Tommy Holmgren m.fl.).

Vårsträcket 17.5–15.6 gav 6–7 fynd vilket är mer än normalt för senaste tioårsperioden med sitt medelvärde på 3,3 ex/år. Antalet vårfynd har minskat rejält om man ser till medelvärdet för perioden 2001–2010 som var 7,5 ex/år.

Höstfynden blev desto färre: totalt sex fynd av 8 ex under sydsträcket 4.8–10.9 är den näst lägsta noteringen för Skåne sedan Fåglar i Skåne började ges ut 1975. Endast en gång tidigare har antalet påträffade smalnäbbade simsnäppor understigit 10 ex, nämligen 1996 då det sågs 7 ex. Enligt Svensk Fågeltaxering minskar smalnäbbad simsnäppa sedan 1998 och det stämmer tyvärr bra med fyndbilden från Skåne både vad gäller vår- och höstuppräddandet.

En av de blott åtta smalnäbbade simsnäppor som gästade Skåne under sydsträcket. Flaningen, Trelleborg 10 september. Fågeltaxeringen indikerar att arten minskar, och denna hösttotal är tyvärr den näst lägsta i *Fåglar i Skånes historia*. Foto: Tommy Holmgren.

Den brednäbbade simsnäppan på Måkläppen 8–15 november. Foto: Michael Bauer.

Brednäbbad simsnäppa

Phalaropus fulicarius^o

1 str V Rålehamn, Tjällran 23.2 (Nils Kjellén), 1 1K Gislövshammar 30.9 (Niklas Westermark, Raul Vicente, Rasmus Elleby m.fl.), 1 1K str Nabben 3.10 (Nils Kjellén, Hans-Åke Gustavsson), 1 ex Måkläppen 8–15.11 (Mikael Wigfors, Bengt Grandin m.fl.), 1 str Nabben 19.11 (Nils Kjellén), 1 str SV Norrebro hamn 19.11 (Elias Melchert Thelaus, Daniel Melchert), 1 ex Norrebro hamn 23.11 (Judit Brolid, Ingemar Johansson), 1 str N Båstads hamn 23.11 (Elias Melchert Thelaus, Daniel Melchert m.fl.) och 1 str SV Helikopterplatan, Malmö 23.11 (Göran Hausenkamp m.fl.).

Ett vinterfynd i februari och åtta höstfynd sept–nov är lite mer än vad som brukar rapporteras. Endast hälften rapporterades från nordväst som annars brukar stå för majoriteten av fynden. Årets observationer faller dock väl in i den tidigare fyndbilden med enstaka vinterfynd och flest fynd under årets tre sista månader.

Skogssnäppa *Tringa ochropus*

Sammanlagt sågs 6 ex mellan 19.1–26.2, samtliga ensamma individer. I december sågs sammanlagt nio ex på två olika lokaler 26–31.12. Största ansamlingen var 7 ex Vombs vattenverksdammar 27.12 (David Olausson).

Vinterfynden blir fler i takt med att de milda vintrarna blir vanligare. Samtliga fynd gjordes i södra Skåne. Decemberansamlingen vid Vomb är unik då det aldrig någonsin setts mer än två ex tillsammans under någon vintermånad i Sverige

Dammsnäppa *Tringa stagnatilis*^o

Ett ex Järvallen, Lundåkrabukten 1.5 (Kenny Nordström, Arne Holgersson, Ronny Svensson m.fl.), 1 ex Vegeåns mynning, Utvälinge 30.5 (Christian Nilsson, Märten Müller, Thomas Svanberg m.fl.), 1 ex Klingavälsåns utlopp 14–16.6 (Jens Morin, Johan Fagefors, Lars Leonardson m.fl.) och 1 ex Hasslarps dammar 16.6 (Stefan Siwersson, Paul Tufvesson, Olof Strand m.fl.).

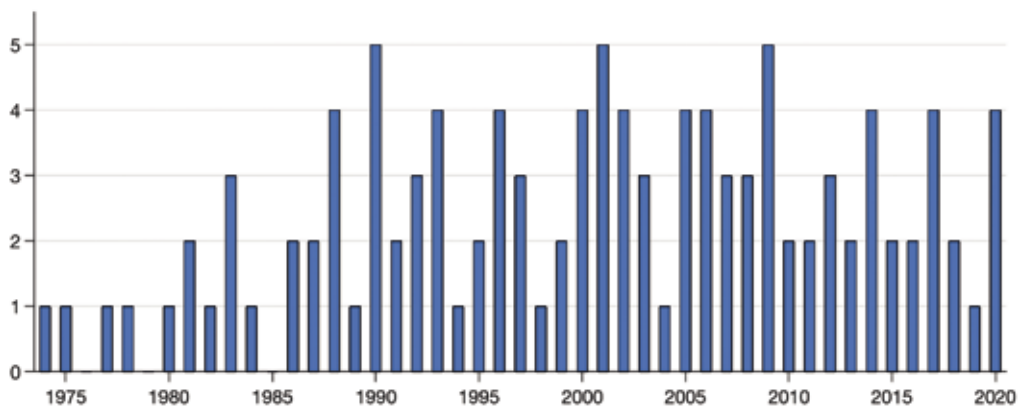

Dammsnäppa vid Vegeåns mynning 30 maj. Foto: Christian Nilsson.

Fyra fynd i maj/juni faller väl in i tidigare fyndbild. Dammsnäppan har varit årlig sedan 1986 och antalet fynd har legat stabilt på en låg nivå (1–5 ex/år, se figur 7).

Grönbena *Tringa glareola*

En spelade på Svenskemyr 5.6 (Björn Herrlund) och 1 ex sågs på samma lokal 15.6 (Lennart Persson).

Figur 7. Antalet fynd av dammsnäppa.

Sedan 1974 har det sett ungefär tre dammsnäppor per år. De något lägre siffrorna före 1990 kan egentligen bero på att skådaraktiviteten och medvetenheten ökat sedan dess.

För femte året i rad görs fynd under häcknings-tid med varnande fåglar på gränsen till Småland. Observationerna indikerar att det fortfarande finns enstaka par som gör häckningsförsök i de allra nordligaste delarna av landskapet.

Svartvingad vadarsvala

*Glareola naumanni** (4, 1)

En 1K Nabben–Landgrens holme 13.8 (Nils Kjellén, Tomas Svensson, Bengt Grandin m.fl.). Fågeln hittades på Nabben där den sågs flyga norrut. Kort därefter sågs den flyga förbi Flommen (Emil Lundahl m.fl.) och lite senare sågs den rasta vid Landgrens holme (Johan Lorentzon m.fl.).

Falsterbonässets första svartvingade vadarsvala uppmärksammades på lätet när den ivrigt lockande passerade Nabben 13 augusti. Fågeln kom från söder och drog snabbt norrut och kunde även ses över Flommen och rastade därefter kort på Landgrens holme.

Foto: Tomas Svensson.

Fyndet utgör det femte i Skåne och det 34:e i Sverige. Alla de tidigare fynden i Skåne har upptäckts mellan 11 och 28 juli. En av de tidigare fåglarna stannade dock kvar i Foteviken hela augusti, efter att den först hittats i Löddesnäs. Årets fynd är alltså det andra i augusti. Av de svenska fynden har 15 hittats under, eller stannat in i, augusti.

Tretåig mås *Rissa tridactyla*

Under sen vinter/tidig vår noterades i samband med västliga vindar som mest 380 str Rålehamn, Tjällran 23.2 (Nils Kjellén). Under försommaren sågs 1 ad str Nabben, Falsterbo 21.5 (Johan Lorentzon, Emil Lundahl), 1 ad str Kåseberga 24.5 (Sven Splittorff) samt ca 40 str i nordväst där 17 str Kullen 16.5 (Mårten Müller, David Erterius m.fl.) utgjorde den högsta dagssiffran.

Höstens högsta dagsnotering blev 620 str Norrebro hamn, Gröthögarna 19.11 (Elias Melchert Thelaus, Daniel Melchert). Den högsta siffran från sydost blev 18 str, vilket rapporterades 25.10 både från Juleboda (Greger Flyckt) och Simrishamn (Jörgen Bernsmo, Bengt Andersson). Under hösten rapporterades ytterligare fina ca 60 ex från ost- och sydostkusten, och ca 25 ex längst syd- och sydvästkusten, inklusive Falsterbohalvön.

Dvärgmås *Hydrocoloeus minutus*

Ovanligt många sågs i februari, med som mest 36 str Yttre Kattvik 24.2 (Peter G Bengtsson). Högsta dagsnotering under vårsträcket från sydost blev blygsamma 21 str Kåseberga 1.5 (Sven Splittorff). I inlandet noterades som mest 67 str Vombsjöns badplats 30.4 (Gert Ljungqvist).

Höstens högsta sträcksiffra blev 1 013 str Sandhammaren 10.11 (Sven Splittorff, Gert Ljungqvist m.fl.). Från sydväst rapporterades som mest 186 str Nabben 11.11 (Nils Kjellén).

Svarthuvad mås

Ichthyaetus melanocephalus°

Under våren och försommaren rapporterades ca 41 ad/3K, varav flera noterades i par. I några fall sågs fåglar i skrattnäskolonier, bl.a. Arriesjön 5.4 (Hans-Åke Gustavsson), men inga misstänkta häckningar har rapporterats. Adulta fåglar sågs även senare på säsongen, nämligen 1 ad str Bunkern, Hovs hallar 7.7 (August Thomasson m.fl.) samt 1 ad Revet, Simrishamn 22.10 (David Erterius, Bengt Bengtsson).

Enstaka 2K-fåglar noterades under våren och sommaren: 1 2K Revet, Simrishamn 26.4 (David Erterius), 1 2K str Kåseberga 2.5 (Thomas

Nilsson, Sven Splittorff), 1 2K Äspet, Åhus 1.6 (Håkan Wittzell) samt 2 2K str Juleboda 10.8 (Thomas Lindblad, Ulf Gärdenfors).

Antalet 1K-fåglar under sensommar/höst uppgick till ca 20 ex, vilket innebär en normalisering jämfört med fjolårets blygsamma 8 ex. Till skillnad från observationerna av äldre fåglar under vår och sommar, är fynden av årsungar starkt knutna till kusterna.

Vittrut *Larus hyperboreus*^o

En 2K str O Yttre Kattvik 4.1 (Jan Cronlund m.fl.). Samma fågel sträckte även förbi Malen, Båstad 4.1 (Thomas Svanberg) och noterades även fortsätta sin väg norrut i södra Halland.

Sannolik var det fjolårets 1K-fågel från Abbe-kås hamn 31.12 som dök upp som 2K i Lindby, Önnarp 1–2.1 (Roland Holmström m.fl.). Samma individ höll senare till kring Simrishamn småbåtshamn 13–25.1 (David Erterius m.fl.). En långstannande 3K-fågel höll till kring Krageholms herrgård, Krageholmssjön 7.4–16.5 (Staffan Sundin m.fl.).

Gråtrut x havstrut

Larus argentatus x L. marinus^o

En 4K+ Trelleborgs soptipp 9.10 (Ola Marklund). Samma fågel sågs även i Trelleborgs småbåtshamn 5.11 samt Trelleborgs soptipp 6.11 (Ola Marklund).

Kaspisk trut *Larus cachinnans*

Ett gott år för kaspisk trut i Skåne, framför allt under augusti. De tre högsta noteringarna rör 20 ex Revet, Simrishamn 29.8 (Jörgen Bernsno) samt, i samband med ostvindperioden i början på oktober (se figur 1), 62 rast Baske-mölla 3.10 (Elias Melchert Thelaus, Jacob Gustafsson) och 25 str Holken, Simrishamn samma dag (Richard Ek, David Erterius m.fl.).

Medelhavstrut *Larus michahellis*^o

Under senvintern sågs 1 ad Simrishamn 9.2 (Hans Larsson) och under våren noterades 1 4K Skillinge södra 29.4 (David Erterius) samt 1 3K Trelleborgs soptipp 30.4 (Ola Marklund).

Sommarsäsongen inleddes med 1 1K Revet,

Långstannande vittrut, 3K. Krageholms våtmark 7 april. Foto: Thomas Nilsson.

Det ses allt färre medelhavstrutar i Skåne. Här en (1K) av årets totalt 22 ex. Revet, Simrishamn 29 augusti.
Foto: Jörgen Bernsmo.

Simrishamn 27–28.7 (Bengt Bengtsson, Lars Johnsson m.fl.) och följdes av 1 ad Simrishamn 2.8 (David Erterius, Bengt Andersson), 1 1K Revet, Simrishamn 29.8 (Jörgen Bernsmo, Ulf Gustafsson) samt 1 4K+ Revet, Simrishamn 29.8 (Jörgen Bernsmo, Ulf Gustafsson).

Under hösten rapporterades 1 1K Risteören, Örnahusen 3.9 (Jörgen Bernsmo), 1 ad Revet, Simrishamn 3.9 (David Erterius), 2 ad Revet, Simrishamn 5.9 (David Erterius, Hans Larsson m.fl.), 1 ad Revet, Simrishamn 6.9 (David Erterius, Lars-Gunnar Lundquist m.fl.), 1 ad Revet, Simrishamn 7.9 (David Erterius, Hans Larsson), 1 1K Revet, Simrishamn 8.9 (David Erterius, Erik Hirschfeld m.fl.), 1 1K Revet, Simrishamn 12.9 (Robert Tuveson), 1 ad Simrishamn 13.9 (David Erterius), 2 ad Revet, Simrishamn 19.9 (David Erterius, Hans Larsson m.fl.), 1 ad Revet, Simrishamn 28.9 (Hans Larsson), 1 ad Revet, Simrishamn 4.10 (David Erterius), 1 ad Simrishamn småbåtshamn 26.10 (David Erterius) samt 2 ad Trelleborgs soptipp 2.11 (Ola Marklund), varav den ena var samma individ som i Simrishamn 26.10.

Årets totalsumma på ca 22 ex ligger i paritet med siffrorna för de senaste två åren, vilka inneburit en kraftig minskning jämfört med tidigare år där summor på både det tre- och fyrdubbla var normen. Den sydöstra delen av landskapet fortsätter att leverera en dominerande andel av observationerna, vilket delvis kan förklaras med att flera duktiga trutskådare bor och verkar där.

Silltrut *Larus fuscus*

Den tidiga våren medförde ovanligt många observationer under slutet av februari: 1 ad Pildammsparken, Malmö 18–19.2 (Göran Hausenkamp, David Olausson m.fl.), 1 ad Glumslöv 21.2 (Anders Wänge Kjellsson), 1 ad Segeå, Törninge 22.2 (Peter Malm, Stefan Malm), 1 ad str Rålehamn, Tjällran 23.2 (Nils Kjellén), 2 ex Råbydammen, Lund 23.2 (Per Karsten) samt 1 ad Pildammsparken, Malmö 29.2 (Robert Rydbeck). Året avslutades även med två vinterfynd: 1 1K Sandön, Utvälinge 6–31.12 (Mårten Müller, Thomas Svanberg, Olof Strand m.fl.) samt 1 1K Flyinge kungsgård 12.12 (Daniel Melchert, Petter Olsson).

Östersjösilltrutarna i nordost noterades i låga antal under häckningsperioden, och inga säkerställda häckningar har rapporterats. De enda rapporterna är 5 ex lämplig häckningsbiotop Landöskärgården 7.5 (Nils Waldemarsson) och 6 ad i par, permanent revir Landöskärgården 8.5 (Greger Flyckt).

Nordsjösilltrutarna i nordväst fortsätter att häcka på Hallands Väderö, där totalt 78 ex noterades i lämpliga häckningsbiotoper runt om på ön 22.5, varav 62 ex sågs på Stora Måseskär (Karl G Nilsson, Thomas Wallin, Bengt Paulsson). Endast en rapport rörande säkerställd häckning från ön finns inrapporterad, nämligen 2 pull 7–9.6 (Klas Rosenkvist, Moa Pettersson). På Eskilstorps holmar, Foteviken bedömdes 3 par häcka (Ullman 2020).

Skräntärna *Hydroprogne caspia*

Inga säkra häckningar har rapporterats från året, men observationer av stationära par under häckningstid finns från Foteviken och från Lomma. På sistnämnda lokal sågs adulta fåglar under hela juni och en intressant rapport om 1 nyligen flygg ungfågel 15.7 (Per Olof Lippe).

Större ansamlingar av rastande skräntärnor har rapporterats från bland annat Klingavälsåns utlopp, Vombsjön där upp till 20 ex sågs under andra halvan av juli (Peter Salmon, Jens Morin m.fl.). Senare sågs hela 27 ex 4.9 (Peter Salmon), vilket är exceptionellt många så sent på säsongen. Ännu 10.9 fanns 10 ex kvar (Klas Rådberg). Vid kusten sågs som mest 15 ex Löddesnäs 25.7 (Lars Nilsson). Den sentida ökningen i Västskåne beror säkert främst på att det numera häckar 20–25 par på Saltholm, Danmark.

Inga större sträckförekomster noterades. Vid Nabben räknades sammanlagt 31 ex under säsongen (Nils Kjellén, Mattias Ullman), vilket utgör den tredje högsta siffran hittills.

Kentsk tärna *Thalasseus sandvicensis*

Framgångssagan fortsätter för den nyetablerade kolonin på Landgrens holme, Skanör. Från 12 par 2018 och 104 par 2019, till årets 204 par

(Mattias Ullman). Det finns ytterligare några rapporter som indikerar häckning, men ännu inget som bekräftar detta. Vid Äspet noterades flera adulta fåglar i slutet av maj och det finns även rapporter om individer med föda till ungar från början av juli, men dessa kommer sannolikt från häckningar i västra Blekinge. Kentska tärnor matar ungarna även efter att de inlett flyttningen.

Några fenologiskt intressanta observationer gjordes också under året. I februari sågs 2 ex Äspet 13–15.2 (Hans Cronert, Thomas Lindblad, Nils Waldemarsson m.fl.), sedan möjligen samma 2 ex Simrishamn 16.2 (Malin Löwengren, Bengt Andersson), 1 ex Rålehamn 17.2 (Nils Kjellén) och 1 ex Simrishamn 23–28.2 (Richard Ek, Mattias Persson m.fl.). I december fanns 1 ex vid Juleboda och Friseboda 5–9.12 (Ulf Gårdenfors m.fl.).

Småtärna *Sternula albifrons*

Vid den årliga inventeringen av strandängar i Vellinge kommun noterades 71 häckande par, en klar uppgång från förra årets låga 41 par. Flest fanns på Näsholmarna och vid norra Flommen (Mattias Ullman). I övrigt är det skralt med rapporter om häckningar, men av spontanrapportering kan man utläsa att det bör ha funnits åtminstone sex par vid kusten i nordost, något som säkert är i underkant i förhållande till det faktiska antalet. Vid Dynan, Klagshamn sågs 40 ex 8.6 som också bör vara fåglar med häckningsbestyr. Vid den senaste häckfågelinventeringen av Skåne beräknades beståndet i landskapet till 130 par, men det är svårt att jämföra en regelrätt inventering med spontanrapportering.

Arten är en av de alla tidigaste höstflyttarna och årets högsta sträckssiffror blev 36 ex Sandhammaren 13.7 (Sven Splittorff, Nils Eriksson) och 73 ex på samma lokal 14.7 (Sven Splittorff, Nils Eriksson, Gert Ljungkvist).

Fisktärna *Sterna hirundo*

De högsta sträckssiffrorna kommer alla från sydost med 883 ex Sandhammaren 14.7 (Sven

Splittorff, Nils Eriksson, Gert Ljungkvist), 928 ex Sandhammaren 15.7 (Sven Splittorff, Nils Eriksson, Gert Ljungkvist), 780 ex Risteören 28.7 (Nils Nilsson), 626 ex Sandhammaren 31.7 (Sven Splittorff, Fredrik Andersson, Gert Ljungkvist) och 1 795 ex Sandhammaren 5.8 (Sven Splittorff, Thomas Nilsson, Gert Ljungkvist).

Silvertärna *Sterna paradisaea*

I samband med ostvindar, som brukar ge bra sträck av silvertärnor under rätt tid på våren, noterades fina antal på flera platser 30.4, som mest 924 str SO Habo Ljung (Lars Nilsson), 1 000 rast Rösan, Skälderviken (Leif Klinteroth) och 520 str O Stavstensudden (Mikael Olofsson). Dagen efter rastade 500 ex i västra Ringsjön (Lars Lundquist, Lars Helgesson).

Under höststräcket varierade fördelningen mellan fisk-/silvertärna mycket mellan olika lo-

kaler. Högsta antal under hösten utgjordes av 756 str Nabben 15.7 (Björn Malmhagen), under samma dag också 282 fisktärnor. Denna dag var det även fint tärnsträck på Sandhammaren, men därifrån rapporterades endast 32 silvertärnor (dock 928 fisktärnor). Vid Mälarhusen, strax norr om Sandhammaren rapporterades det samma dag 394 fisktärnor och 208 silvertärnor (David Erterius, Hans Larsson). Det är svårt att begripa hur siffrorna kan se så olika ut, men vi uppmanar till försiktighet att säkert artbestämma tärnor som inte ses bra.

Högsta rapporterade antal silvertärnor i sydost var 324 ex Sandhammaren 23.7 (Sven Splittorff, Staffan Sundin, Gert Ljungkvist).

Vitvingad tärna *Chlidonias leucopterus*^o

En smärre invasion under våren bjöd på tolv fynd av sammanlagt 96 ex 8–11.5 och sex fynd av sammanlagt 19 ex i en andra våg 21–26.5.

Över 100 vitvingade tärnor sågs i Skåne under våren. Den största flocken var denna med 16 fåglar vid Hasslarps dammar 9 maj. Foto: Oskar Lindberg.

Fynden var väl spridda i landskapet med fynd i såväl sydväst, nordväst, nordost och som vanligt i de näringsrika sjöarna i södra Skåne. Som mest sågs 16 ex Hasslarp 9.5 (Linda Svahn, Henrik Strandberg, Johan Åhlen m.fl.), 14 ex Krankesjön och Vombsjön (flocken sågs först i Krankesjön, varifrån den tog höjd för att sedan ses i Vombsjön) 9.5 (Peter Salmon, Anders Lindén, John Mo m.fl.), 14 ex Håslövs ängar 10.5 (Anders Linus Larsson, Jenny Eliasson, Mikael Edlund m.fl.) och 11 ex Sandön 10.5 (Thomas Svanberg, Märten Müller, Bengt Andersson m.fl.).

Sammantaget alltså 18 fynd av totalt 115 ex. Sommar- och höstfynd uteblev helt detta år.

Svarttärna *Chlidonias niger*

I nordost häckade 10 par som fick ut 7 flygga ungar i Herculesdammarna, vilket var den bästa ungpåproduktionen på länge. Årets häckningar i sydväst utgjordes av 11 par som fick 6 flygga ungar vid Klostersviken, och 5 par i Krankesjön som fick 2 flygga ungar. Samtliga par häckade på plattformar. Minskningarna vid Klostersviken och Krankesjön på senare år är tydliga och oroande, medan populationen i nordost är mer stabil (Patrik Olofsson).

Förutom 30 str N Ranarpsstrand 1.5 (Martin Gierow) uteblev större sträckförekomster helt under året. Säsongen på Nabben gav sammanlagt endast 22 ex, att jämföra med ett snitt på 54 ex under de standardiserade räkningarna som inleddes 1973 (Nils Kjellén). Bra sträck av svarttärna sammanfaller vanligen med sydostvindar och mulet väder under artens sträckperiod, och uteblir dylika väderlägen ser man inte heller många svarttärnor.

Storlabb *Stercorarius skua*

Året började med 1 str Gröthögarna 25.1 (Henrik Johansson). Under årets fem första månader gjordes sedan ovanligt många och, i tiden, väl spridda fynd. Totalt 18 ex från januari till maj, samtliga i Nordvästskåne. Bland dessa gjordes fynd av fler än en individ enligt följande: 2 str Kullen 23.2 (Klas Rosenkvist, Thomas Svanberg

m.fl.), 3 str Hovs hallar 12.3 (Hans-Åke Gustavsson m.fl.), 4 str Kullen 16.5 (Märten Müller, David Erterius m.fl.) samt 2 str Yttre Kattvik 17.5 (Thomas Svanberg m.fl.). Inga fynd gjordes i juni, men i juli gjordes flera observationer. Bland annat sågs 13 str Kullen 7.7 (Tommy Holmgren, David Erterius m.fl.) vilket sticker ut som ett fynd med ovanligt många individer på sommaren.

Från slutet av augusti och framåt dök det sedan upp fler och fler storlabbar på västkusten. Upptredandet kulminerade i mitten av september med 27 str Kullen 9.9 (Mikael Ohlson, Olga Nadeina m.fl.), 52 str Kullen 10.9 (Olga Nadeina, Mikael Ohlson m.fl.) samt 22 str Kullen 13.9 (Dan Persson, Mats Peterz m.fl.). Upptredandet avtog sedan och årets sista observationer gjordes 23.11 då flera individer sågs i Nordvästskåne.

Söder om Kullen noterades totalt 28 individer och bland dem finns tre Östersjöfynd: 1 2K+ str Simrishamn–Gislövshammar 28.8 (Bengt Andersson, David Erterius m.fl.), 1 1K str S Juleboda–Simrishamn 1.11 (Greger Flyckt, Hans Cronert m.fl.) samt 1 str Nabben 19.11 (Nils Kjellén)

En uppskattning av årssumman landar på 290 ex med en månadfördelning på: jan (1), feb (5), mars (4), april (2), maj (6), juli (30), aug (8), sep (174), okt (40), nov (20). Detta är tredje högsta årssumman efter de två senaste toppnoteringarna på 460 ex 2018 och 315 ex 2019.

Bredstjärtad labb *Stercorarius pomarinus*

Året inleddes med en rad observationer på olika lokaler i Öresund och Nordvästskåne av vad som bedöms vara två olika 2K-fåglar. Under våren sågs 2 ad i nordväst 17.5 (Thomas Svanberg, Johan Åhlén m.fl.) och 2 ex Kåseberga. 24.5 (Sven Splittorff). Efter ett sommarfynd med 1 3K- str NV Sandön, Utvälinge 7.7 (Märten Müller, Johan Åhlén, Klas Rosenkvist m.fl.) inleddes hösten tidigt med 1 2K+ str V Skanörs ljun 21.8 (Klaus Malling Olsen). I sydost sågs uppskattningsvis totalt tolv ungfåglar under hösten (2.10–10.11) med som flest 4 1K Jule-

boda 1.11 (Greger Flyckt, Hans Cronert, Magnus Ny m.fl.). Höstfynden i övriga Skåne bestod av uppskattningsvis 11 ex (varav 5 1K) fördelade med 7 ex i nordväst, 2 ex i Öresund samt 2 ex inom ramen för räkningarna i Falsterbo.

Den månatliga fördelningen för året var följande: jan-feb 2, maj 4, juli 1, augusti 1, sept 2, okt 7 och nov 7. Totalt sågs alltså uppskattningsvis endast 24 ex denna ganska dåliga labbhöst.

Kustlabb *Stercorarius parasiticus*

Fjölårets rekordtidiga labb (3.3 2019) kunde inte matchas, men den fågel som kunde följas söderut genom Öresund 15.3 (Kenny Nordström, Lars Nilsson, Per-Magnus Åhrén m.fl.) glider in som den näst tidigaste genom tiderna. Under våren räknades 38 ex i Sydostskåne, en ganska typisk siffra, med som flest 7 str Käseberga 12.4 (Sven Splittorff, Thomas Nilsson). Höststräcket blev magert och endast 172 ex bokfördes i sydost, men så var det ont om bra väderlägen också (se figur X). Den högsta dagssumman blev mediokra 64 str 28.8 (Sven Splittorff, Gert Ljungqvist, David Erterius m.fl.). I Falsterbo räknades totalt 57 ex vilket faktiskt är något över medel, men antalet labbar som ses i sydost och i Falsterbo går sällan hand i hand.

Fjälllabb *Stercorarius longicaudus*

I Falsterbo bokfördes 20 ungfåglar under perioden 22.8–12.9 med 4 1K 24.8 (Nils Kjellén, Mattias Ullman, Hans-Åke Gustavsson m.fl.) som bästa dag. Siffrorna i Falsterbo fluktuerar kraftigt från år till år, men siffran är klart över medel som ligger på 11 ex för 1973–2020. I övrigt var det ont om observationer, och totalt rapporteras endast 6 ex: 2 1K Kullen 24.8 (Anders Kjellberg), 1 1K Juleboda 28.8 (Greger Flyckt), 1 1K Juleboda 30.8 (Thomas Lindblad) samt 2 1K Helikopterplattan, Malmö 8.9 (Mikael Bauer, Göran Hausenkamp m.fl.). I sammanhanget är det värt att nämna att det blev ovanligt få dagar med signifikant vind från ost och sydost (Figur 3). Totalt landar årssumman på låga 26 ex.

Sträckande alkekungar 23 oktober.
Foto: Dan Persson.

Alkekung *Alle alle*

Under året rapporterades det uppskattningsvis 87 individer, varav 53 i oktober och 34 i november. Som mest sågs 28 str Kullen 23.10 (Dan Persson, Märten Müller m.fl.), 10 str Kullen 24.10 (David Armini, Niklas Andersson m.fl.) samt 9 str Båstad–Gröthögarna 22.11 (August Thomasson, Emil Lundahl m.fl.). Dessutom sågs 5 rast Svanshall 24.10 (Kaj Möller, Bertil Oldén m.fl.). Utanför Nordvästskåne gjordes endast två fynd: 1 str Barsebäck 21.11 (Kenny Nordström) och 1 str Ven samma dag (Sven Nilsson). Antalet alkekungar fluktuerar mycket från år till år, och årets 87 ex får anses som bra jämfört med de senaste åren. Senast en högre siffra noterades var 2011, då ungefär 540 ex noterades.

Sillgrissla *Uria aalge*

Inga säkra häckningar rapporterades i år, eftersom ingen inventering av Hallands Väderö gjordes. Rapporten från våren, med som mest 171 ex Hallands Väderö 19.4 (Thomas Wallin, Bengt Paulsson, Karl G Nilsson), tyder på att populationen på lokalen håller ställningarna. Eventuellt kan en ökning ha skett då tidigare inventeringar har gett en populationsuppskattning på 50 par.

Efter ett par år med färre individer på sträck uppträdde arten ganska talrikt. Under första halvåret noterades tresiffrigt vid tre tillfällen;

105 str Kullen 2.2 (Mårten Müller, Klas Rosenkvist), 112 str Kullen 3.4 (Mats Peterz) samt 117 str Kåseberga 14.6 (Sven Splittorff). Den sistnämnda sticker ut som en mycket hög siffra på sommaren och handlar med största sannolikhet om födosökande fåglar från den stora kolonin på Christiansö utanför Bornholm. Under hösten noterades tresiffrigt antal individer vid sex tillfällen med som mest 358 str Helikopterplattan 5.11 (Oskar Löfgren) och 250 str Gröthögarna 19.11 (Elias Melchert Thelaus, Daniel Melchert).

Tordmule *Alca torda*

Från Hallands Väderö, Skånes enda kända häcklokal, rapporterades som mest 123 ex 19.4 (Thomas Wallin, Bengt Paulsson, Karl G Nilsson). Detta stämmer väl överens med senaste inventering som gav runt 60 par på lokalen 2017. Därtill gjordes två intressanta fynd utanför Hallands Väderö, nämligen 1 ad med en unge Norra Häljaröd 13.7 (Nick Gräntz) och 1 ad med föda åt ungar Rönnen 22.7 (Henrik Johansson). Möjligen tyder detta på häckning i området, men en tidig förelse från Väderön är kanske en mer sannolik förklaring.

Arten uppträdde mycket talrikt på sträck under 2020, mycket tack vare gynnsamma västvin- dar på senhösten och vintern. Under första halvåret noterades som mest 120 str Hovs Hal- lar 23.2 (Klas Rådberg, Mikael Rosén, Göran Lenz) och under sommaren noterades som mest 117 str Kullen 6.7 (Thomas Svanberg, Hans Larsson, Mårten Müller m.fl.). I novemb er noterades tre- eller firsiffriga dagsummor vid fem tillfällen med som mest otroliga 2 220 str Gröt- högarna 19.11 (Elias Melchert Thelaus, Daniel Melchert). Detta är med största sannolikhet den högsta dagsumman av tordmule i Skåne, då ti- digare högre siffror endast innefattat obestämda alkor med en mindre andel tordmule.

Obestämd sillgrissla/tordmule

Uria aalge/Alca torda

Både sillgrissla och tordmule uppträdde ganska talrikt på sträck under 2020. Det första halvåret

noterades som mest 650 str Tjällran 23.2 (Nils Kjellén), 180 str Tjällran 17.2 (Nils Kjellén), 124 str Yttre Kattvik 4.1 (Nils Kjellén) samt 120 str Tjällran 11.3 (Nils Kjellén). Utanför västkus- ten sågs som mest endast 11 str Nabben 22.5 (Hans-Åke Gustavsson) under våren.

Under hösten gjordes i princip alla tre- eller firsiffriga fynd i november. Bland annat 2 450 str Gröthögarna 19.11 (Elias Melchert Thelaus, Daniel Melchert), 1 560 str Tjällran 4.11 (Nils Kjellén), 690 str Ribersborg 5.11 (Göran Hausenkamp) samt 458 str Kullen 22.11 (Dan Persson, Anders Lindén m.fl.). I Östersjön sågs som mest 60 str Simrishamn 22.11 (Nils Nilsson, Lars Johnsson) samt 44 str Simrishamn 4.12 (Nils Nilsson, Sven Johansson, Jörgen Bernsmo).

Tobisgrissla *Cephus grylle*

Från Skånes enda säkra häcklokal rapporterades som mest 374 ex Hallands Väderö 21.5 (Thomas Wallin, Bengt Paulsson, Karl G Nilsson). Tidi- gare inventeringar har gett runt 300 par, men ingen riktad inventering gjordes i år. Populationen kan alltså antas bestå. Även i år sågs fåglar på flera lokaler i Skälderviken under häcktid, med som mest 6 ex Rönnen 1.5 (Henrik Johansson). Dock noterades inga säkra häckningar.

Vårsträcket i sydost gav 70 str 5.1–14.6 (Sven Splittorff m.fl.) vilket är en hög siffra. Som mest noterades 13 str Kåseberga. 3.3 (Sven Splittorff). Höststräcket gav hela 134 str i sydost 15.7–31.12 (Sven Splittorff m.fl.), med som mest 13 str Simrishamn 1.11 (Nils Nilsson m.fl.) samt 12 str Simrishamn 31.10 (David Erterius, John F. Kvarnbäck, Jörgen Bernsmo m.fl.). Årets högsta sträckssiffra blev 17 str Kullen 7.7 (Carl Tamario, Oscar Nordahl, Tobias Berger m.fl.).

Lunnefågel *Fratercula arctica* °

Under året rapporterades 2 str Kullen 17.5 (Mårten Müller, Anders Lindén), 1 1K str Hovs hal- lar–Gröthögarna 22.11 (Emil Lundahl, August Thomasson m.fl.) samt 1 str Kattviks hamn 23.11 (Håkan Johansson, Nina Fransson m.fl.). Årets fyra ex stämmer väl överens med de senaste årens

fyndbild och ligger strax under årsmedel på 4.5 ex under 2010-talet. Fyndet från Kullen i maj sticker ut från den normala fyndbild, då vårfynd inte är alltför vanliga. Senast ett liknande fynd gjordes var 2014 då 1 ex sågs vid Domsten 21.4 samt 2010 då 1 ex sågs i Lommabukten 24.5.

Storlom *Gavia arctica*

Storlom i lämplig häckmiljö rapporterades från åtta sjöar i norra Skåne; Immeln, Vårsjön, Rasilången, Örsjön, Ivösjön, Rössjön, Store damm (Perstorp) och Lärkesholmssjön. Enda lokal med mer än ett par var Vårsjön, där max 10 ad sågs och det var också enda lokalen där en kläckt unge noterades (Seth Nilsson).

Svarnäbbad islom *Gavia immer*^o

En äldre str SV Kullen 2.2 (Klas Rosenkvist, Mårten Müller) var det enda fyndet under årets inledning. I slutet av oktober, i samband med västvindar och lågtryck från Atlanten skedde ett tydligt inflöde och fyra ex rapporterades under den sista oktoberdekaden. Under första novemberdekaden sågs sex individer och i slutet av november ytterligare tre ex. Året avslutades med en äldre individ rastande utanför Rönnen 26.12 (Henrik Johansson). En hög andel av fåglarna har setts i Nordvästskåne, men en sågs i Falsterbo och ytterligare två i Nordostskåne. Ett par av fåglarna i Nordvästskåne bedöms ha setts på mer än en lokal och två av fåglarna bedöms också ha setts två dagar i rad. Nämnvärda fynd var 1 str S Äspet 31.10 (Greger Flyckt, Magnus Ny), 4 ex (varav 3 ad) str SV Rålehamn 4.11 (Nils Kjellén m.fl.) och 1 str S Juleboda 6.11 (Jan Linder). Rrk bedömer att fynden under höst/senhöst avser 14 olika individer, vilket innebär totalt 15 fynd under året. Datum och lokaler är ganska typiska. Numera görs något fynd i Nordostskåne de flesta år. Totalt 15 ex är en fin årssumma och den bästa sen 2013 då 18 ex sågs.

Vitnäbbad islom *Gavia adamsii*^o

Årets enda vårfynd var 1 ad str S Domsten 22.4 (Mårten Müller, Anders Lindén). Under hösten

följde 2 subad str Simrishamn – Sandhammaren 1.10 (David Erterius, Jörgen Bernsmo m.fl.), 1 2K str SO Nabben 5.10 (Mattias Ullman, Hans-Åke Gustavsson, m.fl.), 1 2K str Kullen 19.10 (Anders Lindén, Dan Persson), 1 2K str Kullen 23.10 (Mårten Müller m.fl.), 1 ad str SV Nabben 26.10 (Nils Kjellén m.fl.), 1 ad str Sandhammaren 28.10 (Sven Splittorff, Gert Ljungqvist m.fl.), 1 subad str Svanshall-Kullen 5.11 (Olof Strand m.fl.), 1 yngre str SV Nabben 17.11 (Bengt Grandin, Johan Lorentzon) och slutligen 1 str Kullen 20.11 (Hans Norelius, Eva Edmert m.fl.). Hela tio höstfynd är exceptionellt och den höga andelen 2K-fåglar är också anmärkningsvärd. Det kan inte uteslutas att någon dubbelräkning skett, men i princip alla har haft en sydlig sträckriktning och inflödet var uppenbart. Det är också normalt att subadulta fåglar ofta ses lite tidigare på hösten jämfört med de adulta. Notabelt är att fynden är ganska väl spridda både på väst- och ostsidan. De många fynden beror knappast på någon speciell vädersituation, utan är snarare en effekt av många duktiga skådare och bra sträckbevakning. Totalt elva fynd är en tangering av årskordet från 1998.

Obestämd islom *Gavia immer/G. adamsii*

En str Torekov 19.1 (Krister Olsson), 1 ex Limhamn 27.4 (Erik Hirschfeld), 1 str SV Ribersborg 5.11 (Richard Bergendahl) och 1 str SV Norrebro hamn 19.11 (Elias Melchert Thelau m.fl.). Ett normalt uppräddande. En eller två av fåglarna under senhösten kan ha rapporterats som säkert bestämd vitnäbbad islom på närliggande lokal.

Stormsvala *Hydrobates pelagicus*^o (45, 2)

Året bjöd på två fynd från Nordvästskåne: 1 str Yttre Kattvik 10.9 (Jan Linder m.fl.) samt 1 str Båstad–Yttre Kattvik 23.11 (David Erterius, Björn Malmhagen m.fl.). Ett år med fler än ett fynd hör inte till vanligheterna och senast det hände var 2004. Som mest har 4 ex setts (1998).

En av många klykstjärtade stormsvalar som kunde avnjutas i Båstad 23 november. Foto: Mikael Nord.

Klykstjärtad stormsvala

Oceanodroma leucorhoa

Årets fynd var begränsade till två separata blåsväder i november. Den 5.11 sågs 1 str Svanshall (Olof Strand) och 1 str Gröthögarna (Elias Melchert Thelaus), medan 22–23.11 bjöd på 3 str Båstad (Matthis Kaby, Göran Fries m.fl.) första dagen och 30 str Båstad (Christian Cederroth, Elias Melchert Thelaus m.fl.) samt 2 str Utvältinge (Mårten Müller, Olof Strand m.fl.) den andra dagen.

Årssumman kan således uppskattas till drygt 35 ex, med reservation för dubbelräkning. Osäkerheten kommer från observationerna vid Laholmsbukten 22–23.11. Av de 30 ex som rapporterades 23.11 sågs endast två passera längre ut på Bjärehalvön (Håkan Johansson, Hans Norelius m.fl.), samtidigt kan i alla fall åtta av de 30 ex rapporterades med säkerhet anses som olika individer p.g.a. tid för passage. Det är troligt att många av individerna snurrar i bukten och räknas flera gånger, men det är omöjligt att ute-

sluta att flera lämnar bukten för långt ut för att ses från andra lokaler. Tidigare år har den högre rapporterade siffran valts att publiceras, varför samma sak görs i år.

Stormfågel *Fulmarus glacialis*

Återigen ett ganska beskedligt år för stormfågeln. Totalt uppskattningsvis 125 ex med följande månadsfördelning: januari (17), februari (24), april (21), maj (34), juni (1), juli (7), september (5), oktober (3), november (13). Av dessa sågs uppskattningsvis 20 ex utanför Nordvästskåne, samtliga i Öresund. Notera den ganska skeva månadsfördelningen, med en majoritet individer ganska väl spridda från januari till maj. Att många individer noteras under senvintern, i samband med vinterstormar, är inte så ovanligt, men att finna årsmaximum under våren är väldigt ovanligt. Senast man såg en liknande fyndbild var 2009 då en majoritet av fynden gjordes i juni. Samtliga av årets fynd med fler än 5 ex gjordes under de första sex månaderna med som

mest 10 str Kullen 23.2 (Klas Rosenkvist, Thomas Svanberg m.fl.) och 17.5 (Mårten Müller, Anders Lindén m.fl.). En årssumma på 125 ex är långt under medel (som ligger på 398 ex/år sedan FiSk började skrivas 1975) men ett mer normalt år sett utifrån ett kortare tidsspänn då medel under 2010-talet var 232 ex/år.

Gulnäbbad lira/scopolilira

*Calonectris borealis/C. diomedea** (45, 2)

Under året gjordes två fynd av detta svårbestämda artpar: 1 str Tjällran 7.7 (Nils Kjellén) samt 1 str Kullen 30.7 (Tommy Holmgren, David Erterius, Hans Larsson m.fl.). Båda fynden passar väl in i skånska fyndbilden som har sin topp i augusti.

Grålira *Ardenna grisea*

Året började med 1 str Båstad 4.1 (Per Johan Ulfendahl, Erik Johansson m.fl.). Efter detta gjordes inga fynd innan oktober då följande sågs från Kullen: 2 str 9.10 (Dan Persson, An-

ders Lindén m.fl.) och 2 str 19.10 (Dan Persson, Anders Lindén). I november sågs 1 ex Sandön, Utvälinge 22.11 (Olof Strand, Thomas Svanberg m.fl.) samt 2 str Båstad 22.11 (Olga Nadeina, Mikael Ohlson). Årets sista och mest anmärkningsvärda observation var en individ som upptäcktes från Sandhammaren 18.12 (Nils Söderbom) och som sedan kunde följas sträcka västerut längs skånska sydkusten. Fågeln såg bland annat vid Kåseberga, Hörte hamn, Stavstensudden och slutligen Falsterbonäset (Johan Lorentzon m.fl.) där den rundade Måkläppen och fortsatte västerut. Det tog fågeln ungefär 2 timmar och 35 minuter att färdas sträckan Sandhammaren–Måkläppen, en sträcka på ca 95 km. Samtliga observationer visar att fågeln följde kusten mellan 100–300 m ut. Den höll således en flyghastighet på ungefär 37 km/h, vilket är en ganska skaplig hastighet med tanke på den ringa vinden (5 m/s S).

Årsumman landar på 9 ex, vilket är en av de lägsta sedan 1980-talet.

Året bjöd endast på nio gråliror, men å andra sidan flög en av dessa längs den skånska sydkusten 18 december, ovan fotograferad i Falsterbo. Foto: Tommy Holmgren.

Mindre lira *Puffinus puffinus*

Årets första fynd gjordes i maj: 1 str Kullen 17.5 (Mårten Müller) och 1 str Tjällran 17.5 (Nils Kjellén). Utöver dessa gjordes resterande fynd i juli: 1 str Kullen 1.7 (Henrik Johansson, Per Lif m.fl.), 3 str Tjällran 1.7 (Nils Kjellén), 9 str Yttre Kattvik–Gröthögarna 6.7 (Fredrik Lennartsson, Rolf Sandberg m.fl.), 15 str Kullen 6.7 (Thomas Svanberg, Hans Larsson m.fl.), 1 str Tjällran 21.7 (Bengt Andersson), 2 str Kullen 29.7 (Tobias Ljungquist, Patrik Söderberg), 1 str Hovs hallar 30.7 (Johan Willner, Tomas Flyman) samt 2 str Kullen 30.7 (Tommy Holmgren, Bertil Breife m.fl.). De två fynden från 17.5 bedöms som två olika individer p.g.a. tiderna på observationerna och utgör landskapets blott åttonde och nionde majfynd.

Som vanligt används högsta siffran från en av lokalerna i Nordvästskåne när årssumman uppskattas vilket ger totalt 25 ex. Detta är den näst högsta årssumman någonsin, endast slagen av 1998 då 40 ex sågs. Årets fina siffra är mycket tack vare de 15 ex som såg på Kullen 6.7, vilket är nytt skänkt dagsrekord! Tidigare rekord kommer från rekordåret 1998 då 10 ex sågs både 17.6 och 15.7.

Svart stork *Ciconia nigra*

En str NO Domsten–Klören 5.4 (Thomas Svanberg m.fl.), 1 ex Söderåsen 5.4 (Judit Brolid), 1 str V Skanör 3.5 (Leon Berthou), 1 ad Söderåsen 7.5 Mats Runfors, 1 ex Hovs hallar 10.5 (Anders Lindroos), 2 ex Söderåsen 15.5 (Mona Hansson, Lars Mandorf), 1 ad Foteviken 18–31.5 (Mattias Ullman m.fl.), 1 ex Kägeröd 31.5 (Måns Sjöberg, 1 ex Käglinge hästbacke 10.6 (Per Jensen, Janne Knutsson), 1 ex Fyledalen 18.6 (Inger-Marie Carlsen), 1 ex Vombsjön 22.7 (Jens Morin) och slutligen 1 ex Fyledalen 25–30.8 (Johan Tallnäs m.fl.) och därefter str SV Fyledalen – Maglarp 31.8. Rrk bedömer att alla obsar kring Söderåsen utgörs av samma två individer och säkerligen är det ett par som gjort häckningsförsök där i år (och förmodligen även tidigare år). Rrk bedö-

mer det som att obsarna i Sydvästskåne i slutet av maj–juni avser samma fågel och att denna även setts i Fyledalen både i juni och i augusti. Detta innebär totalt åtta ex med en ovanligt stor andel vårfynd.

Havssula *Morus bassanus*

Upptredandet var mycket likt det under 2019, då inga fyrsiffriga antal noterades. Under våren noterades ett par höga sträcksiffror med som mest 400 str Kullen 12.3 (Dan Persson) samt 231 str Tjällran 17.5 (Nils Kjellén). Under hösten gjordes en majoritet av de höga noteringarna i november med som mest 423 str Kullen 5.11 (Björn Malmhagen, David Erterius, Gert Ljungqvist), 375 ex fiskande utanför Sofiero slott 3.11 (Christer Strid), 300 str Kullen 4.11 (Dan Persson, Anders Lindén) samt 220 str Yttre Kattvik 3.11 (Per-Magnus Åhrén, Henrik Waldenström)

Söder om Öresundsbron uppträdde havssulan återigen rekordartat, nu med så pass många fynd och individer att det är omöjligt att ge en uppskattad siffra. Arten noterades under årets fem första månader samt de tre sista. Framförallt noterades höga antal i november. Från Nabben sågs inte mindre än 24 ex 4.11 (Tomas Svensson, Bengt Grandin) men redan ett par veckor senare kunde smått otroliga 120 ex räknas in 19.11 (Nils Kjellén) – med råge ett dagsrekord för havssula söder om Öresundsbron. Det tidigare högsta antalet var 23 ex Nabben 16.12 2018.

Storskarv *Phalacrocorax carbo*

Överlägset största kolonin även i år var Landöskärgården med hela 985 aktiva bon 19.5 (Nils Waldemarsson). Övriga antal som kan nämnas var 68 aktiva bon Torsjön 30.5 (Richard Bergendahl), ca 100 ex bobesökande Orskären, Hallands Väderö 7–9.6 (Klas Rosenkvist) och 181 par Eskilstorps holmar (Ullman 2020).

Toppskarv *Phalacrocorax aristotelis*

Fåglar i lämplig häckbiotop är rapporterade med 13 ex Orskären, Hallands Väderö 19.4 (Thomas

Wallin m.fl.), 10 ex Torekov västra–Vinga skär 23.5 (Henrik Johansson) och 7 ex Orskären, Hallands Väderö 7–9.6 (Klas Rosenkvist). En intressant rapport är också hela 36 ex Vinga skär 19.4 (Thomas Wallin m.fl.) och så sent i april bör dessa fåglar vara på häckplats. Häckningsutfallet är tyvärr okänt dock. Sammantaget sågs flera fåglar än de flesta år, så även under häcknings säsongen. Därtill har arten blivit lite mer regelbunden i små antal i området inre Skäldeviken–Kullen under höst och vinter. Nämnas bör också 2 ad str S Domsten 4.1 (Mona Hansson) och 1 3K str S Domsten 21.11 (Thomas Svanberg, Märten Müller), vilka troligen är de sydligaste fynden någonsin i landskapet. Under början av hösten räknades hela 117 ex vid Grytskären 21.8 (Thomas Svanberg) och detta är det högsta antalet någonsin i Skåne. Även under senhöst/vinter sågs goda antal utanför kärnområdet kring Torekov med max 90 ex Svarteskär, Torekov 19.12 (Leif Klinteroth).

Skedstork *Platalea leucorodia*° (50, 8)

En str SV Domsten 11.4 (Olof Strand m.fl.), 1 str V Klingavälsån, Vomb 25.4 (Bertil Svensson), 4 ex (3 äldre och 1 2K) först str O i Lödesnäs 3.5 (Lars Nilsson m.fl.) och en timme senare samma dag str S Barsebäck-Lödde-Limhamn (Nils Kjellén m.fl.), 1 yngre Tygelsjö ängar 16–17.5 (Göran Hausenkamp m.fl.) och slutligen 1 yngre Vegeåns mynning 5–6.6 (Bengt Andersson m.fl.). Det är inte omöjligt att någon av de kringströvande ensamma individerna utgör samma fågel, men Rrk väljer här ändå att bedöma dem som olika och detta innebär då totalt fem fynd av 8 ex under året. Fynd i april till juni är typiska och det är normalt en kraftig övervikt av observationer i västra Skåne, sannolikt p.g.a. kringströvande yngre individer från västra Danmark och kanske även Holland. Åtta ex är det högsta antal som noterats under ett år i Skåne, då tidigare maxsumma var 5 ex och uppnåtts såväl 2013, 2014 som 2016. Både

Årsrekord för skedstork i och med att åtta exemplar noterades. Vegeåns mynning 6 juni. Foto: Dan Persson.

2017 och 2018 uteblev arten helt, men vi kan ändå skönja en ökning de senaste 20 åren.

Rördrom *Botaurus stellaris*

Inga januarifynd men 1 ex fanns vid Löddesnäs 1.2–15.3 (Lars Nilsson, Olof Persson m.fl.) och 2 ex där 19.3 (Lars-Göran Lillvik). Revirhävande drommar rapporterades från Krankesjön (max 5), Hammarsjön (2), Åmossarna (1), Västra Vemmerlöv (1), Yngsjösjön (1–2), Store mosse (1), södra Råbelövssjön (1), norra Finjasjön (1) och V Ingelstad (1). Tillfälligt tutande hördes vid Härlövsborg, Isternäset 8.4 (Evert Valfridsson m.fl.), Tjustorp, Skabersjö 21.4–1.5 (Henrik Nordholm m.fl.), Vegeåns mynning 9.5 (Benny Kroll), Glivarpa mosse, Vallby 22–24.5 (Jörgen Bernsmo m.fl.) och Löddesnäs 26.6 (Mikael Grantén). Under hösten uppdagades sträcket av rördrom nattetid över Falsterbonäset med hjälp av inspelningsutrustning och totalt registrerades åtta str 29.8–13.10 (Johan Lorent-

zon). I december sågs endast 1 ex Naturum, Helge å 2.12 (Josefin Svensson).

En svag ökning med fler spridda fynd än under de senaste åren och därtill verkar Krankesjön vara återetablerad i full skala även om fem tutande endast hördes en morgon (här brister dock rapporteringen mycket).

Ägretthäger *Ardea alba*

Minst 60 ex fördelade på ca 35 lokaler fanns kvar i Skåne i både januari och februari. Största ansamlingar var 18 ex i Krankesjön (februari) och 10 ex Krageholmssjön (januari). Vintern var återigen mild och de flesta som fanns kvar vid årsskiftet var också kvar i mitten av mars. Antalen började sedan försiktigt öka i slutet av månaden. I april sågs ungefär 125 ex på vårflytt, men antalen avtog snabbt och i maj rapporterades bara ca 45 ex. Under sommarmånaderna, juni och juli, sågs ca 110 ex, med en klar ökning från mitten av juli. Dessa utgörs i hög utsträckning

Återigen rekordartat uppträdande av ägretthäger. Här några av de 101 ex som bokfördes i Falsterbo 27 september (92 ex sträckte förbi Nabben, men 9 ex som upptäcktes rastande på Måkläppen inkluderades i summan). Foto: Tomas Svensson.

av kringströvande icke-häckare. Höststräcket tog fart i augusti då minst 290 ex noterades. Högst antal sågs även i år i september med ca 400 ex. Av dessa sträckte otroliga 101 ex förbi Nabben 27.9 (Nils Kjellén, Tomas Svensson m.fl.). I oktober fortsatte inflödet från nordost och ca 230 ex bedöms ha setts. Både i november och december noterades ca 130 ex, och det var nog överlag samma individer och säkerligen vissa som stannat sedan oktober också. I november var fåglarna utspridda (ofta solitärt) men i december samlades de på färre platser och i betydligt större grupper. Största flockarna var 39 ex Häljasjön, Vomb 13–14.12 (Mikael Calner) och 40 ex Kra-geholmssjön 24.12 (Nils Söderbom). Båda dessa grupper slår det tidigare flockrekordet i Skåne. Minst 1 000 ex har setts under året, kanske även över 1 200 ex. Mönstren har varit tydliga under minst tio år, även om arten fortfarande tycks öka lite varje år. Möjlig häckning rapporterades från Björkesåkrasjön, men som vanligt väntar vi på den första konstaterade häckningen i Skåne.

Silkeshäger *Egretta garzetta*° (68, 1)

Vid Gislövshammar observerades 1 ex tidigt på morgonen 4.5 (Malin Löwengren, Bengt Andersson). Den flög strax söderut och sågs ca en timme senare str V vid Kåseberga (Sven Splittorff, Nils Söderbom) och ytterligare en timme senare vid Skarviken (Thomas Nilsson). Datum är typiskt. Förra året sågs fyra ex, men 2018 bara en individ. Totalt under 2010-talet noterades 23 ex i Skåne och bara 2012 uteblev arten helt. En mycket hög andel av alla fynd görs under våren, vilket indikerar ett sydvästligt ursprung.

Bivråk *Pernis apivorus*

Ett vid första anblicken sensationellt fynd av en 2K bivråk gjordes i Falsterbo 16.9 (Björn Malmhagen m.fl.). Bivråken stannar normalt i Afrika under sitt andra levnadsår och flyttar alltså norrut först som 3K. Det finns mycket få dokumenterade fynd av 2K-fåglar i Europa, och många av de fynd som bekräftats tros vara fåglar som aldrig lyckades nå Afrika under sin första höst (Corso

Fyndet av en 2K bivråk i Falsterbo 16 september visade sig röra sig om en fågel som omhändertogs som 1K i oktober 2019 och släpptes 2 september 2020. Bivråk ses nästan aldrig utanför Afrika under sitt andra kalenderår. Foto: Björn Malmhagen.

En av årets tre ormörnar. Lilla Svedala 30 augusti. Foto: Mattias Backlund.

et al. 2012, Wright et al. 2019). Fågeln konstaterades dock vara ringmärkt och inom kort stod det klart att det rörde sig om en fågel som omhändertogs i en trädgård i Halmstad oktober 2019 och efter rehabilitering hos Fågelcentralen i Kungälv släpptes fri 2 september 2020.

Ormörn *Circaetus gallicus*° (52, 3)

Äntligen ett vårfynd då 1 ex sågs och fotograferades vid Ravlunda skjutfält 7.5 (Seth Nilsson) och samma fågel sågs även en vecka senare kring Möckelmossen (Sveriges bästa vår- och sommarlokal för arten) på Öland. Detta är faktiskt första vårfyndet i Skåne sedan maj 2000. Under 1990-talet gjordes fem vårfynd och under 80-talet fyra, så att det nu förflutit 20 år sedan förra vårfyndet kan tyda på att arten minskat som häckfågel i närmaste häckningsområde, Baltikum. Under hösten sågs 1 2K+ på sträckförsök i Falsterbo 9.8 (Hans-Åke Gustavsson m.fl.) och ytterligare 1 2K+ i området Näsbyholm–Havgårdssjön–Lilla Svedala 30.8 (Ronny Malm,

Mattias Backlund m.fl.). Tre ex är naturligtvis en mycket bra årssumma och dessutom tangerat årsrekord med 1981, 1990 och 1997. Under 1990-talet sågs inte mindre än 14 ormörnar i Skåne, men antalen har därefter minskat lite, med sex under 00-talet och 9 ex under 10-talet. Till skillnad från många andra rariteter fanns det en god medvetenhet och förmåga att hitta och bestämma sällsynta örnar redan på 1960- och 70-talet. De senaste 20 åren (till skillnad från 1960-, 70- och 80-talen) har det i princip varit daglig bevakning både vid Falsterbokanalerna och i Börringe-området under dagar med bra örnväder under bästa örntid och kanske har samtliga sex sällsynta örnarter faktiskt minskat lite i Skåne sedan 1980-talet.

Mindre skrikörn *Clanga pomarina*°

En ad sträckte in vid Hittarp och passerade sedan Utvälinge 20.4 (Klas Rosenkvist, Anders Lindén m.fl.). Vårfynd är sällsynta och detta är bara det andra aprilfyndet genom tiderna, efter en fågel i

En av årets sex mindre skrikörnar. Björkesåkrasjön 17 juli. Foto: Dan Persson.

april 1985. Under sensommar och höst följde: 1 3K+ Björkesåkrasjön 12–18.7 (Tim Andersen, Erik Hirschfeld m.fl.), 1 2K+ Rockarp, Häckeberga 28.7–4.8 (Peter Salmon m.fl.), 1 3K+ Börringe mad 6.8 (Kenneth Näsström). Utöver det gjordes ett flertal obsar i SV Skåne som troligen avser samma individer. Höstens första på sträckförsök i Falsterbo sågs 30.8 (Joakim Hagström m.fl.) och det var troligen samma fågel som sågs vid Björkesåkrasjön i juli. Två ex, där den ena var en ny individ, gjorde sträckförsök Rång-Falsterbokanalen 31.8 (Joakim Hagström m.fl.). Därefter sågs en 4K+ Börringe mad 10.9 (Helen von Holten m.fl.) som sedan gjorde sträckförsök i Falsterbo flera datum och slutligen sträckte ut 18.9. Totalt sex fynd är den högsta årssumman sedan 2016, då också sex fåglar sågs. Årsummorna av mindre skrikörn har minskat en aning de senaste 20–30 åren, men det kan ha att göra med hur vi bedömer fynd/nya fåglar. På 80- och 90-talen publicerades 46

respektive 49 ex. De högsta årssumorna var 14 respektive 13 ex åren 1988 och 1989. Med hjälp av bland annat högupplösta fotografier har vi de senaste tio åren kunnat fastställa att vissa individer stannar ganska länge i Skåne och vissa år gör ett antal olika sträckförsök i Falsterbo, vilket kan innebära att vissa årssummor på 80- och 90-talen kan ha varit lite överskattade. Båda de två senaste dekaderna har 38 ex räknats in och även den siffran kan vara något i överkant då det är rimligt att vissa individer återkommer till oss både som 2K och 3K.

Större skrikörn *Clanga clanga*^o

En 2K Rockarp, Häckeberga (möjligen med hybridgener) 14.7 (Christian Nilsson m.fl.), 1 2K (ljus individ) Börringe mad samt på sträckförsök i Falsterbo 17.8 (Björn Grandin, Johan Lorentzon m.fl.), 1 2K+ str Falsterbo 13.10 (Tony Norman, Mats Raneström m.fl.) och slutligen 1 2K kring Havgårdssjön 8.11–31.12 (Rolf Nord-

Större skrikörn med *fulvescens*-drag. Börringe mad 17 augusti. Foto: Björn Grandin.

quist m.fl.). Fågeln vid Rockarp i juli hade bandade armpennor på ett sätt som påminde om den mindre arten, vilket indikerar att hybridinslag kan finnas. Rrk Skåne väljer här ändå att publicera den som en ”säker” större skrikörn (på samma sätt som tidigare år), eftersom det var en mycket mörk fågel och överlag mest lik den större arten. En total på fyra ex är mycket bra och slås under de tio senaste åren endast av 5 ex år 2016. Större skrikörn har minskat i Baltikum under minst 20 år i följd och detta ska också ha ökat hybridiseringen. 2K-fågeln i augusti som sågs vid Börringe och Falsterbo var ordentligt ljus, med utseende som påminner om formen *fulvescens* och hade tidigare under sommaren setts både nära Umeå och på Öland.

Dvärgörn *Hieraetus pennatus** (14, 1)

En 2K+ av den ljusa fasen sågs och fotograferades vid Ilstorps våtmark 2.7 (Olof Ramel, Gert Ljungqvist). Fågeln sågs jagande i ca 15 minu-

ter, rörde sig mot sydost och kunde därefter inte återfinnas. Fyndet är det femtonde i Skåne och det första sedan 2013. Det utgör också det första julifyndet i Skåne, men faktiskt finns tre fynd från slutet av juni. Skånes och Sveriges första dvärgörn sågs i maj 1960 vid Törringelund

Ljus dvärgörn. Ilstorps våtmark 2 juli. Foto: Olof Ramel.

och detta var det enda fyndet på 1960-talet. Inget fynd gjordes under 70-talet, men däremot hela sex fynd under 80-talet och arten har därefter minskat. Fyra fynd under 90-talet, två fynd under 00-talet och faktiskt bara ett enda fynd under 10-talet. Detta trots att optiken är klart bättre än för 30 år sedan och att fågelskådarna numera är avsevärt fler.

Stäppörn *Aquila nipalensis** (37, 4)

En 3K var kvar från föregående år i området kring Börtinge 1–4.1 (Jonas Holmqvist m.fl.), en annan subad (troligen 4K) sågs nära Västra Ringsjön 14–15.1 (Emil Brandt), en annan 3K sågs kring Oppmannasjön 4–24.3 (Christer Neideman m.fl.) och slutligen en 2K, först i området norr om Björkesåkrasjön 9.7–1.8 (Nils Kjellén, Petter Olsson, Mattias Ullman m.fl.) och därefter nära Åstorp 8.8 (Bengt Hertzman) och vid Rinnebäck, Kävlinge 10.8 (Jonas Nilsson). Totalt fyra fynd (varav tre nya) är det bästa året någonsin. När fågelskådare var i området mellan Björkesåkra och Rockarp och letade efter stäppörnen i juli, upptäcktes både två mindre skrikörnar och en större skrikörn som en spin-off-effekt och minst fyra sällsynta örnar fanns alltså i området under sensommaren. Om detta bara var en tillfällighet eller om området faktiskt blivit mer attraktivt för stora rovfåglar när nästan alla flygresor till och från Sturup var inställda (p.g.a. Corona) vet vi ej. Under 90-talet sågs 8 ex i Skåne, under 00-talet sågs 9 ex och under 10-talet sågs 6 ex.

Kungsörn *Aquila chrysaetos*

Årets resultat blev nio häckande par med sju flygga ungar. Tre par misslyckades, inkluderande det välkända i Fyledalen där honan nu är 33 år gammal (David Folkesson).

Således ett gott år för kungsörnarna i Skåne efter några år med dålig häckningsframgång. Under tioårsperioden 2004–2013 låg reproduktionen i snitt på åtta ungar/år. Sedan har det, fränsett 2015 då nio ungar kom på vingarna, gått sämre med mellan två och fyra flygga örnar

per år. Det är dock inget direkt anmärkningsvärt att det periodvis går dåligt med häckningen för långlivade fåglar.

Stäpphök *Circus macrourus*

Vårsträcket pågick under perioden 8.4–29.5 (mediandatum 1.5) och innefattade 31 stäpphökar av vilka endast tre var adulta hanar som noterades under de två första sträckdagarna i april vid Domsten (8:e respektive 9:e) och Simrishamn (9:e). Resterande 27 fynd rörde honfärgade med 13 bestämda till 2K-fåglar och sju till 3K+ honor. Ytterligare fem kärhökar rapporterades under våren där det angavs misstanke om stäpphök. Under höstsäsongen noterades drygt 60 stäpphökar (om vi räknar bort uppenbart samma individer från olika lokaler) under perioden 23.8–6.10 med köns-/åldersfördelningen 15 2K+ honor, 15 2K+ hanar och 30+ 1K-fåglar. Totalt 24 individer sträckte ut via Falsterbonäset av vilka 20 räknades under

Nytt värrekord för stäpphök: 31 exemplar. Här en 2K hona vid Kåseberga 8 maj. Foto: Tomas Svensson.

Stäpphök, 3K Hane. Barkåkra 23 augusti.
Foto: Dan Persson.

standardiserade former (Nils Kjellén, Tomas Svensson, Mattias Ullman m.fl.). Tio individer noterades i nordvästra Skåne och i östra halvan av landskapet sågs sju individer att jämföras med 14 under våren. Notabelt i sammanhanget är att inga observationer gjordes i Kristianstads och Simrishamns kommuner under hösten. Mediandatumet för höstuppträdandet var 10.9 vilket sammanföll med toppdagen i Falsterbo (4 str vid Nabben).

Totalt således drygt 90 individer med nytt värrekord (31 ex) som är nära nog en fördubbling av det tidigare rekordet på 17 ex från 2012. Våruppträdandet hade inte helt oväntat ett starkt samband med föreliggande höstsåsong, då 2019 likt 2011 var mycket goda reproduktionsår för arten med invasionsartat uppträdande av ungfåglar. Intressant är även den utdragna sträckperioden som var på dagen lika lång som 2019 (då 7.4–28.5). Totalsumman är den näst högsta hittills endast slagen av fjolårets 125 ex.

Stäpphök x blå kärrhök

*Circus macrourus x C. cyaneus** (14, 1)

Allt eftersom stäpphöken ökar i antal görs det även allt fler fynd av hybrider. Bland årets kandidater är det dock endast en som blivit formellt godkänd av Rk: 1 ad hane str Hittarps rev 19.4 (Mårten Müller, Anders Lindén, Olof Strand m.fl.).

Ängshök *Circus pygargus*

Under perioden 25.4–9.9 rapporterades upp till 59 individer (viss dubbelräkning ofrånkomlig) med månadsfördelningen: april (4), maj (20), juni (7), juli (2), augusti (23) och september (3). Avsaknaden av fynd 28.6–27.7 och i övrigt endast enstaka spridda fynd under sommarperioden indikerar att inga häckningsförsök gjordes i landskapet. Av höstens 28 individer var 15 1K-fåglar. Totalt 19 ängshökar sträckte ut via Falsterbonäset under hösten av vilka 15 räknades under standardiserade former (Nils Kjellén, Tomas Svensson, Mattias Ullman m.fl.). Bästa dagar var 24.8 och 30.8 med vardera tre sträckande.

Det totala antalet för 2020 ligger en bit över medelvärde (50 ex) för de senaste 20 åren och är den fjärde högsta årssumman under perioden. Ungfågelandelen under hösten var 63 % vilket indikerar ett bra häckningsresultat öster om Östersjön.

Röd glada *Milvus milvus*

Totalt 4 654 ex räknades in i de standardiserade räkningarna på Nabben och detta är nytt årsrekord med liten marginal. Dagsbästa var 914 str 12.10 (Nils Kjellén, Mattias Ullman m.fl.).

Foto på fågel med fjäderdefekt – se Appendix.

Brun glada *Milvus migrans*

En 2K (kvar från december) fanns nära Yngsjö 1.1–29.3 (Lasse Sunnerstig m.fl.) och 1 ad (troligen samma som förra vintern) fanns nära Uggularps broar, Starby 3–11.1 (Göran Hardenmark m.fl.). Par eller 2 ex i lämplig biotop är under våren rapporterade från minst fyra områden; Börringe, Björkesåkrasjön, Krageholmssjön och

Torupa flo, men sannolikt har häckningsförsök gjorts även på fler lokaler. Minst 22 ex är rapporterade i Skåne enbart i april och det är uppenbart att fler och fler fåglar kommer tillbaka ganska tidigt på våren. Paret vid Björkesåkrasjön lyckades troligen med häckningen eftersom minst en 1K sågs i området 7–10.8 (Matthis Kaby m.fl.). Redan 7.8 sågs också en 1K på sträckförsök i Falsterbo (Arne Ellasson m.fl.) och det är troligt att även den är kläckt i Skåne. Under hösten lämnade hela 85 bruna glador landet via Falsterbo (Nils Kjellén, Mattias Ullman m.fl.) och detta är nytt årsrekord. Av dessa var 42 ungfåglar. Det är en hög andel och de flesta är nog också kläckta i Sverige. Höga dagsiffror var 10 str Nabben 31.8 och 12 str Falsterbokanalen 16.9. Under senhöst och vinter sågs först 1 2K+ i området Norra Lindholmen-Böringe-Sillesjö 10–25.11 (Mattias Ullman m.fl.) och samma fågel sågs sedan också sträckande i Falsterbo 28.11 (Joakim Hagström m.fl.), 1 2K+ Skurup 29.11 (Björn Malmhagen) och 1 ad Krageholmssjön 12.12 (Magnus Isaksson) Vid Yngsjö var förra vinterns ungfågel tillbaka 10.11–31.12 (Ulf Gårdenförs m.fl.). Ytterligare ett par fåglar är rapporterade på Artportalen under vintern, men utan obligatorisk blankett eller foto.

Havsörn *Haliaeetus albicilla*

Det kända resultatet från inventering och rapportering gav 43 aktiva revir innefattande 21 lyckade häckningar som resulterade i 36 ungar (David Folkesson). Det föreligger en stor osäkerhet i det egentliga antalet par i Skåne vilket är en kombination av svårfunna häckplatser och ett övergripande ointresse bland fågelskådare för att eftersöka och följa upp häckningar.

Örnvråk *Buteo rufinus** (6, 1)

En 2K+ röd morf str Nabben 3.8 (Nils Kjellén). Fågeln sågs även och fotograferades i Gedser, Danmark efterföljande dag (se DOF-basen för information och bilder).

Sjunde fyndet i Skåne och det sjätte på Falssterbonäset – fyndet utanför halvön är från Ar-

lövs ängar 20.9 1998. De fem tidigare fynden från näset rör 1K 3.9 1987, ad 9.10 & 21.10 1991, ad 2.11 2002, ad 24.9 2004 och 2K 29–30.9 2011. Således var årets fynd det första augustifyndet och rejält avvikande i tiden från den generella fyndbild som nu ger att arten kan dyka upp när som helst under hösten!

Tornuggla *Tyto alba**

Året inleddes med 1 ex Örtagårdsskolan, Rosengård i Malmö 17.3 (Nicklaz Duncanson Höst m.fl.). Ugglan, som var av underarten *Tyto alba guttata*, upptäcktes under förmiddagen då den satt på dagkvist på en övervakningskamera. Tornuggla är en riktig raritet och eftersom fyndet innebar den första dragbara individen i Skåne på över 30 år blev den mycket uppskattad av ett stort antal tillresta. Tidig eftermiddag samma dag återupptäcktes samma ex på närliggande Västra Kattarpsvägen (Johan Åhlén, Håkan Johansson m.fl.) där den glädde många också under återstoden av dagen.

Tornuggla sittande på övervakningskamera vid Örtagårdsskolan, Rosengård, Malmö 17 mars.

Foto: Anders Laurin.

Tornuggla omringad av skator, Örtagårdsskolan, Rosengård, Malmö 17 mars. Foto: Josef Chaib.

Under senhösten märktes ett inflöde av tornugglor som gav tre fynd längs sydkusten: 1 rast Hyllehög gård, Fredshög, Kämpinge 25.10 (gnm Björn Malmhagen), 1 ex Falsterbo fyr 7.11 (Janne Dahlén, Björn Malmhagen, Johan Lorentzon m.fl.) och 1 ringm Bingsmarken 23.11 (Bo Petersson, Gustav Tallroth, Per Anders Bertilsson m.fl.).

Fyndet på Hyllehög gård uppmärksammades genom nätskådande på Facebook. Fyndet i Falsterbo skedde ett par timmar när på årsdagen av fjolårets fynd, och gjordes under nattlig ringmärkning av hornugglor vid Falsterbo fyr. Fyndet i Bingsmarken (av underarten *T. a. guttata*) gjordes även det i samband med nattlig ringmärkning.

Totalt fyra fynd innebär det bästa året sedan den senaste officiella häckningen i landskapet för nära två decennier sen.

Berguv *Bubo bubo*

Under 2020 genomfördes för första gången någonsin en stor och systematisk inventering av

berguvar i Skåne. Resultatet blev 24 revir. I 18 av dessa revir konstaterade vi ett par, i sex revir konstaterade vi bara en fågel men det är möjligt att vi missade den andra fågeln. Elva säkra berguvshäckningar konstaterades. Fördelningen i landskapet blev 2 i NV, 4 i NO, 3 i SV och 2 i SO = elva häckande par. Tillsammans fick nio av paren minst sexton ungar, varav tio blev ringmärkta. Två par misslyckades. Det publika paret i Hardeberga stenbrott fick även i år två flygga ungar.

Två berguvar elldödades i NV och även en tredje individ anträffades senare död på samma lokal. Även i SO elldödades en uv på häckplatsen, en elva år gammal hona, dessbättre var ungarerna då redan flygga. På båda lokalerna kommer de farliga elstolparna nu att säkras för att förhindra framtida olyckor. I SO blev en årsunge påkörd nära häckningsplatsen i augusti.

Riksinventeringen av berguv 2019–2020 slutfördes genom en massiv inventeringsinsats i Skåne, som till den helt övervägande delen utfördes av Arne Hegemann. Under de två riks-

inventeringsåren kontrollerade Projekt Berguv Skåne sammanlagt 101 kända/möjliga uvlokaler. Tjugo av dessa hyste konstaterade uvpar och på ytterligare fyra lokaler lyckades vi bara att konstatera en revirhållande berguv.

Det kan tilläggas att berguven som funnits i Limhamns kalkbrott sedan 2009 nu får betraktas vara avliden. Uven brukar mycket ofta ses i sitt favoritrör på brottets västra brant och har också ropat flitigt under stora delar av föråren. Den senaste – och sannolikt den sista – rapporten är från mitten av oktober (detta i skrivande stund, april 2021).

Lappuggla *Strix nebulosa*° (33, 43)

När man i framtiden ser tillbaka på 2020 kommer den som inte bara fokuserar på besvärligheter att minnas det som året då lappugglan på allvar befäste sin position som skånsk häckfågel.

Under året finns ett stort antal rapporter av häckande fåglar. I Örkelljunga kommun häckade minst tre par som fick ut respektive tre, tre och två ungar (Patric Carlsson, Kurt Arne Johansson, Björn Herrlund). Hässleholms kommun hyste två konstaterade häckningar med tre respektive två ungar (Håkan Winqvist, Anders Linus Larsson, Oskar Lindberg). I Osby kommun konstaterades en häckning med två ungar (Richard Ottvall, Åke Lindström, Mikael Svensson).

Ytterligare fåglar sågs under lämplig tid och i lämplig häckningsbiotop i Ängelholms (Lars-Bertil Nilsson, Thomas Svanberg, Charlotte Svanberg m. fl.), Svalövs (Mike Cheshire, Johan Gustafsson, Stig Larsson m. fl.), Svedala (Björn Strömbacka, Anna Kieffer, Jonas Nilsson m. fl.), Hässleholms (Håkan Winqvist, John Kjellberg, Gunilla Genberg m. fl.), Osby (Lars Olsson), Kristianstads (Ulf Oscarsson, Jonas Gustafsson, Jan Gillholm m. fl.) och Bromölla kommuner (Nils Waldemarsson, Greger Flyckt, Kenneth Bengtsson m. fl.). I den sistnämnda kommunen blev inte mindre än tre fåglar påkörda i ett ganska begränsat område under våren varav två tyvärr miste livet. Totalt sågs fåglar på sju möjliga häckningslokaler. Den skånska lappugglepopu-

lationen är därför sannolikt betydligt större än de sex konstaterade häckningarna.

Ett fåtal observationer som inte direkt kan relateras till häckningsplatser gjordes också. Den första av 1 ex i Örkelljunga kommun 13.2 (gm Martin Åkesson), och därtill även 1 ex i Osby kommun 7.3 (Johan Tufvesson) och 1 ex i Perstorps kommun 21.5 (gm Gert Ljungqvist). Årets sista observation blev 1 ex i Hässleholms kommun 10.9 (Håkan Winqvist).

Uppskattningsvis har 43 individer varit inblandade i årets obsar, vilket är en oerhörd siffra som helt saknar motstycke och med råge överträffar den tidigare skånska totalsiffran. Denna utveckling hade knappast någon kunnat föreställa sig när larvet gick om en lappuggla i Skrylleskogen i oktober 2005. Den fågeln utgjorde då det andra fyndet någonsin i landskapet, efter ett närmast mytomspunnet fynd i Fjälkinge 1913, och blev startskottet för en helt ny epok i skånsk fågelhistoria. Läs gärna mer om lappugglans framfart i Skåne i Kenneth Bengtssons utmärkta genomgång i *Anser* nr 4 2020, sidorna 23–29.

Lappuggla på häckningsplats. Örkelljunga 30 maj.
Foto: Patric Carlsson.

Välbetittad hökuggla som tyvärr slutade sina dagar 25 januari, troligen efter kollision med bil. Dalaled, Skurup 19 januari. Foto: Christian Nilsson.

Hökuggla *Surnia ulula*

Under årets inledande månader gjordes sju fynd: 1 ex Mjönäs, Immeln 1.1–5.3 (Hans Cronert, Greger Flyckt, Magnus Ny m.fl.), 1 ex Dalaled, Skurup 1–25.1 (Gabriella Håkansson, Erik Hirschfeld, Gustav Tallroth m.fl.), 1 ex Kullagården, Kullaberg 2.1 (Kjell Svensson, Alf Petersson, Kaj Möller m.fl.), 1 ex Killeröd, Förslöv 19.1 (Martin Dribe, Mikael Arinder, Stefan Hage), 1 ex Everöd 18.2 (Fredrik Gadd), 1 ex Jännaholm, Sönder-Össjö 1–20.2 (Kurt Arne Johansson, Leif Johansson, Yngve Wiklund m.fl.) och 1 ex Trulsabygget, Healt 24.2–7.3 (Seth Nilsson, Kurt Arne Johansson, Patric Carlsson). De två sistnämnda kan möjligtvis gälla samma fågel som bytt lokal. Under hösten sågs 1 ex vid Tunbyholm 26.11 (Bengt Larsson). Totalt åtta fynd av troligen sju individer under året är en normal årssumma.

Sparvuggla *Glaucidium passerinum*

Årets första sparvuggla hördes spela på Rössjöns norra strand 18.1 (Raul Vicente), från sovplatsen för de miljontals övervintrande bergfinkarna. Ytterligare fyra fynd av spelande sparvugglor gjordes under våren: 1 ex Holmeja 14.3 (Stefan Malm, Peter Malm, Richard Ek), 1 ex Traneröds mosse 21.3 (Per-Magnus Åhrén). 1 ex Nyteboda Naturreservat 5.4 (Johnny Nilsson) och 1 ex Hundseröd 26.5 (Anton Samuelsson). Under hösten observerades 1 ex Listarumsåsens naturreservat 9.9 (Lennart Wahlén) och 1 ex Emmaljunga 24.10 (Freddie Blank).

Pärluggla *Aegolius funereus*

Totalt observerades makalösa 55 spelande individer i landskapet under våren, fördelade kommunvis som följer: Kristianstad 25, Hässleholm 13, Bromölla 6, Höör 3, Örkellunga 3, Svalöv

2, Ängelholm 1, Hörby 1, Klippan 1, Osby 1, och Simrishamn 1. Allra flest fåglar fanns i området öster om Immeln och norr om Ivösjön. Häckning konstaterades på elva lokaler: en på Söderåsen (Leif Klinteroth, Stig Larsson, Johan Gustafsson m.fl.), en i de allra nordligaste delarna av Hässleholms kommun (Håkan Winqvist) och resten i området mellan Ivösjön och Immeln. Fyndbilden speglar förutom en fantastisk förekomst av pärluggla i skogarna även en stark insats av en grupp skådare (Ulrika Tollgren, Göran Flyckt, Hans Cronert m.fl.) i nordost som metodiskt gått igenom skogarna öster om Immeln efter pärlugglor både under spel- och häckningssäsongen. Ytterst anmärkningsvärt är dock att inga rapporter gjordes i ett av de gamla kärnområdena i det nordöstra hörnet av landskapet (norr om Immeln och öster om Osby). Är det ingen som åker dit och lyssnar längre?

Under hösten gjordes inte ett enda fynd i landskapet vilket bör peka på att det var tillräckligt gott om mat i skogarna norröver och att ugglorna lät bli att ge sig ut på vandring.

Pärluggleungar vid Traneröds mosse 18 maj.
Foto: Liselotte Andersson.

Jorduggla *Asio flammeus*

Som vanligt gjordes fynd av övervintrande jordugglor på en rad spridda lokaler i landskapet. Under januari–februari observerades 15 ex på tolv lokaler medan det under december observerades fyra individer på lika många lokaler. En lite mer udda observation av en spelande fågel gjordes på en lokal på Söderåsen 26.5 (Anton Samuelsson).

Härfågel *Upupa epops*

Fem fynd gjordes under våren: 1 ex Barsebäcks kärnkraftverk 11.4 (Kenny Nordström, Ulla Arfwidsson, Arne Holgersson m.fl.), 1 ex Glimminge plantering 28.4 (Johan Helgegren), 1 ex Starrarp 2.5 (Jörgen Kristiansson), 1 ex Ågerup, Romeleåsen SO 14.5 (Henrik Skov) och 1 sp Ravlunda 1.6 (Åke Andersson). Extra intressant är såklart den spelande fågeln i Ravlunda-

Härfågel. Barsebäck 11 april.
Foto: Madeleine Danielsson.

trakten, ett område där häckning konstaterades 2017. Höstfynd: 1 ex Rättelöv, Ballingslöv 5.8 (Ricky Nilsson), 1 ex Porkenahult, Svarta-/Vita-

sjö 21.9 (Kurt Arne Johansson), 1 ex Tjörneröd, Eljaröd 26.9 (Marie-Louise Bárány), och 1 ex Torreberga 1.11 (Krister Aronsson). Totalsumman på nio individer är nära årssnittet på 10 ex för de senaste tio åren.

Kungsfiskare *Alcedo atthis*

Konstaterad häckning har rapporterats från hela 16 lokaler: tre vardera i Kristianstads och Malmö kommun, två vardera i Eslövs, Hässleholms och Bromölla kommun, samt en vardera i Svalövs, Svedala, Ystads och Ängelholms kommun. Det innebär en stor ökning från förra året och den högsta siffran på över ett decennium. Förutom de säkra häckningarna har arten observerats på ca 140 lokaler under häckningstid. I likhet med de senaste åren är det så många vinterrapporter av kungsfiskare – under januari och februari från ca 90 lokaler spridda över hela landskapet – att det inte är möjligt att med säkerhet uppskatta antalet övervintrande individer. Effekterna av en rad milda vintrar börjar slå igenom med full effekt och frågan är om populationen börjar regleras av en begränsad tillgång på lämpliga häckbiotoper snarare än överlevnaden under vintrarna.

Kungsfiskare. Klippan 4 september. Foto: Louise Håkansson.

Biätare *Merops apiaster*^o

Enda fynden var 1 ex Skanörs ridklubb 3.6 (Björn Malmhagen) och 1 str Nabben 9.6 (Björn Malmhagen, Hans-Åke Gustavsson). Totalt två fynd under året – om det ens var olika individer – kan jämföras med årssnittet på 9 ex för perioden 2010–2019. Ett dåligt år i likhet med förra året.

Göktyta *Jynx torquilla*

Totalt elva konstaterade häckningar på tio lokaler. Rapporter med lägre häckningskriterier gjordes på minst 130 lokaler, där de flesta observationerna gäller spelande fåglar. Även om en del av dessa fynd bör gälla fåglar som sjungit på rastplats innebär årets skörd en fördubbling jämfört med föregående år.

Aftonfalk *Falco vespertinus*^o

Fynd enligt följande: 1 ad hane Bokholmens mosse 7.5 (Johan Gustafsson), 1 2K hona Herculesdammarna 14–19.5 (Carina Mattsson m.fl.), 1 hona Viaköp, Norra Häljaröd 17.5 (Magnus Nilsson), 1 ad hane Rörum

19.5 (John F. Kvarnbäck), troligen samma ad hane Glimmeboda, Brösarps backar 20.5 (Lars Johnsson), 1 2K hane Solvalla bygdegård, Sjöbo 3.6 (Gert Ljungqvist), 1 ad hane Pålsjö naturreservat 4.6 (Christer Strid), 1 2K hane Klingavälsåns utlopp 17.6 (Jens Morin, Lars Råberg), 1 1K Höghult, Mjöhult 20.8 (Mårten Müller m.fl.), 1 1K str S Sandön, Utvälinge 23.8 (Thomas Svanberg, Mårten Müller, Olof Strand), 1 1K Revingefältet 23.8–7.9 (Christian Nilsson m.fl.), 1 2K hane + 1 1K str Nabben 30.8 (Hans-Åke Gustavsson, Thomas Lindblad m.fl.), 1 1K Norra Grönby, Havgårdssjön 5.9 (Anders Eriksson, Magnus Liljefors m.fl.), 1 1K Liebacken, Maglarpsverken 15.9 (Staffan Rodebrand), 1 1K str SO Ribersborg, Malmö 23.9 (Karl Pettersson), 1 1K str Nabben 27.9 (Nils Kjellén, Tomas Svensson) och 1 1K str SV Gislövshammar 29.9 (Niklas Westermark, Raul Vicente, Rasmus Elleby).

Sju individer under vår–försommarsäsongen och tio under hösten ger 17 ex. Detta är ett bra resultat för senare år om vi bortser från förra årets invasionsupprådande.

En av årets många aftonfalkar. Revingefältet 23 augusti. Foto: Christian Nilsson.

Första jaktfalken på flera år. Salviken 27 oktober. Foto: Dan Persson.

Jaktfalk *Falco rusticolus*^o

Det första fyndet sedan 2017 gjordes tack vare en ungfågel vid Salviken–Löddesnäs 26–27.10 (Kenny Nordström, Lars-Göran Lillvik m.fl.) och Nöbbelövs mosse 30.10–1.11 (Michael Tobler, Petter Olsson m.fl.).

Pilgrimsfalk *Falco peregrinus*

Sammanlagt häckade fem par i Skåne vilka fick ut 13 ungar (Alf Petersson). Således en glädjande ökning från fjolårets fyra par och tio ungar.

Sommargylling *Oriolus oriolus*

Ett bra år för gylling med i storleksordningen 90 sjungande och därtill många observationer av honfärgade gyllingar. I områdena Revingefältet–Vombs fure–Björkaområdet och Drakamöllan–Ravlundafältet–Häväng är antalen mycket svårbedömda men en uppskattning ger 25 respektive 26 sjungande. I tallskogarna på Kristianstadsslätten hördes 19 sjungande, med som mest 8 sjung-

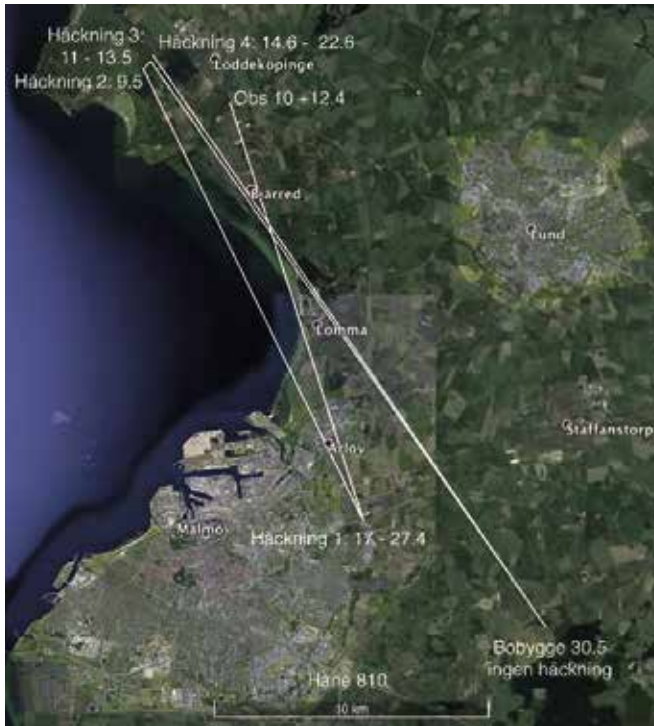
ande i Söndre Sand. Övriga fynd fördelade sig på nordväst (7), sydväst (5) och syd–sydost (9).

Svartkråka *Corvus corone corone*

Ett drygt 30-tal fynd: jan (1), feb (2), mars (3), apr (13), maj (2), juni (2), juli (2), aug (1), sept (3), okt (1), nov (2) och dec (1). Härmed utgår arten tills vidare ur *Fåglar i Skåne* då fyndbilden är tämligen ointressant för närvarande.

Pungmes *Remiz pendulinus*

Året inleddes tidigt med 1 ex vid Habogårdsdammen i Lomma 25.1 vilket är det första vinterfyndet i Skåne sedan 1991 (Olof Persson). Med tanke på den milda vintern skulle den mycket väl kunnat ha klarat sig fram till våren men inga observationer gjordes i området för rån under häckningssäsongen. Pungmesen förekomst har som vanligt följts av ”Projekt Remiz”, dvs. Mats Johannesson i nordost och Olof Persson och Peter Öhrström i sydväst. Den följande

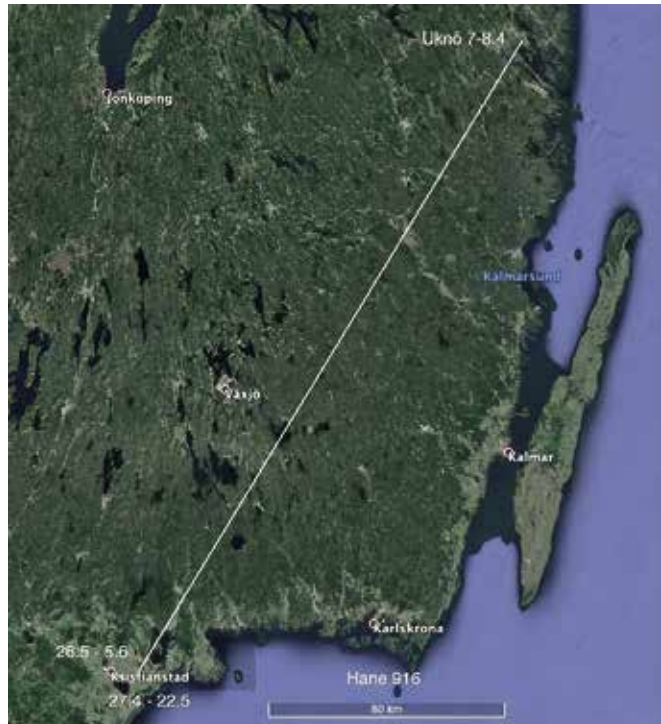

Figur 8. Observationer av pungmeshane 810 under våren 2020. Avståndet mellan Bara i söder och Barsebäck i norr är 25 km. Man kan notera att det finns en hel del luckor mellan observationerna. Här kan man bara spekuera i var han höll hus, men fler häckningsförsök är inte osannolika.
Kartunderlag: Google Earth Pro.

redovisningen bygger huvudsakligen på resultat från detta projekt och är sammanställd av Olof Persson. I sydvästra Skåne observerades åtta hanar och minst sju honor vilket var något färre än 2019. Sammanlagt svarade dessa individer för 16 kullar varav nio ruvades. Övriga övergavs innan ruvningsstart. Resultatet blev minst 31 flygga ungar och endast en häckning misslyckades detta år. Lyckade häckningar konstaterades vid Barsebäcksmosse (5), Borgeby tegelbruk (1), Lomma (1), Bernstorps mosse (1) och Bara tegelbruk (1). De ruvade kullarna var relativt små med i genomsnitt 3,6 ägg men eftersom bara en av dem misslyckades bedöms utfallet ändå som gott. De små kullarna kan ha varit ett resultat av det tidvis kylslagna vädret i maj. I Kristianstadsområdet observerades sex hanar och sex honor och minst tio äggkullar lades. Populationen bedöms vara av samma storleksordning som året innan. Bekräftade lyckade häckningar genomfördes vid Karpalundsdammarna, Lillö,

Härlövstippen, Rinkabyviadukten och en kull med omärkta ungar observerades vid Herculesdammarna. Tyvärr kunde inte det sammanlagda antalet ungar bestämmas då ungarna i två fall inte återvände till boet för övernattnings. Liksom i sydväst var de kända kullarna små men eftersom inga av de inledda ruvningarna misslyckades kan det samlade resultatet även här ses som gott. Dessutom gjordes några bofynd på tidigare okända platser vilket tyder på fler häckningsförsök. Tack vare en utökad bevakning kunde flera individer följas noga under säsongen och två intressanta exempel presenteras i figur 8 respektive figur 9. Hane 810 var inblandad i minst fyra häckningsförsök i sydvästra Skåne vilket resulterade i minst tio flygga ungar. Hane 916, märkt vid Herculesdammarna 2019, gjorde ännu större omflyttningar. Han inledde säsongen genom att besöka Uknö norr om Västervik i Småland för att senare återkomma till Kristianstadsområdet där han häckade i närheten av fjolårets

Figur 9. Observationer av pungmeshane 916 under våren 2020. Avståndet mellan Uknö och Kristianstad är drygt 250 km. Det är okänt vad han gjorde mellan observationerna i Småland och Skåne, men tiden förefaller knapp för att han skulle ha hunnit med ett häckningsförsök så tidigt på säsongen. Kartunderlag: Google Earth Pro.

häckningsplats. Liknande rörelser har tidigare dokumenterats hos andra individer och tyder på en opportunistisk strategi hos vissa individer. Framförallt visar observationerna på hur svårt det kan vara att korrekt bedöma populationsstorleken vilket är viktigt för en art som nu bedöms som akut hotad. Inga andra häckningsförsök är kända i Skåne. Ett par fynd som dock bör nämnas kommer från Trelleborgstrakten med en individ vid Gissebergahejdan 10.4 och 16.4 (Mikael Olofsson) och troligen var det samma fågel i den närbelägna Albäcksskogen 5–9.5 (Lars Sundlöf m.fl.). På Revingefältet noterades inga bobyggande hanar detta år men tillfälliga observationer gjordes vid fyra tillfällen vid östra Krankesjön 6.4–25.5 (Per-Olof Andersson m.fl.) och vid Klingavälsåns utlopp 22.4 (Jens Morin) varför en bobyggande hane eller häckningsförsök i området inte är omöjligt. Men med tanke på artens rörlighet kan tillfälliga besök från t.ex. Lommabukten inte heller uteslutas. Under sen-

sommaren genomför pungmesarna en ruggning och de senaste åren har Löddesnäs varit en pålitlig lokal. I år bedöms ett 10-tal individer ha befunnit sig i området och samtliga observationer gäller ringmärkta individer från närområdet. Den 3.9 kontrollerades samtliga fyra ungar från en kull som blev flygg i början av juni vilket visar på en god överlevnad under sommaren (Olof Persson). Höstfynden från Falsterbohalvön var mycket få. Endast en ringmärktes i Flommen och sex exemplar noterades på sträck (Falsterbo Fågelstation). Årets sista observationer gjordes 30.9 både på Nabben (Nils Kjellén m.fl.) och vid Löddesnäs (Lars Nilsson).

Totalt 14 hanar och 13 honor noterades i häckningspopulationen 2020. Jämfört med 2019 (21 hanar och 12 honor) minskade antalet hanar men det var trots allt ett bättre resultat än under bottenåret 2018 (13 hanar och 7 honor) då hälften så många honor noterades som 2020. En fortsatt nedåtgående trend således.

Berglärka *Eremophila alpestris*

Det var ont om berglärkor i början av året med 4 ex i Norra hamnen, Malmö 1.1 (Erik Hirschfeld), 7 ex Glimminge plantering 7.1 (Mats Svensson), 2 ex Hilleshög's dalar 16.1 (Sven Nilsson) och 5 ex åter i Norra hamnen 29.2–3.4 (Göran Hausenkamp, David Olausson, Mikael Bauer m.fl.) som enda observationer. Norra hamnen har på senare år framstått som en pålitlig lokal för arten, men frågan blir hur lokalen utvecklas i samband med att de långt gångna byggplanerna sätts i verket.

I slutet av året noterades sammanlagt 53 ex på 18 lokaler från 11.10 fram till årsskiftet, vilket är ett för senare år förhållandevis högt antal. Av dessa sågs 49 ex längs västra Skånes kust, från Norrebro hamn på Bjärehalvön till Falsterbo, som flest 12 ex vid Glimminge plantering på Bjärehalvön 25.12 (Henrik Ehrenberg, Monica Pedersen, Mats Ljunggren). De fynd som avvek från denna ganska normala fyndbild var 1 ex

Stenshuvud 14.10 (John F Kvarnbäck), 1 ex Blommerödsfälten, Öved 31.10 (Olof Ramel) – vilket också var årets enda inlandsfynd, 1 ex Trelleborgs småbåtshamn 7.11 (Alf Pålsson) och 1 ex Äspet 5.12 (Greger Flyckt, Håkan Wittzell, Magnus Ny).

Korttålaräka

Calandrella brachydactyla° (13, 1)

En långstannande individ uppehöll sig vid Alnarps strandängar/Arlövs ängar 27.10–13.11 (Olof Persson m.fl.). Fyndet är det första i landskapet sedan 2017 och endast det andra sedan 2012. Arten är förvånansvärt fåtalig i Skåne om man jämför med andra landskap. Det är dessutom mycket ovanligt med höstfynd: förutom två vinterfynd (1991 och 2003–2004) och ett septemberfynd (1997) så är alla observationer gjorda under perioden april–juli. Det är spännande att spekulera kring ursprunget hos årets fågel: kan det röra sig om en riktigt

Skånes 14:e korttålaräka. Alnarps strandängar 2 november. Arten är oväntat fåtalig i Skåne.

Foto: Per-Anders Bertilsson.

långväga gäst från öster? I sammanhanget kan det vara värt att nämna att en annan korttålaräcka upptäcktes i Venjan, Dalarna 23.10, och den huserade med Sveriges första mongolfink (hittad 25.10). Som om det inte vore nog så sågs dessutom Sveriges första ängssparv vid Malung i Dalarna 12.10. Detta sensationella ostliga inflöde gjorde att det spekulerades kring huruvida korttålaräkan i Dalarna kunde vara av den mongoliska underarten *dukhunensis*, en underart som nog kan få egen artstatus framöver. Tyvärr kommer nog det hela att stanna vid spekulationer, och dessutom har inget konkret som skulle indikera *dukhunensis* lyfts fram för någon av korttålaräckorna.

Grönsångare *Phylloscopus sibilatrix*

Det tidigare fenologirekordet från 2009 slogs med två dagars marginal av den grönsångare som observerades vid Hammaren, Baskemölla 12.4 (Agne Paulsson).

Bergtajgasångare *Phylloscopus humei** (22, 4)

Ett ex Bryggaregatan, Södra Sandby 18.1–1.2 (Teun Dekker m.fl.), 1 ex Folkets Park, Trelleborg 25.11–22.12 (Mikael Olofsson, Ola Marklund m.fl.), 1 ex Göingegatan, Lund 26.11–5.12 (Lars Råberg, Wilhelm Lennman, Johan Gustafsson m.fl.) och 1 ex Vyssle myr 13.12 (Magnus Billqvist, Johan Lorentzon, Ola Elleström)

Den tidigare högsta årssumman på fyra individer från 2003 tangerades. Tidsmässigt faller fynden väl in i det uppträdande arten visar i landskapet. Majoriteten av de tidigare fynden i landskapet har gjorts i kustkommunerna, men i år sågs tre av fåglarna på inlandslokaler. Fåglarna i Lunds kommun utgör kommunens första och andra fynd. Men den mest oväntade obsen var ändå den individ som hittades i ett meståg av Magnus Billqvist mitt ute i skogen i samband med tjäderskådning vid Vyssle myr på självaste Luciadagen.

Återigen många bergtajgasångare i landskapet – här fågeln i Trelleborg 28 november.
Foto: Tommy Holmgren.

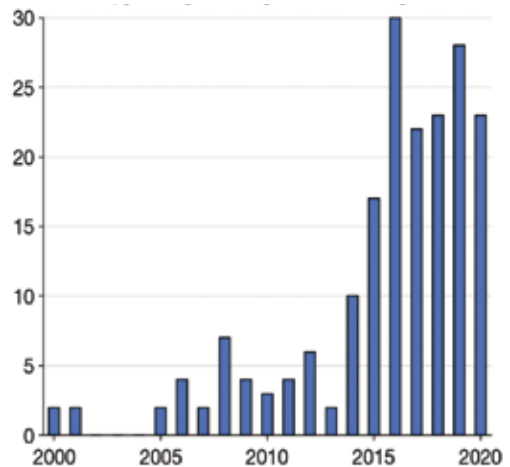

En av över hundra tajgasångare som sågs i Skåne under året. Landön 29 september.
Foto: Hans Cronert.

Tajgasångare *Phylloscopus inornatus*

Under 2005 gjordes landskapets 100:e fynd, och nu 15 år senare sågs för första gången mer än 100 individer under ett och samma år. Samtliga observationer utgörs av höstfynd under perioden 22.9–13.11. Fördelningen av observationerna enligt följande: september (57), oktober (52) och november (3). Totalt ger detta en totalsumma på 112 individer. Som vanligt stod ringmärkningen i Bingsmarken för en väsentlig andel med totalt 23 ringmärkta (Bo Petersson m.fl., Figur 10). Noterbart är dock att den kommun där näst flest exemplar sågs var Lund med totalt 22 ex, vilket är en väldigt hög årssumma för en inlandskommun.

De tre novemberobservationerna fördelade sig enligt följande: 1 ex Järavallen, Lundåkrabukten 5.11 (Peder Weibull), 1 ex Alnarpsparken 12.11 (Lars-Göran Lillvik, Jonas Lillvik) och 1 ex Åbackarna, Simrishamn 13.11 (Henrik Forsvall, David Erterius, Jörgen Bernsmo m.fl.).

Figur 10. Antal tajgasångare ringmärkta i Bingsmarken.

Tajgasångarens ökning ses tydligt i materialet från Bingsmarken (data från Bo Petersson). Rekordet är från 2016 då inte mindre än 30 ex ringmärktes. Notera att det sedan 2017 eller 2018 finns tillstånd för uppspelning av tajgasångare i samband med fångst.

Kungsfågelsångare *Phylloscopus proregulus*°

Ett ex Minkfarmen, Baskemölla 4.10 (Bengt Andersson m.fl.), 1 ex Knäcken, Baskemölla 17.10 (Bengt Andersson, David Erterius m.fl.) och 1 ex Kämpingedungen 31.10 (Janne Dahlén m.fl.).

Ett normalt uppträdande för arten med tre fynd vid kustlokaler under oktober månad. Med tanke på de rekordartade antalen av andra östliga sångare under hösten är det dock något förvånande att det inte sågs fler individer.

Brunsångare *Phylloscopus fuscatus*° (15, 4)

Ett ex Kalkbrottet, Klagshamns udde 1–8.11 (Fredrik Herrmann, Lotta Ekedahl, Jan Ekedahl m.fl.), 1 ex Vemmerlövs mosse 8.11 (John F. Kvarnbäck, Sven Johansson, Bengt Andersson m.fl.), 1 ex Åbackarna, Simrishamn 13–15.11 (David Erterius, Henrik Forsvall, Jörgen Berns-mo m.fl.) och 1 ex Råå Hamn 14–15.11 (Mårten Müller m.fl.).

Rekordartat uppträdande med hela fyra fynd under en tvåveckorsperiod i november. Sedan

En av årets tre kungsfågelsångare. Kämpingedungen 31 oktober. Foto: Tomas Svensson.

tidigare finns endast två novemberfynd, så årets uppträdande avviker markant från den tidigare fyndbilden där majoriteten av obsarna gjorts under oktober.

Lövsångare *Phylloscopus trochilus*

Två novemberfynd gjordes med en 1K ringm Bingsmarken 8.11 (Bo Petersson) samt 1 rast Äspet, Åhus 9.11 (Hans Cronert).

Gransångare *Phylloscopus collybita*

Även detta år medförde den milda vintern att ett antal gransångare övervintrade i de skånska markerna. Under januari sågs 31 ex medan det under februari sågs 11 ex. Liksom föregående år avslutades även 2020 med en mild inledning av vintern där det under december noterades 36 ex.

Sibirisk gransångare

Phylloscopus collybita tristis°

Även denna östliga sångare uppvisade ett rekordartat uppträdande med sammanlagt 29 ex.

Rejält inflöde av brunsångare i början på november. Inte mindre än fyra exemplar hittades i Skåne. Klagshamns udde 1–8 november. Foto: Björn Malmhagen.

Många östliga sångare var ovanligt talrika under hösten. Bilden visar en av rekordmånga sibiriska gransångare. Ribersborg, Malmö 29 november. Foto: Karl Pettersson.

Bästa lokal var som flera tidigare år Bingsmarken, där det under hösten ringmärktes nio ex. Den mest anmärkningsvärda observationen utgjordes av en långstannande individ som sjöng frekvent vid Gamla begravningsplatsen, Malmö under perioden 8–29.6 (Oskar Löfgren m.fl.).

Övriga noterbara observationer som förtjänar ett omnämnande var följande: 1 ex Gislövsläge 5.1 (Mattias Ullman), 1 ex Trelleborg 26.1 (Mikael Olofsson), 1 ex Bunkeflostrand 14.2 (Per-Magnus Åhrén, Christel Stenberg, Christer Igelström), 1 ex Spillepeng 14.3 (Per-Magnus Åhrén, Håkan Wittzell), 1 ex. Börringe station 19.12 (Harald Ris) och 1 ex Löddesnäs 20–25.12 (Lars Nilsson).

Lundsångare *Phylloscopus trochiloides*^o

En sj Brantevik 29.5 (Magnus Ullman, Jörgen Bernsmo, Agne Paulsson), 1 sj Svedberga kulle 30.5 (Mårten Müller), 1 sj Brunnsparken, Simrishamn 3–4.6 (Bengt Bengtsson, John F.

Kvarnbäck m.fl.), 1 sj Pugerups vindkraftverk, Kungshult 3.6 (Christer Olsson), 1 sj Bantorget, Lund 6.6 (Petter Olsson), 1 sj Gislövs Stjärna 7–8.6 (Jörgen Bernsmo m.fl.), 1 sj Abbekås 7.6 (Mikael Arinder, Per Anders Bertilsson m.fl.), 1 ringm Falsterbo fyr 7.6 (Stephen Menzie), 1 sj Hundrastplatsen, Lernacken 8.6 (Tomas Svensson m.fl.), 1 sj Ribersborg 8.6 (Stefan Cherrug, Karl Pettersson m.fl.), 1 ringm Falsterbo fyr 8.6 (Janne Dahlén), 1 sj Gömslet, Krankesjön 11.6 (Viktor Nilsson), 1 sj Kaptenens trädgård, Höganäs 16–21.6 (Karl G Nilsson, Paul Tufveson m.fl.) och 1 1K ringm Falsterbo fyr 11.8 (Björn Malmhagen m.fl.).

Totalt 14 ex innebär en ny rekordnotering, att jämföras med tidigare toppåret 2012 då 13 ex observerades. Samtliga vårfåglar hittades under perioden 29.5–16.6, vilket är helt i linje med tidigare fyndbild. Precis som för busksångaren, som också sågs i större antal än normalt, kan det varma vädret med högtryck i öster förklara det höga antalet.

Ett rejält inflöde av lundsångare i början av juni resulterade i nytt årsrekord: Inte mindre än 14 ex noterades under året. Fågeln på fotot sågs kort på Lernacken, Malmö 8 juni. Foto: Tomas Svensson.

En ringmärkt augustifågel vid Falsterbo fyr faller även den in i det normala uppträdandet, även om höstfåglar är betydligt ovanligare.

Trastsångare *Acrocephalus arundinaceus*

En tyst rastande fågel och tolv sjungande hanar noterades under våren, men endast två av dessa stannade mer än två dagar. Dessa var 1 sj Östra båtplatsen, Krankesjön 2–28.5 (Wilhelm Lennman, Elias Melchert Thelaus m.fl.) och 1 sj Tockarpsbadet, Sövdesjön 21.5–3.7 (Gert Ljungqvist m.fl.). Trots att båda dessa fåglar höll revir under en lång period kunde ingen häckning konstateras. Under augusti sågs 9 ex varav en färgmärkt individ vid Löddesnäs (Lars Nilsson). Enligt uppgift ska denna märkts vid Kvismaren utanför Örebro.

Fältsångare *Acrocephalus agricola** (8, 1)

En 4K+ hona ringm Södra Flommen 19.8 (Marc Illa Llobet, Per Andell, Björn Malmhagen m.fl.).

Otroligt nog återfångades den fågel som ringmärktes på samma plats som 2K hona 24.7 2018. I och med att det handlar om en återfångst av samma individ står antalet fynd av fältsångare kvar på åtta. Samtliga skånska fynd av fältsångare har upptäckts i samband med ringmärkning och alla utom en vid Löddesnäs 1989, har fångats i Falsterbo.

Fältsångaren som ringmärktes i Flommen i juli 2018 återfångades otroligt nog på samma plats 19 augusti 2020. Foto: Hans-Åke Gustavsson.

Busksångare

Acrocephalus dumetorum^o (32, 10)

En sj Bågskyttebanan, Ribersborg 5.6 (Karl Petersson m.fl.), 1 sj Äspet 5–27.6 (Greger Flyckt, Magnus Ny m.fl.), 1 sj Gislövs Stjärna 5.6 (Jörgen Bernsmo m.fl.), 1 sj Haken, Abbekås 7.6 (Mikael Arinder m.fl.), 1 sj Bäckaskogs slott 10.6–4.7 (Alexander Bloemer, Hans Cronert m.fl.), 1 sj Fruktträdgården, Brantevik 14–17.6 (David Erterius, Mikael Bauer m.fl.), 1 sj Herculesdammarna 15–21.6 (Mats Johannesson, Greger Flyckt m.fl.), 1 sj Hov 17–20.6 (Mikael Haraldsson m.fl.), 1 sj Kålhagen, Falsterbo 18.6 (Tommy Holmgren m.fl.) och 1 ad ringm Bingsmarken 8.8 (Bo Petersson).

Tio fynd under året slår med god marginal det tidigare rekordet från 2014 då sju ex sågs. Årets fynd var bortsett från augustifyndet väl samlade under en tvåveckorsperiod i mitten av juni vilket med största sannolikhet kan härledas till väderförutsättningarna under perioden med högt tryck och värme från öster.

Rekordmånga busksångare noterades i samband med värmeinflödet från ost i början på juni. Fågeln på bilden sjöng i Abbekås 7 juni.

Foto: Ronny Malm.

Stäppsångare *Iduna caligata** (0, 1)

Ett ex Vejbystrand 20–21.9 (Henrik Johansson, Mårten Müller, Björn Malmhagen m.fl.).

Ett efterlängtat förstafynd som till en början vållade en hel del huvudbry hos observatörerna på grund av de bestämmingsvårigheter som finns med framför allt den snarlika saxaulsångaren. Men i och med att den tidvis var väldigt samarbetsvillig och till och från hoppade ut helt öppet på sandstranden intill det bestånd av målur som den höll till i, blev den väldokumenterad av många fotografer. Utifrån de bilder och filmer som togs av fågeln kunde den till sist bestämmas till landskapets första caligata. Fram till och med 2019 finns 32 fynd i Sverige av stäppsångare. Utöver det skånska fyndet godkändes ytterligare tre i landet under 2020.

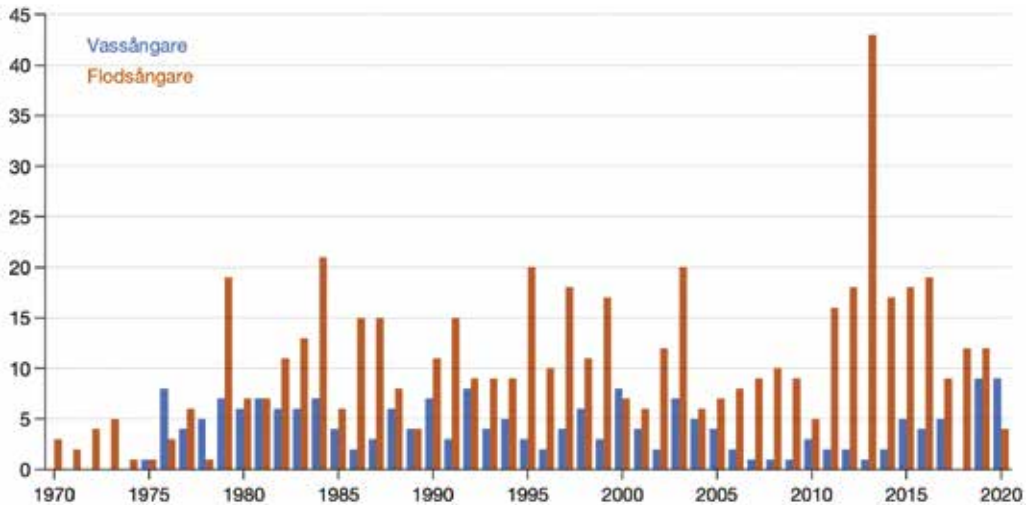
Flodsångare *Locustella fluviatilis*

En sj Norra Hultarp vid Rønne å 28–30.5 (Lars Lundquist, Jonny Johansson m.fl.), 1 sj Gårdstunga våtmark 10–11.6 (Wilhelm Lennman,

Stäppsångare vid Vejbystrand 20–21 september – ny art för Skåne. Då mandarinand och strippgås numera är C-arter, har 438 arter setts i landskapet.

Foto: Tommy Holmgren.

Figur 11. Antal fynd av vassångare och flodsångare 1970–2020.

Ett par år med många sjungande vassångare – möjligen är de på uppgång i landet. Flodsångaren har däremot haft ett antal mediokra år.

Petter Olsson m.fl.), 1 sj Härlövs ångar vid Helge å 18–24.6 (Emil Andersson Fristedt m.fl.) och 1 sj Toremosse, Östra Hoby 27.6–10.7 (Peter Olsson m.fl.).

Endast fyra sjungande är lägsta antalet sedan 1989. Antalet varierar en hel del mellan åren och det går inte att utläsa någon direkt trend (Figur 11). Under 1970-talet var flodsångaren fåtalig i Skåne men från 1979 skedde en tydlig ökning och frånsett det extrema toppåret 2013, då 43 sjungande rapporterades, har antalet varierat från fyra till 21 sjungande med ett medelantal på tolv sjungande per år.

Vassångare *Locustella luscinioides*

En sj östra Krankesjön 28.4 (Stefan Siwersson m.fl.), 1 sj Albbäcksskogen 1.5 (Alf Pålsson m.fl.), 1 sj Kanalhuset, Helge å 5–7.5 (Emil Andersson Fristedt m.fl.), 1 sj väst Lottagården, Krankesjön 8.5 (Anton Samuelsson, Elenor Lindstedt), 1 sj Barsebäcks mosse 26.5–23.6 (Kenny Nordström m.fl.), 1 sj Almen, Krankesjön 27.5–1.6 (Petter Olsson m.fl.), 1 sj Häckebergakärret 27–28.5 (Patrik Sandgren m.fl.), 1 sj östra Krankesjön 6–17.6 och 1–8.7 (Erik Sjögren, Nils Eriksson

m.fl.), 1 sj Herculesviken, Hammarsjön 15.6–2.7 (Greger Flyckt m.fl.) och 1 sj Äspet 18–21.7 (Hans Cronert m.fl.).

Vassångare kan vara rörliga och sjunga inom relativt stora områden och därför är det svårt att avgöra hur många fåglar fynden vid Krankesjön involverar. En försiktig gissning ger tre individer; två tillfälligt sjungande (28.4 och 8.5) och en rörlig från slutet av maj till början av juli.

Totalt nio sjungande för andra året i rad följer ökningen i övriga landet och det är faktiskt det högsta antal som noterats i Skåne (Figur 11).

Svarthätta *Sylvia atricapilla*

Under januari sågs 8 ex medan februari endast bjöd på ett fynd. Något anmärkningsvärt är att fynd saknas från december trots det milda vädret.

Trädgårdssångare *Sylvia borin*

Årets första observation gjordes vid Örby ångar, Råå 29.4 (Mårten Müller) och utgör ett nytt skånskt fenologirekord med en dags marginal. Sedan tidigare finns några fynd från 30.4. Ett oktoberfynd vid Kullen 11.10 (Henrik Johansson) förtjänar även det ett omnämnande.

Höksångare *Sylvia nisoria*°

Även i år konstaterades en häckning på samma lokal på Bjärehalvön som under 2019. Tyvärr hittades en av ungarna spetsad på en gren, sannolikt placerad där av en törnskata. Ytterligare en sjungande hane noterades på en annan potentiell häcklokal på Bjärehalvön.

Ytterligare sju ex noterades under året: 1 hona Norre Skog, Hallands Väderö 28.5 (Mikael Haraldsson), 1 2K hona ringm Falsterbo fyr 31.5 (Björn Malmhagen, Tommy Holmgren), 1 sj Gislövs Stjärna 7.6 (Jörgen Bernsmo), 1 1K ringm Falsterbo fyr 9.8 (Emil Lundahl, Sophie Ehnbohm, Carl Sörensen m.fl.), 1 1K ringm Bingsmarken 21.8 (Bo Petersson m.fl.) och 1 1K Bessinge, Långaröd 23.8 (Paul Eric Jönsson).

Ärtsångare *Sylvia curruca*

Ett anmärkningsvärt sent fynd gjordes: 1 ex i Alnarps västerskog 7.11 (Tomas Flyman).

Brandkronad kungsfågel *Regulus ignicapilla*

I januari–februari noterades 29 individer på 24 lokaler och i december noterades ett 30-tal individer på drygt 20 lokaler. Vinterfynden ökar således markant till följd av allt mildare vintrar och här finns säkerligen ett stort mörkertal med tanke på att merparten av fynden är från stadsmiljöer.

Trädgårdsträdskrypare

Certhia brachydactyla°

Antalet observationer ökar stadigt i Helsingborgsområdet och är nu så pass många att det egentliga antalet individer är svåruppskattat. Följande lokaler inom kärnområdet hyste fåglar: Christinelund–Kulla Gunnarstorp (2–3 sj + 1 1K), Nällåkraskogen, Allerum (1 ex 21.3), Hitarp (2 ex dec), Sofiero (1 par + 1 kull), Kungshult–Maria park (1 ex jan, 1 sj maj), väst Pälssjö gård (1 sj), Pälssjö skog norra (1 par + 1 sj), Pälssjö skog södra (2 par + 1–2 sj + 1–2 kullar), Fredriksdal (1 par), Vikingsbergs-/Öresundsparken (2 ex, ingen sång noterad), Slottshagen–Kyrkogårdarna–Stadsparken (2–3 par + 2 kullar) och Jordbodalen (1 sj dec). I lunden vid Rosen-

dal fanns likt tidigare år två revirhävdande hanar hela året men även tillfälligt tre exemplar 9.4 där det uppges ”troligen två hanar och en hona” i kommentaren (Eskil Friberg, Simon Carrington m.fl.). Naturligtvis svårt att veta ifall det funnits en hona på lokalen under hela säsongen men ingen häckning konstaterades i området. Utanför kärnområdet i Helsingborgs parker rapporterades 1 sj Rosenlund, Mörap under hela året (Olof Strand), 1 sj Turköp, Västraby 26.1–1.6 (Mårten Müller, Karl G Nilsson m.fl.), 1 sj Torekøvs rev 14.3 (Stefan Magnusson), 1 2K ringm Falsterbo fyr 4–6.4 (Stephen Menzie m.fl.), 1 sj Ablahamn, Kullaberg 20.4–6.5 (Mats Rellmar, Emil Lundahl), 1 ex Viken 7.8 (Thomas Svanberg), 1 ex Rååns dalgång, nordväst Gantofta 6.9 (Stefan Siwersson), 1 1K ringm Falsterbo fyr 13.10 (Björn Malmhagen, Sophie Ehnbohm m.fl.), 1 ex Stureholms våtmark 17.10 (Mårten Müller), 1 ex Klinta, Revingeby 8–12.12 (Daniel Melchert m.fl.), 1 sj Svedberga, Mjöhult 25.12 (Peter Franzén, Patrik Söderberg) och 1 ex Bruces skog, Filborna 27.12 (Daniel Bengtsson, Stefan Bengtsson).

Ett försök till uppskattning av den aktuella populationen ger ett 20-tal revir innefattande 8–11 par som fick ut 4–5 kullar. I individer räknat blir det 35–40 vuxna trädgårdsträdskrypare och minst tolv ungfåglar.

Rosenstare *Pastor roseus*° (72, 2)

En 1K Nyhamnsläge 18.8 (Alf Petersson) och 1 1K Brantevik 28.9 (Raul Vicente m.fl.).

Ett fullt normalt uppträdande som bar med sig det femtonde fyndet för nordväst och det sjunde för sydost.

Ringtrast *Turdus torquatus*

Under våren gjordes inte mindre än 217 fynd av 402 ex under perioden 6.4–19.5. De största ansamlingarna var 16 ex Kungsmarken 14.4 (Nils Kjellén), 11 ex Kullaberg 16–22.4 (Karl G Nilsson, Thomas Wallin m.fl.), 10 ex Södåkra, Svanshall 12–13.4 (Daniel Pettersson, Stefan Siwersson m.fl.), 9 ex. Knösen 17–19.4

Rosenstare, 1K. Brantevik 28 september.
Foto: David Erterius.

(Björn Malmhagen m.fl.) samt 8 ex Bunkeflo strandängar 17–27.4 (Stefan Cherrug, Christel Stenberg m.fl.). Under hösten gjordes elva fynd, samtliga rörande ensamma individer under perioden 2.10–17.11.

Vårsumman är den klart högsta i FiSk:s historia. Tidigare högstanoteringar är från 2010 och 2013 med 248 ex båda åren. Föregående år

2019 sågs endast 123 ex. Höstsumman är till skillnad från vårsumman relativt låg. Medelantalet från de senaste tio åren ligger på ca 20 ex.

Svarthalsad trast *Turdus atrogularis** (10, 1)

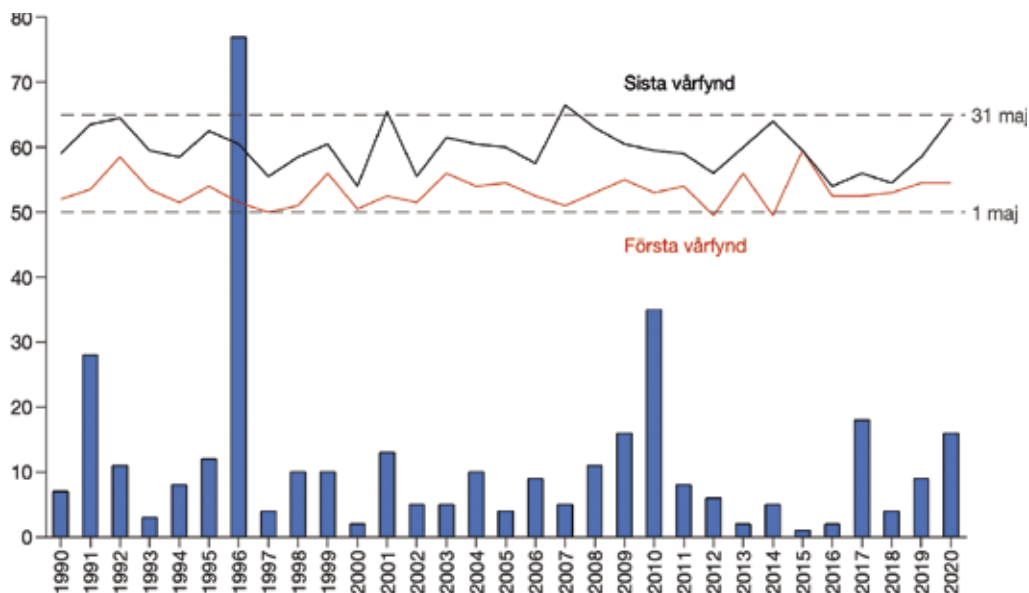
En 2K hane Södra Sandby 1.2 (Ulf Lindell). Fågeln sågs endast kort – men hann fotograferas – i samband med att en bergtajgasångare fanns på lokalen. Sedan tidigare finns tio fynd.

Blåhake *Luscinia svecica*

Under våren gjordes 15 fynd av 16 ex: 1 ad hane Simrishamn 10.5 (Lars Johnsson), 1 hona Dungen, Käseberga 14.5 (Sven Splittorff m.fl.), 1 ex Kumlan, Vitemölla 14.5 (Daniel Melchert m.fl.), 1 ex Norrekås, Örnahusen 14.5 (Magnus Ullman), 1 hane Gislövshammar 14.5 (Jörgen Bernsmo), 2 ex Sandvik, Brantevik 14.5 (Magnus Ullman), 1 hona Herculesdammarna 16.5 (Mats Olsson, Göran Andersson), 1 ex Morfarshamn 17.5 (Henrik Forsvall), 1 hane sj Högastensgatan, Råå 18.5 (Johan Åhlén), 1 hona

Rekordmånga ringtrastar sågs under våren. Här några av de tio som fanns vid Södåkra 12–13 april.
Foto: Dan Persson.

Figur 12. Antalet vårfynd av blåhake och tidsspänn för fynden.

Antalet vårfynd av blåhake (staplar, skala till vänster). Första vårfynd (röd linje) och sista vårfynd (svart linje) varierar inte så mycket från år till år och uppvisar ingen tydlig trend. Vårfynden görs nästan uteslutande under maj månad (vårfenologirekordet ligger på 30 april och är från 2012, senare tangerat 2014).

rast Horna grushåla 22.5 (Greger Flyckt), 1 hane Slusan, Skanör 23.5 (Emil Lundahl m.fl.), 1 ex sj Snogerödsdammen, Östra Ringsjön 26.5 (Lars Lundquist m.fl.), 1 ex Nyhamns-läge 29.5 (Alf Petersson), 1 ad hane Kullens fyr 30.5 (Stefan Svensson, Julia Svensson m.fl.) och 1 ad hane Hallands Väderö 30.5 (Johannes Löfqvist). Majoriteten av dessa bedöms vara av den nordliga rasen men det kan inte uteslutas att någon vitsjärnig finns med bland fynden. Antalet vårfynd varierar en hel del från år till år men det finns inga tecken på en tydlig minskning eller ökning. Inte heller för första och sista vårobservationerna ser det ut att finnas någon förändring under de senaste 30 åren (Figur 12).

En individ vid Stall Hovbacken, Skanör 23.4 (Thomas Lindblad) tillhör sannolikt den vitsjärniga underarten men då inga karaktärer sågs kunde detta inte säkerställas. Fenologirekordet för rödstjärnig blåhake är 30 april 2012 och 2014 och mediandatumet för vårens första är 7 maj.

Under hösten gjordes tio fynd av 12 ex: 1 ex Bunkeflo strandängar 24.8 (Christel Stenberg m.fl.), 1 ex Lödösnäs 3.9 (Lars Nilsson, Olof Persson), 1 ad hane Gröna jaktstugan, Foteviken 11.9 (Jan Sjöstedt, Ingvar Jansson), 1 1K Tånghögarna, Ribersborg 16.9 (Karl Pettersson m.fl.), 2 1K ringm Bingsmarken 18.9 (Bo Pettersson m.fl.), 1 1K Tånghögarna, Ribersborg 20–22.9 (Karl Pettersson, Bertil Johansson m.fl.), 2 ex Landön 23.9 (Hans Cronert), 1 1K Lomma Södra 26.9 (Lars Nilsson m.fl.), 1 ex Polisdungen, Silvåkra 15.10 (Jens Morin) och 1 1K hane Södra Sockerbruksdammarna, Örtofta 31.10 (Petter Olsson)

Ett vinterfynd gjordes av en 1K Tygelsjöbäckens mynning 19–23.12 (Mikael Bauer m.fl.). Fågeln sågs senare även inne på det nya året. Det är det första vinterfyndet i Skåne. Det tidigare sistadatumet i Skåne är 23 november 1997. Sedan tidigare finns ett vinterfynd från Halland och ett från Sörmland.

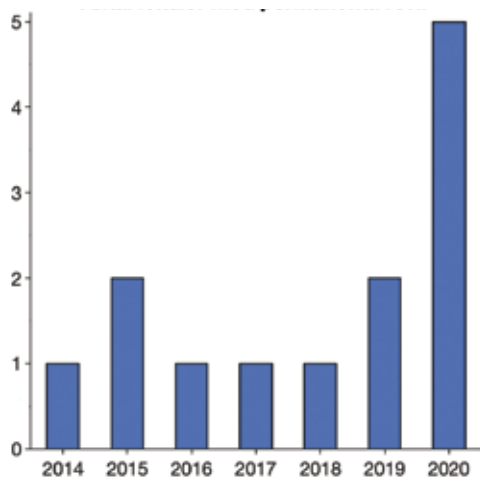
Vitstjärnig blåhake

Luscinia svecica cyanecula° (22, 13)

En häckning med upp till fyra ungar konstaterades vid Farhultsviken 11.4–28.8 (Nick Gräntz, Leif Klintero m.fl.). På lokalen sågs förutom det häckande paret två sjungande hanar (Leif Klintero m.fl.). Ensamma sjungande stationära hanar observerades även vid Barsebäcks mosse 23.4–22.5 (Nils Kjellén, Eva Fredriksson, Kenny Nordström m.fl.), Sjötorps ängar, Krankesjön 19.4–28.5 (Martin Stjernman, Åke Lindström m.fl.), Vemmerlövs mosse 22.4–18.5 (John F. Kvarnbäck m.fl.) och Herculesdamarna 23.4–20.5 (Hans Cronert, Jan Linder, Magnus Ny m.fl.).

Detta är andra året i rad med säkerställd häckning av vitstjärnig blåhake. År 2014 var första gången det fanns revirhävande vitstjärniga blåhakar i landskapet. Därefter har det årligen funnits stationära fåglar i Farhultsområdet men inte på så många andra lokaler. I år ser vi dock ett trendbrott med betydligt fler lokaler med revirhävande fåglar (Figur 13). Det får ses som troligt att vi successivt kommer att få se fler och fler vitstjärniga blåhakar i våra vassar.

I övrigt har tillfälliga observationer gjorts: 1 ex Nabben 5.4 (Hans-Åke Gustavsson m.fl.),

Figur 13. Vitstjärnig blåhake – Antal lokaler med permanenta revir.

Arten hävdade revir i Skåne för första gången 2014.

Vitstjärnig blåhake börjar på allvar få fäste i landskapet. Här en hane vid Vemmerlövs mosse 27 april – en av fem lokaler där sjungande hanar hållit revir.

Foto: Lennart Jeppsson.

1 hane sj Möllehässle 5.4 (Ulf Stähle) och 1 hane sj Sandön 21.4 (Mårten Müller, Thomas Svanberg, Henrik Johansson).

Sydnäktergal *Luscinia megarhynchos** (8, 2)

En sj Kolabacken, Falsterbo 28.4 (Bengt Grandin, Tommy Holmgren, Björn Malmhagen m.fl.) och 1 sj Härlövs ängar 21.5–4.6 (Mats Johansson, Magnus Ny, Roine Strandberg m.fl.).

Första fynden sedan 2013. I Vellinge kommun har det tidigare gjorts tre fynd, men detta var det första fältfyndet. Fyndet på Härlövs ängar var det första i Kristianstads kommun.

Mindre flugsnappare *Ficedula parva*

Årets första var 1 hona Skanörs norra stadspark 6.5 (Christer Landgren). Inga häckningar konstaterades, men observationer av sjungande hanar gjordes på sex spridda platser där häckning kan vara tänkbar: 1 ex Offerlunden, Ravlunda skjutfält 22.5 (Karin Magnander, John Andersson), 1 ad Axelstorpsravinen, Båstad 22.5 (Claes-Henrik Rosell), 1 ad Sinarpsdalen 23.5 (Claes-Henrik

Sydnäktergal vid Kolabacken 28 april – ett av årets två fynd. Skåne har nu tio fynd av arten.

Foto: Björn Malmhagen.

Rosell), 1 2K Kronoskogen, Åhus 24.5–11.6 (Björn Svärd, Greger Flyckt m.fl.), 1 ex Stenshuvud 4.6 (Richard Bergendahl) och 1 ex sydost Sofiero, Pälssjö 11.6 (Patrik Söderberg m.fl.). Sista höstfyndet blev 1 1K Lund 7–8.10 (Petter Olsson, Wilhelm Lennman). Totalt 47 ex fördelade som 12 ex under våren och 35 ex under hösten, vilket kan anses vara magert jämfört med senaste decenniet, men jämförbart med decenniet före.

Svartvit flugsnappare *Ficedula hypoleuca*

Ett tidigt fynd av 1 hane Ven 8.4 (Jens Basse, Lilian Persson) innebär nytt fenologirekord med en dags marginal.

Halsbandsflugsnappare *Ficedula albicollis*

Årets enda blev 1 hane Norra Björket, Kristianstad 11.5 (Emil Andersson Fristedt, Gunnar Svensson m.fl.). Antalet varierar mycket, där våarna med större inflöden (t.ex. 2010 och 2017) karaktäriserades av ihållande ostvindar under artens sträckperiod i skiftet april/maj. I år blåste det mest från sydväst, vilket förklarar den låga årssiffran.

Svarthakad buskskvätta *Saxicola rubicola*

Totalt bedöms minst 28 häckningar ha påbörjats. Det är klart fler än föregående år, även de tidigare rekordåren 2019 med 16 häckningar och 2016 med 18 häckningar. Flera häckningar hittades i vanlig ordning på Falsterbonäset och i närheten av Klostersågen, men även flera nya häcklokaler hittades under året.

Brittisk/gulhuvad gulärta

Motacilla flava flavissima/lutea° (49, 1)

Årets enda fynd utgörs av 1 ex Örby ängar 19.4 (Mats Nymberg). Underarten *M. f. flavissima* häckar på brittiska öarna medan *M. f. lutea* häckar österut, men de är trots geografisk åtskillnad lika till utseendet.

Östlig gulärta

*Motacilla flava tschutschensis/plexa** (2, 1)

Att de östliga gulärtlorna har diskuterats som en potentiellt egen art har antagligen bidragit till intresset att identifiera dessa och efter senhöstfynden 2019 tog det bara några veckor in

Östlig gulärta. Trelleborg 27 november. Fyndet är bekräftat via DNA-analys, men kunskapen om de östliga formerna är bristfällig och fågeln får tills vidare underartsetiketten *Motacilla flava tschutschensis/plexa*.

Foto: Mattias Ullman.

på 2020 innan det var dags för nya observationer. Vid Västra stranden, Trelleborg upptäcktes en 2K-fågel 24.1 (Staffan Rodebrand m.fl.) och denna fanns kvar på lokalen ända till 15.4 då den hade börjat anlägga sommardräkt. Detta rör såklart sannolikt den fågel som sågs i området under slutet på 2019. Ännu roligare blev det i slutet av 2020 när fågeln återvände till samma plats 27.11 och där stannade den kvar resten av året (Mattias Ullman m.fl.). Ytterligare en intressant gulärla med östliga karaktärer sågs vid Lerhamn och Nyhamnsläge 3–13.10 (Olof Strand, Dan Persson).

Gulärlorna företräds som bekant av väldigt många olika underarter och hur man skiljer ungfåglar av dessa är relativt dåligt känt. Insamlade avföringsprov är dock analyserade och visar att de två fåglarna som sågs under 2019, varav den ena alltså är samma individ som årets fågel, som väntat verkligen var långväga gäster från öster (Rk 2021). Då kunskapen om dessa former fortfarande är bristfällig får dessa fåglar tills vidare underartsetiketten *Motacilla flava tschut-*

chensis/plexa, men artstatus kan mycket väl finnas bakom hörnet. Vad gäller Lerhamns-fågeln så inväntar Rk resultat av DNA-analys.

Citronärla *Motacilla citreola*^o (87, 3)

Årets fynd utgörs av 1 2K hane Hasslarp 24.4 (Olof Strand, Johan Stenlund m.fl.), 1 2K hane Villhelmsberg, Järrestad 28.4 (Magnus Ullman m.fl.) samt 1 1K Björkaåns utlopp, Vombsjön 12.8 (Olof Ramel m.fl.).

Tre fynd under året får betraktas som normalt. Under perioden 2010–2019 gjordes 35 fynd men endast sex av dessa har gjorts under de senaste tre åren. Det är svårt att spekulera om ifall det skett en reell minskning och i så fall varför.

Masksädesärla *Motacilla alba personata*^{*} (0, 1)

Skånes första fynd, och Sveriges tredje, av denna östliga underart gjordes vid Hällevik, Stenshuvud 12–14.4 (Hans Larsson m.fl.). Fyndbilden i Västra Palearktis är kanske något oklar, men fynden är sannerligen inte många. I Europa är

Citronärla. Hasslarps dammar 24 april. Foto: Dan Persson.

Skånes första och Sveriges tredje fynd av masksädesärsla. Fågeln uppmärksammades faktiskt flygande över havet, men landade och gladdes många skådare 12–14 april. Otroligt nog upptäcktes samma individ på Utsira i Norge 29 april (detaljstudier av dräkten publicerad på Facebook av Rk 2 maj 2020). Foto: Hans Larsson.

fynden extremt få och till exempel fick Storbritannien sitt första – och hittills enda – fynd 2016! Tarsiger (www.tarsiger.com) ger följande bild: Kuwait (7), Sverige (3), Israel (3), Norge (2), Storbritannien (1), Cypern (1).

Engelsk sädesärsla *Motacilla alba yarrellii*^o

Fem fynd avseende 1 hane Rönnen 3.4 (Henrik Johansson), 1 hane Norra hamnen, Malmö 6.4 (Thomas Lindblad), 1 hona Tivolihuset, Stavstensudden 12–19.4 (Mikael Olofsson, Joakim Hagström), 1 hona Lilla Gräntinge, Genarp 20.5–24.6 (Bill Lindwall) samt 1 ex Västra stranden, Trelleborg 29.11–31.12 (Alf Pålsson, Lars Sundlöf, Christian Ljunggren m.fl.). Honan i Genarp samhäckade med en vanlig sädesärsla.

Större piplärka *Anthus richardi*^o

Årets fynd utgörs av 1 ex Lilla Hammars näs 19.9 (Thomas Lindblad, Tommy Holmgren, Patric Österblad m.fl.), 1 ex Knäbäcken, Rav-

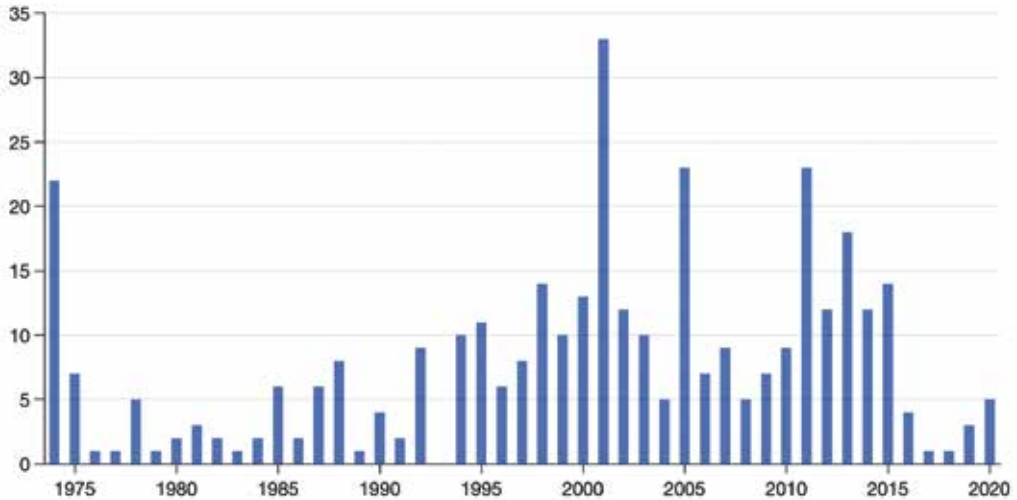
lunda skjutfält 5.10 (Daniel Melchert), 1 ex Bollsvik, Hörte 12.10 (Richard Ottvall), 1 ex Skanörs revlar 12.10 (Harald Ris) samt 1 str SV Ön, Limhamn 26.10 (Karl Pettersson). Fem fåglar under hösten är en ökning från de senaste årens bottennoteringar, men lågt i ett längre perspektiv (Figur 14).

Fältpiplärka *Anthus campestris*

Under året inventerades arten i Skåne och Halland. I Skåne hittades 31 sjungande hanar. Bland dessa gick 19 par till häckning. Motsvarande antal vid den senaste inventeringen (2017) var 40 sjungande hanar och 27 par som skred till häckning. Årets antal är det lägsta under de fyra inventeringar som gjorts sedan 2008 (2008 var motsvarande siffror 42 sjungande hanar och 25 par, 2013 var antalen 33 sjungande hanar och 21 par). Fältpiplärkan är numera som häckfågel exklusiv för östra Skåne. Årets häckningar återfinns från området kring Ripa och Horna i norr

En ny inventering visar att fältpiplärkan har det fortsatt motigt i Skåne. Årets 31 sjungande fåglar är färre än tidigare års inventeringar. Fågeln på bilden fanns vid Drakamöllan 16 maj. Foto: Emil Lundahl.

Figur 14. Antal fynd av större piplärka i Skåne 1974–2020.

Större piplärkan förefaller minska i Skåne, åtminstone i det korta perspektivet.

till Kiviks marknadsplats i söder. Sjungande hanar som ej gick till häckning är noterade söder därom vid Stenshuvud och Hagestad. Kärnområdet är fortfarande kring Ravlunda, Vitemölla, Brösarp och Drakamöllan, där 23 av de sjungande hanarna noterades (Patrik Olofsson).

Sibirisk piplärka *Anthus hodgsoni** (6, 1)

Det första fyndet av sibirisk piplärka gjordes inte förrän 2011, men numera är många skå-

Skånes sjunde sibiriska piplärka var stundvis mycket medgörlig. Trelleborg 6 oktober. Foto: Per-Åke Olsson.

dare medvetna att ”sena trädpiplärkor” bör kollas noga och det ger resultat. Årets fynd utgörs av 1 ex Dalabadet, Trelleborg 6–9.10 (Per-Åke Olsson m.fl.). Datum och lokal, en ganska isolerad dunge vid kusten, faller väl in i fyndbilden.

Rödstrupig piplärka *Anthus cervinus*

Under våren endast 1 ex Ravlunda skjutfält 8.5 (Ulf Gärdenfors, David Erterius, Bengt Andersson). Arten är ytterst fåtalig på vårsträck.

Höststräcket inleddes med 1 ex Fredrikslund, Revingefältet 29.8 (Ulf Gustafsson). Sammanlagt rapporteras uppskattningsvis 69 ex, vilket är något mer än förra årets 55 ex, men likväl väldigt lågt i jämförelse med äldre årssummor. På Nabben sträckte 7 ex under hösten (Nils Kjellén, Mattias Ullman, Tomas Svensson), något fler än de 4 ex som räknades såväl 2018 som 2019, men notera att medelvärdet i de standardiserade räkningarna 1973–2020 är 54 ex. Det är tydligt att arten är på stark tillbakagång.

Vattenpiplärka *Anthus spinoletta*

Under årets inledning sågs 23 ex, varav 18 ex i nordväst. Flest, 8 ex, fanns vid Ornakärr 5.1 (Mats Rellmar). På lokalen fanns sedan mindre antal vattenpiplärkor ända in i april.

Att nordvästra Skåne är det bästa stället att leta efter arten visade sig igen under hösten. Sammanlagt sågs då uppskattningsvis 20 ex, varav 12 ex i nordväst. I övrigt var fynden utspridda i landskapet, med några inlandsfynd från Lilla Svenstorps våtmark vid Svedala, Fulltofta badplats, Klingavälsåns utlopp vid Vombsjön och Örtofta sockerbruksdammar.

Bergfink *Fringilla montifringilla*

Den extremtorra sommaren 2018 gav upphov till ett mäktigt bokollonår 2019. Sven G. Nilsson vid Lunds universitet, som följt bokollonproduktionen sedan 1971, menar att det inte någon gång under hela denna period blivit lika mycket som detta makalösa år (Nilsson 2020, i brev). Bergfinkens favoritföda vintertid är just bokollon, och att åtskilliga miljoner valde att övervintra i Skåne blev tydligt under december

2019 när bl.a. uppskattningsvis 4–8 miljoner bergfinkar passerade mot sydost över Båstad 22.12. Den 4.1 hittades en stor sovplats på Hallandsåsens sydsluttning på Rössjöns norra sida (Tomas Svensson). Sovplatsen omfattade ca 5.7 hektar granplantering och hyste enorma mängder bergfinkar fram till någon gång i början på mars. Platsen besöktes av många hundra fågel-skådare och naturintresserade. Då sovplatsen var svåröverskådlig, och räkning på plats därmed i princip ogörlig, bedöms antalsuppskattningen från Båstad ge den bästa uppfattningen av hur många som använde sovplatsen. Detaljerade redogörelser för händelsen ur både ett nationellt och internationellt perspektiv står att finna i Anser 2020:3, Vår Fågelvärld 2021:1 samt Ornis Svecia (Svensson 2020, Svensson 2021a, Svensson 2021b). Då stora mängder bergfink rapporteras också från bl.a. Nordostskåne, Lin-

Det extrema bokollonåret gjorde att miljoner bergfinkar övervintrade i Skåne. I januari lokaliserades en enorm sovplats intill Rössjön på Hallandsåsen. Området omfattade nästan 6 hektar och hyste uppskattningsvis 4–8 miljoner fåglar, vilket möjligen är den största ansamlingen fåglar någonsin i Sverige. Foto: Tomas Svensson.

derödsåsen och Österlen så fanns rimligen även andra sovplatser av betydande storlek i landskapet. Endast tre tidigare svenska sovplatser är beskrivna (Granvik 1916, Kjellén & Lindström 1993), och möjligen är årets ansamling vid Rössjön den största.

Från Centraleuropa finns genom åren rapporter om ännu större sovplatser. Även om den ofta reciterade siffran om 70 miljoner från Schweiz 1950–1951 dock sannolikt är en rejäl överskattning (Jenni & Neuschulz 1984) så finns flera redogörelser för sovplatser som varit över 10 hektar stora (Svensson 2020, Svensson 2021b). Antalsuppskattningar av ansamlingar i den här storleken är dock en komplicerad historia (buden om största ansamling sträcker sig ända upp till 121 miljoner) men visst stöd finns i alla fall för ansamlingar upp till ca 15 miljoner fåglar. Speciellt intressant är t.ex. perioden 1960–1980 då spill från majsodlingar nyttjades av bergfinkar som årligen tillbringade sina nätter i samma sovplats i sydvästra Frankrike (Alberny 1965, Hémerly & Pascaud 1981). Normalt sett används inte stora sovplatser efterföljande år eftersom de endast uppstår under extrema bokollonår, och sådana uppträder inte direkt efter varandra. Förutom exemplet från majsområdena i Frankrike finns faktiskt inga rapporter om att exakt samma sovplats återanvänts överhuvudtaget. Det blir spännande att se var nästa stora sovplats i Skåne hamnar.

Stenknäck *Coccothraustes coccothraustes*

De bokollonfyllda skogarna hyste inte bara många bergfinkar denna vinter: även ansefnliga mängder stenknäck rapporteras från flera håll. Nämnas kan t.ex. rekordartade 500 ex Djupadal-Natthall, Färingtofta 26.2 (Bengt Hertzman, Thomas Wallin, Karl G Nilsson m.fl.) och 250 ex Gaddaröd, Degeberga 27.1 (Lasse Sunnerstig).

Tallbit *Pinicola enucleator*^o

Hösten 2019 registrerades den största invasionen i Skåne sedan modern fågelrapportering tog

form för cirka 50 år sedan. Detta var för många skådare en av det årets allra största fågelupplevelser. Sammanlagt uppskattas 636 ex ha setts i landskapet under 2019.

Några fåglar höll sig kvar över årsskiftet, bland annat fanns upp till 5 ex vid Varalöv, Ängelholm 1–11.1 (Kaj Möller, Lennart Engman m.fl.) som många skådare kunde njuta av. Ytterligare ett antal fynd gjordes, de flesta i norra Skåne. Den sista observationen gjordes däremot i sydost, vid Gedings mosse, norr om Sankt Olof, där 5 ex sågs 8.2 (Bengt Andersson, Malin Löwengren, Dan Hammarlund m.fl.). Sammanlagt sågs 30 ex under årets inledning.

2019: I *Fåglar i Skåne 2019* står att läsa att den största flocken under invasionen var 50 ex vid Hallandsåsens rastplats 3.11. Rapporten är i Artportalen registrerad på Skåne men lokalen ligger med liten marginal i landskapet Halland, men i Skåne län (Båstad kommun tillhör Skåne län i sin helhet men delas mellan landskapen Skåne och Halland). Den i *Fåglar i Skåne 2019* angivna årssumman 686 ex ska därför justeras till 636 ex.

Domherre *Pyrrhula pyrrhula*

Det var gott om domherre i omlopp under den bärfattiga hösten. I Falsterbo nådde man sin femte högsta säsongssumma och bland höga siffror kan nämnas 675 str Nabben 30.10 (Nils Kjellén, Tomas Svensson) och 203 str Sandhammaren 30.10 (Ludwig Gustafsson).

Rosenfink *Carpodacus erythrinus*

För ovanlighetens skull ett senhöstfynd i och med att en honfärgad fågel höll till vid ett fågelbord i Åsljunga 10–14.11 (Seth Nilsson m.fl.). Detta utgör ett nytt fenologirekord. Mediandatum för sista höstobservation är 13 september och föregående rekord rör en fågel som sågs vid Falsterbo fyr 1.11 1987. Även om detta tangerades 2016 när en fågel ringmärktes i Falsterbo så kryllar det sannerligen inte av novemberfynd. Dock finns ett vinterfynd från Jonstorp 15.12 2011.

Snösiska *Acanthis flammea exilipes*

Totalt finns rapporter om elva individer under hösten, varav tio i november och en i december. Rapporterna av snösiskor har gått ner i hela Norden och det diskuteras huruvida arten likt många andra nordliga arter på grund av mildare klimat inte längre flyttar lika långt söderut (Nilsson 2020b).

Bändelkorsnäbb *Loxia bifasciata*

Totalt sågs uppskattningsvis 112 ex – alla under höstsäsongen. Först ut var 3 str S Sankt Hans Backar 14.8 (Petter Olsson, Wilhelm Lennman) och de största ansamlingarna var 11 ex Dala, Landön 21–24.10 (Hans Cronert, Roine Strandberg, Magnus Ny m.fl.), 6 ex Karlarp, Tjörnarps 2.12 (Oscar Hagbard), 6 ex Kullen 6.12 (Mikael Jönsson, Lisbeth Lund m.fl.), 5 ex Maltesholm, Östra Sönnarslöv 5.9 (Göran Flyckt) och 5 ex Kronoskogen, Tomelilla 18–20.11 (John F. Kvarnbäck, David Erterius m.fl.). Ett gott år för bändelkorsnäbb, om än fjärran de stora invasionsåren.

Gulhämpling *Serinus serinus*

Årets första fynd gjordes vid Juleboda 24.3 (Ulf Gärdenfors, Marie-Louise Bárány). En bedömning av antalet stationära gulhämplingar ger totalt ca 38 revir i Skåne. Med revir avses stationära sjungande hanar eller andra rapporter med andra högre häckningskriterier av stationära fåglar. För några delområden har bedömningen av antalet revir gjorts av lokala ornitologer (Jon Leffmann och Ulf Gärdenfors). Flest återfanns i Simrishamns kommun med 20 revir följt av Ystad med tio revir och Kristianstad med sju revir. Det ska påpekas att detta är ganska grova uppskattningar. Antalet registrerade revir hade säkert kunnat vara betydligt fler om mer omfattande inventeringar gjorts i de områden där arten finns någorlunda tät.

Årets sista fynd gjordes 14.11 på Nabben (Nils Kjellén) och Ravlunda skjutfält (John Kvarnbäck, David Erterius).

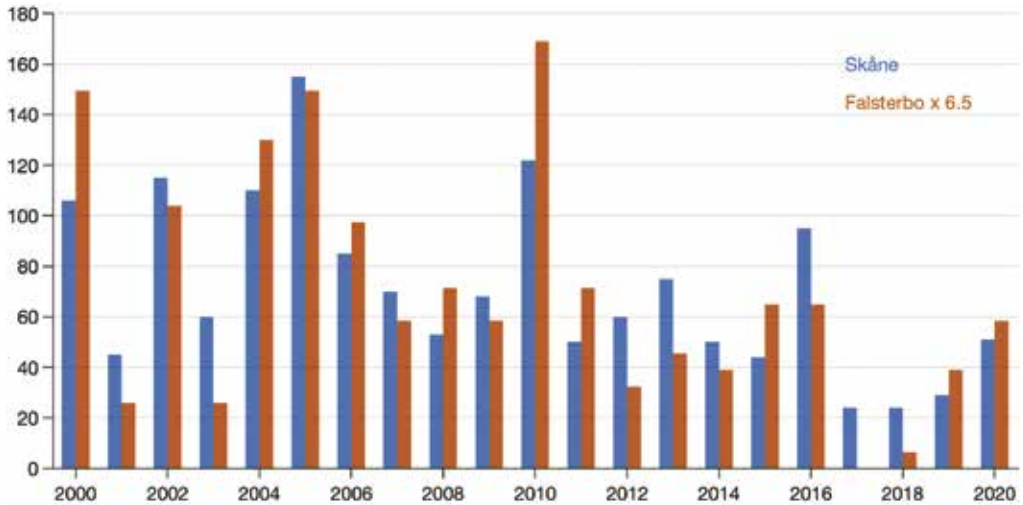
Lappsparv *Calcarius lapponicus*

Årets fynd fördelade sig på (antal individer): februari (1), mars (1), april (2), september (19), oktober (19) och november (9). De standardiserade räkningarna i Falsterbo gav likt förra året 6 str Nabben 29.9–9.11 (Nils Kjellén, Mattias Ullman, Tomas Svensson m.fl.).

Totalt 51 ex är högsta antalet sedan 2016 men rejält under medelvärdet för den senaste 20-årsperioden som ligger på 70 ex (Figur X). Även om trenden är vikande är den inte fullt så markant som tidigare varit gällande då antalen för 2001 till 2013 varit något överskattade i förhållande till de senaste sju åren beroende på att de fyra som varit artansvariga under 20-årsperioden räknat lite olika. I figuren har årssummorna räknats om likvärdigt för att bli jämförbara. Det bör även nämnas att i de högre årssummorna ingår i regel större flockar än under år med lägre antal, 2005 sågs t.ex. två flockar med 17 respektive 15 individer. Den största flocken som rapporterats i Skåne är 25 ex vid Lyckebo i nordöstra Skåne 18.9 1993. I Figur 15 presenteras även antalet noterade lappsparvar på sträck i triangeln Flommen – Nabben – Kolabacken. Trenden är vikande även här och följer väl den generella trenden i Skåne.

Kornsparv *Emberiza calandra*

En sammanfattning från inventeringar ger minst 33 honor och 54 hanar i den skånska populationen. Häckningarna fördelade sig kommunvis: Kävlinge (1), Simrishamn (6), Trelleborg (1), Vellinge (3) och Ystad (11). Extra glädjande är nyetableringen i västra Skåne (Richard Bergendahl, Peter Olsson). På Falsterbonäset sågs 1 ex Fyrbacken 4.5 (Stephen Menzie), 1 sj Skanörs ridklubb 18.5 (Björn Malmhagen, Karolina Adolphson), 1 str Nabben 8.6 efter sträckförsök 3.6 och 5.6 (Janne Dahlén, Björn Malmhagen), 1 ex Skanörs f d soptipp 21.6 (Tommy Holmgren) och 1 ex sträckförsök Nabben 22.8 (Tomas Svensson, Nils Kjellén m.fl.). Övriga observationer, vilka bedöms röra andra fåglar än de som inventeringen omfattar, var 1 sj Vem-

Figur 15. Antalet fynd av lappsparrar i Skåne 2002–2020.

Antalet lappsparrar i Skåne 2000–2020 i förhållande till sträcket över södra Falsterbohalvön (noterade i triangeln Flommen – Kolabacken – Nabben). Falsterbosiffran är inte reell utan har räknats om baserat på medelvärdena för 20-årsperioden för att bättre åskådliggöra förhållandet till hela Skåne (medelvärdet är ca 71 ex/år för Skåne och ca 11 ex/år för Falsterbo, varvid Falsterbosiffran multiplicerats med en faktor $71/11 \approx 6.5$). Antalen följer väl varandra och slutsatsen är att Falsterboräkningarna ger en bra bild över utvecklingen även för en relativt fåtalig sträckare som lappsparrarven.

Kornsparrar flyttade fram sina positioner under året och häckningar noterades i flera västskånska kommuner. Bilden visar en individ vid Böstes strandängar 2 maj. Foto: Alf Pålsson.

Bara drygt en handfull fåltfynd av ortolansparv under året. Denna fågel vid Alnarpsparken glädde många besökare 25–26 april. Foto: Carl-Axel Bauer.

merlövs mosse 12–17.5 (Jörgen Bernsmo m.fl.), 1 ex Sjötorps ängar, Krankesjön 21.5 (Petter Olsson m.fl.), 2 str Kullens fyr 22.5 (Thomas Svanberg, Mårten Müller), 1 sj Brantevik 4.6 (Richard Bergendahl), 1 ex Burensvik, Dagshög 7.6 (Mårten Müller), 1 sj Vittskövle fålad 20.6 (Greger Flyckt), 1 ex Ribersborg, Malmö 27.7 (Göran Hausenkamp) och 2 förbifl Adlersro, Simrishamn 19.9 (Kaj Svahn). Högsta antalet i januari–februari var 89 ex Hammar 15.2 (Mona Hansson m.fl.) och i december 103 ex Grims-hög 16.12 (Petter Olsson).

Ortolansparv *Emberiza hortulana*°

En hane Alnarpsparken 25–26.4 (Carl-Axel Bauer m.fl.), 1 hane Kålhagen, Falsterbo 30.4 (Hans-Åke Gustavsson m.fl.), 1 str NO Kullens fyr 21.5 (Tomas Svensson, Stefan Svensson m.fl.), 2 (honfärgad + ad hane) Ön, Limhamn 26–27.8 (Per-Magnus Åhrén, Stefan Cherrug m.fl.), 1 str V Löderups strandbad 30.8 (Björn

Malmhagen) och 1 str Nabben 11.9 (Nils Kjellén, Tomas Svensson). Under hösten studerades även sträcket av ortolansparv nattetid över Falsterbonäset med hjälp av inspelningsutrustning och totalt registrerades 4 str 18.8–11.9 (Johan Lorentzon).

Fortsatt mager fyndbild trots ett litet tillskott via nattlig övervakning. Observera att fynd av ortolansparv i dagsläget ska beskrivas på blankett, allra helst med tillhörande dokumentation.

Dvärgsparv *Emberiza pusilla*° (51, 11)

Ett ex Norra hamnen, Malmö 23.2–5.4 (Stefan Cherrug m.fl.), 1 str Nabben 23.9 (Tomas Svensson, Nils Kjellén, Bengt Grandin m.fl.), 1 sträckförsök Nabben 25.9 (Mattias Ullman, Nils Kjellén), 1 str Nabben 30.9 (Nils Kjellén, Mattias Ullman), 1 ex Dragesholm, Söderåsen 14.10 (Judit Brolid), 1 ex Lomma Södra 16.10 (Lars Nilsson), 1 1K ringm Hasslarps dammar

Rekordmånga dvärgsparvar sågs under året: en övervintrare under föråret och tio höstfynd. I Falsterbo bokfördes inte mindre än 5 ex under hösten, vilket ska jämföras med de 11 ex som totalt noterats under åren 1973–2019. Bilden visar den ungfågel som ringmärktes i Hasslarp 17 oktober. Foto: Peder Winding.

Videsparv. Ribersborg, Malmö 5 oktober. Foto: Per-Magnus Åhrén.

17.10 (Peder Winding, Klas Rosenkvist m.fl.), 1 str Nabben 28.10 (Mattias Ullman, Nils Kjellén m.fl.), 1 str Nabben 10.11 (Nils Kjellén, Tomas Svensson), 1 ex Ribersborg 17–21.11 (Karl Pettersson, Göran Hausenkamp m.fl.) och 1 ex Börringe våtmark från 22.11 och fram till 13 januari 2021 (Henrik Skov, Peter Malm, Stefan Malm m.fl.).

Totalt elva individer ger ett uppträdande som saknar motstycke. Samtliga fynd gjordes i västra Skåne och trots att det är helt i linje med tidigare fyndbild så är det anmärkningsvärt att så få fynd görs längs ostkusten.

Videsparv *Emberiza rustica*° (34, 2)

Ett ex Hylkan, Brantevik 29.9 (Niklas Westermärk, Mikael Åsberg m.fl.) och 1 ex Bågskytteudungen, Ribersborg 5.10 (Karl Pettersson, Lars Silow m.fl.).

Tidstypiskt uppträdande. Mer överraskande är väl att fågeln vid Hylkan endast är det andra

fyndet för Simrishamns kommun. Arten är inte årlig i Skåne, och att två eller fler individer setts under ett år har faktiskt bara hänt sex gånger sedan *Fåglar i Skåne* börjades ge ut 1975.

FENOLOGI

Dagens möjligheter att dokumentera fågelfynd och faktumet att flertalet fenologirekord är extrema gör att observationer som tangerar rekord eller avser nytt rekord kräver foto- eller ljuddokumentation för bedömning. Denna regel frångås endast om observationsbetingelserna är goda, t.ex. om observatören är synnerligen erfaren och ser den aktuella fågeln ytterst bra eller om fågeln i fråga ses av flera trovärdiga/erfarna fågelskådare. Att lägga tid på att försöka bedöma en mager beskrivning av en under normal årstid mycket vanlig fågelart är både frustrerande och meningslöst. Det faller på observatören att göra noggranna anteckningar och i möjligaste mån dokumentera sitt fynd. Rrk bedömer i fortsättningen inte fynd som tangerar eller sätter nytt rekord i tidsmässigt uppträdande om inte ovan nämnda förutsättningar infrias. För en del arter kan fotokrav gälla även under andra perioder i de fall observationen är mycket avvikande. Dokumentera alltid dina avvikande fynd även om det inte råkar vara ett rekord. Fåglar handhållna

under ringmärkning undantas naturligtvis regeln (om inga omständigheter gör fyndet mindre trovärdigt).

Ovanliga övervintrare noterades med buskskvätta Axeltorpsviken 27.3 (Christopher Martinsen), brun kärnhök Foteviken från 8.11–31.12 (Tommy Holmgren m.fl.), drillsnäppa Torekovs rev 9–14.11 och sedan åter i januari 2021 (Erik Johansson m.fl.), återkommande gulärta av östligt ursprung (under utredning men troligen *Motacilla tschutschensis*) Trelleborg 27.11–31.12 (Mattias Ullman m.fl.) och blåhake Tygelsjö ångar 19–31.12 (Mikael Bauer).

Både vår och höst gav flera nya fenologirekord och under våren gjordes även flera rekordtangeringar. Vårens rekord var: kornknarr (8.5; tangering), dubbelbeckasin (27.4; tangering), grönsångare (12.4), härmsångare (2.5; tangering), gräshoppsångare (23.4), trädgårdssångare (29.4) och svartvit flugsnappare (8.4). Höstens rekord var: nattskärna (13.11), kornknarr (29.9), backsvala (19.11), rosenfink (14.11) och snöparv (14.9).

En extremt sen nattskärna sågs i Skanör 13 november. Föregående fenologirekord var 15 oktober 2016.

Foto: Hans-Åke Gustavsson.

TABELL 3
Fenologi våren 2020

Art	Datum	G/D	Lokal	Observatör	Median	Extremdatum
Årta	17.3		Torupa flo/Ingelstråde	Anders Hansson m.fl./Göran Paulson	18.3	1.3-08°
Vaktel	27.4		ost Krankesjön	Stefan Siwersson, Paul Tufvesson	5.5	23.4-11°
Nattskärre	4.5	D	ost Krankesjön	Elias Melchert Thelaus m.fl.	8.5	29.4-09°/12°
Tornseglare	28.4		Dalabadet, Trelleborg	Mikael Olofsson	29.4	19.4-88°
Gök	28.4		Flera lokaler	Flera observatörer	25.4	22.4-94
Kornknarr	8.5		Dösjebro	Kenny Nordström m.fl.	17.5	8.5-13/-20
Småfläckig sumphöna	15.4		Limhamns kalkbrott	Mats Wirén	19.4	2.4-17°
Skärfläcka	2.3		Spillepeng	Kenneth Bengtsson	4.3	V
Större strandpipare	8.2		Torekov	Liselotte Andersson	13.2	V
Mindre strandpipare	22.3		Vegeåns mynning	Olof Strand, Mårten Müller	26.3	19.3-99°
Småspov	6.4		Ranarpsstrand	Martin Gierow	2.4	22.3-04°
Rödspov	14.3		Saxåns mynning	Benny Hansson	21.3	8.3-97 (V)
Brushane	8.3		Vombs ängar	Frank Desting, Leif Frederiksen	15.3	V
Myrsnäppa	13.5	D	Tygelsjö ängar	Per Karsten, Jörgen Fromark m.fl.	13.5	10.5-08°/13°
Spovsnäppa	17.5	D	Tygelsjö ängar	Stefan Cherrug m.fl.	10.5	29.4-12°
Mosnäppa	24.4		Vellinge ängar	Mattias Ullman	28.4	18.4-18°
Skärnsnäppa	20.5		Torekovs rev	Nick Grantz	18.5	9.6-79
Småsnäppa	23.4	D	Eskilstorps ängar	Mattias Ullman	2.5	15.3-88
Dubbelbeckasin	27.4	D	Glimminge mosse	Jörgen Bernsmo m.fl.	1.5	27.4-01°/-20*
Smalnåbbad simsn.	17.5		Stavstensudden	Mikael Olofsson	26.5	12.5-74
Drillsnäppa	13.4		Klippans pappersbruk	Kent Ivarsson	12.4	V
Grönben	11.4		Flera lokaler	Flera observatörer	16.4	8.4-99°/04°(V)
Svartsnäppa	27.3	D	Landgrens holme, Skanör	August Thomasson, Emil Lundahl m.fl.	28.3	15.3-15°
Gluttsnäppa	3.4		Världens ände, Ystad	Jonn Leffmann	3.4	25.3-12°
Skräntärna	4.4		Löddesnäs	Lars Nilsson m.fl.	2.4	19.3-16°
Kentsk tärna	13.2		Äspet	Hans Cronert, Thomas Lindblad m.fl.	12.3	V
Småtärna	7.4		Lomma saltsjöbad	Lars-Göran Lillvik	11.4	30.3-10°
Fisktärna	6.4		Nabben, Falsterbonäset/ Ranarpsstrand	Johan Lorentzon/Martin Gierow	4.4	25.3-14°
Silvertärna	11.4		Lomma kustdammar	Lars Nilsson	7.4	31.3-17°
Svarttärna	26.4		Sjötorps ängar, Krankesjön	Sven Jönsson, Erik Sjögren	22.4	9.4-78
Kustlabb	15.3	D	södra Öresund	Kenny Nordström m.fl.	2.4	3.3-19°
Fiskgjuse	19.3		Domsten	Johan Stenlund m.fl.	21.3	17.3-91
Bivråk	1.5	D	Fjälkinge	Roine Strandberg	5.5	29.4-19°
Brun kärrhök	12.3		Viby	Ulf Gårdenfors	11.3	V
Stäpphök	8.4		Domsten	Thomas Svanberg	12.4	4.4-18° (V)
Ångshök	25.4		Eslöv/Åhus	Lars Lundquist m.fl./Örjan Fritz m.fl.	27.4	18.4-05°/07°
Göktyta	11.4	D	Fyledalen	Karl Gunnarsson	12.4	3.4-11°
Aftonfalk	14.5	D	Herculesdammarna	Carina Mattsson m.fl.	8.5	10.4-14°
Lärkfalk	17.4		Hittarps rev	Anders Lindén, Mårten Müller	17.4	13.4-05/06
Törnskata	25.4	D	Borgeby reningsverk	Robert Tuveson, Lars Nilsson m.fl.	30.4	23.4-96°
Sommargylling	8.5		Flera lokaler	Flera observatörer	7.5	3.5-87
Sidensvans	8.5		Klagshamns udde	Erik Hirschfeld	6.5	30.5-87 (S)
Pungmes*	1.4		Lillö kungsgård, Isternäset	Mats Johannesson	2.4	10.3-85 (V)
Berglärka	3.4		Norra hamnen, Malmö	Joakim Hagström	27.3	2.5-98°
Backsvala	6.4		Ingelstråde	Göran Paulson	5.4	25.3-14°

TABELL 3 – Forts.
Fenologi våren 2020

Art	Datum	G/D Lokal	Observatör	Median	Extremdatum
Ladusvala	2.4	Lunds reningsverks- dammar	Axel Thorenfeldt	1.4	19.3-99°
Hussvala	9.4	Skanör	Leon Berthou	9.4	2.3-19°
Grönsångare	12.4	D/G Baskemölla	Agne Paulsson	17.4	12.4-20°
Lövsångare	6.4	D Ljunghusen	Mattias Ullman	7.4	4.4-01/05/11
Sävsångare	17.4	östra Krankesjön	Erik Sjögren m.fl.	18.4	12.4-02°/16°
Rörsångare	22.4	Husie mosse	Bengt Rönde	22.4	16.4-05°
Kärrsångare	5.5	Arild	Mats Peterz	8.5	4.5-99°/03
Härmsångare	2.5	D Näsby fält, Araslövssjön	Carina Mattsson	6.5	2.5-04/09°/18°/20°
Flodsångare	28.5	Rönne å vid Torraröd/ Norra Hultarp	Lars Lundquist, Jonny Johansson m.fl.	18.5	7.5-15°
Vassångare	28.4	Östra Krankesjön	Stefan Siwersson, Paul Tufvesson	3.5	14.4-81
Gräshoppsångare	23.4	D/G Farhult	Anders Lindén	26.4	23.4-20°
Trädgårdssångare	29.4	G Örby ängar, Råå	Mårten Müller	2.5	29.4-20°
Höksångare	28.5	G Hallands Väderö	Mikael Haraldsson	23.5	9.5-01° (V)
Ärtsångare	12.4	östra Krankesjön	Sigvard Svensson	15.4	10.4-18° (V)
Törnsångare	23.4	Flera lokaler	Flera observatörer	23.4	19.4-18° (V)
Ringtrast	14.4	Kungsmarken	Nils Kjellén	4.4	23.3-85 (V)
Grå flugsnappare	1.5	D Flera lokaler	Flera observatörer	30.4	22.4-14° (V)
Rödstjärnig blåhake	10.5	D Simrishamn	Lars Johnsson	8.5	30.4-12°/14°
Vitstjärnig blåhake	5.4	G Möllehässle	Ulf Ståhle	13.4	3.4-16°
Näktergal	25.4	Naturum, Helgeå	Evert Valfridsson	28.4	23.4-18°
Mindre flugsnappare	6.5	Skanörs stadspark	Christer Landgren	6.5	1.5-01°/12°
Svartvit flugsnappare	8.4	G Ven	Jens Basse, Lilian Persson	16.4	8.4-20°
Rödstjärt	8.4	Flera lokaler	Flera observatörer	8.4	5.4-05/16° (V)
Buskskvätta*	17.4	Flera lokaler	Flera observatörer	17.4	12.4-85/16°
Stenskvätta	22.3	Dagshög	Leif Klinteroth	25.3	15.3-90 (V)
Sydlig gulärta	10.4	Håslövs ängar	Linus Almqvist	14.4	7.4-10° (V)
Nordlig gulärta	27.4	Hasslarps dammar	Anders Lindén, Patrik Söderberg m.fl.	28.4	20.4-95°
Fältpiplärka	26.4	Sännarna, Åhus	Örjan Fritz m.fl.	27.4	13.4-04°/10°
Trädpiplärka	10.4	Flera lokaler	Flera observatörer	9.4	4.4-00/18°
Rödstrupig pipplärka	8.5	Mormors kulle, Ravlunda skjutfält	Ulf Gårdenfors m.fl.	7.5	1.5-86/93/11° (V)
Rosenfink	9.5	Björkerödsdammen, Kullaberg	Lars Göte Nilsson	10.5	1.5-84/00/02
Vinterhämspling	22.4	Kullen	Karl G Nilsson	5.5	S
Lappspärv	26.4	Nabben, Falsterbonäset	Björn Malmhagen, Johan Lorentzon	23.4	23.5-81
Snöspärv	31.3	Sandön, Utvälinge	Bengt Andersson d.ä.	1.4	3.5-86
Ortolanspärv	25.4	D Alnarp	Carl-Axel Bauer m.fl.	1.5	24.4-93/94

TABELL 4
Fenologi hösten 2020

Art	Datum	G/D	Lokal	Observatör	Median	Extremdatum
Årta	4.10	D	Simrishamn	Hans Larsson m.fl.	11.10	8.11-16°
Vaktel	29.8		Nöbbelövs mosse	Jonas Nilsson	5.9	23.10-16°
Nattskärra	13.11	D	Roberts dunge, Skanör	Matts Lindblad m.fl.	3.10	13.11 -20°
Tornseglare	6.11	D	Simris strandäng	Björn Ahlström, Hans Larsson m.fl.	7.10	14.11-82
Gök	27.9		Kåseberga	Hans-Åke Gustavsson	29.9	1.11-10°
Kornknarr	29.9	D	Trelleborg	Ida Ägirsdotter	31.7	29.9 -20°
Småfläckig sumphöna	12.10		Skanörs revlar	Harald Ris	26.9	2.11-00°
Skärfläcka	21.11		Skanörs revlar	Robert Rydbeck, Anna Rydbeck	13.11	V
Större strandpipare	5.12		Knösen	Matthis Kaby	7.11	V
Mindre strandpipare	27.9		Gärdslövs våtmark	Mattias Ullman	22.9	3.11-00°
Småspov	27.9		Smygehuk	Peter Malm, Stefan Malm	30.9	29.10-06°
Rödspov (inkl. islandica)	13.12	D	Skanörs revlar	Emil Lundahl	2.11	V
Brushane	2.12		Inre Foteviken	Hans-Åke Gustavsson m.fl.	16.11	V
Myrsnäppa	14.9		Skanörs revlar	Marc Illa Llobet	12.9	5.10-80
Spovsnäppa	3.10		Sandön	Thomas Svanberg	5.10	3.12-99°
Mosnäppa	11.9		Åspet	Ulrika Tollgren	12.9	30.9-96
Skårnsnäppa	28.9		Hallands Väderö	Gösta Friberg, Rolf Svensson	29.9	28.8-82
Småsnäppa	13.10	D	Vannebergaholmen	Carina Mattsson	14.10	22.11-87
Dubbelbeckasin	29.8	G	Vombs ängar	Lars Råberg	7.9	28.11-10°
Smalnäbbad simsnäppa	10.9	D	Flaningen, Trelleborg	Tommy Holmgren m.fl.	19.9	10.10-03°
Drillsnäppa	26.11		Fogdarp, Östra Ringsjön	Tomas Nilsson	31.10	V
Grönben	9.10		Rönnen	Derrick Häggqvist m.fl.	9.10	4.11-90 (V)
Svartsnäppa	18.11		Måkläppen	Nils Kjellén	14.11	V
Gluttsnäppa	18.11		Skanörs hamn	Bengt Åhgren	18.11	7.12-99°
Skräntärna	22.9		Falsterbokanalen	Peter Salmon	22.9	4.10-75
Kentsk tärna*	9.12		Kungaboden, Hanöbukten	Roine Strandberg	3.11	V
Småtärna	13.9		Rålehamn, Tjällran	Martin Gierow	15.9	2.10-78
Fisktärna	18.10		norra Finjasjön	Lars Lundquist m.fl.	24.10	20.11-96°
Silvertärna	27.10		norra Finjasjön	Nick Grantz	26.10	4.12-11°
Svarttärna	12.9	D	Näsbyholmssjön/ Juleboda	Arne Andersson m.fl./Greger Flyckt	27.9	5.11-08°
Kustlabb	21.11	D	Ribersborg, Malmö	Stefan Wahlstedt, Mikael Bauer	28.10	27.11-02°
Fiskgjuse	16.11		Oppmannasjön	Nils Waldemarsson	10.11	15.12-00°
Bivräk	11.10		Gislövs Stjärna	Jörgen Bernsmo	10.10	22.11-05°
Brun kärrhök*	8.11		Falsterbonäset	Johan Lorentzon m.fl.	7.11	V
Stäpphök	6.10		Nabben, Falsterbonäset	Nils Kjellén, Mattias Ullman m.fl.	14.10	3.11-98° (V)
Ängshök	9.9		Skanörs ljung	Göran Pettersson m.fl.	15.9	19.10-11°
Göktyta	29.9		Vannebergaholmen	Linda Niklasson	28.9	13.10-99
Aftonfalk	29.9		Gislövshammar	Niklas Westermark, Raul Vicente, Rasmus Elleby	16.9	14.11-09°
Lärkfalk	11.10		Utväleinge	Lars J Jonsson	10.10	9.11-78
Törnskata	17.10		Lunds reningsverk- dammar	Kjell Hammelin, Gertrud Hammelin	18.10	16.11-18°
Sommargylling	19.8		Strandbaden, Falsterbo	Björn Malmhagen	20.8	6.9-78
Sidensvans	15.10		Bjeredsparken, Lund	Edwin Sahlin	13.10	15.9-14°
Pungmes	9.10		Nabben, Falsterbonäset	Nils Kjellén	19.10	V
Berglärka	9.10	D	Norra hamnen, Malmö	Ragnar Alm, Jörgen Fromark	10.10	25.9-93

**TABELL 4 – Forts.
Fenologi hösten 2020**

Art	Datum	G/D	Lokal	Observatör	Median	Extremdatum
Backsvala	19.11	D	Vegeåns mynning, Utväleinge	Bengt Johansson m.fl.	23.10	19.11-20°
Ladusvala	16.11	D	Vegeåns mynning, Utväleinge	Anders Lindén m.fl.	15.11	10.12-06°
Hussvala	13.11		Nabben, Falsterbonäset	Nils Kjellén	2.11	17.11-05°
Grönsångare	5.9		Ribersborg, Malmö	Karl Pettersson	8.9	30.9-83°
Lövsångare	9.11	D	Äspet	Hans Cronert	29.10	22.11-10°
Sävsångare	8.10	R	Bingsmarken	Bo Petersson m.fl.	2.10	4.11-00°
Rörsångare	11.10	R	Bingsmarken	Bo Petersson m.fl.	17.10	6.11-02°
Kärrsångare	27.9	R	Bingsmarken	Bo Petersson m.fl.	26.9	10.10-15°/17°
Härmsångare	1.9	R	Falsterbo fyr	Falsterbo Fågelstation	7.9	2.10-81°
Flodsångare	10.7		Toremosse, Östra Hoby	Anders Kjellberg	2.8	27.9-00°
Vassångare	21.7		Äspet	Robert Rydbeck	31.7	17.9-83°
Gräshoppsångare	10.10	R	Bingsmarken	Bo Petersson m.fl.	27.9	14.10-18°
Trädgårdssångare	12.10		Nabben, Falsterbonäset	Nils Kjellén	5.10	18.11-07°
Höksångare	21.8	R	Bingsmarken	Bo Petersson m.fl.	26.8	1.12-09° (V)
Årtsångare	7.11	D	Alnarpsparken	Tomas Flyman	22.10	7.12-86° (V)
Törnsångare	5.10		Gladeholm, Simrishamn	John Kvarnback	2.10	31.10-14° (V)
Ringtrast	17.11		Västra Grevie	Mattis Ripsköld	1.11	6.12-07°
Grå flugsnappare	13.10		Bunkeflostrand	Christel Stenberg	13.10	6.11-88/92° (V)
Blåhake*	31.10	D	Örtofta dammar	Petter Olsson	6.10	23.11-97
Näktergal	11.9	R	Bingsmarken	Bo Petersson m.fl.	11.9	3.11-90
Mindre flugsnappare	8.10		N Fälleden, Lund	Petter Olsson, Wilhelm Lennman	18.10	16.11-86
Svartvit flugsnappare	11.10		Hylkan, Brantevik	Henrik Forsvall, Jesper Segergren	6.10	12.11-13°
Rödstjärt	29.10		Skåre hamn	Tommy Holmgren	29.10	22.11-74° (V)
Buskskvätta	13.10		Skåre hamn	Staffan Rodebrand	22.10	9.12-06° (V)
Stenskvätta	31.10		Öja mosse	Nils Söderbom	5.11	V
Gulärla*	19.10		Världens ände, Ystad	Leif Karlsson	29.10	2.12-09° (V)
Fältpiplärka	15.9		Falsterbo	Gösta Reiland	12.9	15.10-01°
Trädpiplärka	30.10		Toarp, Oxie	Krister Olsson	26.10	8.12-74
Rödstrupig piplärka	13.10		Lilla Hammars näs	Tony Norman, Mats Raneström	13.10	31.10-97° (V)
Rosenfink	14.11	D	Åsljunga	Seth Nilsson	13.9	14.11-20° (V)
Vinterhämling	26.9		Malmö hamn	Krister Olsson	28.9	18.9-99 (S)
Lappspärv	7.9		Smygehuk	Erik Hirschfeld	7.9	13.8-92
Snöspärv	14.9	D	Håslövs ångar	Jan Linder, Nils Waldemarsson	4.10	14.9-20°
Ortolanspärv	11.9		Skanör/Nabben, Falsterbonäset	Johan Lorentzon/Nils Kjellén, Tomas Svensson	10.9	16.10-01

* Vinterfynd finns

** Sommarfynd finns

G = Godkänd °

D = Dokumenterad (ljud/bild)

R = Ringmärkt

Mediandatum baseras på den senaste 10-årsperioden

F/L = Fenologirekod kräver foto- eller ljuddokumentation

Referenser

- Alberny J., Tangey le Gac, J. & Venant H. 1965. Quelques observations sur un dortoir de Pinsons du Nord. *Oiseaux de France* 44: 18–25.
- Bengtsson, K. & Green, M. 2013. *Skånes fågelatlas*. SkOF. Vellinge.
- Berg, P. & Bregnballe, T. 2020. Förårsträcket af Ederfugle gennem Femern Bælt 2009–19: Trækkets forløb og udviklingen i antal og kønssammensætning. *Dansk Ornitologisk Forenings Tidsskrift* 114: 42–55
- Birdlife Sverige. 2020. *Sveriges fåglar 2020* – Hur går det för Sveriges fåglar med särskilt fokus på läget vid hav och kust?
- Curso, A., Panuccio, M., & Agostini, N. 2012. The status of second-calendar-year Honey-buzzards in Europe. *British Birds* 105: 481.
- E Kroos, J. et al. 2012. Declines amongst breeding Eider *Somateria mollissima* numbers in the Baltic/Wadden Sea flyway. *Ornis Fennica* 89: 81–90.
- Granvik H. 1916. Bergfinkinvasionen i Skåne vintern 1915–1916. *Fauna och Flora* 11: 49–62.
- Hémery, G. & Pascaud, P-N. 1981. Estimation de l'effectif de rassemblements d'oiseaux par thermographie infrarouge. Application á un dortoir de Pinsons du Nord (*Fringilla montifringilla*). *L'Oiseau et la Revue française d'ornithologie* 51: 1–16.
- Jenni, L. & Neuschulz, F. 1985. Die Masseneinflüge von Bergfinken, *Fringilla montifringilla*, 1977/1978 und 1982/1983 in der Schweiz: Abhängigkeit von der Schneedecke und vom Nahrungsangebot. *Ornithologischer Beobachter* 82: 85–106.
- Keller, V., Herrando, S. & Vorisek, P. et al. 2020. *European Breeding Bird Atlas 2 – Distribution, Abundance and Change*. European Bird Census Council & Lynx Edicions, Barcelona.
- Kilpi, M., Lorentsen, S. H., Petersen, I. K., & Einarsson, A. 2015. Trends and drivers of change in diving ducks. *TemaNord* 2015:516
- Kjellén, N. 2020. Sträckfågelräkningar vid Falsterbo hösten 2019. Meddelande nr. 328 från Falsterbo fågelstation, i *Fåglar i Skåne 2019* (SkOF 2020).
- Kjellén, N. & Lindström, Å. 1993. Bergfinkens övervintringsstrategier samt några iakttagelser från en skånsk sovplats i januari–februari 1993. *Anser* 32: 187–199.
- Larsson, R. 2015. Ejder på Utklippan 2011–2015: Populationsutveckling och jämförelse med inventeringar inom hela utbredningsområdet. *Länsstyrelsen Blekinge, rapport 2015:12*.
- Laursen, K., Møller, A.P. 2014. Long-Term Changes in Nutrients and Mussel Stocks Are Related to Numbers of Breeding Eiders *Somateria mollissima* at a Large Baltic Colony. *PLoS ONE* 9(4): e95851
- Lehikoinen, A., Christensen, T.K., Öst, M., Kilpi, M., Saurola, P. and Vattulainen, A., 2008. Large-scale change in the sex ratio of a declining eider *Somateria mollissima* population. *Wildlife Biology* 14(3), pp.288–301.
- Ljung, A. 2020. Jakt på 40 kungsfasaner i Kalmar län. Jakt & Jägare: <https://www.jaktojagare.se/kategorier/aktuellt/jakt-pa-40-kungsfasaner-i-kalmar-lan-20201203/>
- Nilsson, L. 2020. Förändringar i antal och lokal utbredning hos övervintrande sjöfåglar vid den skånska sydkusten under 55 vintrar, 1964–2018. *Ornis Svecica* 30: 38–52.
- Nilsson, J. 2020b. Snösiska – allt mer ovanlig i Norden. *Dagens Natur*, 23 december 2020.
- Raritetskommittén (Rk), Birdlife Sverige 2020. Rk-nytt 3/20 – *Meddelande från Raritetskommittén*.
- Raritetskommittén (Rk), Birdlife Sverige 2021. Rk-nytt 1/21 – *Meddelande från Raritetskommittén*.
- Öst, M., Lindén, A., Karell, P., Ramula, S. and Kilpi, M., 2018. To breed or not to breed: drivers of intermittent breeding in a seabird under increasing predation risk and male bias. *Oecologia* 188(1), pp.129–138.
- Strandberg, R., Ström-Eriksson, M. & Ottvall, R. 2020. Rödspovsinventering i Kristianstads Vattenrike 2020. Manuskript.
- Svensson, T. 2020. Bibliska mängder bergfink – en berättelse om bokollon, barrträd, bajs och beräkningar. *Anser* 2020:3.
- Svensson, T. 2021a. Bokollon i miljarder – berg-

finkar i miljoner. *Vår fågelvärld* 2021:1.
Svensson, T. 2021b. A review of mass concentrations of Bramblings *Fringilla montifringilla*: implications for assessment of large numbers of birds. *Ornis Svecica* 31: 44–67.
Ullman, M. 2020. *Inventering av häckande kustfåglar i Vellinge kommun*. Verksamhetsrapport 2020.
Walther, B.A., Taylor, P.B., Schäffer, N., Robinson, S. & Jiguet, F. 2013. The African wintering distribution and ecology of the Corncrake *Crex crex*. *Bird Conserv. Int.* 23: 309–322.

Wright, J., Cavallès, S., & Vansteelant, W. M. 2019. Photographic evidence of a 2nd calendar year female European Honey Buzzard *Pernis apivorus* on autumn migration in the Western Palearctic. *Sandgrouse* 41: 101–104.

APPENDIX – Kompletterande foto

Röd glada med udda fjäderdefekt. Näsbyholmsallén 25 augusti. Foto: Helen von Holten.